

PSII
40

Calendariul Românului

pe

anul visect dela Christos

1904

Anul al XVI-lea

— Prețul 50 bani (25 cr.) —

Caransebeș

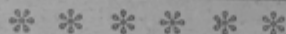
Editura și tipariul Tipografiei și Librăriei diecesane
1903

IOSIF STICH și FIUL

croitori de reverenți și haine civile
Caransebeș.

Peste drum de reședința episcopescă.

Se recomandă domniilor înalte cât și
p. t. public pentru facerea de tot felul de

haine bărbătești

din cele mai bune stofe din țară și străinătate, care totdeauna se află în deposit în mare mulțime de ales și după fasonul cel mai nou, asigurând un serviciu prompt și real.

Comande din afară se efectuesc repede.

Afară de aceea își rocomandă binesor-tatul său deposit de măntale pentru bărbați și pentru băieți, paltóne, mikado, pardesiuri și bunți; rënduri de haine pentru bărbați și pentru băieți în toate calitățile.

Tot ceea-ce se vinde, se vinde cu prețul fabriciei.

P
1006

20.11.40

Calendariul Românului

pe

anul bisect dela Christos

1904

Anul al XVI-lea

30 Lei
Sberga
21/10/08

Prețul 50 bani (25 cr.)

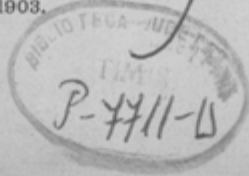

BIBLIOTECA CENTRALĂ
A REGIUNII BANAT

Caransebeș

EDITURA ȘI TIPARIUL TIPOGRAFIEI ȘI LIBRĂRIEI DIECESANE
1903.

1396

Biblioteca publică a oraşului Timişoara

Nr. cartă

574/92

Valoarea

Lei. 30

Dispozitie

de la George

CRONOLOGIE

pe anul 1904

	Anii
Dela facerea lumii după socotéla bisericeii nóstre	7412
Dela facerea lumii după socotéla bisericeii apusene (romano-catolice)	6617
După c. v. al evreilor (4005 înainte de Christos)	5908
După calculul comun	5887
După calculul nou al evreilor	5664
Dela fondarea Romei (după Varro 24 Aprile 753 înainte de Christos)	2657
Dela mórtea lui Alecsandru cel Mare	2235
Dela îndreptarea calendariului Iulian prin Sosigene (1 Ianuarie 45 înainte de Christos)	1949
Dela nascerea Domnului nostru Iisus Christos	1904
Dela răsipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Chr.)	1835
Dela descălecarea Romanilor în Dacia sub împ. Traian	1799
Dela cel dintâiu sinod a tótă lumea din Nicea	1579
Dela căderea imperiului roman de apus (după ce a stat 1231 de ani, întemplată în 476 după Christos)	1427
Dela desbinarea bisericeii apusene de cea resăritenă	851
Dela reîntemeierea statului țerei românesce prin Radu-Negru-Basarab, Domnul Făgărașului	614
Dela reîntemeierea statului Moldovei prin Bogdan Dragoș	559
Dela aflarea artei tipografice	462
Dela luarea Constantinopolului de Turci	450
Dela descoperirea Americii (11 Octombrie 1492)	412
Dela reformațiunea lui Luther	387
Dela căderea Ungariei la Mohaciu	378
Dela desrobirea limbei române de cea slavonă prin întâia carte română	333
Dela aflarea mașinelor cu abure	205
Dela venirea Transilvaniei sub casa austriacă	204
Dela nascerea Maiestății Sale c. și ap. r. Francisc Iosif I (18 August 1830)	74
Dela ștergerea iobăgiei în Ardeal, Dumineca tuturor sântilor 6/18 Iunie 1848	56

Dela domnia Maiestății Sale c. și apostolice r. Francisc Iosif I (2 Decembre 1848)	56
Dela reînființarea metropoliei noastre gr. or. române (12/24 Decembre 1864)	40
Dela reînființarea episcopiei noastre din Caransebeș (12/24 Decembre 1864)	40
Dela sancționarea statutului organic (16/28 Maiu 1869)	35
Dela întemeierea dinastiei de Hohenzollern în România prin suirea pe tron a principelui, acum Maiestății Sale regelui Carol I.	38
Dela mórtea arhiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna (16 Iuniu 1873)	30
Dela proclamarea independenței României	27
Dela recunoscerea independenței României de către puteri	25
Dela proclamarea regatului român sub primul rege Carol I. la 14 Martie 1881	23
Dela încoronarea regelui României Carol I. (10 Maiu 1881)	23

Date cronologice pe anul 1903:

Litera pascăliei	<i>Ж</i>
Ciclul lunei	2
Temelia lunei	25
Ciclul sórelui	20
Mâna anului	4

Sărbătorile și alte zile schimbătore de peste an:

Nascerea Dlui nostru Christos, Sâmbătă, mâncare de carne 5 sept. 4 zile.
Triodul se începe în 18 Ianuarie.
Lăsatul de carne în 1 Februarie.
" " brânză în 8 Februarie.
Bunavestire, Joi a 7-a săptămână din Post.
Sfintele Paști, în 28 Martie.
Înălțarea Domnului, în 6 Maiu.
Dumineca Rosaliilor, 16 Maiu.
Postul SS. Apostoli 5 săptămâni și 1 zi; (lăsatul de carne 23 Maiu) ziua lor Marți.

Posturile în biserica resăritenă dreptmăritore:

1. Zilele de Mercuri și Vineri de preste an. — 2. Ajunul Botezului 5. Ianuarie. — 3. Postul Paștilor 8 Februarie până 27 Martie. — 4. Postul SS. Apostoli Petru și Pavel 24 Maiu—28 Iunie. — 5. Postul Sântă-Măriei 1—14. August. — 6. Taierea capului S. Ioan 29 August. — 7. Ziua crucii 14. Septembre. — 8. Postul Crăciunului 15 Novembre până 24 Decembre.

Deslegarea postului

Vineri 2 Ianuarie
Mercuri 21 Ianuarie
Vineri 23 Ianuarie
Mercuri 31 Martie

Vineri 2 Aprile
Mercuri 19 Maiu
Vineri 21 Maiu
Mercuri 29 Decembre
Vineri 31 Decembre

Săptămâna brânzei: 2—8 Februarie; deci deslęgare la ouă și
brânză: Mercuri 4 Februarie, Vineri 6 Februarie.

Semnele ceresci și caracterul lor:

Sórele și celelalte planete

Sórele	☉
Mercurie	☿
Vinerea	♀
Pământul	♁
Marte	♂
Vesta	♁
Junone	♁
Palade	♁
Cerere	♁
Joie	♁
Saturn	♄
Urania	♅

Douăsprezece zodii ale ceriului

Berbecel	♈	
Taurul	♉	
Gemenii	♊	
Racul	♋	
Leul	♌	
Fecióra	♍	
Cumpăna	♎	
Scorpia	♏	
Săgetătorul	♐	
Căpriorul	♑	
Udătorul	♒	
Peștii	♓	

Însemnare. S. însemnéză Sfânt; SS. Sfinții; P. séu Păr.
Părinte; PP. Părinți; C. Cuvios; Ca Cuvioșa; CC. PP. Cuvioșii
Părinți; Ca. m. Cuvioșa maică; M. Martir (Mucenic); Ma Martira
(Mucenița); Ap. Apostol; SS. Ap. Sântii Apostoli; Archep. Aep.
Archiepiscop; Ep. Episcop; Archid. Archidiacon; Pat. Patriarh; MM.
Marele Martir (Mucenic); MMă. Marea Martiră (Muceniță); Mii
Martirii (Mucenicii); Mle Martirele (Mucenițele); Pr. Profet (Proroc);
Ev. Evangelist; Mat. Mateiu; c. M. cel Mare; f. d. m. făcătoriu
de minuni; Ad. m. Aducerea mósțelor; G. d. a. Gură de aur;
înv. învierei; gl. glas; c. cap. v. vers.

Lună nouă ☾
Pătrariul întéiu ☾

Lună plină ☀
Pătrariul din urmă ☀

Dilele Săpt. Dilele Săptămâni.

Veđi: Sărbătorile cele însemnate cu (+) roșie sânt sărbători
împărătesci, érá cele cu (†) négră sânt sărbători bisericesci.

Ianuarie,

are 31 zile

Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Gerariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Joi	1	(†) Taerea impr.; Vas. c. M.	14	Felics		7.38	4.42
Vin.	2	C. P. Silvestru	15	Maurus		7.37	4.44
Sâm.	3	Pr. Malachia; M. Gordie	16	Marcel		7.37	4.45

Duminică înainte de Botezul Domnului, Marcu c. 1, v. 1—8: „Începerea evangheliei lui Iisus Christos, Fiul lui Dumnezeu...”; ev. inv. 10; gl. 7.

Dum.	4	Sob. celor 70 Ap.; C. Teoctist	17	Antonie pust.		7.36	4.47
Luni	5	Mii Teopemt, Teona; Ca Sinclitica	18	Prisca		7.35	4.49
Marti	6	(†) Botezul Domn. n. I. Ch.	19	Canut		7.34	4.50
Merc.	7	(†) Sob. S. Ioan Botez.	20	Fab. și Seb.		7.33	4.52
Joi	8	Ca m. Dominica; C. George	21	Agnes		7.33	4.53
Vin.	9	M. Polieuct	22	Vincentiu		7.32	4.54
Sâm.	10	P. Grig. Ep. Nisiei C. Domeție	23	Logod. Mariei		7.31	4.56

Duminică după Botezul Domnului, Mateiu c. 4, v. 12—17: „În vremea aceea auzind Iisus...”; ev. inv. 11; gl. 8.

Dum.	11	C. P. Teodosie	24	Timoteiu		7.29	4.57
Luni	12	Ma Tațiana	25	Întorcerea lui Pavel		7.28	4.59
Marti	13	Mii Ermil și Stratonice	26	Policarp		7.27	5.00
Merc.	14	CC. PP. uciși în Sinai și Rait	27	Ioan Chrisost.		7.26	5.02
Joi	15	CC. PP. Pavel Tebeul, Ioan Colibașul	28	Carol cel Mare		7.25	5.03
Vin.	16	Înch. cinst. lanț al Ap. Petru	29	Francisc Sal.		7.24	5.04
Sâm.	17	C. P. Antonie cel Mare	30	Martina		7.23	5.06

Triodul. Dum. Vameș. și a Faris., Luca a 16-a (cea din Dum. a 33-a d. Rusali) c. 18, v. 10—14 „Dis'a Domnului pilda acasta: Doi oameni sau suit în biserică să se rōge...”; ev. inv. 1; gl. 1.

Dum.	18	PP. Atanasie și Chiril Aep. Alexand.	31	Petru N.		7.22	5.07
Luni	19	CC. PP. Macarie și Arsenie	1	Febr. Ignat.		7.21	5.08
Marti	20	C. P. Eutimie cel mare	2	(†) Int. Chr.		7.19	5.10
Merc.	21	C. P. Macsim; M. Neofit	3	Blasius		7.18	5.12
Joi	22	S. Ap. Timoteiu; M. Anast.	4	Veronica		7.17	5.13
Vin.	23	Mii Climent și Agatangel	5	Agata		7.16	5.14
Sâm.	24	Ca maică Xenia	6	Dorotea		7.14	5.16

Duminică Fiului răstăcit, Luca c. 15, v. 11—32: „Dis'a Domnului pilda acasta: Un om avea doi feciori...”; ev. inv. 2; gl. 2.

Dum.	25	(†) Grig. Teol. Aep. Cons.	7	Romuald		7.12	5.17
Luni	26	C. P. Xenofont	8	Ioan		7.11	5.19
Marti	27	(†) Ad. m. S. Ioan Ch. (G. d. a.)	9	Apolonia		7.10	5.20
Merc.	28	C. P. Efrem Sirul	10	Scholastica		7.08	5.21
Joi	29	Aduc. mōst. S. Ignatie	11	Desideriu		7.07	5.23
Vin.	30	(†) SS. Tr. Ier. Vas. Grig. Ioan	12	Eulalia		7.05	5.25
Sâm.	31	SS. fără de arg. Chir și Ioan	13	Ecaterina		7.03	5.26

Ianuarie.

Povețe economice

Cară gunoiu că locurile altcum sărăcesc și nu-ți respălătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măestru, ca să-ți facă un lucru de trebă. Vitelor dă nutreț învrăstat, că-l mănâncă și mistue ma bine. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, cójă bătrână, crengi uscate și pe timp umed de iască. Unge ranefc cu o amestecătură de baleză, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunt. Adună néua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezélă și faci pomii să întârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtéază legumile putrede.

Prevestirea timpului :

Din 1—3 ger; 4—5 néuă, 6—9 moisce, 10—13 btne, 14, 15 vânt și ger, 16—18 moisce, 19 vânt, 20—22 móle și vânt, 23 zăpadă, 24 nor, 25—31 ger tare.

Notițe:

Februarie,

are 29 zile

Ziua are 11 și noaptea 13 ore

Faur.

Dilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune

Duminica lăsatului de carne, Mateiu c. 25, v. 31—46 „Disa Domnul: Când va veni Fiul Omului întru mărirea sa...”; ev. inv. 3; gl. 3.

Dum.	1	S. M. Trifon	14	Valentin		7.02	5.28
Luni	2	(+) Întâmpinarea Domnului	15	Faustin		7.00	5.31
Mărti	3	S. și drept. Simeon; Pr. Ana	16	Iuliana		6.58	5.32
Merc.	4	C. P. Isidor	17	Constanția		6.57	5.33
Joi	5	Ma Agatia	18	Flavian		6.55	5.35
Vin.	6	C. P. Vucol Ep. Smirnei	19	Conrad		6.53	5.36
Sâm.	7	C. P. Partenie Ep. Lampsac.	20	Eleuteriu		6.52	5.37

Duminica lăsatului de brânză, Mateiu c. 8, v. 14—21; „Dis'a Domnul: De veți ierta oménilor greșelele lor...”; ev. inv. 4; gl. 4.

Dum.	8	M M. Teodor Stratilat	21	Eleonora		6.51	5.30
Luni	9	M Nichifor	22	Petru C.		6.49	5.39
Mărti	10	Sântit. M M. Haralampie	23	Romana		6.47	5.40
Merc.	11	M. Vlasie	24	Cuatb.		6.45	5.42
Joi	12	C. Păr. Meletie Aep. Ant.	25	Matia ap.		6.43	5.43
Vin.	13	C. P. Martinian	26	Valburga		6.42	5.44
Sâm.	14	C. P. Auxentie	27	Alexandru		6.40	5.46

Duminica a 1-a din Post, Ioan c. 1, v. 43—51; „În vremea aceea voia Iisus să meargă în Galilea...”; ev. inv. 5; gl. 5.

Dum.	15	Apost. Onisim	28	Leandru		6.38	5.47
Luni	16	M M. Pamfilie	29	Romanus		6.36	5.49
Mărti	17	M M. Teodor Tiron	1	Mart. Albin		6.34	5.50
Merc.	18	P. Leon	2	Simpliciu		6.33	5.51
Joi	19	Apostolul Archip	3	Cunigunda		6.31	5.53
Vin.	20	C. P. Leon Ep. Cataniei	4	Casimir		6.29	5.54
Sâm.	21	C. P. Timoteiu și Eustatie	5	Eusebiu		6.27	5.56

Duminica a 2-a din Post, Marcu c. 2, v. 1—12: „În vremea aceea intrat'a Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 6; gl. 6.

Dum.	22	Afl. moșt. SS. Mi din Eugenia	6	Frideric		6.25	5.57
Luni	23	S. M. Policarp Ep. Smirnei	7	Toma Acuin.		6.24	5.58
Mărti	24	(+) Afl. cap. S. Ioan Bot.	8	Ioan		6.22	5.59
Merc.	25	C. P. Tarasie Aep. Const.	9	Francisca		6.19	5.01
Joi	26	P. Porfirie Ep. Gaziei	10	Cei 40 mart.		6.18	6.02
Vin.	27	C. P. Procopie mărturisit.	11	Eracliu		6.16	6.04
Sâm.	28	C. P. Vasilie mărturisit.	12	Grigorie		6.14	6.05

Duminica a 3-a din Post, Marcu c. 8, v. 34—38: „Dis'a Domnul: ceta ce voesce să vină după mine...”; ev. inv. 7; gl. 7.

Dum.	29	C. P. Cassian Romanul	13	Rosina		6.12	6.06
------	----	-----------------------	----	--------	--	------	------

Februarie.

Povețe economice :

Cerne bucatele de sămânță. Cară încă și imprăștie gunoiu, ca pe când se desghetă zama lui să între în pământ. Când timpul e frumos poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum néua împrejurul pomilor. Curătesce livețile de mușinoie, petri și mărăcini, și pe unde locul e pleș sămână érbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzeșce să nu bea apă de pe néuă, căci cele de a fâta perd mielul, — ér' celor fétate li-să strică laptele. Taie mlădiță de altoit din partea despre mēdă-și a pomilor, le implântă în năsip ori pământ umed, până la folosință. Sfirșesce curățirea pomilor de omide, și când timpul e frumos poți sădi pomi. Curătesce altoii mai tēneri de crengile netrebnice, ca să crēscă frumoși. Fă resadniță și sămână țeler, cēpă, sălată, cālărabă, crăstăveți și altele, pe cari le vei apăra prin un acoperemēt în contra gerului.

Prevestirea timpul.

1 bine, 2 vânt, 3, 4 nor, 5—7 plóie cu zăpadă, 8—17 ger, 18, 19 nor, 20, 21 zăpadă și vânt, 22—29 bine și cald.

Notițe:

Martie,

are 31 zile

Diua are 12 și noaptea 12 ore

Germenar.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Luni	1	Ca Mă Eudochia	14	Matilda		6.10	6.08
Marti	2	M. Teodot Ep. Chirinei	15	Longin		6.08	6.09
Merc.	3	Mii Eutropie, Cleonic, Vasilisc	16	Heribert		6.06	6.11
Joi	4	C. P. Gherasim	17	Gertruda		6.04	6.12
Vin.	5	M. Conon	18	Eduard		6.01	6.14
Sâm.	6	SS. 42 M. din Amorea	19	Iosif		6.59	6.15

Duminea a 4-a din Post, Marcu c. 9, v. 17—31: „În vremea aceea, a venit un om la Iisus . . . ;
ev. inv. 8; gl. 8.

Dum.	7	Mii Vas., Efrem, Capit. Eug.	20	Nichita		6.57	6.17
Luni	8	C. P. Teofilact mărturis.	21	Benedict		5.55	6.18
Marti	9	(†) SS. 40 M. din Sebast	22	Paulina		5.53	6.19
Merc.	10	M. Codrat	23	Victorin		5.51	6.21
Joi	11	P. Sofronie Patr. Ierusal. 3	24	Gavril Arh.		5.49	6.12
Vin.	12	C. P. Teofan mărturisit.	25	(†) Bunavest.		5.47	6.24
Sâm.	13	Ad. m. s. Nichifor Pat. Cons.	26	Emanuil		5.45	6.25

Duminea a 5-a din Post, Marcu c. 10, v. 33—45: „În vremea aceea, luând Iisus, pe cei
doisprezece . . .”; ev. inv. 9; gl. 1.

Dum.	14	C. P. Benedict, M. Alexandru	27	Dum. Flor.		5.43	6.27
Luni	15	M. Agapie	28	Guntram		5.41	6.28
Marti	16	M. Sabin și Papie	29	Eustasiu		5.39	6.29
Merc.	17	C. Alexie omul lui Ddeu	30	Cuirin		5.37	6.31
Joi	18	P. Chiril Aep. Ierusalimului	31	Amos Pro.		5.35	6.33
Vin.	19	Mii Chrisant și Darie	1	AprVin. Pat. Hugo		5.33	6.34
Sâm.	20	CC. PP. uciși în mân. s. Sava	2	Francisc P.		5.31	6.35

Duminea a 6-a din Post, a Florilor, Ioan c. 12, v. 1—18 „Mai înainte de Paști cu șase zile . . .

Dum.	21	(†) Floriile, C. P. Iacob Ep. și märt.	3	(†) Dum. Pašt.		5.29	6.37
Luni	22	M. Vasilie Preotul	4	(†) L. Pašt.		5.27	6.38
Marti	23	C. M. Nicon și învățac. lui	5	Vincentiu		5.25	6.39
Merc.	24	C. P. Zacharia	6	Sixtus		5.23	6.41
Joi	25	(†) Bunavestire	7	Herman		5.21	6.43
Vin.	26	(†) Vin. Pat.; Sob. mai m. voev. Gav.	8	Dionisie		5.19	6.44
Sâm.	27	S. mă Matrona din Tesal.	9	Maria		5.17	6.45

Duminea SS. Paști, Ioan c. 1, v. 1—17: „Întru început era cuvântul . . .”

Dum.	28	(†) Sfânt. Paști; C. Stefan f. d. m.	10			5.16	6.46
Luni	29	(†) L. Paștilor; C. P. Marcu Ep.	11	Leon		5.15	6.47
Marti	30	(†) M. Paștilor; C. Ioan Scărariul	12	Juliu		5.13	6.49
Merc.	31	C. P. și făc. de min. Ipatie Ep.	13	Hermenegild		5.11	6.50

Martie.

Povețe economice :

Sămână grâu de primăvară, apoi orz, ovės, mazere, mazărică și lucernă. Grăpéză locurile de lucernă și trifoiu sămănat din alți ani, ca să crească mai bine. Printre sămănăturile tomnatice ce au esit rari, aruncă sămână de trifoiu. Sădesce legumile menite pentru a-ți face sămână. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva sămânțe de cânepă. Amirosul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghețați ferbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnăvi, că-s otrăvicioși, Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătesce straturi pentru legumi și le sămână.

Prevestirea timpului :

1—3 bine, 4 vânt și zăpadă, 6—13 nor și plóie, 14 vânt, 15, 16 senin și cald, 17, 18 nor, până la 21 zăpadă și vânt friguros, 22—25 senin și nóptea frig, 26, 27 zăpadă și vânt friguros, 28 senin și frig până la sfârșit.

Notite.

Aprile,

are 30 zile

Ziua are 13 și noaptea 11 ore

Prier.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Joi	1	C. mă Maria Egipténa	14	Tiburt		5.09	6.51
Vin.	2	C. P. Tit făc. de minuni	15	Anastasia		5.07	6.53
Sâm.	3	C. P. Nichita mărturisit.	16	Turibin		5.05	6.55

Duminea a 2-a după Paști, a Tomei, Ioan c. 21, v. 19—31 „Fiind séra în ziua aceea ...”;
ev. inv. 1., gl. 1.

Dum.	4	C. P. Iosif scriitorul de cântări	17	Rudolf		5.03	6.56
Luni	5	Mii Teodul și Agatopod	18	Apoloniu		5.01	6.57
Marți	6	P. Eutichie Aep. Constantinop.	19	Crescentia		4.59	6.59
Merc.	7	C. P. George Ep. Melitinei	20	Sulpiciu		4.57	7.00
Joi	8	Apli Irodion, Agav și Ruf	21	Anselm		4.56	7.02
Vin.	9	M. Eupsihie din Cesarea	22	Soter și Caiet		4.54	7.03
Sâm.	10	Mii Terentie și Pompie	23	Adalbert		4.52	7.04

Duminea a 3-a după Paști, a Mironosițelor, Marcu c. 15, v. 43—47 „În vremea aceea venit-a
Iosif din Arimatea ...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	11	M. Antipa Ep. Pergamului	24	George		4.51	7.06
Luni	12	C. P. Vasilie mărturisitorul	25	Marcu ev.		4.49	7.07
Marți	13	M. Artemon	26	Cletus		4.47	7.09
Merc.	14	P. Martin mărturisit.	27	Peregrin		4.45	7.10
Joi	15	Apii Aristarh, Pud, Trofim	28	Vitalis		4.44	7.12
Vin.	16	Mle Agapia, Irina, Chionia	29	Petru M.		4.42	7.13
Sâm.	17	CC. PP. Simeon și Asachie	30	Ecaterina		4.40	7.15

Duminea a 4-a după Paști, a Slăbănogului, Ioan c. 5, v. 1—15 „În vremea aceea s'a suit
Iisus în Ierusalim ...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	18	C. P. Ioan inv. s. Grig. Dec.	1	Maiu. Filip		4.38	7.16
Luni	19	C. P. Ioan dela peșt. veche	2	Atanasie		4.37	7.18
Marți	20	C. P. Teodor Trichina	3	Afl. s. cruci		4.35	7.19
Merc.	21	Mii Ianuarie și Teodor	4	Florian		4.33	7.20
Joi	22	C. Părinte Teodor Sicheotul	5	Piu V.		4.32	7.21
Vin.	23	(†) S. M. Martir George	6	Ioan		4.31	7.22
Sâm.	24	M. Sava Strat.; Ca Elisaveta	7	Stanislau		4.29	7.23

Duminea a 5-a d. Paști, a Samarinenței, Ioan c. 4, v. 5—42 „În vremea aceea, venit-a în
cetatea Samariei ...”; ev. inv. 7; gl. 4.

Dum.	25	Ap. și Ev. Marcu	8	Mihail	} zile de rugăciune	4.28	7.25
Luni	26	M. Vasilie Ep. Amasiei	9	Grigorie N.		4.27	7.27
Marți	27	M. Simeon fratele Domnului	10	Isidor		4.25	7.28
Merc.	28	Aplii Iason și Sosipatru	11	Gangolf		4.24	7.29
Joi	29	Mii din Chizic; C. Memnon	12	(†) Înalt. Dlui		4.23	7.30
Vin.	30	Ap. Jacob al lui Zevedeu	13	Servațiu		4.21	7.31

Aprile.

Povețe economice:

Plivesce sămănăturile de buruene înainte de a fi cu paiu. Sămănă cucuruz (păpușoiu) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivesce și sapă scôla de pomi. Grăbesce cu altoirea pădureților, ca să nu întârzieți. Grijesce ca să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde; dă-le fân înainte de a le scôte la pășune. Resadnițele cu acoperemânt se descoper totă ziua, ba și peste noapte, dacă nu e temere de înghețat. Se începe lucru de viie. În lipsă de plóie udă grădina de legumi, mai bine diminéța. După Sân-George vitele se scot la pășune. Întorce grânele și ca să le mântui de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor de grâu, căci amirosul ei le alungă. Grăul întins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că-si perde amirosul.

Prevestirea timpului:

1—10 senin și vânt, 11—18 linisce și bine, 19, 20 plóie, 21, 22 róua marc, 23 senin, 24—26 căldură, 27 plóie, până la 30 cald.

Notițe:

Maiu,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 ore

Florariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune

Sâm. 1 Pr. Ieremia 14 Bonifaciu 4.20 7.33

Duminea a 6-a d. Pasci, a Orbului, Ioan c. 9, v. 1-38: „În vremea aceea trecând Iisus...”;
ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	2	Ad. môt. s. Atan. c. m. P. Alex.	15	Sofia		4.19	7.34
Luni	3	Mii Timoteiu și Maura	16	Ioan N.		4.18	7.35
Mărți	4	Ca Mă Pelaghia	17	Paschal		4.17	7.37
Merc.	5	M. Mă Irina	18	Venant		4.15	7.38
Joi	6	(+) Înălț. Domnului; Dreptul lov	19	Celestin		4.14	7.39
Vin.	7	Am. s. Cruci; Mii Ac. și Codr.	20	Bernhard		4.13	7.40
Sâm.	8	(+) Ap. și ev. Ioan; P. Arsenie	21	Felix		4.12	7.42

Duminea a 7-a d. Pasci, a SS. Părinți, Ioan c. 17, v. 1-13: „În vremea aceea, rădăcând Iisus
ochii săi la ceriu...”; ev. inv. 10; gl. 6.

Dum.	9	Pr. Isaia; M. Christofor	22	(+) Dum Rusal.		4.11	7.43
Luni	10	Ap. Simeon Zilotul	23	(+) L. Rus.		4.10	7.44
Mărți	11	M. Mochie	24	Ioana		4.09	7.45
Merc.	12	Gherm. Pat. Const. Epifanie ep. Cipr.	25	Urban		4.09	7.47
Joi	13	Ma Glicheria	26	Filip		4.08	7.48
Vin.	14	M. Isidor	27	Ioan		4.07	7.49
Sâm.	15	C. P. Pachomie c. mare	28	Vilhelm		4.06	7.50

Dum. Rusaliiilor, Ioan c. 7, v. 37-53: „Iar în ziua cea de pre urmă, cea mare a prasniciului...”

Dum.	16	(+) Pogor. Duhului Sfânt	29	Maxminian		4.05	7.50
Luni	17	(+) Lunia Rus. Ap. Andronic	30	Ferdinand		4.05	7.51
Mărți	18	(+) Mar. Rus. M. Teodot	31	Angela		4.04	7.52
Merc.	19	M. Patrichie Ep. Prusiei	1	Iun. Gratiana		4.03	7.53
Joi	20	(+) M. Talaleu	2	(+) Joia verde		4.03	7.54
Vin.	21	(+) Constantin și Elena	3	Clotild		4.02	7.54
Sâm.	22	M. Vasilisc	4	Cuirinus		4.02	7.55

Duminea 1 d. Rusalii, a Tuturor Sfinților, Mateiu c. 10, v. 32-33, 37, 38: „Dis'a Domnul în-
vătăcelor săi: Tot cela ce va mărturisii pentru mine...”; ev. inv. 1; gl. 8.

Dum.	23	C. P. Mihail mărturisitorul	5	Bonifaciu		4.02	7.56
Luni	24	C. P. Simeon	6	Norbert		4.02	7.57
Mărți	25	A 3-a afl. a cinst. ca. a s. Ioan Botez.	7	Lucreția		4.01	7.57
Merc.	26	Ap. Carp.	8	Medard		4.01	7.58
Joi	27	M. Terapont	9	Primus		4.01	7.59
Vin.	28	P. Nichita Ep. Calcedon.	10	Inima Domnului		4.01	8.00
Sâm.	29	Ca Mă Teodosia	11	Barnaba		4.00	8.00

Duminea a 2-a d. Rusalii, Mateiu c. 4, v. 18-23: „În vremea aceea, umblând Iisus pe lângă
marea Galileei...”; ev. inv. 2; gl. 1.

Dum.	30	Cuv. P. Isachie	12	Ioan		4.00	8.01
Luni	31	M. Ermen și Ap. Ermie	13	Antonie Pad.		4.00	8.01

Maiu.

Povețe economice:

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbesce nițel legătura. Sămână cânepă și in. Pe timp liniștit afumă pomii băntuiți de omide cu puciosă presărată cu jeratic, că vor peri toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește luteră înainte de înflorire, dar' grijesce, să n'o tai pré pe jos, că pierе multă din ea. De o dai verde la vite svântéz-o mai ântâiu și o amestecă cu paie mênunțelate. Pe la mijlocul lunei se resădesce tutunul (tăbacul) înmoindui-se mai nainte rădăcina în zamă de gunoiu și năsip. Ogoritul trebuesce sfîrșit. Gândacii de Maiu se scutură diminéța, se adună și omor cu piciorul, ori se dau la galițe. De pe cartofii ce-i dăm la animale, colțul trebuesce depărtat, că acela e veninos.

Prevestirea timpului:

1 plóie, 2, 3 vânt, 4 plóie, 5 recélă, 6—11 căldură, 12, 13 plóie, 14—20 căldură și bine, 21—31 plóie și vânt.

Notițe:

in 23 su Tasu 17

Iunie,

are 30 zile

Ziua are 15 și noaptea 9 ore

Cireșeriu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Marți	1	M. Iustin	14	Basilus		4.00	8.01
Merc.	2	P. Nichifor Ptr. Const.	15	Vitus		4.00	8.01
Joi	3	M. Lucian	16	Benno		4.01	8.02
Vin.	4	P. Mitrofan Patr. C.	17	Adolf		4.01	8.02
Sâm.	5	M. Doroteiu Ep. Tirului	18	Gervasie		4.01	8.02

Duminea a 3-a d. Rusalii, Mateiu c. 6, v. 22—33: „Dis'a Domnul: Luminătorul trupului este ochiul...”; ev. inv. 3; gl. 2.

Dum.	6	CC. PP. Visarion și Ilarion	19	Iuliana		4.01	8.02
Luni	7	M. Teodot Ep. Anchirei	20	Silverius		4.01	8.02
Marți	8	M. Teodor Stratilat	21	Alois		4.01	8.02
Merc.	9	P. Chiril Archiep. Alexandr.	22	Paulin		4.02	8.03
Joi	10	Mii Timoteiu Alexandru, Antonie	23	Edeltrud		4.02	8.03
Vin.	11	SS. Ap. Bartol. și Varnava	24	Ioan Botez.		4.02	8.03
Sâm.	12	C. P. Onufrie	25	Prosper		4.02	8.03

Duminea a 4-a d. Rusalii, Mateiu c. 8, v. 5—13: „În vremea aceea, întrând Iisus în Capernaum...”; ev. inv. 4; gl. 3.

Dum.	13	Ma Achilina; S. Trifilie Ep. Leucasiei	26	Ioan și Paul		4.03	8.03
Luni	14	Pr. Eliseiu și Metodie Patr. Cons.	27	Ladislau		4.03	8.03
Marți	15	Pr. Amos	28	Leo II.		4.04	8.02
Merc.	16	Tihon f. d. m. Ep. Amatundeii	29	(†) Petr. și Pav		4.05	8.80
Joi	17	Mii Manoil, Savel și Ismail	30	Pavel		4.06	8.01
Vin.	18	M. Leontie	1	Iulie Teobald		4.06	8.01
Sâm.	19	Ap. Iuda frat. Domnului	2	Cercet. Mariei		4.07	8.00

Duminea a 5-a d. Rusalii, Mateiu c. 8, v. 28—34: „În vremea aceea, trecând Iisus de cea parte în pământul Gergesenilor...”; ev. inv. 5; gl. 4.

Dum.	20	M. Metodie Ep. Patarilor	3	Eliodor		4.08	8.00
Luni	21	M. Iulian din Tarsis	4	Udalrich		4.09	8.00
Marți	22	M. Eusebie Episcop Samosatelor	5	Domitiu		4.10	8.00
Merc.	23	M. Agripina	6	Pr. Isaia		4.10	7.59
Joi	24	(†) Nasc. S. Ioan Botezăt.	7	Vilibald		4.11	7.59
Vin.	25	Ca Mă Fevronia	8	Chilian		4.12	7.58
Sâm.	26	C. P. David din Tesalonic	9	Anatolia		4.13	7.57

Duminea a 6-a după Rusalii, Mateiu c. 9, v. 1—8: „În vremea aceea, întrând Iisus în corabie...”; ev. inv. 6; gl. 5.

Dum.	27	C. P. Samson prim. de străini	01	Amalia		4.14	7.57
Luni	28	Ad. mōst. SS. Chir și Ioan	11	Piu I.		4.15	7.56
Marți	29	(†) SS. Ap. Petru și Pavel	12	Heinrich		4.16	7.55
Merc.	30	(†) Adun. (Sob.) SS. Apost.	13	Margareta		4.17	7.54

Iunie.

Povețe economice:

Când e ferbințelă scutesce vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculéză pădureții, mai bine după plóc, și cu deosebire séra și diminéța. Sémănă ridichi de tómnă. Când érba e mai în flóre, cosesce-o. De pătimesc porcii la grumați, din cauza căldurei, dá-le lécuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de Heleborus albus. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a óră înainte ori după înflorire. De umblă furnicele la coșnițe. Închide calea, ungând cu petroleu scândura pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și strugurei pentru érnă. Sémănă rapița.

Prevestirea timpului :

1 plóie, 2—6 bine, 7—15 plóie, 16, 17 bine, 18, 19 nor, 20, 21 bine, 22—26 plóie și vânt, 27—30 bine.

Notițe:

Iulie,

are 31 zile

Ziua are 14 și noaptea 10 ore

Cuptoriu.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Joi	1	SS. Cosma și Damian f. d. m.	14	Bonaventura		4.18	7.53
Vin.	2	Vestmēt. Născ. de Dđeu	15	Ĭmp. Apostol.		4.19	7.52
Sâm.	3	M. Iachint, Anat. Patr. Const.	16	Maria B.		4.20	7.51

Dumineca a 7-a d. Rusalii, Mateiu c. 9, v. 27-35 „În vremea aceea, trecând Iisus au mers după dēnsul doi orbi...”; ev. inv. 7; gl. 6.

Dum.	4	P. Andreiu Archiep. Critului	17	Alexie		4.21	7.50
Luni	5	(†) C. P. Atan. al At.; S. Marta	18	Frideric		4.22	7.49
Mărți	6	C. P. Sisoe cel mare	19	Aurelia		4.24	7.48
Merc.	7	C. P. Toma, Acachie; Ma Chiriachi	20	Pr. Ilie		4.25	7.47
Joi	8	M. M. Procopie	21	Olga		4.26	7.46
Vin.	9	M. Pancrație Ep. Tavrom.	22	Maria Magd.		4.27	7.45
Sâm.	10	SS. 45 Mi din Nicopole	23	Apollinarie		4.28	7.44

Dumineca a 8-a d. Rusalii, Mateiu c. 14, v. 14-22: „În vremea aceea a vđut Iisus popor mult...”; ev. inv. 8; gl. 7.

Dum.	11	Ma Eufemia	24	Christina		4.29	7.43
Luni	12	Mii Proclu și Ilarie; C. Mihail	25	Iacob ap.		4.30	7.41
Mărți	13	(†) Sob. Archang. Gavril	26	Ana		4.32	7.40
Merc.	14	Ap. Achila	27	Pantelimon		4.33	7.38
Joi	15	M. Chiric și Iulita mama lui	28	Victor		4.34	7.37
Vin.	16	M. Antinogen	29	Marta		4.35	7.36
Sâm.	17	(†) M. Mă Marina	30	Abdon și S.		4.37	7.34

Dumineca a 9-a d. Rusalii, a SS. Părinți, Mateiu c. 14, v. 22-34: „În vremea aceea, silit-a Iisus pe învățaceii săi să intre în corabie...”; Ioan c. 17, v. 1-13; „În vremea aceea rđdi-când Iisus ochii săi la ceriu...”; ev. inv. 9; gl. 8.

Dum.	18	Mii Jachint și Emilian	31	Ignatie Loiola		4.39	7.32
Luni	19	C. P. Die și Ca Macrina	1	Aug. Lanț. s. Petru		4.40	7.31
Mărți	20	(†) Pr. Ilie	2	Portiuncula		4.41	7.30
Merc.	21	CC. PP. Ioan și Sim.; Pr. Iezechil	3	Stefan		4.42	7.28
Joi	22	(†) Mironos. Maria Magdal.	4	Dominicus		4.43	7.27
Vin.	23	M. Foca	5	Maria Schnee		4.44	7.25
Sâm.	24	M. Mă Christina	6	Schimb. la față		4.46	7.23

Dumineca a 10-a d. Rusalii, Mateiu c. 17, v. 14-24: „În vremea aceea, s'a apropiat cătră Iisus un om ingenușchind înaintea lui...”; ev. inv. 10; gl. 1.

Dum.	25	(†) Adormirea santei Anei	7	Caietan		4.47	7.21
Luni	26	M. Ermolae	8	Ciriac		4.48	7.19
Mărți	27	(†) M. M. Pantelimon	9	Roman		4.50	7.18
Mer.	28	Ap. Prohor, Nicanor, Timon și Parmena	10	Laurențiu		4.52	7.17
Joi	29	M. Calinic; Ma Teodota	11	Susana		4.53	7.15
Vin.	30	Aplii Sila și Silvan	12	Clara		4.54	7.13
Sâm.	31	Dreptul Eudochim	13	Casian		4.56	7.11

Iulie.

Povețe economice:

Curățește șura și podurile, că e aci secerișul, pecând portă grijă, să ai bani, ca să le poți aduna grânele când sunt bune, însă nu rescópte, că se scutură o mulțime de grăunțe și nici fărina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secerat, cucuruzul să fie săpat de a 2-a oră. Plivesce viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se împedece strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele să aibă la îndemână. Aruncă de-asupra ei pac, ca să nu se înece. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădescă. Aceste ținele de sămânță, că-s cele mai frumoase. Udă curechiul bântuit de omide cu apă de săpun.

Prevestirea timpului:

1, 2 bine, până la 8 plóie și vânt, 9 bine, 10—14 plóie și vânt, până la 18 bine, 19 plóie, 20, 21 bine, 22—26 plóie, 27, 28 bine, 29—31 plóie.

Notițe:

August,

are 31 zile

Dimia are 13 și noaptea 11 ore

Măsălarium.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Dumineca a 11-a după Rusalii, Mateiu c. 18, v. 23-35: „Dis-a Domnul pilda acesta: Asemenatu-s'a împărăția ceriurilor...”; ev. inv. 11; gl. 2.							
Dum.	1	Scôt. c. † și Mii Macavei	14	Eusebie	♌	4.57	7.09
Luni	2	Aduc. mōștelor stului Stefan	15	(†) Înăl. Mariei	♍	4.59	7.08
Martți	3	CC. PP. Isachie, Dalmat, Faust	16	Rochus	♋	5.00	7.06
Merc.	4	SS. 7 Coconi din Efes	17	Bertram	♋	5.01	7.04
Joi	5	M. Eusignie	18	Elena	♋	5.03	7.03
Vin.	6	(†) Schimbarea la Față	19	Ludovic	♏	5.04	7.01
Sâm.	7	C. M. Dometie	20	(†) Reg. Stefan	♏	5.05	6.59
Dumineca a 12-a d. Rusalii, Mateiu c. 19, v. 16-28; „În vremea aceea s'a apropiat cătră Iisus un tēnēr...”; ev. inv. 1; gl. 3.							
Dum.	8	Emilian märt. Ep. Chizicului	21	Ioan Franc.	♑	5.07	6.57
Luni	9	Ap. Matia	22	Timoteiu	♑	5.08	6.55
Martți	10	M. și Archid. Laurentie	23	Filip	♏	5.09	6.53
Merc.	11	M. și Archid. Euplu	24	Bartolomeiu	♏	5.11	6.51
Joi	12	Mii Fotie și Anichit	25	Ludovic	♏	5.12	6.49
Vin.	13	C. P. Macsim mărturisit.	26	Zefrin	♏	5.13	6.47
Sâm.	14	Pr. Michea	27	Iosif Calas	♏	5.15	6.45
Dumineca a 13-a d. Rusalii, Mateiu c. 21, v. 33-42: „Dis-a Domnul pilda acesta: Un om era stēpān al casei...”; Luca c. 10, v. 38-42. c. 11, v. 27-28: „În vremea aceea intrat'a Iisus într'un sat...”; gl. 4.							
Dum.	15	(†) Adorm. Născăt. de Ddēu	28	Augustin	♒	5.17	6.43
Luni	16	Ad. icōnei Dlui; M. Diomid	29	Tăer. c. s. Ioan	♒	5.18	6.42
Martți	17	M. Miron	30	Rosa	♒	5.19	6.40
Merc.	18	Mii Flor și Lavru	31	Raimund	♒	5.21	6.38
Joi	19	M. Andreiu Stratilat	1	Sept. Egidiu	♒	5.22	6.36
Vin.	20	Pr. Samuil	2	Stefan	♒	5.23	6.33
Sâm.	21	Ap. Tadeu și Ma Vassa	3	Serafina	♒	5.25	6.31
Dumineca a 14-a după Rusalii, Mateiu c. 22, v. 1-14: „Dis-a Domnul pilda acesta: Asēmēnatu-s'a împărăția ceriului omului împērat...”; ev. inv. 3; gl. 5.							
Dum.	22	M. Agatonic	4	Rosalia	♐	5.26	6.29
Luni	23	M. Lup	5	Laurent	♐	5.28	6.27
Martți	24	M. Eutichie	6	Magnus	♐	5.29	6.25
Merc.	25	Int. m. ap. Vartol.; Ap Tit.	7	Regina	♐	5.30	6.23
Joi	26	Mii Adrian și Natalia	8	(†) Nasc. Mar.	♐	5.32	6.21
Vin.	27	C. P. Pimen	9	Gorgonie	♐	5.33	6.19
Sâm.	28	C. P. Moisi Arapul	10	Nicolae Tol.	♐	5.34	6.17
Dumineca a 15-a d. Rusalii, Mateiu c. 22, v. 35-46: „În vremea aceea, un legiuitoriu ore care s'a apropiat cătră Iisus ispitindu-l și dīcēnd...”; Marcu c. 6, v. 14-30: „În vremea aceea, auđit-a Irod împēratul vestea lui Iisus...”; ev. inv. 4; gl. 6.							
Dum.	29	(†) Tăerea capului s. Ioan	11	Protus	♈	5.36	6.15
Luni	30	Alexandru Ioan, Pavel Patr. Const.	12	Macedoniu	♈	5.37	6.13
Martți	31	Brăul Prēcuratei Mariei	13	Matern	♈	5.38	6.11

August.

Povețe economice :

Urmădă cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Sămână sălătă erna-tică. Adună sămânțele de legumi cöpte acuma, le curătesce și acață în cuiu, punându-le în săculețe. Săceră ovėsul, ce-l mai ai. Sămână rapița. De veți albinele, că prea mult șed pe afară, e semn, că n'au ce se lucre. Ridică cosnițele punend sub ele nisee bucăți de scânduri potrivite. Stupii fără matcă să împreună cu alții mai slabi. Urmădă cu plivitul viei. Uscă pöme și fasole pentru érnă. Altoi oculați vëdënd că nu s'au prins, trebuesc din nou oculați. Proptesce pomii prea încărcați și răresce pömele prea dese, ca să se pötă cöce. Ară pentru tomnă și pe la capëtul lunei poți și sămăna. Adună simburi de töte pömele.

Prevestirea timpului.

Până la 4 bine, 5 plöie, 6—13 bine și vënt, 14, 15 plöie, 16—28 bine 29, 30 plöie și vënt.

Notițe:

Septembrie,

are 30 zile

Dimă are 12 și noaptea 12 ore

Răpciune.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Merc.	1	(†) C. P. Simeon stêlpcul	14	Înălț. Crucii		5.40	6.09
Joi	2	M. Mamant și Ioan Pust.	15	Nicomed		5.41	6.07
Vin.	3	M. Antim Ep. Nicomidiei	16	Ludmila		5.42	6.04
Sâm.	4	M. Vavila și Moisi Pr.	17	Hildegard		5.44	6.02

Duminea a 16-a după Rusalii, Mateiu c. 25, v. 14—30: „Dis-a Domnul pilda acêsta: Un om mergând departe a chemat servitorii săi și le-a dat lor avuția sa...”; ev. inv. 5; gl. 7.

Dum.	5	Pr. Zacharia	18	Toma Ap.		5.46	6.00
Luni	6	Minun. Archang. Mihail	19	Ianuarie		5.47	5.58
Mărți	7	M. Sozont	20	Eustachiu		5.48	5.56
Merc.	8	(†) Nasc. Născ. de Ddeu	21	Mateiu ev.		5.50	5.54
Joi	9	(†) SS. Părinți Ioachim și Ana	22	Maurițiu		5.51	5.52
Vin.	10	Mle Minodora, Mitrodora, Nimfodora	23	Tecla		5.53	5.50
Sâm.	11	Ca Teodora	24	Rupert		5.54	5.47

Duminea a 17-a d. Rusalii, înaintea înălțării santei Crucii, Ioan c. 3, v. 13—17: „Dis-a Domnul: Nimenea nu s'a suit la ceriu...”; ev. inv. 6; gl. 8.

Dum.	12	M. Autonom	25	Cleofa		5.56	5.45
Luni	13	M. Corneliu Sutașul	26	Ciprian		5.57	5.43
Mărți	14	(†) Înălțarea cinstitei Crucii	27	Cosma și Dam.		5.58	5.41
Merc.	15	M. M. Nichita	28	Vencisl. reg.		6.00	5.39
Joi	16	M. Mă Eufemia	29	Michael Arhan.		6.01	5.37
Vin.	17	M. Mă Sofia și ficele ei	30	Jeronim		6.02	5.35
Sâm.	18	C. P. Eumenie făc. d. min.	1	Oct. Remigiu		6.04	5.33

Duminea a 18-a d. Rusalii, după Înălțarea santei Crucii, Marcu c. 8, v. 34-c. 9, v. 1: „Dis-a Domnul: ceta ce voesce să vină după mine, să se lapede de sine...”; ev. inv. 7; gl. 1.

Dum.	19	Mii Trofim, Savatie, Dorimed.	2	Leodegar		3.05	5.31
Luni	20	M. Eustatie și fiii săi	3	Candid		3.06	5.29
Mărți	21	Ap. Codrat din Magnisia	4	Francisc Ser.		6.08	5.27
Merc.	22	M. Foca făcăt. de minuni	5	Placid		6.10	5.25
Joi	23	(†) Zăm. S. Ioan Botezăt.	6	Bruno		6.11	5.23
Vin.	24	M. Tecla	7	Iustina		3.12	5.21
Sâm.	25	C. mă Eufrosina d. Alex.	8	Brigita		6.14	5.19

Duminea a 19-a după Rusalii, Luca 1-a, (cea a Duminicii a 18-a după Evangelistaria) c. 5, v. 1—11: „În vreme aceea sta Iisus lângă mare...”; ev. inv. 8; gl. 2.

Dum.	26	(†) Adorm. S. Ioan Ev.	9	Dionisie		6.16	5.17
Luni	27	M. Calistrat	10	Francisc Bor.		6.18	5.15
Mărți	28	C. P. Chariton mătur.	11	Nicasiu		6.19	5.13
Merc.	29	C. P. Chiriac Sihastrul	12	Maximilian		6.20	5.11
Joi	30	M. Grigorie Aep. Armeniei	13	Coloman		6.22	5.09

Septembre.

Povețe economice :

În luna acésta se începe culesul pómelor. Soiurile ernatice se culeg cu mâna și se împărțesc în clase după mărime și frumsețe se aibă un preț mai bun. Înainte de a-le așeza în pivniță se întind la soare, ca să esc umezala din ele. — Fă gropile pentru altoii, ce voiesci a-i sădi mai târziu în toamnă. Răresce frunța de pe pomii pitici și cei puși în șir des, ca razele soarelui se-i potă strébate. Sémână bucate tomatice. Nu fi sgărcit la sémēnat, că te vė-i căi la secerat. Pe la capētul lunei se ia miera de la stupi. De sūnt încă flori, nu te grăbi, ca albinele se potă încă aduna. Livețile prăjite de arșița soarelui, pe unde veđi c'a secat colțul erbii, le sémână cu sémână de érbă si flori de fēn.

Prevestirea timpului :

Până la 10 bine, 11, 12 vēnt și plóie, 14, 15 bine, 16 plóie, 17—19 plóie rece, 20, 21 brumă, 22—30 bine.

Notițe:

Octombrie,

are 31 zile

Diua are 11 și noaptea 13 ore

Brumărel.

Zilele sept.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						cesare	apune
Vin.	1	Ap. Anania, C.P. Roman cânt.	14	Calistus		6.23	5.07
Sâm.	2	M. Ciprian; Ma Iustina fec.	15	Teresia		6.25	5.05
Dumineca a 20-a d. Rusalii, Luca a 2-a, (cea a Duminecei a 19-a după Evang.), c. 6, v. 31—36: „Dis-a Domnul: precum voiți să vă faceți voue omenii...”; ev. inv. 9; gl. 3.							
Dum.	3	M. Dionisie Areopagitul	16	Gallus		6.27	5.04
Luni	4	P. Ieroteiu Ep. Atenei	17	Hedvig		6.28	5.02
Marți	5	Ma Charitina	18	Luca ev.		6.29	5.00
Merc.	6	(†) Ap. Toma	19	Petru d. Alc.		6.31	4.58
Joi	7	Mii Serghie și Vach	20	Felician		6.33	4.56
Vin.	8	Ca maică Pelaghia	21	Ursula		6.34	4.54
Sâm.	9	(†) Ap. Iacob și C. P. Andronic	22	Cordula		6.35	4.52
Dumineca a 21-a d. Rusalii, a SS. Parinți, Luca a 3-a, (cea a Duminecei a 20-a după Evang.), c. 7, v. 11—16: „In vremea aceea mergea Iisus într-o cetate...”; Ioan c. 17. v. 1—13: „In vremea aceea ridicând Iisus ochii săi la ceriu...”; ev. inv. 10; gl. 4.							
Dum.	10	Mii Eulampie și Eulampia	23	Ioan Cap.		6.37	4.51
Luni	11	(†) Ap. Filip; C. Teof. märt.	24	Rafail Archan.		6.38	4.49
Marți	12	Mii Prov, Tarah, Andronic	25	Chrisant		6.40	4.47
Merc.	13	Mii Carp și Papi	26	Amand		6.42	4.45
Joi	14	(†) Cuv. Paraschiva	27	Frument		6.44	4.40
Vin.	15	C. M. Lucian	28	Sim. și Iuda		6.45	4.42
Sâm.	16	M. Loghin Sutașul	29	Narcis		6.46	4.44
Dumineca a 22-a d. Rusalii, Luca a 4-a, (cea a Duminecei a 21-a după Evang.), c. 8, v. 5—15: „Dis-a Domnul pilda acesta: „Eșit-a sămănătorul...”; ev. inv. 11; gl. 5.							
Dum.	17	Pr. Osie; C. M. Andreiu Crit.	30	Claudie		6.48	4.38
Luni	18	Ap. și Ev. Luca	31	Wolfgang		6.49	4.37
Marți	19	Pr. Ioil și M. Var	1	Nov. (†) Toți Sf.		6.51	4.36
Merc.	20	M. M. Artemie	2	Pomen. răpos.		6.53	4.35
Joi	21	C. M. Ilarion cel mare	3	Hubert		6.54	4.33
Vin.	22	P. Averchie Ep. Ieropolei	4	Carol Bor.		6.56	4.32
Sâm.	23	Ap. Iacob frat. Domnului	5	Emeric		6.57	4.30
Dumineca a 23-a d. Rusalii, Luca a 6-a, (cea din Dum. a 23-a d. Evangelistariu), c. 8, v. 26—30 „In vremea aceea venit-a Iisus cu corabia in laturea Gadarenilor...”; ev. inv. 1; gl. 6.							
Dum.	24	M. Mă Areta	6	Leonard		6.59	4.29
Luni	25	Mii Notarie, Marcian, Martirie	7	Engelbert		7.00	4.27
Marți	26	(†) M. M. Dimitrie	8	Gottfried		7.02	4.26
Merc.	27	M. Nestor	9	Teodor		7.04	4.25
Joi	28	Mii Terentie și Neonila	10	Andreiu		7.05	4.24
Vin.	29	Ma Anastasia; C. P. Avramie	11	Martin		7.06	4.22
Sâm.	30	Mii Zinovie și Zinovia sora sa	12	Cunibert		7.08	4.21
Dumineca a 24-a după Rusalii, Luca a 5-a (cea a Duminecei a 22-a după Evangelistariu), c. 16. v. 19—31. „Dis-a Domnul pilda acesta: Era un om orecare bogat...”; ev. inv. 2; gl. 7.							
Dum.	31	Ap. Stachie, Amplie, Narcis	13	Stanislau		7.10	4.20

Octomvre.

Povețe economice.

Culesul pómelor ține încă. Grijește, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineața înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile din cari s'au scos legumile, trebuiesc săpate din nou, ca peste erna să degereze. Resădesce în straturi bine lucrate sălătă ernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicescă înainte de a se așeza în pivniță ori grópă. Îndată ce am gătat cu săpatul se ară numai decât pământul menit a se sêmăna de cu primăvară gerul și frigul de peste earnă îl îmbunătățește. Când e la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt, unii putrezi alții copti. Numai așa putem face bani cum se cuvine, dacă producem mai multe feliuri de vin.

Prevestirea timpului.

Până la 4 bine, 5 plóie, 6—26 bine și brumă, 27 zăpadă, 28 bine, 29 zăpadă, 30, 31 vânt.

Notițe:

in 31 octombrie cu Tasu 11 cr.

in ~~24~~⁷ octombrie Noemb. 2 28

in 8 octombrie 49

in 8 " anglot 20. cr pentru

Vin ~~Introducere~~

in 14 Noembrie cu Tasu 42.

In 21 Noemb. sa capatat la tas 18 cr.

In 26 decemb. la Tas 2 cor. 90 fil

are 30 zile
 Novembre,
 Ziua are 10 și noaptea 14 ore

Brumariu.

Zilele săpt.	Datul	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sorele	
						resare	apune
Luni	1	SS. f. de arg. Cosma și Dam.	14	Venerand		7.11	4.19
Mărti	2	Mii Achindin, Pigasie	15	Leopold		7.13	4.18
Merc.	3	Mii Achepsima, Aitala, Iosif	16	Otmar		7.14	4.17
Joi	4	C. Ionichie; Mii Nicandru, Ermen	17	Grigorie Teol.		7.15	4.16
Vin.	5	Mii Galaction și Epistimia soția sa	18	Odo		7.17	4.15
Sâm.	6	P. Pavel mărt. Patr. Con.	19	Elisabeta		7.19	4.14

Duminea a 25-a după Rusalii, Luca a 7-a (cea a Duminecei a 24-a din Evangelistariu), Luca c. 8, v. 41-56: „În vremea aceea venit-a un om către Iisus căruia era numele Iair...”; ev. inv. 3: gl. 8.

Dum.	7	SS. 33 Martiri și C. Lazar	20	Felix		7.20	4.13
Luni	8	(†) Arch. Michail și Gavril	21	Intr. în biser.		7.21	4.12
Mărti	9	Mii Onisifor, Porfirie; Ca Matrona	22	Cecilia		7.23	4.11
Merc.	10	Ap. Erast și Olimp; M. Orest	23	Clement		7.24	4.10
Joi	11	Mii Mina, Victor și Vichentie	24	Ioan		7.25	4.10
Vin.	12	P. Ioan milos.; C. P. Nil	25	Ecaterina		7.27	4.09
Sâm.	13	(†) P. Ioan gură de aur	26	Conrad		7.28	4.08

Duminea a 26-a după Rusalii, Luca a 8-a (cea a Duminecei a 25-a din Evang.) c. 10, v. 25-37: „În vremea aceea, venit-a un legiuitoriu la Iisus...”; ev. inv. 4: gl. 1.

Dum.	14	(†) Ap. Filip	27	Virgil		7.29	4.07
Luni	15	Mii Gurie, Salmona și Aviv	28	Sosten		7.31	4.07
Mărti	16	(†) Ap. și Ev. Mateiu	29	Saturnin		7.32	4.07
Merc.	17	P. Grig. Ep. Neocesariei	30	Andrieu ap.		7.33	4.07
Joi	18	Mii Platon și Roman	1 Dec.	Natalia		7.34	4.06
Vin.	19	Pr. Avdie și M. Varlaam	2	Bibiana		7.35	4.05
Sâm.	20	P. Proclu Aep. Cons.; Grig. Dec.	3	Francisc Xav.		7.37	4.05

Duminea a 27-a d. Rusalii, Luca a 9-a, (cea a Duminecei a 26-a din Evang.), c. 12, v. 16-21 „Dis-a Domnul pilda acesta: Unui om bogat i-a rodit țarina...”; Luca c. 10, v. 38-42, c. 11, v. 27-28: „În vremea aceea, intrat-a Iisus într'un sat...”; ev. inv. 6: gl. 3

Dum.	21	(†) Întrarea în biserică	4	(†) Barbara		7.38	4.05
Luni	22	Ap. Filimon	5	Sava		7.39	4.05
Mărti	23	P. Amfilochie Ep. Iconiei	6	(†) S. Nicolae		7.40	4.05
Merc.	24	Mii Climent și Petru	7	Ambrosie		7.41	4.05
Joi	25	M Mă Ecaterina; M M. Mercurie	8	(†) Zăm. Născ.		7.42	4.05
Vin.	26	CC. PP. Alimpie și Nicon	9	Leocadia		7.43	4.05
Sâm.	27	M M. Iacob Persul	10	Iudita		7.44	4.05

Duminea a 28-a d. Rusalii, Luca a 13-a, (cea din Duminecei a 30-a din Evang.) c. 18, v. 18-27 „În vremea aceea un om ôcrearele s'a apropiat cătră Iisus ispitindu-l...”; ev. inv. 6: gl. 3

Dum.	28	C. P. Stefan c. nou; M. Irinarh	11	Damasus		7.45	4.05
Luni	29	Mii Paramon și Filumen	12	Maxentie		7.46	4.05
Mărti	30	(†) Ap. Andrieu	13	Lucia		7.47	4.05

Novembre.

Povețe economice :

Când timpul este frumos, mai poți sădi pomi. Sapă gropi pentru pomișorii, ce voesci ai sădi în primăvară. Curătesce oușele de omidă. Apără altoii mai tineri în contra epurilor. Spoiesce trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balegă de vită și sânge amestecă-le toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuie terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se intrupază pământului. — La fertul mustului trebuie să fim luători de sémă, ca să nu se întempe nici prea redepe dar nici prea încet. În casul dintăiu acoperim butea cu o haină de lână, în cel din urmă o stropim cu apă rece. Curățenia face foarte mult. Bușile se le finem tot pline. Pomele ce dau spre putre-țire trebuie delăturate. — Frunzele picate se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoiu foarte bun.

Prevestirea timpului :

1—3 bine, 4 vânt și frig, 5—7 bine, 8—20 vânt, zăpadă, frig și ger, 21—23 bine, 24 zăpadă, 25, 26 ger, 27—30 bine.

Notițe:

Duminică în 28 Noobr.

1-a adunat 84 (opțieri în patm)

Duminică în 5 decembrie. 5 fideri 5 fideri
do la tas — — — — — 1 cor. 75 fil

În 12 la Decembrie sau căpăi
tat cu taru 1 cor 59 fider
În 19 decembrie în opțieri 1 cor 26
La crosfena în 15 dec. la tas 4 cor. 1 fil

[Signature]

Decembrie, are 31 zile
 Dîua are 9 și nîptea 15 ôre

Andreea.

Dilele sept.	Datul	Numele sfinților și sîrbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)	Datul	Numele sfinților Cal. Grigor. (n.)	Zodia	Sôrele	
						resare	apune
Merc.	1	Pr. Naum și Filaret îndur.	14	Spiridon		7.47	4.05
Joi	2	Pr. Avacum	15	Celian		7.48	4.05
Vin.	3	Pr. Sofonie	16	Adelaida		7.49	4.06
Sâm.	4	(†) Ma Varvara; C. P. Ioan Dam.	17	Lazar		7.49	4.06

Dumineca a 20-a după Rusalii, Luca a 10-a (cea a Duminecei a 27 d. Rusalii din Evang.)
 c. 13, v. 10—17: „În vremea aceea învîța 'Iisus într'una din sinagoge Sîmbăta...”;
 ev. inv. 7; glas 4.

Dum.	5	C. P. Sava	18	Gratian		7.49	4.07
Luni	6	(†) Păr. Nicolae	19	Nemesiu		7.49	4.08
Mărți	7	P. Ambrosie Ep. Mediolanul.	20	Liberat		7.50	4.07
Merc.	8	C. P. Patapie	21	Toma		7.51	4.00
Joi	9	Zămislirea S. Anei	22	Dimitrie		7.51	4.01
Vin.	10	Mii Mina, Ermogen, Eugraf	23	Victoria		7.51	4.02
Sâm.	11	C. P. Dănilă Stălpnicul	24	Adam și Eva		7.52	4.19

Dumineca a 30-a după Rusalii, a Strămoșilor, Luca a 11-a, (cea din Dumineca a 27-a d. Rusalii din Evang.) c. 14, v. 16—24: „Dis-a Domnul pilda acîsta: Un om ôreacă a făcut cină...”; ev. inv. 8; gl. 5.

Dum.	12	(†) P. Spiridon	25	(†) Nasc. Dîui		7.52	4.16
Luni	13	Mii Axentie, Eugenia, Orest; Ma Lucia	26	(†) Stefan		7.53	4.19
Mărți	14	Mii Tirs, Calinic, Filimon, Apolonie	27	Ioan ev.		7.53	4.13
Merc.	15	M. Elefterie; P. Pavel d. Lat.	28	Pruncii nevin.		7.53	4.14
Joi	16	Pr. Agheu	29	Toma		7.53	4.15
Vin.	17	Pr. Danil și cei 3 coconi	30	David		7.52	4.16
Sâm.	18	M. Sebastian; P. Modest Aep.	31	Silvestru		7.52	4.17

Dumineca înainte de Născerea Domnului, Mateiu c. 1, v. 1—25: „Cartea neamului lui Iisus...”;
 ev. inv. 9, gl. 6.

Dum.	19	M. Bonifacie	1	Ian. 1905		7.52	4.18
Luni	20	M. Ignatie	2	Macarie		7.52	4.19
Mărți	21	Ma Iuliana	3	Genoveva		7.52	4.20
Merc.	22	M. Mă Anastasia	4	Titu		7.52	4.21
Joi	23	Sânții 10 Martiri din Crit	5	Telesfor		7.51	4.22
Vin.	24	C. Mă Eugenia	6	(†) Cei trei regi		7.51	4.24
Sâm.	25	(†) Născerea Domnului	7	Valentin		7.50	4.25

Dumineca după Născerea Domnului, Mateiu c. 2, v. 13—23: „E ră dupăce s'au dus magii...”;
 ev. inv. 10; gl. 7.

Dum.	26	(†) Sobor. Preac.; M. Eutim.	8	Severin		7.50	4.26
Luni	27	(†) Archidiaconul Stefan	9	Iulian		7.50	4.28
Mărți	28	SS. 20 mii Mi arși în Nicomid.	10	Pavel pust.		7.49	4.29
Merc.	29	SS. 14 mii prunci uc. d. Irod	11	Higin		7.49	4.30
Joi	30	Ma Anisia; C. Zotie Preotul	12	Ernest		7.48	4.31
Vin.	31	C. maică Melania Romana	13	Ilarie		7.47	4.32

Decembre.

Povețe economice :

Pivnița de muceșese câte ceva în ea, trebuie afumată cu pîtră puciosă și acri-sată din când în când. Sălata și alte legumi, dacă e néuă *puțină, se acopere cu frunze ori cu cotori de buruiene. — Erna, nu e ca omul să se lenevîscă, ci ca să odihnescă după munca cea grea de peste an. Vitele trebuie ținute în curățenia deosebită și sarea să nu le-o tragem. Să se care gunoiu. Când gerul e mare, ferestrele pivnițelor să se înfund e. Grajdurile să fie căldurose, căci atunci vitele mănîncă mai puțin. Pléva se opăresce și astfel cu napi de nutreț ori cartofi se dă la vite. În chipul acesta să cruță nutrețul. La finea anului închee socotelile de pe anul trecut, ca să ști cum stai cu răsplata muncii tale și cu venitele și cheltuelile casei. Cumpără-ți calendariu pe anul viitoriu, căci casa fără Calendariu e întreg anul fără îndreptariu.

Prevestirea timpului :

Până la 4 bine, 5, 6 vînt, 7, 8 nor, 9 plóie, până la 12 moisce, 14—18 bine, 20—23 vînt și ger, 24 zăpadă, 25—28 frig și vînt, 29 linisce, 30, 31 zăpadă.

Notițe:

Regentul anului 1904.

Regentul anului 1904 e Mars. Dintre toate planetele Mars seamăna mai mult pământului. Masa acestei planete este numai a șaptea parte a pământului. Departarea acestei planete de soare e de $1\frac{1}{2}$ ca a pământului, și încungiură soarele în 687 zile; ăra împrejurul osiei sale se învârtă în $24\frac{1}{2}$ ore. Mars are două luni, acestea sunt foarte mici și î-l încungiură în 8. respective 30 ore.

Cele patru anotimpuri.

Primăvara se începe în 8 Martie la 2 ore 4 minute dim.

Vara se începe în 8 Iunie la 9 ore 56 minute sara.

Tômnă se începe în 10 Septembrie la 12 ore 45 min. la amădădi.

Iarna începe în 9 Decembre la 7 ore 19 minute dimineța.

Întunecimi de soare și de lună.

În anul 1904 vor fi două întunecimi de soare dintre cari în părțile noastre nu se va vedea nici una.

Întunecimi de lună nu vor fi.

I. *Prima întunecime, inelară de soare*, va avea loc în 4 Martie. Ea începe la 3 ore 42 min. dimineța și sfârșesce la 9 ore 50 minute dimineța.

Acastă întunecime se va vedea în jumătatea ostică a Africei, în jumătatea sudostică a Asiei, în Oceanul indic și în jumătatea vestică a Oceanului mare.

II. *A doua întunecime, totală de soare* se va întâmpla în 27 și 28 August. Ea începe la 7 ore 14 minute sara și sfârșesce la o oră 26 min. după miezul nopții (28 August dimineța.)

Acastă întunecime se va vedea în marele Ocean și în jumătatea vestică a Americii de sud.

Genealogia

Casei domnitore Austriace

Împăratul și Regele Austro-Ungariei:

Francisc Iosif I. Împărat al Austriei, Rege al Ungariei, Boemiei scl. scl. s'a născut la Schönbrunn în 6/18 August 1830; după abdicarea de tron a unchiului său, Împăratului Ferdinand I. și renunțarea la tron a tatălui său, arhiducelui Francisc Carol, s'a înălță pe tron în 20 Novembre (2 Decembre) 1848.

Soția:

Elisaveta, (Amalia, Eugenia), fiica ducelui din Bavaria Macs, damă a ordinului cu crucea stelată scl.: s'a născut în 12/24 Decembre 1837 și s'a căsătorit în 12/24 Aprile 1854, s'a încoronat ca regină a Ungariei în 27 Maiu (8 Iunie) 1867. Răposată în 29 August (10 Septembrie) 1898 în Geneva.

Pruncii:

1. **Sofia** (Maria, Iosefa, Dorotea, Friderica). născută în 5 Martiu 1855 și răposată la Buda în 29 Maiu 1857.

2. **Gisela** (Ludovica, Maria), născută în 30 Iunie (12 Iulie) 1856; căsătorită în 8 Martie (20 Aprile) 1873 cu **Leopold** principele de Bavaria.

3. **Rudolf** (Francisc, Carol, Iosif), principele de coronă și clironom al tronului, principe reg. de Ungaria și Boemia scl. arhiduce de Austria, cavalier al velerului de aur, născut în Laxenburg în 9/21 August 1858, răposat în 18/30 Ianuarie 1889. Fost căsătorit cu:

Stefania princesa de Belgia, în 28 Aprile (10 Maiu) 1881, născută în 9/21 Maiu 1864.

4. **Maria** (Valeria), născută la Buda în 10/22 Aprile 1868, căsătorită la Ischl, în 19/31 Iulie 1890 cu arhiducele **Francisc Salvator**.

Nepotă:

Elisaveta (Maria Henriete Stefania Gisela), arhiducesă, fiica Alteței Sale răposatului Principe de coronă **Rudolf**, n. în Laxenburg în 21 Aug. (2 Sept.) 1883 căsătorită cu principele **Otto Windisch-Grätz** în Februarie 1902.

Frații Maiestății Sale:

1. **Maksimilian I.** (Ferdinand Iosif), împăratul Mexicului, născut în 6 Iuliu 1832, răposat în 19 Iunie 1867, a fost căsătorit cu:

Charlotte (Maria Amalia), fiica răposatului rege **Leopold I.** al Belgiei, născută în 7 Iunie 1840 văduvă din 19 Iunie 1867.

2. **Carol Ludovic** (Iosif Maria), Arhiduce de Austria, cavalier al velerului de aur etc. etc. născut în 18/30 Iuliu 1833. răposat la 19 Mai 1896 căsătorit cu:

Maria Teresia (Bartolomea dos Andos) Infantă de Portugal, născută, în 12/24 August 1855, s'a căsătorit în 23 Iuliu 1873.

3. **Ludovic Victor** (Iosif Antoniu), Arhiduce de Austria, cavalier al velerului de aur etc. născut în 3/15 Maiu 1842.

Părinții Maiestății Sale

Francisc Carol (Iosif), Archiduce de Austria, cavaler al velerului de aur etc. etc. născut în 7 Decembre 1802, răposat în 8 Martie 1878. A fost căsătorit cu:

Sofia (Friderica Dorotea), fca răposatului rege al Bavariei Măximilian născută în 27 Ianuarie 1805, răposată în 28 Maiu 1872.

Unchiul Maiestății Sale:

Maiestatea Sa Împăratul Ferdinand I. născut în 19 Aprile 1793; ajuns pe tron în 2 Martie 1835, abdis în 2 Decembre 1848, răposat în 29 Iunie 1875. A fost căsătorit cu:

Maria Ana (Carolina Pia), fca răposatului rege al Sardiniei Victor Emanuil I., născută în 19 Septembrie 1803. răposată în 4 Maiu 1884.

-
- Belgia.** Rege: Leopold II. născut în 28 Martie (9 Aprile) 1835.
Britania. Rege: Eduard VII. născut în 9 Novembre (21 Octobru) 1841.
Bulgaria. Principe: Ferdinand I. (principe de Coburg), născ. în 26 Februarie 1861, ales în 7 Iuliu 1887.
Danemarca. Rege: Cristian IX., născut în 8 Aprile 1818.
Francia. Presidentul republicii: Emile Loubet, născut în 31 Decembre 1838. ales în 6/18 Februarie 1899.
Germania (Prusia). Împărat (rege): Wilhelm II., născ. 27. Ianuarie 1859.
Grecia. Rege: George I., născut în 12/24 Decembre 1845.
Italia. Rege: Victor Emanuil III., născut în 29 Octobru (11 Novembre) 1869.
Montenegro. Principe: Nicolae I., născut în 7 Octobru 1841; domnesce din 14 August 1860.
Olanda. Regină: Wilhelmina născută în 31 August 1880.
Portugalia. Rege: Don Carlos, născut în 16/28 Septembrie 1863.
Romania. Rege: Carol I. (de Hohenzollern-Sigmaringen), născut în 8/20 Aprile 1839; domnesce dela 10 Maiu 1867; căsătorit cu Elisaveta principesa de Wied născută la 5/17 Decembre 1843. Principele moștenitoriu: Ferdinand, născut la 12 August 1865, căsătorit cu Măria principesa de Edinburg.
Rusia. Împărat: Nicolae II., născut în 6/18 Maiu 1868.
Serbia. Rege: Petru Caragiorgievic I. născut în 29 Iunie 1844.
Spania. Rege: Alfons XIII., născut în 5/17 Maiu 1886.
Svedia și Norvegia. Rege: Oscar II. născut în 9/21 Ianuarie 1829.
Turcia. Sultan: Abdul-Hamid născut în 10/22 Septembrie 1842 domnesce din 1 Septembrie (19 August) 1876.

Tabela taxelor de poștă și telegraf.

A. Tariful pentru scrisori.

Țara de destinațiune	Scrisori				Imprimare		Mustre		Hârtii de afaceri			
	Greutatea în grame	francate	nefrancate	Carte po-stale simple cu răspuns	Greutatea în grame	taxa în fileri	Greutatea în grame	taxa în fileri	Greutatea în grame	taxa în fileri	taxa de recomandare	taxa de retour-recup.
												taxa de reclamațiune
												in fileri
I. Ungaria	până la 20	10	20		până la 10	2	până la 50	3	nu se pot trimite			
	20—250	20	30	5	10—50	3	50—150	5				
	250—500	30	40		150—250	10	150—250	10				
					250—500	20	250—350	20				
					500—1000	30						
Comunicația locală	până la 20	6	12	ca mai sus	ca mai sus		ca mai sus					
	20—250	12	18									
	250—500	18	24									
II. Austria (cu principatul Lichtenstein), Bosnia și Herțegovina	până la 20	10	20	5	până la 50	3	până la 250	10	nu se pot trimite			
	20—250	20	30		50—100	5	250—350	20				
					100—250	10						
					250—500	20						
					500—1000	30						
III. Pașalicul Novibazar	după câte 15 grame	25	50	10	după câte 50 gr. (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5	nu se pot trimite			
IV. Germania	până la 15	10	20	5	până la 50	3	până la 250	10	nu se pot trimite			
	15—250	20	30		50—100	5	250—350	20				
					100—250	10						
					250—500	20						
					500—1000	30						
V. Serbia	după câte 15 grame	10	20	5	după câte 50 gr. (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5	nu se pot trimite			
VI. România a) în general b) comunicaț. limitofă*)	după câte 15 grame	25	50	10	după câte 50 grame (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 grame dar cel puțin (maximul 350 grame)	5	nu se pot trimite			
VII. Montenegro	după câte 15 grame	10	20	5	după câte 50 gr. (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 grame dar cel puțin (max. 350 gr.)	5	nu se pot trimite			
VIII. Alte țări	după câte 15 grame	25	50	10	după câte 50 grame (maximul 2000 gr.)	5	după câte 50 gr. dar cel puțin (maximul 350 gr.)	5	nu se pot trimite			

*) Partea Transilvaniei, ce se întinde dela granița ungaro-română până la Mureș, apoi comitatul Bistrița-Năsăud și fostul comitat al Severinului.

**) În comunicațiune locală serviiu expres are loc numai în capitala Budapesta.

R. Tariful pentru asigurațiuni postal.

1. **Austro-Ungaria.**

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 corone)	{	până la	20 corone	10 fileri
		" "	100 "	20 "
		" "	300 "	40 "
		" "	600 "	60 "
		" "	1000 "	100 "

2. **Bosnia și Hertegovina și pašal. Novibazar; Muntenegru ¹⁾ și Serbia**

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 1000 corone)	{	până la	40 corone	20 fileri
		" "	100 "	40 "
		" "	300 "	80 "
		" "	600 "	120 "
		" "	1000 "	200 "

3. **Germania (cu Helgoland), Luxemburg și oficiile postale ces. și reg. din Turcia**

(Maximul sumei ce se poate trimite cu o asigurațiune e de 1000 corone).	{	până la	40 corone	20 fileri
		" "	60 "	30 "
		" "	80 "	40 "
		" "	100 "	50 "
		ș. a. m. d. după câte 20 corone cu 10 fileri mai mult.		

4. **Statele Unite din America *) Marea Britania, Irlanda *) posesiunile și coloniile engleze *) (afară de Malta și Fundlanda nouă)**

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune e de 400 corone).	{	până la	25 corone	25 fileri
		" "	50 "	50 "
		" "	75 "	75 "
		" "	100 "	100 "
		etc., după câte 25 corone cu 25 fileri mai mult.		

5. **Alte țeri și anume :**

(Maximul sumei ce se poate trimite cu câte o asigurațiune	{			
		a) 400 corone :	Grecia *) și India oștică olandeză *)	până la 25 corone 25 fileri
		b) 500 "	Argentina *), Bulgaria, Danemarca România, Siam, *) Guinea nouă *) și oficiul postal din Apia *) (insulele Samoa)	" " 50 " 50 "
		c) 1000 corone :	Belgia. Chili *), statul Congo *) Egipt, Elveția, Franța (cu Algeria, Tanger, Tripolis și of. post. franc. din Zanzibar *), Iaponia, Italia, Malta *), Olanda, Protectoratele germane *) of. postal german din Șangai *) și Tientșin *) (China), Norvegia, Portugalia, Suedia și Tunis.	" " 75 " 75 "
		" "	100 " 100 "	
		" "	150 " 125 "	
		etc. după câte 50 corone cu 25 fileri mai mult.		

) În țerile însemnate cu steluță () nu se pot trimite asigurațiuni telegrafice.

¹⁾ După restabilirea comunicației de asigurațiuni.

Taxa înmanuării prin expres e 30 fileri. Taxa avisului de plătire și pentru reclamațiune e 25 fileri.

Avis de plătire nu se poate cere după asigurațiuni adresate în Statele Unite, Marea-Britanie, și Irlanda, precum și în coloniile engleze.

C) Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) în comunicația internă, precum și cu Austria și Germania.

a) Tariful de greutate.

Z o n e l e	I și com. locală		II		III		IV		V		VI	
G r e u t a t e a	75		75—150		150—375		375—750		750—1125		preste 1125	
	K i l o m e t r i											
	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.	cor.	fil.
I. Scrisori cu bani												
până la greutate de 250 grame :												
francate	—	24	—	48	—	48	—	48	—	48	—	48
nefrancate	—	36	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
II. Pachete :												
până la 5 kgr. francate	—	36	—	60	—	60	—	60	—	60	—	60
„ „ 5 „ nefrancate	—	42	—	72	—	72	—	72	—	72	—	72
„ „ 6 „ francate ori nu	—	36	—	72	—	84	—	96	1 08	1 20		
„ „ 7 „ „ „ „	—	42	—	84	1 08	1 32	1 32	1 56	1 80			
„ „ 8 „ „ „ „	—	48	—	96	1 32	1 68	2 04	2 40				
„ „ 9 „ „ „ „	—	54	1 08	1 56	2 04	2 52	3 —					
„ „ 10 „ „ „ „	—	60	1 20	1 80	2 40	3 —	3 60					
și așa mai departe până la 50, resp. (la pachete ce conțin monete până la) 65 kgr. după fie-care alt chilo- gram încă												
	—	06	—	12	—	24	—	36	—	48	—	60
III. Pachete voluminoase :												
până la 5 kgr. francate	—	45	—	90	—	90	—	90	—	90	—	90
„ „ 5 „ nefrancate	—	57	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02	1 02			
„ „ 6 „ francate ori nu	—	54	1 08	1 26	1 44	1 62	1 80					
„ „ 7 „ „ „ „	—	63	1 26	1 62	1 98	2 34	2 70					
„ „ 8 „ „ „ „	—	72	1 44	1 98	2 52	3 06	3 60					
„ „ 9 „ „ „ „	—	81	1 62	2 34	3 06	3 78	4 50					
„ „ 10 „ „ „ „	—	90	1 80	2 70	3 60	4 50	5 40					
și așa mai departe până la 50 kgr., după fie-care alt kgr. încă												
	—	09	—	18	—	36	—	54	—	72	—	90

b) Tariful de valoare.

I. Taxa de valoare pentru scrisori cu bani închise
și pentru pachete

Valoarea declarată	Fără privire la depărtare cor. fil.	Valoarea daclarată	Fără privire la depărtare cor. fil.
până la 100 cor.	06*	3600—3900 cor.	78
100—600	12	3900—4200	84
600—900	18	4200—4500	90
900—1200	24	4500—4800	96
1200—1500	30	4800—5100	102
1500—1800	36	5100—5400	108
1800—2100	42	5400—5700	114
2100—2400	48	5700—6000	120
2400—2700	54		
2700—3000	60	și așa mai departe după	
3000—3300	66	fie-care 300 cor. (sume mai	
3300—3600	72	mici se iau ca 300 întregi)	
		cu 6 fileri mai mult.	

II. Taxa de valoare pentru scrisori cu bani date
deschise (bani numerăți)*)

Valoarea	Fără privire la depărtare cor. fil.	Valoarea	Fără privire la depărtare cor. fil.
1000—1200 cor.	36	4500—4800 cor.	144
1200—1500	45	4800—5100	153
1500—1800	54	5100—5400	162
1800—2100	63	5400—5700	171
2100—2400	72	5700—6000	180
2400—2700	81	6000—6300	189
2700—3000	90	6300—6600	198
3000—3300	99	6600—6900	207
3300—3600	108		
3600—3900	117	și așa mai departe după	
3900—4200	126	fie-care 300 cor. sau părți	
4200—4500	135	ale acestor sume cu 9 fil.	
		mai mult.	

*) Pentru Germania cea mai mică taxă de valoare e 12 fileri.

*) Numai în comunicațiunea internă și cu Germania.

D. Tariful serviciului de mesagerie (pentru pachete) în comunicațiunea cu străinătatea.

I. În **Bosnia și Hertegovina** și în pašalicul **Novibazar** se pot transporta: 1. scrisori cu bani până la greutate de 250 grame; 2. pachete cu valoarea declarată și cu rambursă până la 1000 corone, sau fără acesta, până la greutate de 20 Kgr., pachete cu monete, (bani) până la 65 Kgr. Taxa de transport face:

1. Pentru **scrisori cu bani**: **taxa unitară de greutate** (ungară și bosniacă): 60 fileri și **taxa de valoare**: pe drumul de transport din Ungaria după tariful de valoare de sub C b), ear pe drumul de transport din Bosnia: după câte 300 corone 6 fileri.

2. Pentru **pachete**: a) **taxa de greutate**: taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate până la 500 grame 60 fileri, peste 500 grame până la 5 Kgr. taxa unitară (ungară și bosniacă) de greutate 1 coronă, pentru pachete mai grele de 5 Kgr. a) de la posta locală până la Brod de lângă Sava după tariful de sub C. a); b) de la Brod până la locul destinațiunii după fiecare Kgr. 16 fileri; b) **taxa de valoare**, în cas de declarare a valorii, ca sub 1 (pentru scrisori de bani); c) **competință de rambursă** după fie-care 4 corone (sau părți ale acestei sume) din suma rambursată câte 2 fileri, dar cel puțin 12 fileri.

II. În **România** pentru scrisori cu bani până la 250 grame și pachete până la 50 Kgr., cu valoare declarată și până la 500 Kgr., cu sau fără rambursă, se plătesc:

1. Până la Orșova sau Predeal (resp. Ghimeș, Livezeni, Tulgheș sau Turnu-roșu) taxa de greutate și de valoare după tarifele de sub C);

2. De la graniță până la locul destinațiunii a) taxa română de greutate de fie-care Kgr. 20 fileri, dar cel puțin 100 fileri; b) taxa română de valoare până la 480 corone (500 frc.) 20 fileri, până la 960 corone (1000 frc.) 30 fileri, peste 960 cor. până la 9600 cor. (10,000 frc.) de fie-care 960 cor. câte 30 fileri, peste 9600 cor. de fie-care 960 cor. cu 20 fileri mai mult.

E. Diverse taxe și competențe.

Taxa înmanuării prin expres pentru scrisori cu bani sau valori e de 30 fil., pentru pachete (în comunicația internă și internațională) 50 fileri.

Pentru ducerea la locuință a scrisorilor cu bani și a pachetelor (până la 1^{1/2} kgr.) de la oficiile postale, cari nu sunt concredute cu ducerea la locuință, se plătesc o **taxă de înmanuare** de 6 fileri de bucată, pentru alte pachete se plătesc o **taxă de avis** de 4 fileri după fie-care scrisoră de transport.

Taxa de înmanuare la oficiile cari sunt concredute cu ducerea la locuință, este: a) pentru **asignațiuni** 4 fileri de bucată (pentru cele înmanuate cu consignație 2 fileri de bucată, dar cel puțin 20 fileri de consignație), b) pentru **scrisori cu bani** 6 fileri de bucată, c) pentru **pachete** 10 fileri de bucată. Pentru transportarea pachetelor la oficiul de vamă, ce cad sub vămuire, se plătesc 10 fileri de bucată. Dacă oficiul postal mijlocește și vămuirea, atunci se plătesc, 20 fil. **taxă de mijlocire**.

Pentru câte un sertar propriu de poștă la oficiile postale, cari nu sunt ale erarului, se plătesc 1 coronă, la ale erarului 2 corone **chirie** lunară. Taxa de **magazinagiu** în Budapesta e 10 corone pe lună, la oficii postale din provincie, cari înmanuază acasă, e de 6 corone.

Pentru **incasarea** sumelor prin mandat postal se plătesc 10 fileri de mandat, tot 10 fileri de bucată se plătesc după **ramburse** de scrisori. Taxa pentru **înscin-farea** despre pachete ce nu se pot înmanua, precum și pentru **reclamațiune** și **retour-recepis** e 25 fileri de bucată.

F. Scrisori și cutii de valoare și colete postale (colis postaux) internaționale.

Țara de destinațiune cu indicarea direcțiunei de transport	Scrisori și cutii de valoare ¹⁾					Pachete internaț. ²⁾ colis postaux						
	Maximul valorii ce se poate declara	taxa de greut.		b) pentru cutii de valoare de buc.	Nr. decl. de vamă ce sunt a se acționa la cutii de valoare	taxa de greutate		taxa de asigurare		Maximul rambursel	Competența de ramb. după fie-care 20 cor. ale rambursel	Nrul declarațiilor de vamă ce sunt a se acționa
		a) pentru scrisori de valoare (afară de recomand. cu 25 fil.) de fie-care 15 gr.	taxa de asigurare după fie-care 300 franci ai sumei declarate			de buc.	voluminoasă pentru pachete voluminoase	Maxim. valorii ce se poate declara pentru câte 300 franci				
franci	fil.	fil.	fil.	Nr. b	fil.	fil.	fre.	fil.	fil.	fil.		
Belgia	10000	25	150	25	3	150	225	∞	25	1000	20	4
Bulgaria	10000	25	150	25	3	175	—	—	—	—	—	3
Danemarca	∞	25	150	25	3	150	225	∞	25	500	20	3
Egipt (ca Sudan)	∞	25	200	50 ^a	2	150	225	3000	50 ^a	1000	20	2
Elveția	∞	25	100	10	2	—	—	—	—	—	—	—
Englita p. Hamburg p. Belgia	3000	25	—	25	—	235	—	3000	25	—	—	3
	—	—	—	—	—	260	—	3000	25	—	—	3
Francia cu Monaco	10000	25	150	25	3	150	225	500	25	500	20	3
Corsica	—	—	—	—	—	200	290	500	35	500	20	3
Algeria	10000	25	150	25	3	200	—	500	35	500	20	3
Grecia la agenturile Lloydului austriac la oficiile postale grecesci	—	—	—	—	—	150	225	∞	50 ^a	—	—	3
	—	—	—	—	—	175	—	—	—	—	—	3
Italia (cu San Marino)	10000	25	100	10	3	125	—	1000	10	1000	20	3
Luxemburg	10000	25	—	25	—	125	175	10000	25	500	20	2
Malta	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	2
Norvegia A. N. prin Danemarca și Suedia A. N. prin Danemarca	∞	25	—	35	—	250	375	∞	35	500	20	3
	—	—	—	—	—	225	340	∞	35	500	20	3
Olanda	25000	25	150	25	4	150	—	1000	25	1000	20	4
Portugalia pr. Italia pr. Germania	10000	25	300	35	3	200	—	500	35	—	—	3
	—	—	—	—	—	275	—	500	35	—	—	3
România	10000	25 ^a	100	10	2	125	175	500	10	1000	20	2
Rusia (cu Finlanda)	∞	25	—	10	—	175	—	50000	10	—	—	3
Serbia	10000	10	—	10	—	100	150	2000	10	1000	—	2
Spania	10000	25	—	25	—	225	—	—	—	—	—	5
Suedia	∞	25	—	35	—	250	340	—	35	1000	20	4
Turcia la oficiile postale ces. și reg. 1. prin Triest 2. prin România a) la Constantinop. și Adrianopol b) la alte porturi	∞	25	—	—	—	125	—	—	50 ^a	1000	—	3
	∞	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	∞	25	25	50 ^a	—	125	188	500	35	1000	De fie-care 2 cor. câte 2 fil.?	3
	∞	—	—	65 ^a	—	175	162	500	75 ^a	1000	—	3

∞ — nemărginit. — ¹⁾ Greutatea scrisorii de valoare nu e limitată; maximul de greutate al cutiilor de valoare e 1 kgr. — ²⁾ Maximul de greutate al pachetelor postale internaționale (colis post.) pentru Bulgaria și Spania e de 3 kgr., pentru celelalte țări indicate în tariful de sus e 5 kgr. — ³⁾ Computându-se aici și taxa de asigurare contra pericolului de mare (30 fil.). — ⁴⁾ Cutii de valoare nu se pot trimite. — ⁵⁾ În comunicațiunea limitrofă (v. A. nota, de fie-care 15 grame câte 10 fileri. — ⁶⁾ Competința de rambursă de fie-care 4 corone 2 fileri, dar cel puțin 12 fileri. — ⁷⁾ Dar cel puțin 12 fileri.

G. Tariful pentru telegrame.

T ��ra de destinațiune	Taxa de cuvent	Dar de ficare tele-gram� cel puţin
	fileri	fileri
I. Ungaria :*)		
a) comunica�iunea locală, adecă între d�u� sta�iuni ale aceleia�i localit��i, mai departe între Neoplanta—Petrovaradin �i Arad—Aradul-nou	02	40
b) comunica�iunea generală	06	60
II. Austria, Bosnia-Her�egovina¹⁾, Germania �i Serbia	06	60
III. Alte ��eri (taxa fundamentală 60 fileri).	Taxa de cuvent fileri	
Algeria	26	
Azorice (insulele)	93	
Belgia	21	
Bulgaria �i Rumelia orient��	17	
Canare (insulele) (MP. exchis)	88	
Danemarca	21	
Engl�tera �i insulele din La Manche (D., RO., MP. exchis)	26	
Elve�ia (D. exchis)	09	
Francia, Corsica, Monaco �i Andora	16	
Gibraltar	33	
Grecia a) continentul �i insulele Euboea �i Paros	41	
b) insula Corfu	26	
c) celelalte insule grecesci	44	
Italia a) comunica�iunea limitrofă ²⁾	08	
b) generală	16	
Luxemburg	21	
Malta (D., RO., MP. exchis)	37	
Marocco (telegrame numai p��n� la Tanger, de aci încolo cu posta pe spelele adresatului RO. MP. exchis)	46	
Muntengru (D., RO., MP. exchis)	09	
Norvegia	32	
Olanda	19	
Portugalia	33	
România	09	
Rusia europ�n� �i Caucas	24	
Spania	28	
Svedia	24	
Turcia (MP. exchis) a) europ�n�	28	
b) asiatică �i insulele turcesci	40	
Tanger	46	
Tripolis	68	
Tunis	26	

*) Pentru inmanuarea telegramelor adresate la locuri, care nu au oficiu telegrafic, s  plătesce o taxă de expres. Taxa de expres p te fi plătită de adresat sau de trimi toriu. Dace trimi toriu  dorese să o pl tesc  el, trebuie să depună o sumă  re-care pentru acoperirea cheltuielilor. După primirea avisului despre cheltuieli dela oficiul destinațiunii s  d  socotéla despre suma depusă. Avisul se p te cere prin post  (XPP, acesta e scutit de taxă) sau pe cale telegrafic  (XPT., taxa : 60 fileri).

¹⁾ în comunica iunea limitrofă ( ntre S.-Brod  i B.-Brod, Zavalje  i Bihac, Dubi a  i B.-Dubi a, Dvor  i B.-Novi, Gradisca-veche, Sam    i B.-Sam  , Gunja  i Brcka, precum  i Raca  i B.-Raca) taxa de un cuvent e 2 fileri, dar cel pu in 40 fileri de telegramă.

²⁾ Oficiile telegrafice italiene, ce cad în comunica iunea limitrofă, în nomenclatură sunt însemnate cu „e”.

Scala I			Scala II			Scala III		
preste	până la	fl. cr.	preste	până la	fl. cr.	preste	până la	fl. cr.
75	150	5	20	40	7	10	20	7
150	300	10	40	80	13	20	30	13
300	450	20	60	100	19	30	50	19
450	600	30	100	200	32	50	100	32
600	750	40	200	300	63	100	150	63
750	900	50	300	400	94	150	200	94
900	1050	60	400	800	125	200	400	125
1050	1200	70	800	1200	250	400	600	250
1200	1350	80	1200	1600	375	600	800	375
1350	1500	90	1600	2000	5	800	1000	5
1500	3000	1	2000	2400	6 25	1000	1200	6 25
3000	4500	2	2400	3200	7 50	1200	1600	7 50
4500	6000	3	3200	4000	10	1600	2000	10
6000	7500	4	4000	4800	12 50	2000	2400	12 50
7500	9000	5	4800	5600	15	2400	2800	15
9000	10300	6	5600	6400	17 50	2800	3200	17 50
10300	12000	7	6400	7200	20	3200	3600	20
12000	13500	8	7200	8000	22 50	3600	4000	22 50
		9			25			25

și așa mai departe dela câte 1500 fl. cu 1 fl. mai mult, resturi de sub 1500 fl. sunt a se lua drept sume pline.

Preste această sumă e a se solvi la scala II. dela câte 400 fl. și la scala III dela câte 200 fl. cu 1 fl. 25 cr. mai mult, luându-se resturile drept sume pline.

Observări: *Scala I.* Pentru cambii, assignațiuni dela neguțatori, obligațiuni, pentru împrumuturi dela casse pe 3 luni. *Scala II.* Pentru contracte, cuitanțe, obligațiuni și toate celelalte documente, ce nu aparțin după dispuseciuni speciale la scala III. Sumele de sub 2 fl. sunt scutite de timbru. Conturi saldate sau nesaldate pentru trebuințe private sub 50 fl. 1 cr.; altcum 5 cr.; pentru trebuințe la oficii: cele saldate după scala II. *Scala III.* Pentru cestiuni de mobile, contracte de cumpărare, vîndare și de schimb, contracte de furniasare, câștiguri de loterie și contracte aleatorice; cuse de baie, contracte de servicii, împrumuturi sunătoare la purtători, contracte de acții pe mai mult de 10 ani ș. a.

Scala I.			Scala II.			Scala III.		
preste	până la	cor. fl.	preste	până la	cor. fl.	preste	până la	cor. fl.
150	300	10	40	80	14	20	40	14
300	600	20	80	120	26	40	60	26
600	900	40	120	200	38	60	100	38
900	1200	60	200	400	64	100	200	64
1200	1500	80	400	600	126	200	300	126
1500	1800	120	600	800	188	300	400	188
1800	2100	160	800	1600	250	400	800	250
2100	2400	180	1600	2400	375	800	1200	375
2400	2700	2	2400	3200	5	1200	1600	5
2700	3000	4	3200	4000	6 25	1600	2000	6 25
3000	6000	10	4000	4800	15	2000	2400	15
6000	9000	20	4800	6400	30	2400	3200	30
9000	12000	40	6400	8000	50	3200	4000	50
12000	15000	60	8000	9600	75	4000	4800	75
15000	18000	100	9600	11200	125	4800	5600	125
18000	21000	140	11200	12800	175	5600	6400	175
21000	24000	180	12800	14400	225	6400	7200	225
24000	27000	220	14400	16000	275	7200	8000	275

și așa mai departe dela câte 3000 cor. cu 2 cor. mai mult, resturi de sub 3000 cor. sunt a se lua drept sume pline.

Preste această sumă e a se solvi la scala II. dela câte 800 cor. și la scala a III. dela câte 400 cor. cu 2 cor. 50 fl. mai mult, luându-se resturile drept sume pline.

Observări: *Scala I.* Pentru cambii, assignațiuni dela neguțatori, obligațiuni pentru împrumuturi dela casse pe 3 luni. *Scala II.* Pentru contracte, cuitanțe, obligațiuni și toate celelalte documente, ce nu aparțin după dispuseciuni speciale la scala III. Sumele de sub 4 cor. sunt scutite de timbru. Conturi saldate sau nesaldate pentru trebuințe private sub 100 cor. 2 fl.; altcum 10 fl.; pentru trebuințe la oficii: cele saldate după scala II. *Scala III.* Pentru cestiuni de mobile, contracte de cumpărare, vînzare și de schimb, contracte de furniasare, câștiguri de loterie și contracte aleatorice; cuse de baie, contracte de servicii, împrumuturi sunătoare la purtători, contracte de acții pe mai mult de 10 ani ș. a.

Din considerare la introducerea corinelor s'a compus tabela de sus despre timbre, ș în corone.

Şematismul

bisericeii ortodoxe-orientale române din Ungaria şi
Transilvania şi spec. al diecesei Caransebeşului

Metropolie.

(Reşedinţa: Sibiiu)

I. Ierarchii Metropolitiei

Archiepiscop şi Metropolit:

Înalt Pré Sântitul Domn **Ioan Meşianu**, arhiepiscop al Transilvaniei şi metropolit al Românilor gr. orient. din Ungaria şi Transilvania, cav. al ordului corônei de fer cl. 2. şi al crucei mari a ordului „Francisc Iosif”, membru al casei magnaţilor.

Episcopii diecesani:

Pré Sânşia Sa Domnul **Nicolae Popea**, episcopul Caransebeşului, membrul al casei magnaţilor, membru ordinariu al Academiei rom., membru fundator al Asociaţiunei trans., membru ordinariu al mai multor societăţi literare.

Pré Sânşia Sa Domnul **Ioan I. Papp** episcopul Aradului, membru al casei magnaţilor.

2. Sinodul episcopesc

Preşedintele: Archiepiscopul şi metropolitul.

Membrii: Episcopii diecesani.

Consiliari: Dignitarii metropolitani.

3. Dignitarii metropolitani

Dr. **Ilarion Puşcariu**, archimandrit şi vicariu arhiepiscopesc în Sibiiu.

Filaret Musta, archimandrit şi vicariu episcopesc în Caransebeş.

Augustin Hamsea, archimandrit, igumen al sântei mănăstiri Hodoş-Bodrog.

Vasilie Mangra protosincol, vicariu episcopesc în Oradea-mare.

Dr. **Eusebiu R. Roşca**, protosincol, directorul seminarului teologic-pedagogic din Sibiiu.

Dr. **Iosif Tr. Badescu**, protosincol, asesor ordinariu la senatul bisericesc în Caransebeş.

Diecesa Caransebeşului

Episcop diecesan:

Pré Sântitul Domn Episcop

Nicolae Popea

Pré Sântia Sa s'a născut în 17 Februarie 1826 în Satulung, lângă Braşov. A studiat în Braşov, Blaj şi Cluj, în care oraş din urmă a absolvat şi studiile juridice în anul 1846. Studiile teologice le-a absolvat în Viena, ca alumn al convictului imperial în anii 1846—1848. După absolvarea studiilor a intrat în oficiu de stat funcţionând dela 1849—1856, şi anume în anii 1852—1856 ca actuar şi adiunct de judecătorie în Şomcuta-mare. În 1856 intrând la Episcopia din Sibiiu în clerul regulariu şi primind gradele ierarchice prescrise, după un an a fost înaintat de proto-sincel, şi apoi în 1871 de archimandrit. În acest interval a ocupat la Consistoriul din Sibiiu postul de secretariu, apoi de profesor de teologie, de asesor consistorial, érá în 1870 a fost denumit vicariu arhiepiscopesc.

În 27 Martie 1889 a fost ales, în 20 Maiu a fost întărit, érá în 11 Iunie 1889 a fost chirotonit de Episcop al diecesei Caransebeşului, şi apoi în 2 Iuliu 1889 a avut loc întronisarea.

Pentru meritele sale câştigate pe terenul literariu Academia Română din Bucureşti a ales în anul 1899 pe P. S. Sa de membru ordinariu al său, érá în primăvara anului 1900 a avut loc recepţiunea festivă a Pré Sântiei Sale.

1. Deputații din diec. Caransebeșului, la congresul național-bis. pe periodul 1903—1905

Deputați preoțesci:

1. În cerc. I Caransebeș: Filaret Musta, archimandrit și vicariu episcopesc în Caransebeș;
2. în cerc. II Logoj: Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj;
3. în cerc. III Făget: Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget;
4. în cerc. IV Jebel: Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș;
5. în cerc. V Ciacova: Ioan Pinciu, protopresbiter în Ciacova;
6. în cerc. VI Vêrșet: Dr. Iosif Traian Badescu, protosincol, asesor ordinariu și secretariu consistorial în Caransebeș;
7. în cerc. VII Petrovosalo: Trifon Miclea, protopresbiter în Satul-nou;
8. în cerc. VIII Iam: Filip Adam, protopresbiter în Iam;
9. în cerc. IX Oravița: Andreiu Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș;
10. în cerc. X Mehadia: Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.

Deputați mirenesci:

1. în cerc. I Valeaboului: Dr. Petru Cornean, adv. în Oravița-montană;
2. în cerc. II Logoj: Dr. Alexandru de Mocsonyi, proprietariu mare în Birchiș;
3. în cerc. III Făget: Titu Hațieg, avocat în Logoj;
4. în cerc. IV Buziaș: George Szerb, consilieriu aulic, deputat dietal în Budapesta;
5. în cerc. V Gilad: Traian Barzu, ases. ref. cons. în Caransebeș;
6. în cerc. VI Vêrșet: Ioan M. Roșiu avocat în Biserica-albă.
7. în cerc. VII Iam: Petru Corcan, protopretore în Iam;
8. în cerc. VIII Sasca-mont.: Dr. Iuliu Tămășel, adv. în Sasca-m.;
9. în cerc. IX Oravița-mont. Ilie Trăilă, adv. în Oravița-montană;
10. în cerc. X Bogșa-mont.: Ioan Budințian, adv. în Bogșa-montană;
11. în cerc. XI Caransebeș: Constantin Burdia, primariu orășănesc în Caransebeș;
12. în cerc. XII Ohababistra: Dr. Constantin Popasu, medic și profesor la institutul teologic și cel pedagogic în Caransebeș;
13. în cerc. XIII Teregova: Patriciu Drăgălina, profesor diriginte la institutul pedagogic în Caransebeș;
14. în cerc. XIV Domașnea: Ilie Curescu, locot. ces. și reg. în pensiune, președinte al Comunității de avere în Caransebeș;
15. în cerc. XV. Mehadia: Dr. Ioan Popoviciu, avocat în Orșova;
16. în cerc. XVI Prigor: Dr. Ioan Sêrbu, candidat de profesor în Rudăria;
17. în cerc. XVII Bozoviciu: Iuliu Novac, avocat în Bozoviciu;
18. în cerc. XVIII Biserica-albă: Dr. Aurel Novac, avocat în Biserica-albă;
19. în cercul XIX Alibunariu: Dr. George Miclea, avocat în Alibunariu;
20. în cerc. XX Satul nou: Petru Tisu, avocat în Panciova.

2. Sinodul eparchial

Membrii aleși pe periodul 1903—1906.

- I. cercul Valeaboului: *Andrei Ghidiu* protopresbiter în Caransebeș.
Dr. Constantin Popasu, medic în Caransebeș.
Dr. Petru Mladin, medic cercual în Brebul.
- II. cercul Logoj: *Dr. George Popoviciu*, protopresbiter în Logoj.
Dr. Alesandru de Mocsonyi, proprietariu mare în Birchis.
Coriolan Bredicean, avocat în Logoj.
- III. cercul Zgribesci: *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincol, asesor și secr. cons. în Caransebeș.
Dr. Stefan Petroviciu, avocat în Logoj.
Dr. Pompeiu Marcu, avocat în Logoj.
- IV. cercul Făget: *Sebastian Olariu*, protopresbiter în Făget.
Titu Hațeg, avocat în Logoj.
Dr. Pachomie Avramescu, deputat dietal și adv. în Logoj.
- V. cercul Coșava: *George Popoviciu*, paroch în Cliciova.
Alexiu Onișin, jude la tribunalul reg. în Segedin.
Toma Haneșin, comptabil în Făget.
- VI. cercul Buziaș: *Ioan Peța* protopresbiter în Buziaș.
Traian Barzu, asesor consist. în Caransebeș.
Ioan Marcu, învățătoriu în Bogșa-montană.
- VII. cercul Jebel: *Teodor Cioloca*, paroch în Șipet.
George Serb consilieriu aulic și deputat dietal în Budapesta.
Alexandru Lupu, colonel ces. și reg. în pens. în Viena.
- VIII. cercul Ghilad: *Ioan Pinciu*, protopresbiter în Ciacova.
George Breban, proprietariu mare în Ghilad.
Un mandat vacant.
- IX. cercul Fizeș: *Luca Lazarescu*, preot în Ferendia.
Ioan Crăciunel oficial de postă în Budapesta.
Achim Miloia, învățătoriu în Ferendia.
- X. cercul Vêrșeț: *Traian Oprea*, paroch în Moldova-nouă.
Ioan M. Roșu, avocat în Biserica-Albă.
Dr. Petru Zepencag avocat în Vêrșeț.
- XI. cercul Iam: *Sofronie Avramescu*, paroch în Nicolinț.
Dr. Aureliu Novac, adv. în Biserica albă.
Un mandat vacant.
- XII. cerc. Sasca-mont.: *Filip Adam*, protopresbiter în Iam.
Dr. Iuliu Tămășel, avocat în Sasca mont.
Petru Corcan, protopretor în Iam.
- XIII. cerc. Oravița-mont.: *Alesandru P. Popoviciu*, protopresbiter în Oravița-mont.
Ilie Trăilă, avocat în Oravița.
Dr. Ioan Nedelcu adv. în Oravița-montană.
- XIV. cercul Recița-mont.: *Dr. Petru Ionescu*, diacon, profesor de ped. în Caransebeș.
Ioan Budințian, avocat în Bogșa-montană.
Alesandru Crenian directorul cassei de păstr. în Recița.
- XV. cercul Bogșa-mont.: *Maxim Popoviciu*, protopresbiter în Bogșa-montană.
Dr. George Dobrin, avocat în Logoj.
Dr. Cornel Petric, subjude reg. în Bogșa-mont.
- XVI. cerc. Caransebeș: *Filaret Musta*, archimandrit, vicariu eppesc în Caransebeș.
Zeno de Mocsonyi, proprietariu mare în Bulci.
Constantin Burdia, primariu în Caransebeș.

- XVII. cerc. Teregoa: *Dr. Iosif Olariu*, ierom., prof. dir. la inst. teol. în Caransebeș, *Ilie Curescu*, locoteninte în pensiune și președintele comunității de avere în Caransebeș.
Patriciu Drăgălina, prof. dir. la inst. pedag. în Caransebeș.
 XVIII. cercul Mehadia: *Mihail Popoviciu*, protopresbiter în Orșova.
Isaia Stoica de Hațeg, oficial în pens. în Caransebeș.
Dr. Ioan Popoviciu, avocat în Orșova.
 XIX. cercul Bozoviciu: *Spiridon Șandru*, presbiter, controlor diecesan, Caransebeș.
Iuliu Novac, avocat în Bozoviciu.
Iosif Stoianel, major c. și r. în pensiune.
 XX. cercul Satul-nou: *Trifon Miclea*, protopresbiter în Satul-nou.
Dr. Petru Penșa, adv. în Panciova.
Dr. George Miclea, adv. în Alibunariu.

3. Consistoriul diecesan.

Președinte: Episcopul diecesan.

a) În senatul strâns bisericesc.

Asesori:

Ordinari:

Filaret Musta, arhimandrit, vicariu episcopesc.
Dr. Iosif Traian Badescu, protosincel.

Onorari:

Mateiu Ignea, paroch în Logoj
Dr. Iosif Olariu, ieromonach, profesor diriginte în Caransebeș.
Alecsiu Popescu, paroch în Bogșa-română
Alesandru Popoviciu, protopresbiter în Oravița.
Dr. George Popoviciu, protopresbiter în Logoj.
Mihail Popoviciu, protopresbiter în Orșova.
Maxim Popoviciu, protopresbiter în Bogșa-montană. *
Nicolae Pojoviciu, paroch în Jupani.

b) În senatul școlar.

Ordinari:

Postul de ases. ordin. vacant.

Onorari:

Andrei Ghidiu, protopresbiter în Caransebeș.
Mihail Juica, paroch în Srediștea-mică.
George Pepa, paroch în Domașnea.
Patriciu Drăgălina, profesor diriginte în Caransebeș.
Titu Hațeg, avocat în Logoj.
Ioan Marcu, învățătoriu în Bogșa-montană.
George Martinescu, avocat în Logoj.
Ioan Nedelcu, avocat în Buziaș.
Iosif Stoianel, major ces. și reg. în pensiune.

c) În senatul epitropesc.

Ordinariu :

Traian Barbu.

Onorari :

Dr. Petru Barbu, presbiter, prof. de teologie în Caransebeș.*Teodor Cioloca*, paroch în Șipet.*Ioan Pinciu*, protopresbiter în Ciacova.*Spiridon Șandru*, presbiter, controlor diecesan în Caransebeș.*Ioan Budințan*, avocat în Bogșa-montană.*Constantin Burdia*, primariu orășănesc în Caransebeș.*Ilie Curescu* președintele oomunității de avere în Caransebeș.*Iulian Ianculescu*, directorul casei de economii în Logoj.*Alexandru Stancoviciu*, director de bancă în Caransebeș.**Cancelaria cansistorială**Secretariu : *Dr. Iosif Traian Badescu*, protosincelFiscal cansistorial : *Dr. Stefan Petroviciu*, avocat în Logoj, *Dr. Ioan Popoviciu* avocat în Orșova.Defensor matrimonial : *Dr. Stefan Petroviciu*, adv. în Logoj.Archivariu : *Dimitrie Popoviciu*.Cancelist I. : *Ilie Moaca*.Cancelist II. : *Constantin Pêrvu*.**4. Oficiul de comptabilitate și de cassă**Controlor : *Spiridon Șandru*, presbiter.

Cassariu : vacant.

Esactor : *Ioan Lințu*.**5. Institutul teologic**

Profesori :

Dr. Iosif Olariu, ieromonach, profesor diriginte.*Dr. Petru Barbu*, presbiter.*Dr. George Dragomir*.*George Petrescu*, presbiter, propune tipicul și cântările bisericesci atât la institutul teologic cât și la cel pedagogic.**6. Institutul pedagogic**

Profesori :

Patriciu Drăgălina, profesor diriginte.*Iosif Bălan*, propune economia și la institutul teologic.*Enea Hodoș*.*Dr. Petru Ionescu*, diacon.*Dr. Constantin Popasu*, propune higiena și la institutul teologic.*Antonie Sequens*, propune musica vocală și instrumentală la ambele institute.**7. Representanța fundațiunei Dimitrie Peța**

Episcopul diecesan.

Fisc. cons. *Dr. Stefan Petroviciu*, adv. în Logoj.

Un loc vacant.

8. Protopresbiteratele.

Tractul Bisericii-albe.

Reședința protopresbiterală Iam. — Numărul sufletelor: 45.501.

Scaunul protopresbiteral

Președinte: *Filip Adam*, protopresbiter.

Mem b r i :

Vasile Iorga, paroch în Slatina.
Nicolae Otonoga, preot în Ciorda.
Sofronie Nediciu, preot în Bis.-Albă.

Sofronie Avramescu, par. în Nicolinț
Ioan Murgu, paroch în Sasca-montană

Membri suplenți :

Petru Danescu, paroch în Berliște.

Traian Oprea, par. în Moldova-nouă.

Comunele cu posta ultima, preoții și învățătorii :

Defensor matrimonial: Dr. Aureliu Novac, avocat în Biserica-albă.

Notariu : Stefan Draghiciu învățătoriu în Iam.

Berliște, *Berlistye*, (p. Jam), Petru Danescu, paroch. — Nistor Surlașiu, învă.
Berzasca, *Berzászka*, Arsenie Golumba, adm. paroch. — Ilie Ambruș, învă.
Biserica-albă, *Fehértemplom*, Sofronie Nediciu, adm. paroch. — Traian Lazar, învă.
Bogodintși, *Bogodíncz*, (p. Szászabánya), Pavel Vișan, adm. par. și învăț.
Cărbunariu, *Kohldorf*, (p. Szászab.), Ioan Gropșan, paroch, Ioan Muntean, învă.
Carlsdorf, filie la Moldova-nouă împreună cu Padina-Mateiu.
Ciorda, *Csorda*, (p. Jam), Nicolae Otonoga, adm. paroch. — Aureliu Novac, învă.
Ciuchici *Csukics*, (p. Rakasdia), Iosif Paunoviciu și George Lința, adm. par. —
Jivan Belca, și Constantin Petra, învă.
Coronini, (p. O-Moldova), post de preot vacant. — Gavrilă Băiaș, învă.
Gornea-Liubcova, *Gornya-Ljubcova*, (p. Szikevicza) Alesandru Guga adm. par. — I.
Megeleșiu, învă.
Iam Filip Adam, protopresb. — Stefan Draghiciu, învă.
Iertof, *Heuerdorf*, (p. Vrány), Teodor Panciovan, adm. par. Cornel Panciovan
cap. — Vasilie Miclea, învă.
Iladia, (p. Rakasdia), Simeon Luca, paroch, Iosif Ania paroch, Adam Popoviciu,
preot iubil. — George Verca și Mateiu Milencoviciu, învă.
Macoviște, *Makovistye*, (p. Rakasdia) Pavel Brinzeiu, paroch. — Simeon Olariu, învă.
Mircovaș, (p. Temes Kutas), Parochia vacantă, postul învă. vacant.
Moldova-nouă, (Boșneag) *Uj-Moldova*, Traian Oprea, par., Aurel Popovici cap. prov.
— Romul Bortoș și Valeriu Popoviciu învă.
Năidaș, *Naidas*, (p. Fehértemplom), Grigore Sporea, adm. par. — Petru Muntean,
capelan. — Dănilă Pitic, Nicolae Săcaci, învă.
Nicolinț, *Nikolincz*, (p. Rakasdia), Sofronie Avramescu, paroch. — Vichentie Vinca,
adm. par. — Post de învă. vacant.
Padina-Mateiu, filie la Moldova-nouă, administrată prov. prin Aurel Popoviciu capelan în Potoc. — Sofronie Mărșiu, învă.
Petrila, *Petrilova*, (p. Rakasdia), George Simu, paroch. — Traian Bosică, învă.
Pojejena-rom., (p. Szerb-Pozsezsena) Alexandru Blasiu, adm. par. — Ioan Lariu, învă.
Potoc, Nicolae Popoviciu, paroch., Aurel Popoviciu cap. — Dimitrie Dogariu, învă.
Răcășdia, *Rakasdia*, Ioan Luca, paroch. — Iacob Muntean și Simeon Ciulin, adm.
par. Aureliu Ciulin, capelan. — Ilie Iana și Emilian Novacoviciu, învă.
Rusova-nouă, *Uj-Rusova*, (p. Rakasdia) George Băiaș preot și învă.
Rusova-veche, *Ó-Ruszova*, (p. Rakasdia), Vichentie Balea, paroh. — Ilie Muia, învă.
Sasca-montană, *Szászabánya*, Ioan Murgu, paroch. — Nicolae Mircea, Filip Băiașiu
și Constantin Dănești, învă.
Sasca-rom., *Román-Szászka*, (p. Szászabánya) George Mihailoviciu, adm. par. —
Postal învă. vacant.

Slatina, *Szlatina*, (p. Szászabánya) Teodor Iorga, preot iubilat. — Vasile Iorga, paroch. — Nistor Trandafir, inv.
 Socolari, *Szokolar*, (p. Rakasdia), Adam Preda, preot iub. — Simion Nediciu, par. — Dimitrie Petroviciu, inv.
 Șichevița, *Szikevicza*, (p. Szikevicza), Vasile Blașiu, administr. parochial — Titus Fărcașiu, inv.
 Șușca, *Szuska*, (p. Belobreszka), parochia vacantă, se administrează de preotul din Pojejena-rom. — Nicolae Noroi, inv.
 Vraniu, *Vrány*, (p. Vrány), Iosif Muntean și Iosif Tămășel, parochi. — Nicolae Balmez, capelan. — Iosif Ciulin și Nicolae Lungu, inv.
 Vrâniuf, *Vranyucz*, (p. Rakasdia), Iosif Bêlu și George Băiăș, adm. par. — Corneliu Lazăr, inv.

Tractul Bogșei-Montane.

Reședința protopresbiterală Bogș-Montană. — Numărul sufletelor 34.650.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Macsim Popoviciu*, protopresbiter.

Membrii:

Ioan Popoviciu sen. par. în Bogș-rom.	Ioan Stoica, paroch în Ezeriș
Ilie Balanescu, preot em. în Văliug.	Petru Popescu, paroch în Văliug.
Iuliu Bumbescu, preot în Țerova.	Lazar Balean, paroch în Doznecea.

Membrii suplenți:

Coriolan Zuiac, paroch în Vasiova.
 Teodor Șandru, paroch în Doclin.

Defensor matrimonial: Dr. Aurel Oprea, avocat în Bogș-montană.

Notariu: Ioan Marcu, inv. pens. în Bogș-montană.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Barbosul, *Barbosz*, (p. Raffna), Gavril Georgeviciu, adm. par. — Nicolae Popoviciu, inv.
 Biniș, (p. Rom.-Bogsán), Solomon Andreescu, adm. par. — Vasile Bojinca inv. — Iuliana Firca măritată Bojinică, învățătoare.
 Bogș-montană, *N.-Bogsán*, Macsim Popoviciu, protopresbiter. — Mihaiu Costescu, inv.
 Bogș-română, *R.-Bogsán*, Ioan Popoviciu senior și Alecsie Popescu, parochi. — Ioan Popoviciu junior administrator paroch. — Pavel Stan și Iancu Ișfan Stan capelan. — Miron Popoviciu și Dimitrie Pruneș, inv.
 Călnic, *Kőlnik*, (p. Kölnik), Petru Ieremia, paroch. — Iosif Ieremia, adm. paroch. — Sofronie Andrișoiu, inv. — Maria Drăgan învățătoare.
 Cuptoare, *Kuŧore*, (p. Resicza), administ. paroch și învățătoriu Mihaiu Belcea.
 Dezesci, *Dezest*, (p. Furlog), Ioachim Meda, adm. paroch. — Lucian Glăvan, inv.
 Doclin, *Doclin*, (p. Királykegye), Teodor Șandru, paroch; Pavel Drăgan, adm. par. Pavel Mustețiu inv.
 Dognecea, *Dognácska*, (p. Dognácska), Lazar Bălean, par. — Lazar Ciorman, inv.
 Doman, (p. Resicza), Ioan Oprea, administrator paroch. — Aurel Gherguția inv.
 Duleu, *Duleo*, (p. Duleo), Nestor Damșa, adm. paroch. — Ioan Ieva inv.
 Ezeriș, *Ezeres*, (p. Nemet-Bogsán), Mihaiu Eremia, paroch emerit; Ioan Stoica și Ioachim Jurca, parochi. — Iancu Străin inv.
 Fișez, *Füzes*, (p. Királykegye), Simeon Popa și Iosif Crăciunel, adm. par. — Ioan Cotêrlă și Simeon Tomescu învățători.
 Fârliug, *Furlog*, (p. Furlog), Aureliu Avramescu, adm. par., — Dimitrie Pirtea inv.

Iersig, *Jerszeg*, (p. Jerszeg), parochia vacantă. — Petru Adam, inv. subst.
 Jidovini, *Zsidovin*, (p. Zsidovin), Alexandru Ogerlaci paroch. — Danilă Popoviciu, inv. păstoriu.
 Moniom, *Monió*, (p. Kölnik), parochia vacantă. — Ioan Ivan, inv.
 Ocna de fer, *Vaskő*, (p. Németh-Bogán), Constantin Paușan, administr. paroch. — Dim. Isvernicean inv.
 Ramna, *Raffna*, (p. Raffna), Ioan Pincu, adm. paroch. — Romul Ancușă, inv.
 Recița-montană, *Resiczabánya*, (p. Resiczabánya), Ioan Popoviciu, paroch. — Iosif Velcean inv. păstoriu.
 Recița-română, *R-Resicza*, (p. Resicza), Mateiu Bălan, administr. paroch. — Stefan Albu, inv.
 Soceni, *Szócseény*, (p. Resicza), Traian Stoica, adm. paroch; Antoniu Foișă, capelan. — Ioan Dorca inv.
 Surducul-mare, *Nagy-Szurduk*, (p. Királykegye), Ioan Biruescu, administrator paroch, și inv. subst.
 Târnova, (p. Resicza), Ioan Turnea, paroch; o parochie vac. — Petru Dalea inv.
 Terova, *Czerova*, (p. Resicza), Iuliu Bumbescu, administrator paroch. — George Petroviciu, inv.
 Valeamare-Pogănesci, *Valeamare-Poganeszt*, (p. Duleu), Parochia vacantă, se administrează de preotul din Duleu. — Romulus Crăinicescu, inv. subst.
 Valea-paii, (p. Raffna), Parochia vacantă. — Cornel Crăinicescu inv.
 Văliug, *Ferenczfalva*, (p. Ferenczfalva), Petru Popescu administrator par. Ilie Bălănescu emerit. preot. — Vasile Mareșescu, inv.
 Vasiova, *Vasziova*, (p. Németh-Bogán), Coriolan Zuiac, par. — Serafin Jurca, inv.
 Vermes, (p. Vermes), Augustin Aldan, paroch și inv. păstoriu.

Tractul Buziașului.

Reședința protopresbiterală Buziaș. — Numărul sufletelor 29.199.

Scaunul protopresbiteral

Președinte: Ioan Pepa, protopresbiter.

Membrii:

Nicolae Iancoviciu, preot în Buziaș.	Vincentiu Murariu, preot în Racovița.
Georgie Lupșă, preot în Blajova.	Ioan Bărbosu, preot în Sacoșul-turc.
Teodor Cioloca, paroch în Șipet.	Ioan Popoviciu, paroch în Opațița.

Membrii suplenți:

Iuliu Colojôră preot în Denta.	Avram Ciocoiu, preot în Vucova.
--------------------------------	---------------------------------

Defensor matrimonial: Paul Rotariu, avocat în Timișoara.

Notariu: Ioan Folea inv. în Sacoșul-turcesc.

Comunele cu posta ultimă, preoții și inv. păstori:

Berini, *Berény*, (p. Liebling), Ioan Stefan, adm. par. — Ioan Prohab inv.
 Berecuța, filie la Bîrda. — George Ușonescu, inv. subst.
 Bîrda, (p. Bîrda), Ioan Mărgineanu, adm. paroch. — Vasile Stoica inv.
 Blajova, *Balázsfalva*, (p. N-Köves), Georgiu Lupșă, adm. par. — Petru Bulgă, inv.
 Buziaș, (p. Buziás), Ioan Pepa, protopresbiter. — Nicolae Iancoviciu, adm. par. — Ioan Ciurciu, inv.
 Cadar, *Kádár*, (p. Végvár), Eugeniu Georgiu, adm. par. — Alesandru Lazar, inv.
 Căpăt, *Keped*, (p. Szinészeg), Nicolae Iancoviciu, paroch.
 Cerna, *Cserna*, (p. Liebling), Alesandru Ioanoviciu paroch. — Iuliu Putcoviciu, inv.
 Cheveresul-mare, *Nagy-Köves*, (p. N.-Köves), Ioan Chișoșan, paroch. — George Popescu, adm. par. — Postul de inv. păstoriu vacant, Iuliana Popoviciu, inv. păstorie.
 Drăgășina, (p. N.-Köves), Ioan Bulgă, paroch. — Valerie Bălan, inv.
 Dubos, *T.-Doboz*, (p. Végvár), Isaia Suru, paroch. — George Civiș, inv. subst.

Folia, *Folya*, (p. Folya), Dimitrie Șandru, paroch. — Petru Savi înv.
 Hitiaș, *Hittiyás*, (p. Buziás), Georgiu Ciocoiu, adm. par. — Nicolae Jancoviciu înv. subst.
 Icloda, *Ikloda*, (p. Török-Szákos), Ioan Gherga, adm. par. — Ioan Borlovan, înv. substitut.
 Jebel, *Zsebely*, (p. Zsebely), Ioan Ionescu, paroch. — Teodor Pocan, adm. par. — Gregoriu Paliciu, înv., Nicolae Danciu, înv., Persida Bărean măr. Rașa, învățător.
 Opațița, *Opaticza*, (p. Detta), Ioan Popoviciu, paroch. — Mihai Jumanca înv.
 Racovița, *Rakovicza*, (p. Buziás), Vichentie Murariu, adm. par. — Antonie Peia înv.
 Sacoșul-turcesc, *Török-Szákos*, (p. Török-Szákos), Ioan Bărbosu, adm. par. — Moise Alexiu, cap. — Ioan Folea, înv.
 Sacoșul-ung., *Magyar-Szákos*, (p. Magyar-Szákos), Aureliu Maghețiu paroch. — George Popoviciu, adm. par. — George Magheț, înv., Sofia Băiaș, înv.
 Sân-George, filie la Birda.
 Sculea, *Szkulya*, (p. Gattaja), Constantin Doboșan, adm. par. — Nicolae Benghia, înv.
 Silagiu, *Szilás*, (p. Buziás), parohie vacantă. — Ignatie Petroviciu, înv.
 Sinersig, *Szinerszeg*, (p. Szinérseg), Vichentie Pirtea adm. par. Nicolae Crăciun, preot em. — Eufrosina Pirtea înv.
 Șipet, (p. Sipet), Teodor Cioloca și Nicolae Stoia, parochi. — Teofan Dobren, înv., Elena Nedelcu învățătoare.
 Sirbova, *Szirbova*, (p. Bakovár) Ilie Gherban, adm. par. — Aureliu Popescu înv.
 Șoșdia, (p. Moriczfeld), Emiliu Georgiu, paroch. — Traian Cherla, înv.
 Stamora-rom., *Rom.-Sztamora*, (p. Liebling), Valeriu Petroviciu, paroch. — Teodor Putcoviciu, înv.
 Uliuc, *Ulak*, (p. Medves), Ilie Cocoș, paroch. — Constantin Radu, înv.
 Unip, (p. Medves), parohie vacantă. — Iosif Nanu, învăț.
 Vucova, *Vukova*, (p. Niczkifalva), Avram Ciocoiu, paroch. — Iulian Cărmu, înv.

Tractul Caransebeșului.

Reședința protopresbiterală Caransebeș. — Numărul sufletelor 53.220.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Andreiu Ghidiu, protopresbiter.

Membrii:

Nicolae Ionescu, preot în Iaz.	Iuliu Musta preot în Glimboca.
Ioan Meda, preot în Valeadeni.	George Popoviciu, preot în Zăguzeni.
Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.	Eliseiu Drăgălina, paroch în Borlova.

Suplenți:

Petru Domil, preot în Buceșnița.	Ioan Velovan, paroch în Ohababistra.
----------------------------------	--------------------------------------

Defensor matrimonial: Dr. Petru Barbu, profesor de teologie.

Notariu: Ioan Stoian, paroch în Caransebeș.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Apadia, (p. Delinyest), Nicolae Cornean, adm. par. — Mihail Simu, înv.
 Armeniș, *Örményes*, (p. Temes-Szlatina), Ilie Pepa, paroch. — Ioan V. Miklosy, înv. — Sofia Faur, înv.
 Bolvașnița, *Bolvasnicza*, (p. Körpa), Vasile Usonescu, par. — Ioan Gergulescu, înv.
 Borlova, (p. Karánsebes), Eliseiu Drăgălina paroch. — George Neamțu înv. Elis. Belcota învățătoare.
 Brebul, *Prebul*, (p. Nagy-Zorlencz), Teodor Popoviciu par. — Florea Ivan înv.
 Buchin, *Bukin*, (p. Körpa), Romul Tinca, adm. par. — Moise Fiat, înv.
 Buceșnița, *Bukosnicza*, (p. Körpa), Petru Domil, preot, Pantelemon Domil, capelan.
 — Petru Suru, înv. subst.

Caransebeș, *Karánsebes*, Andreiu Ghidiu, protopresb. — Ioan Stoian, paroch. — George Buru, capelan protopresbiteral. — Nicolae Velcu, învățătoriu, Elena Biju, învățătoare.

Cârpa, *Körpa*, (p. Körpa), Nicolae Usonescu, capelan. — Zacharie Gabriel, învă. Cicieni, *Csikleny*, (p. Karánsebes), filie la Dalci. Cîreșa, *Csiresa*, (p. Nándorhegy), Ioan Popoviciu, paroch. — Mihail Bobiș, învă. Ciuta, *Csutta*, (p. Karánsebes), Ioan Radoiu, adm. par. — Valeriu Ionescu, învă. Crăjma, *Kröcsma*, (p. Nándorhegy), Andreiu Jucos, adm. par. — G. Francescu, învă. Dalci, *Dálc*, (p. Karánsebes), Ioan Jula, adm. par. — Ioan Borlovanu, învă. Delinesci, *Delinyest*, (p. Delinyest), Teodor Muntean, adm. par. — Dimitrie Iacobescu, învă.

Feneș, *Fényes*, (p. Teregova), Luca Paica, adm. par. — Mih. Copocean, învă. Ferdinandsberg, *Nándorhegy*, (p. Nándorhegy), filie la Cîreșa. Glimboca, *Glimboka*, (p. Nándorhegy), Iuliu Musta, adm. par. — Virgil Stefanigă, învă. Goleș, *Golecz*, (p. Körpa), filie la Buceșnița. — Florea Băcilă, învă. Iaz, (p. Karánsebes), Nicolae Ionescu, adm. par. — Petru Lucaci, învă. Illova, *Illova*, (p. Temes-Szlatina), Nicolae Jurca, adm. par. — George Tatu, învă. Jupa, *Zsuppa*, (p. Karánsebes), Patriciu Radoiu, paroch. — Măcsim Dalea, învă. Maciova, *Macsova*, (p. Szákul), post de preot vacant. — George Lipovan, învă. Mal, (p. Nándorhegy), filie la Crăjma. — Mihai Petroviciu, învă. Marga, (p. Ruszkabánya), Nic. Ivanescu, paroch. — Iosif Olariu, învă., Emilia Olariu, învă. Mărul, *Mörul*, (p. Nándorhegy), Dimitrie Popoviciu, adm. par. — Pavel Tismonariu, învă. substitut.

Mutnicul-Marc, *Nagy-Mutnik*, (p. Zaguzsén), Ioan Bogdan, adm. par. Ioan Roșca, învă. Obreja, *Obreza*, (p. Karánsebes), Pantelimon Domil, adm. par. — Pavel Sêrbu, învă. Ohababistra, (p. Nándorhegy), Ioan Velovan, paroch. — Iosif Suba, învă. Ohabamutnic, *Ohába-Mutnik*, (p. Zaguzsén), Ioan Lăpăduș, paroch. — Toma Suru, învă.

Ohabîța, *Ohabicza*, (p. Delinyest), Ioan Muntean preot și învă. Peștere, *Pestyere*, (p. Szákul), Romul Jurchescu, paroch. — Ioan Stan, învă. Petroșnița, *Petrosnicza*, (p. Körpa), Ilie Popoviciu, adm. par. — Nistor Stoichescu, învă. Poiana, *Pojána*, (p. Karánsebes), Florea Cioloca, paroch. — V. Oltean, învă. Prisaca, *Priszaka*, (p. Zaguzsén), Ioan Lața, paroch. — Dionisie Popoviciu, învă. Prisian, *Priszian*, (p. Körpa), filie la Buchin. Rueni, *Rueni*, (p. Karánsebes), Nicolae Cojocariu, adm. par. — George Rădoi, învă. Rugi, *Ruzs*, (p. Karánsebes), Petru Suru, paroch. — George Frana, învă. Ruginosu, *Ruzsinosz*, (p. Zaguzsén), Vasile Corneanu, adm. par. — Pavel Jurchescu, învă.

Rusca, *Ruszka*, (p. Teregova), Ioan Sêrbu, adm. par. — Ioan Humița, învă. Rusberg, *Ruszkabánya*, (p. Ruszkicza), Ioan Velovan, adm. par. — Simeon Botesescu, învă. — Un post de învă. v. cant.

Ruschița, *Ruszhicza*, (p. Ruszkicza), filie la Ruseberg. Sadova-nouă, *Uj-Szádova*, (p. Temes-Szlatina), George Ivaniciu, adm. par. — George Tomescu, învă.

Slatina-mică, *Temes-Szlatina*, (p. Temes-Szlatina), filie la Sadova-nouă. — Simeon Șandru, învă.

Teregova, (p. Teregova), Ioan Bogoeviciu și Pavel Șandru, adm. par. — Ilie Micicoi, învă. subst. Areti Dunei, învățătoare.

Turnul, (p. Karánsebes), filie la Rueni.

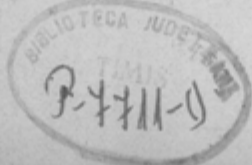
Valeaboului, (p. Karánsebes), Valeriu Nicolaeviciu, adm. par. — Grigorie Lața, învă. Valeadeni, (p. Delinyest), Ioan Meda, adm. par. — Ioachim Meda, capelan. — George Cătană, învă.

Valeamare, (p. Nándorhegy), filie la Voislova.

Valișóra, (p. Körpa), Florea Suru, adm. par. — Nicolae Têrziu, învă. subst.

Vamamarga, (p. Ruszkabánya), filie la Marga.

Var, (p. Karánsebes), Nicolae Bistreanu, adm. par. — Eliseiu Știopu, învă.

P. 1396

Vêrciorova, *Vercserova*, (p. Körpa), Martin Vernichescu, paroch. — Ioan Benghia, inv. substitut.
 Voislova, *Voíszlova*, (p. Nándorhegy), Traian Balea, adm. par. — Ales. Bijan, inv. substitut.
 Zăvoiu, *Zavoi*, (p. Nándorhegy), filie la Cireșa.
 Zăgujeni, *Zaguzsén* (p. Zaguzsén), George Popoviciu, adm. par. — Nicolae Cornean, inv.
 Zervești, *Szervestye*, (p. Karánsebes), Ioan Jucos, adm. par. — Amos Tulea, inv.
 Slagna, *Szlagna*, (p. Karánsebes) Nichifor Lazar adm. paroch, Solomon Negrei, inv.

Tractul Ciacovei.

Reședința protopresbiterală Ciacova. — Numărul sufletelor 17,702.

Scaunul protopresbiteral

Președinte *Ioan Pinciu*, protopresbiter.

Membrii:

Aurel Drăgan, paroch în Ghilad.	Pavel Cimponeriu, preot în Cebza.
Pavel Iancu, preot în Obad	Petru Cherla, preot în Banloc.
Iustin Cotta, preot în Giulvez.	Nicolae Popa, paroch în Feni.

Membrii suplenți:

Teodor Petcu, preot în Banloc.	Măcsim Bocan, paroch în Ghilad
Zaharie Dina, paroch în Partos.	Un loc vacant.

Defensor matrimonial: Vincențiu Pop, avocat.

Notariu: Corneliu Marcu, preot în Togir.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Banloc, *Bánlak*, (p. Bánlak), Teodor Petcu, administrator paroch. — Petru Cherla administrator paroch. — Petru Borcan, inv. Ana Urdărian învățătoare, Nicolae Ioan inv.
 Cebza, *Csebz*a, (p. Csákova), Pavel Cimponeriu administrator paroch; Gheorghe Treța administrator paroch. Ioan Gruescu, inv.
 Ciacova, *Csakova*, (p. Csákova), Ioan Pinciu protopresbiter. — Ioan Gruescu inv.
 Denta, (p. Detta), Silviu Coloșoră paroch. — Ioan Doboșan, inv.
 Foen, *Fény*, (p. Fény), Nicolae Popa par. — Procopiu Șimian învăț.; Ana Lazaroviciu mărit. Șimian, învățătoare.
 Gaiul-mic, *Kis-Gaj*, (p. Némét-Sztámora), Zacharia Lațcu, administr. paroch. — Ioan Stoia, inv.
 Ghilad, *Gilad*, (p. Gilad), Aureliu Drăgan, paroch. — Măcsim Bocan paroch. — o paroch, vac. — Iosif Badescu inv. — Marta Diaconoviciu, învățătoare.
 Giulvez, *Gyűlvész*, (p. Gyűlvész), Iustin Cotta, administrator paroch. — Stefan Alexa inv., postul de învățătoare vacant.
 Lighet, *Liget*, (p. Zsebely), Nicolae Ghercia, par. — o parohie vacantă — Petru Arnăut inv.
 Macedonia, (Csákova), Ioan Tinca, paroch. — Simeon Miloș, inv.
 Obad, (p. Csákova), Pavel Iancu adm. paroch. — Petru Bandu, inv.
 Omor, (p. Denta), Alesandru Luchiciu, administrator paroch. — Postul inv. vacant.
 Partos, *Pártos*, (p. Bánlak), Zacharie Dina, paroch. — Petru Doboș, inv.
 Petroman, *Petromány*, (p. Csákova), Vichentie Goțiu, administrator paroch. — Petru Ferențu, inv.
 Togir, *Togyér*, (p. Gyér), Corneliu Marcu, administrator parochial. — Ioan Belciu, inv.
 Tolvadia, (p. Tolvádia), Ioan Coșariu paroch. — Eftimie Crașovan, învăț.
 Voiteg, *Vojték*, (p. Vojték), Stefan Țeran, administrator paroch. — Alesandru Țeran inv.

Tractul Făgetului.

Reședința protopresbiterală Făget. — Numărul sufletelor 27.050.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Sebastian Olariu*, protopresbiter.

Membrii:

George Popoviciu paroch în Cliciova.
Ioan Sudreșan preot în Coșteiu.
Ioan Daminescu, paroch în Gladna-m.

Porfir Petroviciu, preot în Furdia.
Dimitrie Iosof, preot în Bujor.
Antoniou Angel, preot în Coșava.

Membrii suplenți:

Un loc vacant.

Virgil Lugoșan, preot în Botinești.

Defensor matrimonial: Dr. Ioan Popoviciu adv. în Făget.

Notariu: Traian Unipan, învățătoriu în Făget.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii.

Balosești, *Ballosest*, (p. Facset), filie la Jupanesci.

Băsesci, *Baszest*, (p. Facset), Damaschin Iclozan, paroch. — Ilie Jumanca inv. subst.

Bătesci, *Batyest*, (p. Facset), Romul Raduloviciu adm. par. — Nicolae Popoviciu inv.

Bichigi, *Bikiș*, (p. Facset), Par. vacantă— Patriciu Miclueș inv.

Birna, (p. Bozsúr), Vasile Ionescu adm. par. și inv.

Botesci, *Botyest*, (Bozsúr), filie la Juresci.

Botinesci, *Bottinyest*, (p. Bozsúr), Virgiliu Logojan, adm. par. — Teodor Anca.
inv. subst.

Brânesci, *Branyest*, (p. Facset), George Gârbacia adm. par. și inv. subst.

Breazova, (p. Kossava), Ioan Alesandrescu adm. par. — Stefan Iancoviciu, inv. subst.

Bucovești, *Bukovecz*, (p. Bozsúr), Alecsandru Popoviciu, paroch. — Ioan Terfaloga
inv. prov.

Bujor, *Bozsúr*, (p. Bozsúr), Dimitrie Iosof adm. par. — Trifon Logojan inv.

Cliciova, *Klicsova*, (p. Betlenháza), George Popoviciu paroch. și Ioan Stefanovici cap.
— Petru Oprețescu inv.

Coșava, *Kossova*, (p. Kossava), Antoniu Angel, adm. par. — Aureliu Angel inv.

Coșavița, *Kossovicza*, (p. Kossava), filie la Homojdia.

Coșteiu, *Felső-Kostej*, (p. Kossava), Ioan Sudreșan, adm. par. — Andrei Rachito-
van inv.

Crivina, *Felső-Krivina*, (p. Kossava), Traian Bordus, adm. par. și inv. subst.

Curtea, *Kurtya*, (p. Kurtya), Filimon Titel, adm. par. — Ioan Caba inv.

Drăgășinești, *Dragszinyest*, (p. Facset), filie la Mutnicul-mic

Drinova, (p. Lugos), George Rabagia, adm. par. și inv.

Făget, *Facset*, (p. Facset), Sebastian Olariu, protopresb. — Inocențiu Bogdan cap.
protopresb. — Traian Unipan inv.

Fărășești, *Forasest*, (p. Kossava), Nicolae Gherga adm. paroch și inv.

Furdia, (p. Nadrág), Simeon Logojan și Porfir Petroviciu, adm. par. — Vasile Bra-
șovan, inv.

Gladna-română, *Román-Gládna*, (p. Facset), Ioan Daminescu, paroch. — Ioan
Neagu, cap. — Constantin Velcu inv.

Gladna-montană, *Német-Gládna*, (p. Facset), filie la Gladna-română.

Goizesci, *Goizest*, (p. Kossava), filie la Romanesci.

Hauzesci, *Hauzest*, (p. Nadrág), filie la Furdia. — Vasile Olariu inv.

Homojdia, *Homojdia*, (p. Kossava), Ioan Fărăș, preot și învățătoriu.

Jupanesci, *Zsuppunyest*, (p. Facset), Iosif Unipan adm. par. și inv.

Juresci, *Zsuresi*, (p. Bozsúr), parochia vacantă. — Avram Stepanescu inv.

Luncani, *Lunkany*, (p. Tomest), Ioan Iclozan, preot — Mihaiu Brezovan, inv.

Margine, *Marzsina*, (p. Kossava), Ioan Mateiu adm. par. — Serafin Băian, capelan.
— Simeon Ionașiu, învățătoriu.

Mutnicul-mic, *Kis-Mutnik*, (p. Facset), parochia vacantă. — Ianăș Belciu inv. Nemeșesci, *Nemesest*, (p. Kossava), filie la Coșava. — Ioan Cristescu inv. subst. Petrósa, *Petrosza*, (p. Kossava), Parochia și postul de inv. vacant. Poeni, *Pojén*, (p. Kossava), Emiliu Stoian, adm. par. și inv. subst. Pogănesci *Poganyest*, (p. Lugos), parochia vacantă. — George Dragoi inv. prov. Povărgina, *Poverzsina*, (p. Facset), Parochia vacantă. — Vichentie Vincău inv. subst. Romanesci, *Romanyest*, (p. Kossava), Teodor Băianțu, paroch. — Ioan Gander inv. Sarazani, *Szárázány*, (p. Bozsúr), Iosif Olariu, adm. par. — Ioan Mărgan, inv. prov. Seceni, *Szecsény*, (p. Bozsúr), parochia vacantă. Sintesci, *Szintyest*, (p. Facset), Partenie Mateiu, paroch. — Traian Mihailoviciu inv. Sudriaș-Jupani, *Szudriás-Zsuppany*, (p. Bozsúr), Nicolae Popoviciu, adm. paroch. Dimitrie Tatar capelan. — Stefan Țigriș inv. prov. — Ioan Toma inv. Surducul-mic, *Kis-Szurduk*, (p. Bozsúr), Nicolae Brândeu, paroch. — Trifon Ardelean inv. Susani, *Szuszány*, (p. Bozsúr), Samson Petric, adm. par. — Ioan David inv. Temeresci, *Temerest*, (p. Facset), Nicolae Miloș, paroch. — Nicolae Cibian capelan. — George Borlovan, inv. subst. Tomesci, *Tomest*, (p. Tomest), Aureliu Barboniu adm. par. și inv. Zolt, *Zold*, (p. Facset), Romul Furdul, adm. par. Zorani, *Zorány*, (p. Kossava), filie la Margine.

Tractul Logojului

Reședința protopresbiterală Logoj. Numărul sufletelor 28,182.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: Dr. George Popoviciu, protopresbiter.

Membrii:

Iosif Tempea, preot în Logoj.
Ioan Hora, paroch în Satul-mic.
Nic. Sciopone, preot în Remetea-Pogă.

Nicolae Groza, preot în Gavojdia.
Mateiu Ignea, paroch în Logoj.

Membrii suplenți:

Ioan Popoviciu preot în Honoiciu.

Nicolae Birăescu, preot în Logoj.

Defensor matrimonial: Ioan Nedelcu, avocat.

Notariu: Vacant.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Boldur, (p. Lugos), Vasile Voda, administrator paroch. — Atanasie Aldan inv. Căvâran, *Kavarán*, (p. Szákul), Eftimie Lăpăduș par. — Damaschin Daicoviciu, inv. Ciresiu *Cerestemes*, (p. Kricsova), Nicolae Jurca, paroch. — Post. inv. vacant. Criciova, *Kriciova*, (p. Kricsova), Ioan Pușcan, adm. par., Ioan Stroca, cap. — Nicolae Drăgălina inv. subst. Crivina, *Krivina*, (p. Kricsova), Pavel Popoviciu, administrator paroch. Dragomiresci, *Drăgomirești*, (p. Furlog), Ioan Jurca preot. — Postul inv. vacant. Gavojdia, (p. Gavosdia), Nicolae Groza și Moise Blidariu, administrator paroch. — Nicolae Groza, capelan. — Nicolae Ianculescu inv. Harmadia, (p. Lugos), Eugeniu Călfun, administrator paroch și învățătoriu. Herendesci, *Herendjest*, (p. Lugos), Corneliu Biro, preot. — Alexandru Novac inv. Hezeriș, (p. Bethlenháza), Traian Gașpar, preot și inv. Hodoș, (p. Lugos), Simeon Blajovan, adm. paroch. — Nicolae Crăciun inv.

Honorici, *Honoris*, (p. Lugos), Ioan Popovici adm. par. — Ioan Stanescu inv. prov. Jdioara, *Zsidóvár*, (p. Gavosdia), George Vior, preot. — George Baltean, inv. Jena, *Zsena*, (p. Gavosdia), George Coșariu, administrator paroch. — Iuliu Ioanovicu, inv.

Logoj, *Lugos*, Dr. George Popoviciu, protopresbiter, Mateiu Ignea, paroch. Nicolae Birăescu, Iosif Tempea, adm. par. — Ioan Vidu, George Joandrea, Constantin Liuba, Alexandru Onaie inv. Sofia Florescu, Eva Ogrin, Eugenia Iovescu, învățătoare.

Logojel, *Lugoshely*, (p. Lugos). Ioan Chevereșan, administrator paroch. — Ioan Bontilă, adm. paroch, Constantin Chevereșan, cap. — Petru Costescu, inv.

Măguri, *Magur*, (p. Lugos), Iulian Balangean, preot și inv.

Nădrag, *Nadrág*, (p. Nadrág), filie la Gavojdia.

Oloșag, *Ölősdág*, (p. Lugos), Zacheiu Petroviciu, adm. paroch. — Constantin Popoviciu inv.

Remete-Pogănici, *Remete-Pogănest*, (p. Furlog), Nic. Sciopone, adm. par. — Const. Lădăriu, inv.

Sacul, *Szákul*, (p. Szákul), Aurel Spătan, adm. paroch. — Vasile Tărian, inv.

Satul-mic, *Satmic*, (p. Lugos), Ioan Hora, paroch. — George Sîrbu, inv.

Scăiuș, *Szkeus*, (p. Furlog), Solomon Petrescu, administrator paroch. — Vasile Stămurean inv.

Selbăgel, *Szilváshely*, (p. Gavosdia), Marian Groza preot. — A. Aldan inv.

Sîlha, *Szilha*, (p. Szapárfalva), Isaia Popoviciu paroch. — Ioan Stan, inv.

Tapia, *Tápia*, (p. Lugos) parochia vacantă. — Postul de învățătoare vacant.

Tincova, *Tincova*, (p. Szákul), Dionisie Popoviciu, administrator paroch. — Arsenie Voscinaru, inv.

Visag, *Viszág*, (p. Duleo), Ión Sfêrcociu, preot. — George Pascu, inv. subst.

Zgribesci, *Zgribest*, (p. Szákul), Parochia vacantă. — Romul Ioanovicu, inv. subst.

Zorlențul-mare, *Nagy-Zorlencz*, (p. Nagy-Zorlencz), Iacob Dabiciu, paroch. — Antonie Atnagia, adm. par. — Constantin Novac și Nicolae Gavrila inv.

Zorlențul-mic, *Kis-Zorlencz*, (p. NagysZorlencz). Petru Bêlu, preot și învăț.

Tractul Mehadie.

Reședința protopresbiterală Mehadia. Numărul sufletelor 64.919.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Mihail Popoviciu*, protopresbiter.

Membrii:

Vasile Popoviciu, preot în Pecenișca.
Iosif Câmpean, preot în Prigor.

Const. Vlăducean, preot în Plugova.
Trei locuri vacante.

Membrii suplenți:

Pavel Chimbir, par. în Șopotul-vechiu.
Două posturi vacante.

Vasile Popoviciu, preot în Pătaș.

Defensor matrimonial: Nicolae Novacovicu, adm. par. în Gêrbovêt.
Notariu: vacant.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Bănia, (p. Bozovics), O parochie vacantă, Dimitrie Bogoeviciu paroch. — Nicolae Bêrsan, inv.

Băile erculane, *Herkulesfürdő*, (p. Herkulesfürdő), filie la Pecenișca.

Bêrza, *Börza*, (p. Toplecz), filie la Topleț. — Nicolae Schiopu, învățătoare.

Bogoltin, (p. Kornyaréva), Erimie Borchescu, administrator paroch. — Simeon Răsvan inv.

- Borlovenii noi, *Uj-Borloveny*, (p. Prigor) Petru Popoviciu, adm. par. — George Mateiu inv.
- Borlovenii vechi, *Ó-Borloveny*, (p. Prigor), Timoteiu Borchescu ad. par. — Zaharie Lazarescu, inv.
- Bozovicu, *Bozovics*, (p. Bozovics), Ioan Brinzeiu, paroch. Nicolae Bihoiu, paroch.
- Dănilă Verindean, Hermina Țunea, Traian Țunea inv.
- Canicea, *Kanizsa*, (p. Kornyá), filie la Domașnia, — Gheorghe Pepa inv.
- Coramnic, *Koramnik*, (p. Orsova), file la Tuferiu.
- Cornea, *Kornya*, (p. Kornyá), Simeon Lalescu, paroch. — Nicolae Grozuța, inv. și Nicolae Aron la cea de stat.
- Cornereva, *Kornyaréva*, (p. Kornyaréva), Nistor Brinzeiu, administrator paroch., Ioan Grozavescu par. — Trifon Ațel și Dimitrie Cerbu, inv.
- Cuptóre, *Kuptoria*, (p. Kornyá), Ioan Trailoviciu, administrator paroch. — Trifon Adamescu, inv.
- Crușoveț, *Krussovecz*, (p. Kornyá), filie la Cuptóre. — Mihail Cristescu inv.
- Dalboșeț, *Dálbosecz*, (p. Dálbosecz), Ilie Imbrescu paroch. — Petru Budescu inv.
- Domașnia, *Domasnya*, (p. Kornyá), Gheorghe Pepa, par., Simeon Răsvan adm. par. — Iancu Cârpan, inv. Maria Fara, învățătore.
- Duboșa, (p. Ó-Ogradena), filie la Ogradena. — Petru Humița inv.
- Eșelnița, *Jeselnicza*, (p. Orsova), Michail Costescu, adm. par. — Constantin Vladu inv.
- Ghêrboveț, *Gerbovecz*, (p. Bozovics) Nicolae Novacoviciu adm. paroch. — Ioan Novacoviciu, diac. — Nicolae Bololoi, inv.
- Globucraiova, *Globucraiova*, (p. Mehádika), Zacharie Popoviciu, adm. par. — Vichentie Ursulescu inv.
- Globurêu, (p. Mehádika), Corneliu Ghilezan, administrator paroch. — Postul de învățători vacant.
- Iablanîța, *Jablanicza*, (p. Iablanicza), George Tătucu, paroch. — Petru Stroescu, inv.
- Jupalnic, *Zsuffpanek*, (p. Orsova), Pavel Magdescu, adm. par. — Lazar Topor, inv.
- Lăpușnicel, *Lapusnicsel*, (p. Mehádika), Felician Nemoian adm. par. — Ioan Baderca, inv.
- Lăpușnic, *Lapusnik*, (p. Dálbosecz), Dionisie Gónță, paroch. — Nicolae Budescu, inv.
- Luncavița, *Lunkavicza*, (p. Teregova), Iosif Nemoian, adm. par. — Stefan Mihalca inv.
- Mehadia, (p. Mehádika), o parochie vacantă. Constantin Dure, adm. par. — Traian Damșescu și Nicolae Mergea, inv., Ana Seracin învățătore, Ioan Térfálóga și Francisc Deac inv.
- Mehadica, *Mehádika*, (p. Mehádika), Nicolae Coca și George Marșavela, administratori par. — Iosif Fotoc, inv.
- Mocerîș, *Mocseris*, (p. Dálbosecz), Petru Suciu paroch. — Dionisie Bădiniu, inv.
- Ogradena-vechie, (p. Ó-Ogradena), Emanuil Pirtea, administrator parochial. — Daniil Țunea, inv.
- Orșova, (p. Orsova), Mihail Popoviciu, protopresbiter. — Traian Hențu, inv.
- Pătaș, (p. Prigor), Vasile Popoviciu, adm. paroch. — Zacharie Lazarescu, inv.
- Pecenișca, *Pecseneska*, (p. Herkuleszfürdő), Vasile Popoviciu, adm. par. — Mihail Spunei, inv.
- Pêrvova, (p. Prigor), Ioan Căltun, adm. par. — Iacob Berzanescu, inv.
- Petnic, *Petnik*, (p. Jábłánicza), Ioan Chendi adm. par. — Constantin Giurginca inv.
- Plavișevîța, *Plavisevicza*, (p. Plavisevicza), Iacob Dragulescu adm. par. — Nicolae Cismaș, inv.
- Plugova, (p. Mehádika), Constantin Vlăducean, adm. par. — Dimitrie Gherghinescu, inv.
- Prigor, (p. Prigor), Iosif Câmpean, adm. par. — Iosif Toader, inv.
- Prilipeț, *Prilipecz*, (p. Bozovics), paroch. vacantă. — Sofronie Sêrbu și I. Bojincă inv.
- Putna, (p. Prigor), filie la Prigor. — Nicolae Coca, inv.
- Rudăria, (p. Bozovics), Moise Sêrbu, paroch. — Iacob Sêrbu adm. par. — Antonie Craia, inv.
- Șopotul-nou, *Uj-Sopot*, (p. Dálbosecz), Ioan Gónță, adm. par. — Ioan Șandru, inv.
- Șopotul vechiu, *Ó-Sopot*, (p. Dálbosecz), Pavel Chimbir, paroch. — Ioan Gónță, inv.
- Tisovița, *Tiszovicza*, (p. Plavisevicza) filie la Plavișevîța.
- Topleț, *Toplecz*, (p. Toplecz), Dimitrie Popoviciu, par. — Romul Pêrvu, învățătoriu.

Tuferiu, (p. Orsova), Nicolae Têrziu, adm. par. — Luca Ghergulescu, inv.
 Valeabolvășnița, *Valeabolvășnicza*, (p. Mehădia), Zacharia Grozavescu, administrator
 par. — Ilia Feneșan inv.
 Verendin, (p. Mehădika), George Ionescu, par. — Michail Jurchescu inv.

Tractul Oraviței.

Reședința protopresbiterală Oravița. — Numărul sufletelor 30.566.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Aleksandru P. Popoviciu*, protopresbiter.

Membri:

Ioan Petroviciu, paroch în Ciclova-rom.	Alecsiu Toader, preot în Ciudanovița
Dionisie Liuba, paroch în Măidan.	George Popa, paroch în Greovaț.
Sinesie Bistriana, paroch în Giurgiova.	

Membrii suplenți:

Mateiu Popoviciu, par. în Goruia.	Ilie Ciorei paroch, în Broșteni.
-----------------------------------	----------------------------------

Defensor matrimonial: Ilie Trailă, avocat în Oravița.

Notariu: Ilie Ciorei, par. în Broșteni.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Agadici, *Agadics*, (p. Oravicza), Aureliu Nemoian, adm. par. — Pavel Frenț, inv.
 Anina, (p. Anina), filie la Ciudanovița.

Broșteni, *Broștyán*, (p. Oravicza), Petru Alecsiu și Ilie Ciorei, parochi. — Aureliu Popoviciu, inv.

Cacova, *Kákova*, (p. Kákova), Martin Pincu, par. — Fotie Adamescu, par. — Veniamin Bălan și Valeriu Dabiciu, capelani. — Traian Lința și Ioan Cioc, inv.

Calina, *Kalina*, (p. Dagnácska), Vasile Mitrofan, adm. par. — Post inv. vacant.
 Cârnecea, *Kernyecsa*, (p. Kernyecsa), Damaschin Mitter, par. — Sava Molin, inv.

Ciclova-montană, *Csiklovabánya*, (p. Oravicza), Petru Popoviciu, paroch. — Vasile Murgu, capelan. — Aleksandru Frâncu și Vasile Jian, inv.

Ciclova-rom., *Román-Csiklova*, (p. Oravicza), Ioan Petroviciu, paroch. — Ioan Măran, adm. par. — Nicolae Călnicean, inv. — Petru Gontă subst. inv.

Ciudanovița, *Csudanovecz*, (p. Majdán), Alecsiu Toader, adm. par., — Visilie Milencoviciu inv.

Comoriște, *Komoristye*, (p. Kákova), O parochie vacantă, Pavel Penda, adm. par. — Alexa Jian, inv.

Forotic, *Forotik*, (p. Kákova), Martin Ciulin, paroch. — Ioachim Dabiciu, paroch. — Ioan Dabiciu, inv. Un post de inv. vacant.

Gherliște, *Gerlistye*, (p. Krassova), Acsentie Popoviciu, paroch. — Iancu Duda, inv.

Giurgiova, *Zsurzsava*, (p. Dagnácska), Sinesiu Bistrea, paroch. — Pavel Cipu, inv.

Gorua, *Goruja*, (p. Dagnácska), Mateiu Popoviciu, par. — Pavel Miclea, inv.

Greovaț, *Greovác*, (p. Kákova), Ioan Oprean paroch, George Popa paroch, Valeriu Oprean, cap. — Ioan Capețiu, inv.

Jittini, *Zsittin*, (p. Oravicza), Filip Voina, adm. par. și inv. subst.

Măidan, *Majdán*, (p. Majdán), O parochie vacantă, Aureliu Iana, paroch. — Sofronie Liuba, inv.

Mércina, *Mercsina*, (p. Vrány), Aureliu Popoviciu, paroch. — Petru Poenariu, inv., Ersilia Gerga, învățătoare.

Oravița-mont., *Oraviczabánya*, (p. Oraviczabánya), Alesandru P. Popoviciu, protopresbiter. — George Jian, inv.

Oravița-rom., *R.-Oravicza*, (p. Oraviczabánya), George Neda paroch și Ilie Nediciu, adm. par. — Constantin Lazăr inv.

Rachitova, *Rakittova*, (p. Oravicza), Toma Stan și Mitrofan Simu, parochi. — Nicolae Simu, înv. — Mihaiu Simu, înv. ad.
 Secaș, *Szekás*, (p. Dagnácska), Petru Bernaz, paroch. — Rusalin Muhi, înv.
 Tievaniul-mic, *Kis-Tikvány*, (p. Kákova), Aureliu Giuca, par. — Ioan Drinca, înv.
 Varadia, (p. Varadia), Nicolae Mioc, paroch. — Paul Mioc, capelan. — Georgiu Țunia și Ioan Alesandrescu, înv.

Tractul Panciovei.

Reședința protopresbiterală Satul-nou. — Numărul sufletelor 35.661.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Trifon Miclea*, protopresbiter.

Membrii:

Nistor Onciu, paroch în Uzdin.	Sim. Popoviciu, preot în Mramorac.
Vasiliu Bosica, paroch în Glogon.	Damian Popescu, paroch în Ovcea.
Petru Murgu, paroch în Petrovoselo.	Un loc vacant.

Membrii suplenți:

Iosif Popoviciu, paroch în Satul-nou. | Ioanichie Neagoe, par. în Petrovoselo.

Defensor matrimonial: Aron Bartolomeiu, paroch în Dolóve.

Notariu: Nicolae Popoviciu, preot în Alibunariu.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Alibunariu, *Alibunár*, (p. Alibunár), Nicolae Popoviciu, adm. par. — Teodor Petrișor și Augustin Miș înv. — Emilia Arsenieviciu, învățătoare.
 Cubin, *Kubin*, (p. Temes-Kubin), Lucian Secoșan adm. paroch. — Remus Bortoș, Nica, înv.
 Deliblata, (p. Deliblát) Timoteiu Popoviciu, paroch. — Ioan Nita și George Bujișan învățători, Maria Lazarescu înv.
 Dobrița, *Dobricza*, (p. Pâncsova) Parochia vacantă. — Nicolae Tomiciu, înv.
 Dolóve, *Dolova*, (p. Dolova), Aron Bartolomeiu, paroch. — Simeon Bartolomeiu, capelan. — Romulus Roman, Ermolae Șandru și George Zagaicean, învățători.
 Sofia Rusovan învățătoare.
 Franzfeld filie la Panciova.
 Glogon, (p. Glogon), Vasiliu Bosica paroch. — Simeon Perin înv.
 Iabuca, *Torontál Almás*, filie la Glogon. — Alesandru Murgu înv.
 Mramorac, *Mramorák*, (p. Mramorák), Sim. Popoviciu, adm. par. — Traian Popoviciu capelan. — Adam Bojin și N. Sofariu înv.
 Omolița, *Homolicz*, (p. Homolicz), Nicolae Popoviciu adm. par. — Pavel Topal, înv.
 Ovcea, *Bárdnyos*, (p. Pâncsova), Damian Popescu, paroch. — N. Dehelean, Dimitrieviciu, înv.
 Petrovasela, *Román Petre*, (p. Román Petre), Petru Murgu, Ioanichie Neagoe, par. — Teodor Anca, Romul Teorean, Antonu Nica, Nicolae Pența și Alesandru Brădean, învăț., Maria Rașu învățătoare.
 Panciova, (p. Pâncsova), cu filia Franzfeld, Iancu Cerbu, adm. paroch.
 Satul-nou, *Réva-Ujfalú* (p. Réva-Ujfalú), Trifon Miclea, protopresbiter, Iosif Popoviciu paroch. — Alesandru Andrei, Petru Secoșan, Ioan Gașpar, Pavel Rudnianu, Iuliu Barbulescu și Nicolae Miș înv., Maria Stoica, Valeria Fizeșan și Em. Dessen înv. și 2 școle de stat și una ovoidă.
 Seleuș, *Kévi-Szöllös*, (p. Alibunár), Alesandru Rușdea, paroch, Stetan Popa, adm. par. — George Bojin, Ilie Bojin și Mihail Pepenariu, înv.

Uzdin, *Ozora*, (p. *Ozora*). Nestor Onciu și Iancu Milu parochi, Onoriu Conopan, capelan. — Nicolae Onciu, Nicolae Tuciu, Avram Pența. Ioan Lăcătuș și Augustin Precup, învățători, Virginia Tuciu născ. Stanciu, învățătoare, și una școală de stat, învățătoriu Augustin Bontiloviciu și 2 ovide.

Tractul Vêrșetului.

Reședința protopresbiterală Vêrșet. — Numărul sufletelor 20.865.

Scaunul protopresbiteral.

Președinte: *Ioan Pefa*, adm. protopresbiteral.

Membrii:

Michail Juica paroch în Srediștea-mică.
Un post vacant.

Antonie Popoviciu, paroch în Nicolinț.
Simeon Popoviciu, par. în Voivodinț.

Membrii suplenți:

Avram Corcea paroch în Coșteiu.

Luca Lazarescu, preot în Ferendia.

Defensor matrimonial: Antoniu Crenian, avocat în Vêrșet.

Notariu: Avram Corcea, paroch în Coșteiu.

Comunele cu posta ultimă, preoții și învățătorii:

Butin, *Temes-Buttyin*, (p. *Temes-Buttyin*), Șerban Stoilă, adm. par.

Clopodia, *Klopodia*, (p. *Klopodia*), Postul de preot și inv. vacant.

Coșteiu *Kustély*, (p. *Kustély*), Avram Corcea și Victor Trailoviciu parochi. — Stefan Otonoga și Patrichie Ramneanțu învățători. Silvia Dona, învățătoare.

Ferendia, (p. *Klopodia*), Luca Lazarescu, adm. par. — Ioachim Miloia, inv.

Gataia, *Gatta'a*, (p. *Gattája*), George Gașpar, paroch. Dimtrie Bulgea, inv.

Gherman, (p. *Nagy-Zsám*), George Pascu, paroch. — Ión Dragiciu, inv.

Ghertenis, *Gertyenes*, (p. *Gertenis*), Vichentie Goțiu, adm. par. — Damian Radoiu inv Grebenat, *Grebencz*, (p. *Grebencz*), Simeon Balea, adm. par., Sava Secoșan, paroch.

— Lazar Oprin, învățătoriu. — Catinca Ioanoviciu învățătoare.

Iabuca, *Jabuka*, (p. *Versecz*), Parochia vacantă. Ión Miter, adm. par. — Sava Petroviciu, inv.

Jamul-mic, *Kis-Zsám*, (p. *Moravicza*), Terentiu Bota, paroch. — Ioan Rotariu, inv.

Jamul-mare, *Nagy-Zsám*, (p. *Jám*), filie la Gherman.

Karlsdorf, filie la Nicolințul-Mare.

Lațunaș, *Laczunas*, (p. *Nagy-Zsám*), parochia vacantă.

Marcovêt, *Markovecz*, (p. *Temes-Kutás*), Pavel Stoian, adm. par. — Ioan Adam, inv.

Mesici, *Mesics*, (p. *Versecz*), filie la Iabuca. — Postul inv. vacant.

Nicolințul-Mare, *Temes-Miklós*, (p. *Temes-Miklós*), Antonie Popoviciu, paroch. — Nicolae Pincu, adm. par. — Ilie Mangiu, Vasile Popoviciu și Dimitrie Petcu, inv., Floarea Căiman inv.

Marghita-mare, *Nagy-Margitta*, (p. *Nagy-Margita*), Iuliu Iorgoviciu, paroch. — Ioan Naea inv.

Percosova, *Perkoszova*, (p. *Temes-Buttyin*), Iuliu Nediciu adm. par. — Eftimie Bugariu, inv.

Ritișor, *Réthely*, (p. *Vla'kovecz*), — Ilie Luchiciu paroch și Alesandru Luchiciu capelan. — Teodor Rabagia și Alimpie Radulea, inv.

Solcița, *Szolcsicza*, (p. *Temes-Kutás*), Ven. Bălan, adm. par. — Filimon Popoviciu, inv.

Srediștea-mică, *Kis-Szredistye*, (p. *Nagy-Szredistye*), Mihail Juica adm. protopr. — Stefan Alexandru, inv.

St.-Mihaiu, *Szent-Mihály*, (p. *Vég-Szt.-Mihály*), Petru Popoviciu, par. — George Catarescu, adm. par. George Suciu, capelan. — George Olariu, Pantelimon Dajdea Stefan Gavrilă, Damaschin Stefan și Amalia Pop, inv.

St.-Ianoș *Szt.-János*, (p. Zichfalva), Aurel Popoviciu, adm. par. — Postul învățătoresc vacant.

Straja, *T. Straja*, (p. Jaszenova), Martin Sdicu, paroch. Aurel Sdic, capelan. — George Manescu, învățătoriu. Alesandra Russu, învățătore.

Șemlacul-mare, *Nagy-Semlak*, (p. Nagy-Semlák), Petru Folea și Dimitrie Stoilă, adm. par. — Constantin Baia învă.

Vlaicoveș, *Vlajkovác*, (p. Vlajkovecz), George Popoviciu, paroch. — George Popoviciu, învățat.

Voivodinș, *Vojvodnicz*, (p. Kustély), Simeon Popoviciu, paroch., o parochie vacantă, — Ilie Dabiciu, capelan. — George Martinescu, învățătoriu, și Eufrosina Pincu, învățătore.

Preoți militari.

Pavel Boldea, cap. milit. cl. I. distins cu brâu roșu, oficer al ordului „Steaua României” și al ordului „Sântului Sava” al Sârbiei, posesor al medaliei iubulare comemorative, staționat în Viena.

Terențiu Bugariu, cap. mil. cl., II., stat. în Timișóra.

Iosif Serafin, cap. mil. cl. II. stat. în Konjica (Herțegovina).

* PARTEA LITERARĂ *

Din ale neamului nostru

Istorisire după F. Schmidt, Held-Corvin ș. a. întocmită de preotul

Sinesiu Bistreanu

(Urmare din anul trecut)

Al doilea războiu punic (218—201 în. de Chr.). După ce Cartageninii încheiară pace cu Romanii, începură a avea de lucru cu vrăjmași interni, căci se iscă răscolă printre ostașii numiți „trupe mercenare” (ostași din alte neamuri, cari se năimesc pentru bani, simbriași) și cu mare silă înăbușiră aceea răscolă. Pe când se plămădisese suspomenita răscolă, era insula Sardinia în stăpânirea Cartagenei, dar fiindcă și acolo ajunse gâlceava trupelor mercenare, Romanii — ca vecini — se prinseră în certă și păciuiră răscolă, însă și luară în stăpânire proprie insula Sardinia și pe deasupra constrinseră pre Cartagenini, ca să le plătescă și cheltuelile avute cu înăbușirea răscolei și prin această cerință nefirescă își câștigară ca moștenire: ura neîmpăcată a poporului cartaginean său punic.

Și fiindcă Cartageninii ajunseră și la mari pierderi de bani se năsuiră, ca să-și adaugă isvóre de câștig prin ocuparea Iberiei (Spania) cea bogată în argint și în carea și până aci avéu ținuturi mari. Vestitul și eroicul comandant al armatei cartagineze Hamilcar Barcas, avea să aducă la îndeplinire voința țarei sale și pe când el se pregătia pentru călătorie (spre Spania), fiul său Hanibal — care avea vârsta de nouă ani — îl rugă, ca să-l ia cu sine; tată-s' o promise că-l va duce cu sine, dacă va pune jurământ, că va fi pururea inamic al Romanilor. Băiatul jură și cred, că în istorie nu se mai pomenesce să fie fost cândva om, care să fie ținut mai cu sfințenie un jurământ, ca acest Hanibal, care o viêtă de om s'a dovedit totdeauna de inamic neîmpăcat al Romanilor. Oștirea Cartageninilor cuceră în decurs de nouă ani (aprobe întrégă)

Spania vestică și sudică și rădicară acolo o cetate — cu port de mare — numind-o Cartagena nouă.

Romanii aveau temeri temeinice, că Cartageninii vor deveni puternici și primejdioși și țării lor, și așa mereu pregătindu-se încheiară legături de ajutorare împrumutată cu Sagunt și alte orașe aflătoare pe lângă țărmurile ostic al Spaniei, și vestiră Cartagine- nilor, că s'ar privi ca o dechierare de vrăjmășie trecerea peste riul Ebro, ori atacarea vr'unui oraș grecesc. Murind Hamilcar, ajunse ca mai marele peste oștea cartaginénă ginerile său Hasdrubal și mutându-se mai apoi și acesta la cele vecinice, senatul cartaginén alese — la dorința oștirii — de comandant al oștirii aflătoare în Spania pe tinerul Hanibal, carele era pe atunci în etate de 28 ani.

Așa dar oștirea Cartageninilor câștigă de comandant pre Hanibal carele — cu tot dreptul — se poate socoti de cel mai mare general al timpurilor.

Hanibal dornic de resbunare, nu mai luă în socotință legă- tuințele înaintașilor sei, ci trecând peste riul Ebro se pusă a îm- presura Saguntul și admonierile ce sosiau din Roma îl întăritau mai mult; éra locuitorii Saguntului prevădând sôrtea ce li se pregătesce se hotărîră la ceva desnădăjduit, căci aprinseră orașul și ei se sinuciseră numai să nu ajungă pe mâna inimicului.

Senatul roman trimise la Cartagena în solie pre consulul Fabiu Maximus, cerând satisfacție pentru rumperea legătuinței, dar fiind-că consulul era prea aprins la fire, nu se putură înțelege.

Romanii hotărîră se atace pe mare pre Hanibal, dar acesta își croise un plan și isteț și măreț, căci având sub a sa ocârmuire 50.000 pedestrime, 9.000 călăreți și 37 elefanți, trecu munții Pyrenei, cutrieră Galia (Francia) și ajunse la pôlele Alpilor. Acum avea să întreprindă ceva aprôpe suprafiresc și încă neajuns de om, adecă să se urce peste acești munți acoperiți de gheață și néuă și pre- pastioși, și acésta s'o facă cu o armată obicinuită cu o climă caldă și cu șesuri întinse. Abia după 9 zile obositoare ajunse oștirea în culmea muntelui și ostașii erau istoviți de drum, pre când elefanții și celelalte animale — cari purtau tovarul proviantului — partea cea mai mare să prepăstuiseră în cele adêncimi. După cinci- sprezece zile ajunseră la pôla sudică a Alpilor, dar armata cea falnică de odinióră dădea o priveliște nu tocmai de pismuit, căci Ostașii se putéu considera mai mult ca nisce stafii, și d'abia erau în viață 26.000 dintre cari 20.000 pedestrime și 6000 călărași, —

pre când restul se sfârșise în munți, — dintre elefanți se mai ținea unul cu viață. Expediția acesta se numără între cele mai renumite întreprinderi strategice din lume, căci e mare lucru a trece 230 mii prin țeri necunoscute, prin munți înalți și stâncoși și prepăstioși și între popoare străine și adese vrăjmașe.

De aflau Romanii de bună vreme despre trecerea lui Hanibal în propria lor țară, l-ar fi întâmpinat la pârâiele Alpilor și Hanibal era total nimic; dar astfel câștigă și timp și își îmbroștează ostirea cu puteri tinere, năimind mercenari (ostași simbriași) de prin simeții galice.

Hanibal și luptele sale în Italia. Cam târziu se pomeniră Romanii și porniră contra lui Hanibal o armată considerabilă comandată de P. Scipione și la anul 218 în. de Chr. avu loc prima ciocnire la râul Ticin, dar fiind-că Cartagenienii dispuneau de o cavalerie (călăreți) escelentă — a aliatului lor, regele Numidiei — ei câștigară lupta și comandantul roman fu greu rănit așa, că comanda o primesce subcomandantul Tiberiu Semproniu; era fiind-că acesta ducea dorul de a se lupta cu vrăjmașul, nu luă în socotintă sfatul lui Scipion și așa lângă râul Trebia mai tota armata romană cădu în luptă și astfel deveni Hanibal stăpân peste Italia superioară (de sus).

Cu primăvara anului următoriu Hanibal porni spre Italia de mijloc, dar la trecerea unui râu i-se întâmplă mare primejdie, căci ostașii — necunoscând terenul — fură siliți să stea înămoliti trei zile și trei nopți în apă, era o sumedenie de cai precum și care cu tovară se prepădiră. Hanibal singur își perdă un ochiu care i s'a aprins. Trezind râul cu destul chin și amar, primi vestea, că consulul roman C. Flaminiu îl întâmpină cu ostire multă, la care veste Hanibal ca un isteț comandant cu o fugă prefăcută ademeni ostirea romană într-o strimțore de deluri lângă lacul Trasimen și o bătă pân' la nimicire, ceea-ce a fost la anul 217 în. Christos*).

Se credea, că stându-i acuma deschisă calea spre Roma, Hanibal va purcede întru atacarea Romei, dar el se puse ca să subsape puterea Romei, cucerind și atrăgându-și popoarele subjugate de Romani, cărora le promite libertate. Pre această cale aștepta, ca

*) Flaminiu a perit aci cu 15 mii de Romani, era 10 mii au fost prinși. Lupta a fost așa de grozavă, că valea de lângă lacul Trasimen și acuma se numesc Cămpul sângelui.

și Italia sudică să o cucerască; apoi mai trăgea nădejde, că Cartagenii îi vor mai trimite oștire întregitoare.

Senatul Romei în strîmtoarea în care se afla alese de director pre Fabiu Maximus, om bătrîn și comandant isteț. Acesta deși avea o armată îndestulătoare totuș nu se slobozi la o luptă hotărîtoare, ci se îngrijea cu apărându-se numai să opăcăască și zădărnicească pe ori-ce cale silințele de cucerire ale lui Hanibal. Fabiu umbla cu ôstea sa pe vîrfurile munților, și încungiura lupta hotărîtoare. Din pricina acêsta începură a-l polecri „Cunctator“ adecă „trăgănătoriu“, însă prin aceste trăgănări făcu serviciu însemnat țerei sale, căci pentru luptă fâțișă nu aveau destulă putere, dară așa prin aceste opăciri a vrăjmașului, aduse pre Romani în starea de a-și aduna o oștire de 80.000 pedestrași și 7.000 călăreți. Acum se credeau în starea de a da piept cu Hanibal, ceea ce se și întimplă pe șesul de lângă orașelul „Canna“ (la anul 216 în. de Chr.). Lupta a fost crîncenă și se sfîrși cu o nemai pomenită înfrîngere a oștii romane căci în aceea diuă cădură preste 70.000 ostași, 80 senatori și 30 foști consuli, pretoriani și aedili. Consulul Paullus, vulnerat de mörte, dîse tribunului Lentulus: „Grăbesce să ajungi la Roma și îndemnă senatorii ca să întărescă Roma cu oștire multă, căci Hanibal e acuș 'nainte porților!“ D'abia patru mii de ostași reîntörseră în Roma, și jale și mare plîngere cuprinse pe mulți, căci nu era casă carea se nu deplîngă pierderea unui iubit membru. Hanibal ajunse culmea mării. El nici acuma nu atacă Roma, după cum era tēma Romanilor, ci căută să-și cîștige popóarele Italiei de jos, cari căutau să se scape de sub stăpînirea Romanilor. Cetatea Capua cea mai bogată și după Roma întăia îi deșchise porțile și Hanibal hotărî, că aci să petrecă érna cu armata sa; însă prin acéstă hotărîre ajunse în mrejele unui mare și nebiruit dușman, căci oștenii săi prin conviețuirea cu Capuanii începură a cunoște viēta comódă, trîndavă și încopciată cu mărețiile și patimile insațioșe, fiind locuitorii acestui oraș vestiți în slăbiciuni și desfrînări. Și așa se întimplă, că Cartagenii, cari intraseră în oraș ca biruitori și plini de sănătate, ieșiră mai apoi ca învinși, de altă parte în Cartagena s'a format o partidă contrară lui Hanibal și așa s'a luat hotărîrea, ca să nu-l ajutore pe Hanibal nici cu oștire și nici cu bani.

Într'aceea să sufulcară Romanii și cu energia lor dela fire dēteră éráș fiintă unei oștiri falnice. În primăvara anului 215 în.

de Chr. avură bucuria să li se vestescă că comandantul M. Claudiu Marcellus a câștigat la orașul Nola învingere preste nebiruitul Hanibal, și această veste îi însufleția tot mai mult. Le veni apoi scirea că Hiero regele Syracusei a murit și că Hieronimus urmașul său s'a dat pe partea Cartaginenilor; împrejurarea acesta îngrijoră pre Romani, căci de ajungea această insulă — înzestrată cu bogății firești — în puterea lui Hanibal, acesta avea de aci nesăcate isvóre de susținut oștirea sa; deci ca să opăcască pre marele oștén Hanibal la împlinirea acestei voințe, trimiseră pre M. Cl. Marcellus cu oștire în Sicilia, care să și grăbi a impresura puternica Syracuse, — carea pe acele vremuri era împodobită cu palate mărețe și avea preste trei sute de mii locuitori. — Syracusanii să ținură, aprópe trei ani, voinicesce contra cuceririi, și această tărie a sa avea s'o recunoscă vredniciei marelui matematic (socotitoriu) Arhimede, carele cu baliste (mașine de asvêrlire) arunca petri și bârne asupra corăbiilor Romanilor și le afunda. (Mai avea și alte mașini, din bârne cu cârlige de fer la capete, pe cari Romanii le numiau mâni de fer, pentrucă cu acestea preste zidurile cetății apucau Syracusenii corăbile romane și rădicându-le în aer le sdrobéu de zidurile cetății.) Marcel deci fu silit să se mai îndepărteze de cetate, ceea ce îi făcu pe Syracusenii fără grijă; acesta însă le aduse nenorocirea, căci după o serbare mare durmind ei fără grijă, un tradatoriu condusé pe Romani, cari deșchiđend porțile năvăliră în cetate, și așa la anul 212 ocupară cetatea. Răsbunarea a fost crâncenă, căci mii de Syracusani sunt uciși între cari și vestitul Arhimede, despre carele șé istoriscesce, că stătea în odaia sa adêncit asupra figurilor sale matematice făcute cu un bêt în năsip și n'avea nici ideia despre cele întemplate afară, și chiar în clipita când un ostaș roman întrând la dênsul își rădicasé arma, Arhimede făr' a-l privi, îi dișe: „Nu-mi strica cercurile mele!” Ostașul necunoscêndu-l l-a străpuns.

Cucerind Romanii cetatea Syracuse avură îndoit câștig, căci să puse stavilă ori cărei mișcări revoluționare în Sicilia; ei mai biruiră pe uscat orașul Capua și locuitorii lui simțiră greu mâna răsbunătoare din pricina, că odinióră primiseré pe Hanibal. Aceste cuceriri și răsbunări grozave băgară spaimă în ceialalți aliați ai lui Hanibal, cari apoi cu încetul îl părăsiră. Hanibal mai avu apoi nefericirea, că la Canusium — după o rășboire de trei zile — îl birui Marcellus, și așa e silit, ca să se îngrijască de siguranța proprie nădêjduind, că dóră frate-s'o Hasdrubal, aflătoriu în Spania, îl va ajutora cu oștire.

În Spania o ducea rău oștirea romană, căci comandantul oștirii cartaginenne: Hasdrubal, primia din destul ajutoare dela senatul Cartaginei precum și dela aliatul lor Masinissa, regele Numidiei, și așa cei doi generali romani, adecă: frații Publiu și Gneius Scipio nu putură rezista multă vreme, sunt biruiți și muriră ca jertfă a iubirii de patrie.

Senatul roman avea acum să alégă nui comandanți dar era ceva nemai pomenit, căci nu cuteza nimeni să primescă însărcinarea de a se împotrivi vrăjmașului, însă etă, că se presintă un june de douăzeci și patru de ani, frumos la făptură și ademenitoriu în purtare, adecă P. Corneliu Scipio, fiul lui Publiu Scipio cădut în Spania, și acest tână răgă senatul să-i încredințeze lui grăua chie-mare de conducătoriu al oștirilor romane. El fu primit cu bucurie, căci încă în bătălia dela Ticinus și abia de 17 ani a arătăt vitejie și vrednicie.

Ostășimea primi cu însuflețire pe tânărul general P. Corneliu Scipio și starea Romanilor — în Spania — se străformă ca prin minune, căci Scipio ocupă la anul 210 în. Chr. Cartagena nouă, éra la an. 209 învinse pre Hasdrubal la Bercula.

Apoi fiind-că tânărul Scipio era și cinstit și tuturor binevoitoriu, iertătoriu și bun, câștigă pe partea Romanilor tôte popóarele conlocuitoare și își întări tot mai mult poziția.

Cu silință mare opăci Hasdrubal pre Scipio pân'ce-i succese a trimite fratelui său Hanibal o oștire ajutătoare de 60.000 de ostași, dar fiind-că avură nesocotința de a se reținea cu împesurarea cetăței Placentia, nu ajunse de a se împreuna cu armata lui Hanibal căci o oștire romană birui pre Cartagineni la Sena, lângă Metaurus, la anul 207 în. Chr. și în această bătălie e și Hasdrubal omorît érá capul lui trāmis lui Hanibal, aruncat fiind în tabera sa. Acesta vâdând că în acest chip s'a sfârșit fratele său, a esclamat dureros: „Amar nouă, acuma vâd apropiindu-să sórtea Cartaginei!“

Hanibal aștepta în zădar la Bratia ostirea romană, căci acesta ocupată în altă parte, nu se ivesce.

Vestitul C. Scipio asistat de noroc birui armatele împreunate ale lui Mago și Hasdrubal Giscon, tot în Spania aflătoriu (la an. 206), pe lângă aceea mai câștigă de aliat pe vestitul rege Masinissa al Numidiei. La sfârșit veni și senatul cartaginean la ideia, că rău a făcut că n'au sprijinit — la vremea sa — pre Hanibal; deci ca să repare greșala, porunci lui Mago, ca adunându-și armata să pă-

răsescă Spania și să alerge la Italia în ajutorul lui Hanibal. Prin această împrejurare Romanii ocupară Spania, érá ca cuceritoriu era considerat eroul P. C. Scipio.

Reintorcând Scipione la Roma, fu primit cu mare cinste și-l aleseră de consul; el însă rugă senatul ca să-i permită să cucerescă Africa, dar bătrânii Romei nu cuteșară — căci tot aveau rădăcine de Hanibal — ci îi deteră voie ca pe propria răspundere să-și compună oștirea trebuințioasă. Scipio nu desnădăjdui, ci porni spre Spania și acolo își câștigă luptători cercați, érá amicii îl ajuturară ca să-și compună o flotă bunișoră și la anul 204 în. de Chr. trecu marea și păși pe pământul Africei, câștigându-și — pe lângă regele Masinissa — încă un principe ca aliat. La Utica (203 în. de Chr.) Scipio învinse pre Cartagineni și acestia sunt siliți să cêră pace, fiind-că însă Scipio puse condiții pré grele și umilitóre, se hotărîră ca să continue războiul și chieamară pre Hanibal întru ajutoriu.

Deși amărit în adêncul sufletului pe senatul cartaginean, totuși Hanibal dete ascultare și plecă în țera sa, dar Scipio era aprópe de Cartagena cu oștirea sa. Fiind-că senatul o doria, Hanibal făcu o încercare pentru încheierea păcii, și tradiția istorisescă că : o vreme lungă stătură — acesti doi beliduci și mari generali — și privindu-se față în față, se admirau împrumutat. Înzădar admonia Hanibal pre Scipio, ca să-și aducă aminte, că e schimbăciósă sôrtea omului. Romanul rămase nepăsătoriu și ținea morțiș la condițiile sale și așa hotărî ca lupta crâncenă să decidă, care luptă să și întêmplă la Zama la anul 202 în. de Chr. și aci birui marele P. Cornel Scipio érá Cartaginenii sunt siliți să primescă pacea împusă, așa : că să predea întrêga flotă constătătoare din 500 corábii și elefanții ce-i avea, apoi să abđică de stăpênirea a ori cărei țeri, să dea de ce mii talanți cheltueli de războiu și în sfêrșit să nu fie iertat a începe războiu fără voia Romei.

Romanii primiră pre Scipio cu mare alaiu și senatul îl învrednici cu cinstea deosebită ca în viitoriu să pórte numele de „Africanul“ ca semn că a biruit poporul cel mai de căpetenie al Africei, și așa acest erou și isteț bărbat se numesce în istorie „marele P. Cornel Scipio Africanul.“

Scăpară Romanii și de rëndul acesta dintr'un războiu care le hotărîse totala nimicire, și nu numai că să mântuiră cu cinste, ci ca ómenii norocului, ajunseră la vađa și putere mare, câștigând mereu la provincii și bogății.

Roma era stăpâna întregii Italie, a ei era Sicilia, Sardinia și Corsica; în Africa încă își câștigase prieteni atârători de ea și Spania era încă pe aceeași cale.

Romanii își puseseră hotărîre serbătorască, să nu încheie pace decât numai după biruință; apoi ca ori care războiu să le procure isvórele și mijlócele necesare de a urzi un nou războiu; să ierte pe cei biruiți, érá pe cei încăpăținați să-i nimicéscă, să răsłătéscă puterea inamicului, să-l slăbéscă ori chiar nimicéscă (divide et impera) érá pe popóre să le ademenéscă cu frumosul și cu mărețul nume de aliați și așa mereu să le facă atârătoare, pân' ce în fine le și pot socoti ca supuse.

Biruatorii aveau lipsă de nóuă cuceriri și fiindcă odinioară regele Macedoniei Philip al III-lea era tovarăș de luptă în rëndurile Cartagenenilor și fiindcă acest rege, se năpusti peste țerișóra Atenei, érá acésta ceru scut și ajutoriu dela Roma, acésta trimise o armată sub conducerea lui T. Quinctius Flaminius, care bātu urit pe vrăjmaș și încheiá o pace folositóre Romei și puse hotar măririi macedoniene. Acest Flaminiu căștigă pe partea Romei și pre poporul grecesc prin apucătură istétă: că le vesti eliberarea de sub jug strein.

Hanibal era încă în viétă și Romei îi venise vestea, că acest vrăjmaș uneltesce de nou contra Romanilor și lucră pe ascuns întru întemeierea unei alianțe între Cartagena, Syria, Macedonia și unele orașe grecesci, din acéastă caúsă senatul roman ceru cu înțetire, ca senatul cartaginean să dea satisfacție și mai ales cereau estradarea lui Hanibal. Acesta prevédënd primejdia fugi nóptea și căută asil la Antioh cel Mare, regele Syriei, care era socotit de cel mai înverșunat dușman al Romanilor

Marele Scipio Africanul este ales din partea senatului roman să mérgă la curtea lui Antioh, ca acolo prin istețimea și înțelepciunea sa, să opăcéscă voința lui Hanibal; aci avură adesea ocașie — acești doi bărbați luminați și cei mai vestiți și neîntrecuți generali ai lumii — să stea față 'n față și să gândéscă la sórtea omului.

Hanibal fu mai nóricos și voința lui să adusă la îndeplinire, așa că Antioh porní cu războiu contra Romei, ér ca loc de luptă se alese pămêntul Greciei; însă Romanii îi bătură sdraven și așa li să deschisă calea spre întinsul pămênt numit Asia.

Ca purtătoriu al războiului din Asia este ales Luciu Cornel

Scipio, frate cu marele Scipio Africanul, érá acesta a fost hotárit de ajutoriu și sfátuitoriu aceluia. La anul 190 în. Ch. și lângá Magnesia fu biruit regele Antioh, pierdu mai întrégá Asia micá și fu nevoit a plăti 15.000 talanți ca cheltueli de răsboiu.

În trecát sê amintescé, cá senatul Romei dete lui Luciu Cornel Scipio numele onorific de „Asiaticus“.

Cu ocuparea Asiei cáștigará Romanii cunoscínțe temeinice despre lucș și traiu domnesc, aflará a cunósce desfríul și viața deșertáciunelor; ceea-ce fu mare scăđémént a vredniciei romane.

De aci fugí Hanibal la regele Prusias din Bithynia și îndemnă și pe acesta de a sê răsboi cu Eumenes dela Pergamus, care sê socotia drept protegiat al Romei. Hanibal avea pe acea vreme 76 de ani și fiind-cá Romanii trimiserá regelui Prusias solie, ca sê cérá predarea lui Hanibal, și fiindcá Prusias — de témá sê nu-l ajungá urgia Romei era aplecat a le face voia —, marele erou și general se sinucise.

Dar nici marele Scipio Africanul — antagonistul lui Hanibal — n'avu sê se bucure de o sórte mai bună, cáci drept recunoscínță se uneltí din partea unor reuvoitori și mici de suflet, érá înțeleptul om, ca sê încungiure alte întêmplări rele pentru țera sa se retrase la țera și acolo — amárit sufletesce se sfírși nu după multá vreme.

Macedonia se mai opintí — sub regele Perseu — a sê ridica contra Romei, dar este invinsá la anul 168 în. Chr. la Padua prin comandantul L. Aemil Paullus și regele Perseu ajunse în temniță la Roma și acolo muri.

Crâncen și nefiresc sunt pedepsiți și locuitorii orașelor grecesci — cari sê răsvráviteserá în tovărășie cu Perseu — cáci Romanii dispuserá arderea a șapte-đeci de orașe și 150.000 de locuitori sunt duși în sclávie.

Cucerirea Greciei. Poporul grecesc n'avea încredere în prietenia Romei, și așa se resculá contra Romanilor; dará era în deșért cáci din poporul grecesc perise ori-ce remáșită a vitejiei strămoșesci, desfríul îi moleșise și iubirea de cáștig îi preocupa peste sémá. E drept, cá ici-colea sê ivesce câte un bărbat cu însușiri de vítéz, dar conducătorii óstei romane, ca Metellus și L. Mummius, cucerirá țera și omorirá pe contrari la anul 146 în. Chr. Grecia devení astfelíu provința romană și împreunată cu Macedonia sê presintă lúmei sub numirea de „Ahaia“.

Al treilea război punic. (149—146 în. Chr.). Vestitei Cartagina îi se hotărîse sfîrșitul, căci deși senatul și înainte stătorii Cartaginenilor se nevoiau, ca să nu supere cu ceva pe Romani, totuși de ceea-ce li era hotărît n'aveau să scape. Cartaginenii deși i-au ajuns atâtea nevoi și erau storși de putere și avere prin cele războaie grele avute contra Romanilor, totuș se puseseră bărbătesce, ca prin lucru și ridicare negoțului și a lucrării pămîntului să înainteze în bunăstare, ceea ce și isbutiră căci începuse a le merge bine. Dar tocmai această înaintare nu convenia celor din Roma și hotărîrea cucerirea totală a Cartaginei — care era schela lumii vechi — căci Romanii daseră cu socotéla, că rădicându-se Cartagina la mărire și putere, renasc și în viitoriu Hanibali vrednici și urmașii vor avea de lucru cu ei. De aceea P. Cato cel bătrîn, un venerat și vrednic senator roman tóte cuvîntările ce le rostea în senat le sfîrșia cu cuvintele: „De altmîntrelea eu socot că Cartagina trebuie dărimată“.

Despre acest M. P. Cato vorbește istoria, că era cel mai sincer și cinstit republican. Ca censor se îngriji cu tot adinsul pentru punerea în ființă a legilor, cari tind la moralitatea și bunăstarea poporului, să sbuciuma întru susținerea vechei virtuți romane, ținea cu tărie la cinstea numelui, sbiciuia fără milă fie și pe cel mai de căpetenie bărbat al țerei, dacă se abătea dela datorințe și onestitate, condamna măreția în port și traiul boeresc. Era un profund cunoscător al drepturilor cetățenesci, și așa nu-i mirare că voința sa deveni voința tuturor Romanilor și Cartagina avea să fie nimicită.

Prilej la încăerare le dăde Masinissa regele Numidiei, carele — amăsurat hotărîrilor de pace — era îndreptățit să ceară sie-și acele ținuturi, cari odinioară au fost în stăpînirea înaintașilor săi; dar fiind-că el pretindea și ceea-ce nu era cu cale, senatul Cartaginei îl respinse și așa Masinissa năvăli cu armată în hotarele Cartaginenilor și impresură orașul Proscopa. Cartaginenii astfel îndirjiți se apărară, dar sînt bătuți; pe lângă acesta umilire, primiră și vestea dela senatul Romei, că deórece au nesocotit legătuița de a nu începe război fără învoirea Romei, s'a hotărît al treilea război punic.

La anul 149 în. de Chr. Cartaginenii trimiseră solie la Roma să ceară iertare pentru că strimtorați fiind că s'au apărat; Roma ceru 300 de tîneri dintre cele mai de căpetenie familii, cari să mîergă

la Roma ca ostatici (chizăși). Cartagenii se învoiră, și cei 300 tînări fură trimiși la Roma; dar cu tôte acestea se ivi în țără consulul M. Manliu cu o oștire de 80.000 pedestrași și 4.000 cavalerie; Cartagenii trimiseră din nou solie în tabera Romanilor asigurându-i de supunere și credință. Romanii pretinseră ca semn vedit al supunerii, ca să li-se predea ori-ce fel de arme aflătore în țără, precum și corăbiile de răsboiu ș. a. Cartagenii împliniră cererea acêsta și așa Romanii căpătară 2.000 baliste (mașine de asvirlit) și 200.000 bucăți de armanament complet și țera fu desarmată.

Solia apăru de nou, aducënd vestea că a îndeplinit umilinta, érá comandantul oștirii romane, anume Censoriu, privi o vreme tăcut și îndurerat la solia cartaginénă, apoi dișe: „Trebue, ca ceea ce odată e hotărit, să se și îndeplinéscă, grijiți a părăsi Cartagena și vă așeđați în altă parte a lumii, căci numai astfel veți rămănea în pace, pentru-că noi am hotărit nimicirea Cartagenei!”

Solia dăte un strigăt de gróză și desnădăjduire, așa că durerea lor pricinuia milă și compătimire și ostașilor romani.

Spaimă și amărăciune și grea durere cuprinse pre locuitori Cartagenei aflând trista veste, apoi réu năcăjiți hotărîră răsbel pe mórte și viétă. În scurt timp îndepliniră lucruri aprópe nefiirești și aprópe de necređut, căci își descoperiră casele și din grinđi se făcură corăbii, pe strade și piețe publice și chiar în temple se întocmiră făurării pentru pregătirea de arme; femeile își dădeau odórele (prețioșele) lor în scopul căștigării de provisie, apoi își tunseră pěrul capului ca să facă corđi pentru arcuri. Portul (limanul) orașului era închis cu lanțuri de fier și de cătră uscat erau încunjurați cu zid puternic, și așa isbutiră Cartagenii o vreme să se provadă cu hrană și alte lipsuri.

Apărarea cetății o conducea comandantul cartaginean Hasdrubal, carele timp de doi ani de đile a respins pe Romani. În al treilea an cucerí orașul consulul Scipio Aemilianus. El a închis Cartagenilor calea de a mai sta cu lumea din afară în legătură și așa ajunseră să ducă lipsă de hrană, se iviră bóle urite și lipicioșe și la sfêșit Cartagenii fură biruiți de oștirea romană carea năvăli în cetate, omorînd fără milă și o aprinsă din tôte părțile. Întrégă populațiunea este măcelărită și șapte-spre-đece đile arse orașul Cartagena, carea odinióră era regina povățuitoare în ale ne-goțului și mândreța lumii. Învingetoriul Scipio însuș plânse de durere la priveliștea pustiirii, ce să făcu.

Pământul Cartaginenilor rămase ca provincă romană, numindu-se Africa, și asta a fost la anul 146 în. de Chr. și Scipio Aemilianus primă dela senat pronumele de „Africanus minor” (tinerul).

Răsbelul cu Spania. Acastă țară nu era cucerită pe deplin de Romani, și mai ales se împotriva la supunere poporul „lusitan”, care avea de conducătoriu un păstoriu de oi, anume Viriathus, bărbat viteaz și isteț, carele adesea birui oștea romană, pân’ ce la anul 140 în. de Chr. cădă de mână unui ucigaș năimț și așa se sfârși răsbelul pentru libertate al „lusitanilor”, care răsbel ținu dela anul 149 până la 140 în. de Chr.

În chipul acesta biruiră Romanii și pre „Numantieni”, cari viețuiau în nordul Spaniei și Scipio A. Africanus minor fu trimis, ca să pregătască nimicirea lor; dânsul împresură orașul Numantia, ér fômea și bôlele ivite îi ajutară așa, că orașul capitulă la anul 133 în. de Chr. și întregă Spanie ajunsă sub stăpânirea Romei.

* * *

Roma, carea odinioară era mică și nesocotită de alte orașe și țeri învecinate, ajunse pe calea acêsta d’a fi stăpânitoarea lumii, și ocârmuitoarii — după vremuri — a republicei romane dovedindu-se de mari bărbați de stat, viteji în răsbóie și dornici pentru înaintarea Romei, se espuneau celor mai înfiorătoare primejdii și grele încercări.

Acești eroi, cari erau și sânt socotiți ca decorul (fala) nêmului, adunau comori nesămuite și copleșiau Roma cu lucruri de artă; așa că acest oraș deveni centrul de cultură și arte și a bogăției.

Hotarul stăpânirii romane era mare și numele roman lăudat.

Recunoscem, că aceste cuceriri mărețe, aduse în poporul roman și unele patimi și însușiri rele dar despre acestea se va istorisi mai pe larg — dacă vom ajunge cu sănătate — la anul viitoriu.

Vechea reședință episcopescă

Românii din Bănat s'au ținut din timpurile cele mai vechi de Metropolia gr. or. română de Alba-Iulia. De Caransebeș, ca reședință episcopescă, se face amintire pe la jumătatea vécului XVI.

Unindu-se la 1698 metropolitul Atanasie, Românii din Bănat se desfac de Alba-Iulia și se alătură la episcopiile sêrbesci din Vêrșet și Timișóra.

Pe timpul unirii episcop al Vêrșetului era, încă dela 1695, Gerasim. Acest episcop și-a mutat cam pe la 1700 reședința sa din Vêrșet la Caransebeș atât pentru ca să-și pôta păstori mai bine diecesa mărită prin alăturarea Românilor, cât și pentru că ajungând Vêrșetul în mânilor Turcilor, Caransebeșul îi oferia mai multă siguranță. Gherasim își ia titlul de „episcop al Caransebeșului și Vêrșetului“, care titlu îl pôrtă toți următorii lui până la 1864.

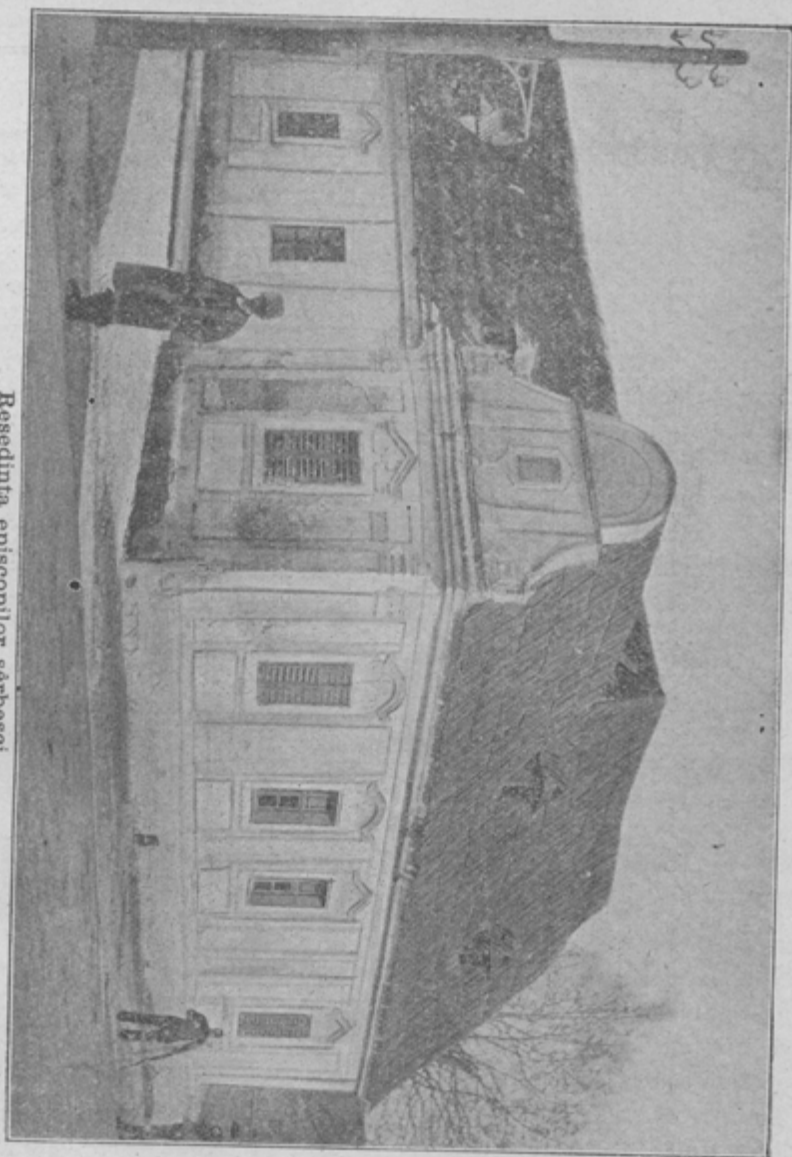
După Gerasim urmă la 1722 Moise Stanoeviciu. Acesta primi mandatul în urma privilegiilor date Sêrbilor de împêrații-regi Leopold și Iosif I de a hirotoni preoți și a purta grijă, că în tôte satele sêrbesci și românesci să se zidescă biserici după ritul lor.

Lui Stanoeviciu îi urmă în anul 1726 Nicolae Dimițrie-viciu și după mórtea acestuia (1728) Maxim Nestoroviciu, care a păstorit până la anul 1738. Succesorul lui, Eutimie Damianoviciu, a murit la 1739.

Ca episcop în episcopia vacantă a Caransebeșului a fost numit la 1741 episcopul Aradului Isaia Antunoviciu, care a și fost introdus în postul său la începutul anului 1742 prin administrațiunea camerală de atunci, cu tôte că Metropolitul sêrbesc Arsenie Ioanoviciu de Șacabent abia la 1744 i-a dat binecuvântarea la ocuparea acestui post. Episcopul Antunoviciu, care a fost ales la 1748 Metropolit al Carlovițului, móre la 1749 în Viena, unde se dusesese să aducă omagiile sale împêrătesei-regine Maria Teresia și să depună jurământul de metropolit.

Următorul lui Antunoviciu a fost Ioan Georgeviciu.
(Un portret al acestui episcop se află și astăzi în reședința actuală

Reședința episcopilor sârbeci.

episcopescă). Acesta a mutat reședința episcopescă din Caransebeș la Vârșet în anul 1750.

Următorii lui Georgeviciu (care la 1768 a fost ales și întărit de metropolit al Carlovețului), sub cari au stat credincioșii diecesei noastre până la 1864, au residat toți în Vêrșeț. Emilian Kengelaț*) este ultimul episcop de Caransebeș-Vêrșeț. Sub el s'a făcut despărțirea ierarhică.

Ilustrațiunea de față reprezintă reședința episcopilor sêrbesci, cari și-au avut sediul în Caransebeș. Ea se afla pe locul, unde este astăzi Severineana. Timpul, când s'a zidit, nu se scie. Acastă reședință, care s'a restaurat la 1786, cu „Móra episcopéscă“ și 24 jugere de pământ au fost tot-deuna în posesiunea episcopului de Caransebeș-Vêrșeț. După mutarea episcopilor la Vêrșeț reședința a servit mult timp ca cvartir pentru episcopii diecesani, cari în visitațiunile lor canonice se încvartirau aci. Mai târziu se esarenda. Pe timpul despărțirii ierarhice reședința era închiriată apotecariului Hammerschmiedt.

Ajungând (1865) în fruntea diecesei episcopul român Ioan Popasu și strămutându-se dela Vêrșeț la Caransebeș despărțământul român al teologiei (înființate la 1821) dimpreună cu profesorul ei Georgiu Peștean, reședința a servit de școlă pentru teologi și cvartir pentru profesori. La 1876 în acastă reședință s'a pus și pedagogia atunci înființată, unde au stat dimpreună cu teologia până în anul 1891. Dela 1891 s'a dat în chirie la privați iar în 1897 s'a demolat rădicându-se în locul ei clădirea pentru „Severineana“.

*) Veđi I. Bartolomeiu: „Șirul cronologic al episcopilor de Caransebeș-Vêrșeț“ în „Foaia diecesană“ An. II.

Icóna făcătoare de minuni.

Legendă fantastică din secolul XV.

De V. A. Urechîă.

— De cîste îmi este înrudirea cu d-ta, mamă Tudosie, dîse Șoltuzul Graur din satul Gura-Văii cătră vędana, bętrána soție a reposatului Limbă-Dulce; da, de cîste ni-ar fi ca feciorul meu Iorgu sę ia de soție pe flica dumitale, cā sciu bine, cā e fatā de ómeni, cā taică-sęu Limbă-Dulce a fost oștén vítéz, lāudat de M. S. Alexandru-Vodā, Dumneđeu sę-l odihnęscā. Decāt sę nu-ți fie cu bānat, mamā Tudosie, llenuța, fata đumnitale nu are nici un ban de zestre, nici o pāreche de juncani nici o sforicică de moșie Pāi, ce mai cāsnicie o sę fie și, aceea a doi sāraci lipiți pāmęntului?

— Dar Iorgu iubescpe pe llenuța și fata mea ar muri, dacā Iorgu n'ar lua-o de soție, se încumęta a đice bętrána femeie, întristarea cuprinđęnd inima ei de mamā.

— Nu, nu se póte, mamā Tudosie, Iorgu nu póte lua pe llenuța, fata dumitale, decāt dacā ar avea barem o sforicică de moșie....

Și đicęnd acęsta neįnduplecatul Șoltuz își înfundā cāciula pe ochi, își aruncā pe umeri zechea înfloritā cu arniciuri viu colorate și fārā altā vorbā de rēmas bun, lāsā pe femeia bętrānā singurā, măcar! cā așā ceva nu s'ar fi cuvenit, cā Tudosia era în casa lui.

— Care va sę đicā, gāndi ea, bātae de joc dupā tāgādā! Mę lasā singurā în casa lui, care va sę đicā mę dā afarā! N'avēm avere, jupān, Șoltuzule, cā ne-au luat'o podghiazurile (cetele) de Leși cānd nāvālirā sub Alexandru Vodā cel Bętrān. Ne-au ars casele, ne-au rāpit turmele și đragul meu Gheorghieș Limbă-Dulce a murit apēręnd cu arme țera și domnia... E! dacā ar trāi Gheorghieș n'am fi noi acum de bātae de joc a Șoltuzulu! Graur, cel care altā-datā era argat la vîtele nóstre! Și care acum va sę đicā m'a dat afarā!

Cānd sęrmāna bętrāna se gātea sę iasā din casā, întrā Iorgu feciorul lui Graur. Ce māndrețe de flācāu este Iorgu! Dóuę-đeci de ani înfloresc pe fața lui rumęnā, luminatā de ochii sęi mari negri. Cum sę nu-l iubęscā tóte fetele din Gura-Văii! Cum sę nu iasā în cale Duminica la bisericā și la horā și la ori-ce șęđetori?

Dar Iorgu n'avea ochi de văduț altă fată, decât pe Ilenuța vėdanei Tudosia.

— Te-ai înțeles mamă cu taica? întreabă Iorgu pe bėtrăna, gata de a eși din casă. Bėtrăna povestė, stergėnd o lacrimă de indignațiune, vorbirea avută cu Graur și cum în batjocură, el o lăsase singură în casă, care va sė ȑică o dete afară.

— Nu vrea taica sė iau pe Ilenuța? N'are avere Ilenuța? Ori dēnsa va fi soția mea, ori eu nu mai trăiesc, ȑise feciorul sărutând respectuos mână bėtrănei, pe care o însoți până la părălul bătături casei părintesci.

II.

Sė ruga Ilenuța în genunchi înainte iconei făcătoare de minuni dela mănăstirea Bistrița, a lui Alexandru-Vodă cel Bun. Părintele Onofreiu citea un paraclis, că-l plătise Ilenuța, fata babei vėdanei Tudosia... Vinduse tineră fată căți-va claponi la tērg la Piatra și în loc sė-și cumpere cu banii prinși nișcai mărgelile dela coropcari, se grăbise a-i duce la duhovnicul sėu, ca sė-i citescă în ȑi de sfânta Vineri paraclis înainte sfintei icoe.

— Dar cine e bolnav, Ileno, în casa vóstră? întrebase părintele Onofreiu.

— Nimeni nu e bolnav, cinstite părinte, nici mama Tudosica, nici plāvana, nici vițelul ei... Că asta era totă familia Ilenuței: maica sa și plāvana, vaca care le hrănea pe amėndouē la ȑilele de fruct.

— Dar atunci de ce sė fac paraclis la sfânta iconă?

— Păi ȑi, sfinția ta, pe carte, că voiui spune eu sfintei icoe cele ce știu eu...

Și părintele Onofreiu umbla cu ochii pe cėslov și buzele îi rostiau cele ce vedeau prin ochelari ochii-lui bėtrăni, ear Ilenuța făcea mătănii și în genunchi șoptea sfintei icoe: „O! Dómne, précurată maică a Domnului, aibi milă de mine sėrmană fată, trimite sfat bun și blând la inima lui jupân Arghir Șoltuzul, ca sė asculte cu bună primire pe mama Tudosia și sė-i dea ce i-a cere...”

Și ér făcea mătănii și aprindea făclii de cėră galbėnă mirositoare a miere, la sfeșnicul cel mare din fața sfintei icoe.

În biserică nu era decât părintele ce citea și Ilenuța care se ruga. Gróza înflora bėtrănul corp al duhovnicului când, în mijlocul cetaniei lui, auđi un glas eșind din sfânta iconă:

Părinte Onofreiu, ajută pe Ilenuța și eu te voi ajuta la ȑi de păs și de nevoie grea.

Bėtrănul preot opri cetania, încremenit:

— Cine a grăit! Ilenuță? întreabă preotul.

— Eu n'am auđit pe nimeni grăind, cinstite părinte, respunde fata.

— Mi s'o fi năzărit mie, gândi preotul și reluă cetania din cėslov. Dar din nou glasul misterios repeta:

— Părinte Onofreiu, ajută pe llenuța babii Tudosica, că Dumnezeu te va ajuta la césul greu!

De astă-dată părintele Onofreiu lăsă cartea pe pupitrul stranei și, cu epatrafirul de gât, merse să vadă de nu e cineva arcuns după sfânta iconă.

— Nimeni!... Ér' glasul!... Auđit'ai llénă?

— N'am auđit nimica, ąise ér' tńńera fată, mirată de vorba preotului. Dar ce ąice glasul, părinte Onofreiu?

El își facú cruce și sárută sfânta iconă: — Sě fie după porunca sfintei icóne. făcătóre de minuni, adăoga el a ąice în sine reluându-și locul.

— Te ascultă Maica Domnului milostiva, lléno, adaose a ąice părintele Onofreiu scoțěnd epatrafirul peste potcap: dar ce-ai cerut tu, fată hăi, dela Maica Domnului, dela sfânta iconă făcătóre de minuni, de mi-a ąis sfânta iconă sě te ajut? Sě te ajut, fată hăi, numai spune-mi în ce și cum?

Fata nu răspundea și în genunchi continua a se ruga.

— A mai vorbit odată sfânta iconă, cică, ąice părintele, acum câțiva ani când feciorii lui Alexandru-Vodă cel Bětrăn își împărțiră țera Moldovei. Plńńgea iconă ąi și nópte și părintele starețul a auđit'o grăńd și cńńńńnd țera Moldovei, că se certau dela scaunul ei feciorii lui Alexandru-Vodă. Dar de atunci sfânta iconă n'a mai grăńt, decăt se lăsa grea ca plumbul, când nu vrea sě fie undeva, la vre-un bolnav bogat, sau sě fie preumblată prin ogórele ínse-toșate de plóje, ca sě le rěcorěscă sfńntul Dumnezeu sě nu se usuce holdele bieților ómeni.

Dar ce ai cerut lléno dela sfânta iconă?

În acel minút, ca suflate de un věnt puternic, se stinseră tóte făcliele dela sfesńnicul cel mare și candelile atěrnate în fața icónei, de se făcú întuneríc beznă în biserică.

Spěriat, părintele Onofreiu căđu în genunchi; căđu și fata în genunchi. Preotul recítea cu buze tremurătóre psalmul lui David cel bun de spaimă.

De-odată ér' se aprinseră făcliele și candelile, ér' lléna simți, că prin întuneríc îi puse cineva în sín o salbă de galbeni.

Când făcliele se aprinseră, lléna věđu că din sínul ei era una din cele trei salbe bogate de gătul icónei. Mirată, tńńěra fată arăta părintelui salba.

— O fi căđut lléno, s'o punem la loc. Și voi sě ia din mńńele fetei salba, dar cât întinse mńńa drěptă spre ea, o simți ínțepenită și fără vieță. Dă se apuce salba cu mńńa stńńgă, dar și acěstă mńńă i-se ínțepenesce. Bětrńnul preot cade érăși în genunchi speriat.

— Stăpńńă přecurată, ąice lléna. Milostivesce-te spre părintele Onofreiu, ínăpoiază-i mńńile și îngădui-mě sě pun la locul ei podóba grumazilor těi de pe iconă.

— Géba te trudesce, Iléno, sfânta feciără vrea, ca salba a ta să fie.

De abia dîse aceste vorbe părintele Onofrei și totă biserica se umplu de lumine și de miresme; făcliile din policandre se aprinseră singure și din cădelnițele atârinate în altar se ridicau nori de fum mirositoriu, ér ângerii și heruvimii zugrăviți pe ziduri începură a cînta cîntece dumnezeesci de se minuna părintele Onofrei și-și făcea cruce sărutând cu evlavie sfânta iconă făcătoare de minuni.

— E a ta salba dela Maica Domnului, adăoga a dîce părintele Onofrei adênc mișcat de minunea, ce cu ochii sîi vîduse.

Și bătrînul preot împreună cu Ilenuța eșiră din biserică, după-ce minunea încetă, după-ce făcliile și candelile se stinseseră și întunerecul domni ér în vasta mănăstire.

III.

— N'am turme de oi? N'am o sforicea de moșie, nici mamă, și de aceea jupân Șoltuzul nu îngădue ca Iorgu, să mă ia de soție? Uite mamă, am o salbă cu o sută de lești împărătesci, o avere mai mare decăt a tuturor fetelor din Gura-Văii.

— O salbă de lești de aur? dîce mama Tudosia deschidênd mari ochii sîi bătrîni, plini de mirare; salbă bogată? Cine ți-a dat-o?

Ilenuța povesti maică-sa cum s'a dus eri la Mănăstirea Bistrița a lui Alexandru-Vodă cel bătrîn și cum a plătit părintelui Onofrei sê-i cetescă un paraclis la iconă cea făcătoare de minuni și cum ea cu lacrimi s'a rugat la Maica Domnului s'o ajute și cum sfânta iconă i-a pus în sîn salba și totă minunea din biserică...

De abia sîrși fata povestirea și étă că întră în casă Șoltuzul Graur, urmat de mai mulți slujitori domnesci și de dascălul Ambrosie dela Mănăstirea Bistrița.

Ecă, fata asta a furat salba dela iconă, strigă dascălul Ambrosie, arătând pe Ilenuța.

— Am furat eu salba dela iconă? dîce Ilenuța; mi-a dat-o sfânta iconă, martor e părintele Onofrei...

— Părintele Onofrei a murit astă-nôpte, dîce dascălul. Faceți-vedatoria, adăogă el a dîce cătră Șoltuz și ômenii lui.

— A murit părintele Onofrei! Ilenuța e perdută, gândi bătrîna mamă.

— Ecă salba, jupân Șoltuz; Ilenuța sê fure dela sfânta iconă? Cine așa cugetă, o nedreptătesce în fața lui Dumnezeu! adaogă a dîce bătrîna.

— Dar nu numai salbă am venit să luăm, dîse Șoltuzul, ci sê și pedepsim pe hōța de cele sfinte.

Ilenuța nu-și dădea sêma de situațiunea, în care se afla, dar maică-sa înțelese iute primejdia; Șoltuzul profita de ocașiunea, ca să facă cu neputință căsătoria lui Iorgu. De-altmîntrelea se întreba

biata femeie și ea înșasi de nu cumva Ilenuța a căzut în păcatul de a fura dela iconă salba, cu gând să-și facă avere, că se învingă împotrivirea lui Graur la căsătoria ei cu Iorgu fiul lui. Bine scia biata femeie, că Ilenuța nu era în stare să facă așa faptă, ea, care nu trecea și de sărbătoare să nu meargă la sfânta biserică, ea, care dădea cel de pe urmă bănișor, ca să cumpere ulei pentru candela, ce ardea și noapte înaintea iconelor din casă. Dar te pui în poră cu ispita, cu diavolul? — Dar nu, nu se poate, Ilenuța așa faptă n'a săvârșit, adaogă a gândi Tudosia.

Când doi slujbași ai Șoltuzului apucară de brațe pe copilă, ca s'o scotă afară din casă, ea începă a plânge, er' maică-sa îngenuchia înaintea lui Graur:

— Lăsați-mi fata, jupân Graur, că este nevinovată... Cum de-ai cugetat jupân Șoltuze, că Ilenuța, fata lui Limbă-Dulce, ar fi în stare să facă asemenea păcat?

Dar Graur, credea ori nu credea în nevinovăția fetei, nu vrea însă să părădă prilejul de a scăpa pe Iorgu de dragostea unei fete calice și deci îndemna pe ai săi să-și facă datoria, să ducă copila la închisoarea județului.

IV.

Acasă la părintele Onofrei jale mare, că bătrânul preot așa năprasnic se stinse chiar în noaptea, când se întorsese dela mănăstire, unde cetise un paraclis la iconă făcătoare de minuni. Preotăsa plângea la capul mortului și lângă ea nemângăiați erau o puzderie de copii de totă vârsta, de totă înălțimea, ca țevile naiului Rotundeii, lăutarul Curții domnesce.

— De ce o fi murit bietul părinte? întreabă unul și altul din cei cari veneau să sărute sfânta iconă de pe pieptul reposatului, că mai eri îl vedurăm sănătos, zdravăn, cetind în sf. Mănăstire a lui Alexandru-Vodă.

Fie din emoțiunea, ce întimpina părintele Onofrei cu minunea sfintei icone, fie căci așa rânduise sfântul Dumnezeu, el muri înainte de a fi putut povesti preotesei ce i-se întâmplase în biserică.

Acum rudele mai de aproape rânduiesc tréba pentru înmormântarea părintelui pe a două și după moarte. Prescurăreșa Mănăstirei a pregătit grăul fiert, pe tipsie întins, acoperit cu flori de zahăr pisat, de cafea și de scorțișoare. Din Piatra s'au adus colaci și covrigi și trei doniți sunt pline cu pomene: mere, smochine și curmale poleite, legate ori înșifte în câte-o așchie de șindilă. De asemenea pomeni împodopesc și colacii... Totul e gata astfel pentru îngropare.

— Dar nu se poate, nu se poate, să fi murit părintele și să rămână Ilenuța sub pedepsa omenescă, striga bătrâna Tudosia, năvălind desnădejduind la casa mortului, după-ce o despărțiră în silnicie de fata sa dusă la închisoare. Când Tudosia intră în camera, unde era mortul întins pe o masă împrejurată cu o stofă venetică din depositul mănăstirii, un alt preot bătrân cetea stâlpii la capul

mortului. Tudosia se aruncă bocindu-se asupra mânilor reci, fixate pe pieptul bătrânului preot și ținând între degete o cruce înegrită de înmulțitele aghiazme la care servise.

— Părinte Onofrei! Părinte Onofrei! Cum de lăsași la perire pe biata Ilenuța mea? Sfinția ta, numai singur Sfinția ta puteai s'o mântuesci!...

Bătrâna femeie se prăpăstua bocindu-se peste cadavrul ne-simțitor, când de-odată ca un gemăt eși din pieptul mortului. Toți cei de față rămăseră incremeniți. Preotul cetitoriu se opri asupra unei frase neisprăvite, dascălul Ambrosie, care tocmai sosise și umbla să așeze patru sfeșnice mari ale bisericei la capul și la picioarele mortului, rămase și dânsul înlemnit lângă ușă. Părintele Onofrei deschise cu încetul ochii. Cei mai slabi de ânger o tuliră din casă. Singură preotăsa, preotul cetitoriu și cu bătrâna Tudosia rămăseră neclintii.

— Părinte Onofrei! Părinte Onofrei! adaose a striga vèdana sèraca, nu muri, scapă pe Ilenuța mea de năpaste.

Într-o clipă se lăți vestea, că părintele Onofrei a înviat și lumea încurajându-se unul pe altul, năvălea să vadă minunea. Preotăsa ajutată de preot, cetitoriu și de dascăl, strămută de pe masă pe pat pe părintele Onofrei, care revenise cu totul la viață.

Peste o clipă sosi la mănăstire ispravnicul de Neamț cu gândul să asiste la înmormântarea vestitului duhovnic al tuturor boerilor Petreni. Și el rămase uimit la privelisea mortului reînviat. Singură numai bătrâna văduva Tudosia tălmăcea această minune, dîcînd, că Dumnezeu și Maica Domnului pré curata n'au voit să lase la perire pe Ilenuța!...

În adevăr, părintele Onofrei povesti ispravnicului minunea dela sf. iconă din mănăstire și cum Maica Domnului a dăruit fetei salba de lefți.

Ispravnicul porunci Șoltușului Graur, să aducă dela închisóre pe Ilenuța. Dar Șoltuzul veni speriat la ispravnic să-i spună, că fata s'a făcut nevêdută din închisóre, măcar că ușa era bine închisă și că tot închisă a găsit-o.

O căutară peste tot, dar' zadarnic, când étă dascălul Ambrosie:

— Nu mai căutați fata, că am găsit-o îngenunchiată la mănăstire împreună cu feciorul d-tale, jupân Șoltuze, înaintea icônei făcătoare de minuni și fără să le fi aprins eu, luminau tóte policandrele și candelile, și glasurile ângeresci cântau cântări cum nu a cântat vr'odată protopsaltul...

Minunea minunilor!

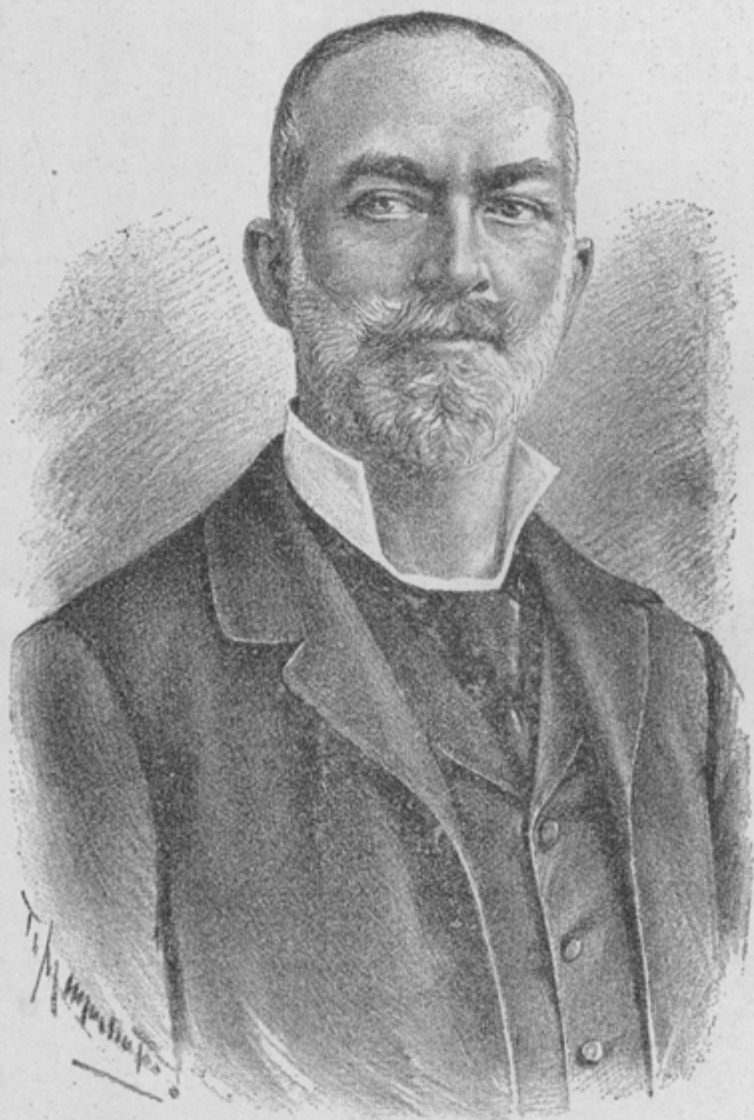
Ispravnicul cu tótă suita se duce la Mănăstire, unde găsesc pe cei doi tineri iubiți de Maica Domnului, îngenunchiați înaintea icônei.

Și altă minune: părintele Onofrei, care o óră mai nainte era mort, întins pe năsălie, acum ese în vestminte strălucitoare din altar

și dând în mâna ispravnicului o faclă și în mâna bătrânei Tudosia altă faclă, cetesce rugăciunile de cununie a celor doi tineri.

Ce să mai dică și jupân Graur?

Salba dela Maica Domnului era de ajuns comoră pentru noua căsnicie. Dete și el binecuvântarea sa și cu toți sărutară evlavioși icóna făcătoare de minuni. Părintele Onofrei mai trăi încă mulți ani, dând laudă lui Dumnezeu și Maicei Domnului și povesti nouelor generațiuni minunile sfintei icône.

Zeno Mocsonyi de Foen.

Este norocósă acea națiune, carea pôte număra între membrii sêi bărbați devotați cauzei publice, bărbați cu inimă caldă, în-

flăcărată pentru binele națiunii, bărbați înzestrați cu putere spirituală, care să lumineze calea, pe care duce la înflorirea, și care scie să aleagă mijlocele cele mai corespunzătoare pentru de a ajunge la țintă; bărbați înzestrați și cu putere materială, cu care sunt gata totdeauna de a sprijini instituțiunile culturale și întreprinderile economice apte de a asigura națiunii lor existența și locul cuvenit între celelalte popoare.

Și noi Românii am fost norocoși a avea astfel de bărbați, între cari numărăm cu deosebire pe membrii ilustrei familii Mocsonyi, cari au merite neperitóre pentru nýmul nostru românesc, căci totdeauna a stătut în fruntea luptătorilor pentru desrobirea nýmului românesc pe teren politic și bisericesc, pentru înaintarea lui culturală și economică. Sunt cunoscute luptele purtate pentru câștigarea de drepturi politice pe séma Românilor; pentru despărțirea ierarhică a Românilor de către Sârbi, și pentru restaurarea Metropolei noastre române, în cari lupte parte însemnată au avut membrii acestei ilustre familii; sunt cunoscute ajutórele date tinérilor români pentru terminarea studiilor, ca să devină membri folositori ai nýmului românesc; este cunoscut sprijinul material pentru înființarea de instituțiuni economice, — ajutóre și sprijiniri date cu caldă și nobilă inimă.

Un valoros membru al națiunii noastre eșit din această ilustră familie este și *Zeno Mocsonyi de Foen*, a cărui reușită fotografie o punem aici în vederea cetitorilor nostri.

Zeno este fiul lui Antoniu Mocsonyi și după mamă văr primar cu d-l Dr. Alesandru de Mocsonyi și cu fratele acestuia fericitul Eugeniu, a căror schițe biografice le-am publicat în anii premergători; născut în comuna Prisaca la anul 1842. Studiile gimnasiale le-a făcut în Viena în institutul Teresian, ér' studiile juridice le-a absolvat la universitatea din Viena.

La anul 1880 s'a căsătorit cu vęd. contesa Béla Sztáray, din care căsătorie s'a născut unicul fiu cu numele Antonie, care fiind crescut în spirit național român, caracteristica familiei Mocsonyi, ne îndreptățește la cele mai bune speranțe.

După mórtea tatălui său, a fericutului și vrednic de amintire Antonie, întâmplată la anul 1890, d-l Zeno de Mocsonyi s'a ocupat cu predilecțiune cu administrarea estinselor sale domenii din Bulci, Pusztá Szt. Pál, Prisaca și Vetelép, pe cari a introdus o cultură de model.

Mulțămită sirguinței, modestiei și spiritului de crutare, însușiri cari au caracterizat aprópe pe toți membrii familiei Mocsonyi, d-l Zeno de Mocsonyi nu numai că a știut să păstreze averea moștenită dela părinții săi, ci a înmulțito încă, chiar și în anul trecut a rescumpărat cu prețul de un milion de coróne o parte însemnată, constătătoare din 1800 jughere de pământ domeniul familiar din Foen, pe care frații Csernovics, următori ai vėduvei lui Andreiu de Mocsonyi il înstrăinase.

D-l Zeno de Mocsonyi are inimă și dragoste pentru toate cauzele și interesele românești. Este deputat la congresul național bisericesc, precum și deputat al sinodului nostru eparhial și membru în delegațiunea congresuală pentru despărțirea hierarchică.

Credincios virtuții moștenite dela părinții sei, îl vedem pe d-l Zeno de Mocsonyi între cei dintâi, când e vorba de a aduce jertfe pe altariul națiunii și al bisericei noastre. Ne mărginim a face aici amintire numai de două fapte frumoase ce le-a săvârșit anul trecut d-l Zeno de Mocsonyi împreună cu ceilalți membrii ai familiei Mocsonyi, cari ne sunt încă în proșpătă amintire, și anume darul de 60.000 de coróne făcut pentru biserica noastră catedrală din Sibiu și de 1000 de coróne pentru internatul nostru pedagogic.

Chiar și numai aceste fapte vorbesc mai frumos decât toate laudele despre dragostea nemărginită, ce o are d-l Zeno de Mocsonyi pentru biserica și națiunea noastră. Și fiind-că avem mare trebuință de astfel de bărbați, se sperăm, că bunul Dumnezeu va ținea în mijlocul nostru încă mulți ani pe acest credincios fiu al bisericei și națiunii noastre!

Legenda pământului și a muncii.

Atotputernicul Dumnezeu, după ce a făcut ceriul cel fără de capăt și pământul cel încunjurat de ape și toate câte sunt într'însele, a făcut în urmă pe om și a hotărît, ca el să fie stăpân peste toate făpturile și vietățile pământului, apelor și văzduhului. De aceea a chemat Dumnezeu pe toate făpturile sale înaintea sa și le-a spus tuturor, ce îndatorire li impune de împlinit.

Așa a rânduit Dumnezeu, ca ceriul să fie pentru respirația oamenilor și a vietăților, și loc de petrecere pentru sburătoare, și ca plantele să tragă din el prin frunze hrana trebuincioasă.

Sórelui i-a dat Dumnezeu porunca, ca el prin razele sale de foc să încălzească aerul, pământul și apele, și ca el să-și reverse lumina sa asupra tuturor făpturilor dumnezeesci, aflătoare sub bolta ceriului.

Pre luna cea schimbătoare și pre stelele cele fără de număr le-a însărcinat Dumnezeu, ca ele să fie luminătorii nopților, ca cele sălbătice și fricóse, eșind din ascunsele lor vizunii, să-și potă afla hrana în vremea nopților.

Mărilor celor fără de fund și lin stătătoare și apelor celor curgătoare li-a dăruit Dumnezeu, ca în ele să se adăpostescă fel de fel de pesci și vietăți, ca ele să stingă setea oamenilor și a vietăților și în urmă ca prisosul apelor lor să se rădice în formă de abur în aer și apoi la vreme de trebuință, să cadă pe pământ în formă de ploie și néuă.

În urmă veni și pământul la rând, ca să iee și el spre știință îndatorirea lui și Dumnezeu i-a dăruit: „Tu negrule pământ să hrănesci cu ierburile mirositoare, și cu pomii cei roditori, ce vor răsar din tine și se vor hrăni din glia ta, pre toate vietățile, dobitoacele și pre toți oamenii lumii!”

Aușind pământul această poruncă dumnezească s'a cutremurat de frică, după care cutremur s'a schimbat neteda-i față în munți și văi, și a dăruit: „Dómnne! mă prind să hrănesc, să cresc și adă-

postesc toate ierburile, pomii, vietățile și dobitocele lumii, dară nu mă prind să hrănesc și sumedenia de om, ce va fi cu vremea pe pământ. Nu mă prind să hrănesc pe om, fiindcă el, rânduind de Tine stăpân peste toate de pe pământ, nu va voi să mă lucreze și să mă grijescă și așa să-și agonisescă cele de trebuința gurei și pântecelui, ci va aștepta, ca toate să i-le dau de-a gata, așa cum s'ar dice mură în gură. De aceea, atotputernice Dómnne, nu mă prind să-l hrănesc pe om, fă bine și îndatoretse cu acesta pre luminosul sóre, pe blânda lună, pe strălucitórele stele sau pe întinsele și nemărginitele mări“.

Auđind Dumneđu aceste cuvinte pline de grijă, rostite de înspăimântatul pământ, a cunoscut, că pământul vorbesce bine de aceea a ڊis către densus: „Nu te teme, măcar că l-am pus pe om domn peste totă lumea, el totuș va fi datoriu să te lucreze. Și numai dacă te va lucra vei fi datoriu să-l hrănesci. Dacă te-ai prins să hrănesci și să cresci toate făpturile lumii, apoi să știi, că am hotărît, ca omul să-și tragă hrana sa cea de căpetenie din acele făpturi, érá ce-i va fi de lipsă să-i dai tu!

Auđind pământul acesta orânduire préînțeleptă se molcomi.

Și chemând Dumneđu pre om înaintea feței sale i-a ڊis: „Éta te-am făcut domn peste toate făpturile lumii și de aceea ți-am dat minte plină de înțelepciune; toate aceste făpturi vor fi supuse ție și îți vor sluji spre hrană și îmbrăcăminte. Tot așa îți supun ție și întinsul pământ și dintr'însul îți vei scóte tu hrana ta, însă numai în sudórea feței tale vei mânca pânea ta!“

„Cum va fi acesta“, întrebă omul nedumerit, „ce însămnă în sudórea feței tale vei mânca pânea ta?“

Érá Dumneđu i-a ڊis acesta însămnă: „Vei munci și lucra, vei mânca — nu vei lucra, vei răbda!“

Și de atunci se ڊice, că munca s'a înfrățit cu pământul și umblă biéta ڊi și nópte și cutrieră fără odihnă văi, șesuri, déluri, păduri, și câmpii și se îmbie fiecărui om, ce întâlnește în calea-i nesfírșită, ca să-i fie prietină bună, făgăduindu-i că ea îl va face avut și cu trecere mare între ómenii cei de față, ba chiar pomenit de cei viitori, și binevėđut la Dumneđu; însă vecinic pribėga muncă mereu să vaeră și amar să plănge, că puțini, fórte puțini, îi caută și pri-mesc prietinia ei și că cei mai mulți se înfrățesc pe viėtă cu ne-prietena ei de mórte, adecă cu „lenea“.

(Deșleptarea)

Singura Palmă.

Ne aflam împreună cu trei prieteni buni într'o séră liniștită, calduță de Crăciun. Cu dragostea veche, ce-o avem unul pentru altul, vorbiam în de noi de copilăria noastră, de iubire, de lume.

Prodan, cel mai tînăr și mai tăcut dintre noi, arare-ori spunea și el câte un cuvânt, cu ochii duși departe, retras, privea cum alunecă molatec fulgi de néuă de-alungul ferestrei luminate, cum se aședă pe pămîntul uscat, fără sgomot ca pe un covor.

— Uite parc'a fost eri

Cu două degete își saltă unda de pînă negru, ce-i acoperea fruntea ca o aripă frumósă de corb, și încet, cu glasul aprópe tremurat, începú :

— Voi, dragii mei, m'ați cicălit întotdéuna pentru firea mea sficiósă, mai mult închisă, mi-ați bănuít că ocolesc póte dinadins trecutul meu, ca ceva care ar ascunde vr'o pată, vr'o rușine. Vedeți astă-séră, în mijlocul vostru, nu știu de ce mă simt altfel, mă simt mai aprópe de sufletele vóstre, v_e înțeleg mai bine, v_e iubesc cu alt-fel de dragoste, ca și când n'aș mai fi eu feciorul pădurarului din Stelișóra, „tărănoiul“ de odinióră, care s'a prezentat la concursul de bursier îmbrăcat românesc, netuns și cu opinci în picióre . . . Și étă, v_e spun și eu ceva din copilăria mea, un lucru neînsemnat, o prostie dacă vreți, care îns_e mi-a rămas adênc întipărită și nu puțin va fi contribuit la hotărîrea firei mele.

Căsuța noastră se află în códa satului, între drumuri, sub o măgură. După ograda săracă și întinsă cât ai întórce în loc o căruță, drumeții pricepéu lesne traiul nēcăjit ce înfiripa o biată gospodărie nevoésă, legată cum numai Dumnezeu scie. Într'un țarc părăginit, cu învélitóra nouă, ai noștri din bună îngăduire a boerului lancu Roșu, și-au putut face un cuibuleț — aședare mai statornică în coborîrea lor silită din délurile Sibiiului. Acolo, între surcele miro-

sitoare și betelii de teiu albe, lucii ca mătasa, acole, m'am născut eu . . . Țin minte cum eram de mic, de pipernicit, și uscat la față și negru ca boba de neghină. Bolnăvicios, luni întregi stam cocoșit în fundul patului, cu urechea lipită de pereții ce ne despărțea de coșarul de alături, o ghiocă vremelnică unde erna vaca noastră și „Codița“, o capră sură, pitică de nēm, adusă în desagi, de la munte. Voi nu înțelegeți, nu vă dați sēma cāt farmec și ce duiosă poezie e'n sgomotul surd al cōnelor ce se lovesc ușor de iesle, — în mișcările dragi și chibzuite ale animalului după urma căruia te hrănesci. Și cum sfērșeu nutrețul și începēu sē clefăescă din fālci, sātule — limba clopoțelului de la gît, se atingea încetinel și clincănea așa de frumos — așa de frumos, — atunci ațipēm legănat, și tōtă nopticica până în zorile albe, îmi cântau plugărașii colinde la căpătăiu . . .

Într'o sēră, adăstam pe tata, cu cina. El, un om voinic, cu minte și ursuz întră, își lapadă căciula pe laviță, s'asēdă la masă, și tace. Mama, măruntă, supusă, blăjină, caută sfiōsă în ochii lui. Îmbucăm noi ce brumă avem, și mama la urma, întōrsă cu spatele, mai mult în șōptă, ȳice :

— Dinule, m'apucă gerul fără încălțăminte.

Nu spune nimic, cu capul în piept, iese afară, alege un fir de rogoz din streșină și întră în casă.

— Adă piciorul.

Ȼi ia două măsuri, una în lung, alta în lat; face două creștături cu unghia, și vîră paiul în sin, lângă basmaua cu scăpērători și răbōjele pādurii.

Mama, veselă, își face drum prin vecini; mai târȳior vine cu un braț de lemne ninse. Le trintesce jos, trage spuza în gura sobii, aprinde focul. Apoi se asēdă la vatră și cōse. Tata în mijlocul odăii, stă pe o buturugă. Cu lulēua în gură, își ascuția securea, cu luare aminte petrecea degetul cel mare de-alungul tăișului lucios în vilvătăile focului. În muțenia de afară, zăpada cădea domōlă; noi nu rostēm o vorbă. Pe semne sub o frunză de rou-ruscă s'a strecurat în casă un greeruș. Cum a dat de căldură, desmorțit, și a pornit voios scîrțierea lui cămpenescă : țir ! țir ! cānd Ȼci, cānd acolo.

Neliniștit, m'am furișat tiptil, sē-l vȳd, sē-i ghicesc ascunȳtōrea. Chibzuiaam încotro cāntă și îndată ce mē uitam, din întuneric prindea de veste, și tăcea. Mai pe urmă, ce socoteli și-o fi făcut

nu sciu, că mă pomenesc, că sare de pe cuptor drept înaintea mea. Încurat și greoi la mers, se împiedeca de în pinteni, și în salturi mărunte și regulate mergea țanțoș, tirându-și după el frântura de sabie ce o purta aninată în vârful coții.

Eu ridic talpa iute. Îmi ținem resuflarea, și cu ochii pironiți în jos, purtam piciorul pe desupra lui, pândind clipéla când trebuie să apăs. Prăbăluiesc, mësor — un trosnet slab de clapă, ce se închide, și greerușul nu mai era.

În acelaș moment o umbră mare se ridică și acopere păretele; tata se apropie mormăind a ciudă la mine, și plăci! o palmă peste obrazul dogorit de pară.

— Na, să te înveți minte, blăstematule!

Bietul bătrân mă șpiona cu privirile de la început, sufletul lui de pădurar n'a putut să-mi erte greșala asta mare... A fost prima și singura lui palmă!

Prodan, cu ochli umeziți de lacrimi, nu se mai uita la nici unul dintre noi.

Acum, tăcém cu toții, odăița sărăcăciósă se aromise tótă de parfumul amintirilor, de melancolia scumpă a lucrurilor ce nu mai sunt.

(Semănătorul).

O spovadă

Narațiune de A. C. Bănățanul.

Primăvara, frumoasa primăvara a venit. Sorele strălucesc maiestos pe bolta azurie. O căldură plăcută străbate în toate unghiurile. Natura întrégă a reinviat. Mugurul încolțesce. Florile plăpânde se ivesc. Paserile cântă. Mieii saltă la pășune. Copii se jôcă și alérgă pe afară.

Plăcere, viétă și farmec în toate părțile.

Numai în casa lui moș Vidu totul e trist, totul e posomorit și amorțit. Aici razele sórelui de primăvară, căldura dátătoare de viétă nu străbate. — Casa lui e par'că mórtă. Nici o urmă de viétă de plăcere a reinvierii naturei!

.....
Nu, că moș Vidu e tot bolnav. De trei ani și jumătate n'a lăsat patul. Îi s'a stins cea din urmă rază de nădejde, de bucurie și de viétă, când l'au îngropat pe Niță, al treilea și cel din urmă fecior al său. Pe ceia-lalți doi îi perduse mai de mult.

Tótă mângăierea și bucuria lui îi era Niță. Și Niță era băét voinic, harnic și cuminte. N'avea altul cai mai frumoși ca Niță al lui, loc mai grijit ca al lui nu găsiai. El singur grijia în grajd și singur purta lucrul câmpului. Moș Vidu era pré bētrân, ca să mai pótă lucra. A lucrat el de-ajuns în viétă lui.

Abia aștepta moș Vidu, ca Niță al lui să'mplinéscă 18 ani. Voia să-i scótă „cărți" pentru însurătóre. Să-l vadă cu nevastă și d'o avea noroc și ȓile apoi să pótă și el — ca alții de séma lui — legăna v'run nepoțel.

Dar nu ajunsé moș Vidu să vadă acésta. Într'o ȓi Niță să vaită de cap. S'a culcat, că dór' i-a trece durerea. Nu i-a trecut, ci ea s'a mărit. I-a venit un foc, o arsóre apoi bulguélă. Nu i-au ajutat nimic toate descântecele, ce i-au făcut în vr'o șese ȓile, cât a zăcut.

Nu i-au folosit nici chiar preotul, adus mai la urmă, să-i cetască o rugăciune. Niță a șeptea și a murit. Așa muriseră și ceilalți doi feciori ai lui. Cam aceeași vârstă și cam de aceeași bătă.

Nevastă-i Petra, cu care trăise preste 50 de ani și cu care își crescuse feciorii, la mărtea alui al doilea fecior încă — întâmplată cu vr'o 6 ani mai înainte — s'a pus în pat și la câteva luni au dus-o în gropă.

După mărtea lui Niță a rămas moș Vidu singur cuc. O soră a lui, veduvă și ea fără copii și bătrână, a venit în casă-i, ca să-l caute. Era altcum vai ș'amar de el. Că nici nu trăia, nici nu muria. Vecinii și nămurile l'au cercetat până la o vreme, dar lungindu-i-se atât de mult bătă, numai veniau. Își căutau de lucrurile lor.

Singur singurel ședea ciasuri întregi. Soru-sa să mai da pe afară, prin grajd, prin curte, prin casă, orfânind, ca o muiere, care trebuia să grijescă de toate ale casei. Când venia la el de multe ori îl afla că plânge, plânge ca un copil. Nu putea cu nimic să-i aline plânsul. Așa că de mila lui să puneă și ea pe plâns și plângeau amândoi.

— Nu mai știu frate, că mai dă rău preste oameni, numai rău ca la tine, nu-i la nime, — dăse într'o și cu lacrimi în ochi biata bătrână. Par'ca-i făcut tot la rele și ai omorât la oameni! Atâta rău ce-ți trimite D-zeu! La bătrânețe să n'ai tu din trei feciori, — eu de barem n'am avut nici unul — la cine să strigi, cine să-ți lucre moșia, cine să-ți caute de sănătate, decât numai eu, păcatele mele, care abia mă țin și eu pe picioare.

Moș Vidu să uită atunci la ea în ochi lung, lung fără a dăce o vorbă și parcă ar întreba cu privirea, că ce să facă el!

— Ți-am și lăsat să-ți descântă la atâtea vrăjitori, în taină! Câte semne ți-am dat, toate spun, că ăra-o să te scoli. Numai nu știu când! Câte ți-am făcut. Adus-am și doctori. Făcutu-ți-am și sfântul maslu... și nimic n'am priceput.... La sfântul maslu, la evanghelia din urmă ai început să tremuri atât de rău, încât era să aprinzi patul cu lumânarea, ce-o ținea-i. Crucea ți-o picat din mână. Căuta-i ca pe furii, câte-o clipită, la popa, care cetia evanghelia, apoi te'ntorceai cu capul spre părete. Par'că-ți era frică și tremura-i preste tot. Sudori reci ți-se scurgeau pre frunte. Gândeam, că-o să-ți da-i sufletul. Când au sfârșit evanghelia tu stai cu capul cătră părete și nu ți-l-ai întors să săruți sfânta evanghelie, pre care ți-a dat-o pă-

rintele Amos. Vezi tu, toate ai făcut, numa una nu vrei să m'ascuți. De ce nu vrei tu să te cumineci?

— Lasă-mă 'npace, soro, răspunse Vidu.

— Dacă nu vrei să te cumineci la popii nostri, apoi aduc pre unul din alt sat, pre care vrei tu. Numai să te cumineci, frate, că dela sfânta cuminecătură s'alege dacă omul betég, ori să scólă, dacă are dîle, ori dacă n'are, móre și nu chinue atâta vreme. Ia spune'mi Vidule de ce nu vrei tu să te cumineci? De ce nu'ți place nici s'auđi de sfânta cuminecătură? Numa calvinii și jidovii nu primesc sfânta cuminecătură. Și eu te știu pre tine creștin bun, care ai fost atâta vreme epitrop la sfânta biserică și tu să nu vrei să te cumineci? Sau ai pôte vr'un păcat atât de greu, încât te temi, că n'o să-ți deie cuminecătură? Eu am vorbit nu de mult cu popa Ilia. L'am întrebat despre primirea sfintei cuminecături. Și el m'a spus că la omu betég pe mórte, ca tine, ori cât de păcătoș să fie, tot îi dau cuminecătură. Spune'mi o vrei să'l chem?

— Ba nu, nu trebuie.... îi răspunse Vidu. De ce mă silești tu pe mine să fac un lucru, care mie nu'mi pôte ajuta?

— Vai de mine, ce vorbești, Vidule. Sfânta cuminecătură să nu'ți pótă ajuta! Ce pôte ajuta mai mult omului ca sfânta cuminecătură?

— Eu nu ȑic că n'o ajuta la alții.... numai mie știu, că.... n'o să'mi ajute!....

Bêtrâna, când auđi aceste cuvinte ale fratelui său, oftënd, s'apropiă de el și s'asêdă pe marginea patului. Îi cuprinse mânele lui cu mîna sa stângă și cu cea dréptă îl neteđia pe cap și ȑise:

— Auđi tu, că la toți ajută. De ce să nu-ți ajute și ȑie?

— Mie nu'mi ajută, ȑise moș Vidu. De ce? mă întrebi: de ce?... o să'ți spun dar, de ce.... N'am vrut să spun la om pe pămënt... de ce... Nu... Am vrut să duc în grópă cu mine păcatele mele.... pe cari nu le-au știut în parte de-cât Petra... D-ȑeu m'a pedepsit și până acuma... m'au murit toți copiii..... numele meu să va șterge.... și averea mea să va prăpădi... dar n'ajunge! Ori-ce rău mi-s'o mai întempla.... și ori-ce bine oi mai putea eu face pe lumea asta.... tot n'oi putea ispăși păcatele, ce le-am făcut. Știu, că din colo m'aștéptă osînda.... știu, că n'o să aflu mântuire,.... pentru mine nu-i scăpare!... Ori-ce pedépsă m'o ajunge aici, ori cât m'ași canonî, măcar să mai pot trăi cât am trăit ca un sfânt, ... iertare n'o să capăt! În aști 70 ani cât

am trăit multe am făcut.... și nu arare ori, de când am început a îmbetrâni și am vădut mânia lui D-țeu preste mine, voit-am s'îmi spun păcatele tôte, tôte, unui duhovnic, dar n'am îndrăznit! Ce nu pôte ierta D-țeu în ceriu, nu pot ierta preoții pe pămênt!.... Am fost om, care am umblat s'fiu cu vață între ômeni, am dorit s'fiu cinstit de lume, fără ca s'mă fiu sciut eu cinsti pe mine însumi. N'am trîcnit dela nici o faptă gróznică și urită, făcută pe ascuns, fără s'șcie lumea. Înaintea ômenilor m'am arêtat în totdeuna iubitoriu de dreptate și apêrătoriu al adevêrului. În mine și pentru mine nu căutam fie ori ce strîmbate și nu m'folosiam de cât de minciună. Am fost lacom după avere, deși m'prefăc'm că-s mulțămît cu puținul, care'l am. Am iubit tôte plăcerile lumii; am fost cel mai mare desfrînat, deși m'arêtam în tot locul, că iubesc virtutea și viêta cea mai curată casnică. Eu în totdeuna spunem una și gîndem alta; în totdeuna eram prefăcut, mințem, înșelam și furam unde numai putem... Am dorit s'câștig mult.... și n'am câștigat nimic, afară de osîndă!... S'îți spun unele din faptele mele.... Te vei îngrozî de mine... Tu ești curată... Tu ești un ânger... Tu vei fugî... m'ei părăsi în nevoie.... m'ei lăsa s'm'prăpădesc.... dacă vei auđi ce-am făcut.... Vêd că și până acuma ești scârbită de spovada mea.... dar ascultă.... dacă am început s'îți spun.... apoi s'șci cel puțin o parte a faptelor mele.... Nu știu pe cine m'am izbit.... de m'am făcut atît de r'eu, atît de vîclên și fără omenie, de m'am făcut omul fărădelegii, când știu, că toți ai noștrii au fost ômeni buni, cinstiți, de omenie și temêtori de D-țeu!... Tata și mama — D-țeu s'îi ierte și ușoră fie-le ț'rina! — ne-au crescut pe toți de-o potrivă, în fapte bune, întru iubirea de-aprôpelui și a lui D-țeu! Pân' a nu merge la cătane, nici n'am știut ce-i minciuna, ce-i vîclenia și faptele de rușine.... Aici am învățat tôte relele.... Mai întăiu am învățat s'fiu prefăcut, s'm'arêt într'un chip și s'gîndesc și s'fac într'altul.... M'arêtam supus și ascultătoriu, m'arêtam gata de-a împlinî ôri-ce poruncă, m'prefăc'm mulțămît și vesel, pe când în mine nu-i putem suferî pe mai marii mei, cari erau nedrepti, neomenoși și stricați; dacă ași fi putut nu m'supunem la tôte tónele lor, nu ași fi făcut slujba neomenósă, nu lea-și fi zîmbit, când în mine clocotea, de ciudă și de necaz.... Am învățat s'mint.... căci vedem că cu minciuna putem trăi mai ușor și mai bine.... Am învățat s'fur, căci ducem lipsă...

pe când alții, cari se știau ajută, avéu tóte în belșug... M'am stricat mai cu samă, ascultând în tot momentul vorbele, glumele și poveștile fără de rușine, fără pic de simț omenesc; cea mai scârbosă dobitocie am învățat în cătania mea.... Tóte aceste patimi mi-s'au prefăcut în sânge.... și am venit acasă cu ele.... ca și aici se-le pun în lucrare.

După cum știi... la un an după ce am venit dela cătane m'am însurat. Am luat pe Petra, nu pentru-că mi-ar fi plăcut de ea, deși n'a fost glótă urită, ci pentrucă credeam cum au cređut tot satul, că părinții ei, ómeni sirguincioși, cu rînduială și împărțire bună, vor fi cine știe ce bogați, cari au multă blagă, ce-o țin ascunsă. Aveau numai două fete, pe Petra și Săveta. Și-o se mă fac om cu stare, dacă iau pe una din ele. Așa gîndeam. După ce m'am cununat am așteptat dela socrii se curgă banii ca plóia. Când colo ce se vîd? În loc de mii... abia două sutișóre și patru lanțe de pămînt!

Firește că am fost fórte nemulțămît, vîdîndu-mă astfel înșălat... M'am dat deci pe lîngă altele... și am înșelat și eu pe nevasta mea, după cum credeam că m'a înșelat ea prin zestrea ei... Din legăturile mele de dragoste neiertată au pornit atâtea fapte rele.... în cît ar trebui se stau ȓile întregi se ȓi-le povestesc.... Îți spun numai pe scurt că dintr'astea am început să fiu folomocar, am aprins de nenumărate ori paie, fîn, jêrăȓi de grâu, case, odăi (sêlașe); am tăiat pruni, oltani, vini, cânepă; am scos vini cu rădăcină cu tot; am spart ferestre; am mînjit căși; am pușcat pe doi inși, dintre-cari unul a murit.... Că și alții mi-au făcut la rîndul lor acelêși pagube mie, e de sine înțeles; și că m'au pușcărît și pe mine mai de multe ori, nici nu mai trebuie se ȓi spun, căci știi c'am zăcut odată un an întreg, împușcat în picior, altă dată 4 luni împușcat întro mână și êrăș cu septemănele de cîte ori!... De atâtea ori am scăpat ca prin pene dela mórte.... Și o, ce bine era de m'ar fi putut omori, se nu fiu făcut și alte rele, ce ȓoi spune!... După patru ani dela căsătoria mea s'a născut feciorul meu dintăiu Nicolae. Socrii la botez de bucurie ne mai dăruesc cu o sută de florini. Mie însă numi-a fost destul atăta, eu așteptam mai mult. La un an móre mama, apoi după cîteva luni tata.... atunci am rēmas eu sîngur de capul meu. Până aci tot mai aveam puțină griȓă de ocările și dosēzile tatei și a mamei. După mórtea lor însē nu mai aveam nici o griȓă de nime.... Sora nevastei mele:

Săvete, încă se mărită în scurt... într'alt sat, și acum socrii rămaseră pe mâna mea.... Mereu le ceream acuș una, acuș alta.... Mi-or dat pân'la o vreme... dar se vede că nici ei nu mai aveau — ceea-ce eu nu le credeam, — de odată încetară a'm mai da ceva.... Și ômeni prevădători, fiind-că mai aveau o fată, căreia încă trebuie să-i mai dea ceva, dacă nu în viêtă, apoi cel puțin după mórtea lor, cerură dela nevasta mea în scris că ea a primit atâta ș'atâta din averea părintéscă și deci că nu mai avea să capete ceva. Nevasta mea li-a dat scrisórea cerută în contra voinței mele. Eu mai ceream să-ne dea încă câteva sute. — De aici sfadă și bătaie cu nevasta mea.

Vădënd că dela socrii îi pace bună de-a mai căpăta vr'un ban sau alte cele, și mie îmi trebuiau multe, de tot multe.... am început cu furtul... Și am furat cu multă iscusință.... încât nu mă puteau prinde.... Dar ori-cât furam.... nu se mai cunosea.... nu dădeam înainte în avere.... Gându'm era mereu la averea socrilor, după care mă băteam să-o apuc odată cu capu.... Socrii erau ômeni încă tari și sănătoși.... puteau să trăească mult..... eu însă nu puteam aștepta mult.... Mi-am făcut deci planul cum să pun mâna pe banii lor.... Socrii locuiau singuri în casă. Întro Duminecă înainte de s. Petru spun muerii că mâne dimineță plec la târg în Ardeal, să cumpăr nisce boi.... Muerea îmi pregătesce cele de lipsă și eu plec în zori de zău.... Sara nóptea mă întorc în sat.... și merg de-a dreptul în casa socrilor.... Știam pe unde să intru.... Căniile mă cunoseau.... Când sunt în obor, iau scara și sui la frontu din dos a cășii, aici desbat mereu o scândură și îmi dau în pod.... Din pod scobor în casă (cuină) și de aici în odaia socrilor.... Durmiam.... Eu aprind o lumânare și stau.... Nu m'au simțit.... Cu o săcure în mână mă apropiu de patul în care dormiam.... Cu iuțela fulgerului îl izbesc pe socru în cap.... apoi cu a dóua lovitură pe sócra.... și dau apoi, dau și'n unu și'n altul până li-am tăiat capetele.....

— Vai Vidule, păcătóșule! esclămă bătrâna sa soră și se sculă îngrozită de pe marginea patului.

— Așteptă, nu te duce, mai am să-ți spun de ce nu pot să primesc cuminecătura,... stai și ascultă.... apoi te poți duce unde vrei...

— Dar tu ești căne, nu ești om, să omori pe socrii tăi buni și de omenie! Au păcătóșă de mine ce mai fui să aud despre frate-mi-o, că-i un păgân....

— Las' până o-i găta cu spovada, atunci să mă osindesci... și să vezi ori de mă mai pot eu mântui vr'odată.... Unde-am și ajuns cu spovada.... ei da, li-am tăiat capetele... apoi am scobit tot în odaie, în casă, în orlate, am căutat blaga socrilor și n'am putut afla mai mult ca 300 florini. Am luat banii — și deschind ușile am ieșit în curte, de aici la uliță.... Am plecat apoi la târg în Ardeal, după cum spuseseam muierii.... Când m'am re'tors — după vr'o 5 zile, căci târguisem o păreche de boi și am venit mereu — socrii erau și îngropați.... Mai mulți vecini și alți oameni — cunoscuți în sat ca făcători de rele — au fost închiși și bătuți, ca să pôtă scôte pe ucigașii socrilor mei.... Așa un jau nu se întâmplase de mult în satul nostru. Toți credeau că a fost o bandă întrégă de hoți... și iscodeau câte tôte... Atâtea blăstăme ce au-di-am, pentru cari au omorit pe socrii!... Nevasta, se tânguia, plângea și blăstăma... se-i stingă D-șeu sēmēntia... se n'aibă vintă de viēță... se-i ducă D-șeu pe copii copiilor lor să pēră cum au perit părinții ei!... Eu, tăceam, nu țiceam nimic, mă făceam perdut din aretul ei până se potolea...

După socrii mai rămaseră câteva lanțe de pământ, moșii și casa... Eu căutam să cuprind pe cele mai multe, érá cumnatului se-i dau partea mai mică... Dar el nu s'a învoit cu socôta mea. Ține-te la proces apoi... Nevastă-mea de astă-dată ținea cu mine. Noi avem glôtă — țicea — pe când sora-mea n'are; se cade deci ca noi să luăm mai mult din averea părinților... Procesul eu l-am perdut și-am plătit o grămadă de cheltueli... Cu perderea acestui proces, am încetat a mai umbla după câștig pe cale neiertată, o vreme lungă. Mă făcusem om între oameni... Mergeam în tótă Dumineca la biserică... nu ca să mă rog... nu ca să ascult rugăciunile și cuvintele preotului... nu, ci ca să fiu și eu socotit între oamenii bisericoși și de „omenie"... Mi-am cumpărat scaun la loc de frunte în biserică... Am fost ales după câți-va ani membru în comitet... apoi am fost ales — ceea-ce doriaș mai de mult — în antistia comunală ca cassariu... Umblam cu mulți bani prin mâni... și dacă pentru alții banii's lipicioși de degete... pentru mine aveau un farmec deosebit... Am pilit, înșălat și furat unde numai mi-se da prilej... Notariu și chinezu încă căutau să-mi deie mână de ajutoriu, că lor încă le trebuiau bani cât de mulți... așa apoi toți trei jăfuiam lada comunei.... Vēdēnd că se pré îngroșă trēba și că ne pot prinde... după trei ani

de slujbă comunală n'am mai vrut să primesc postul de cassariu... Notariu și chinezul mă rugau să primesc a fi ales din nou, eu nu... și am rămas acasă... Dar nici un an nu trece și mă aleg la biserică episcop... Preotul Vichentie nu mă voia de fel,... nu mă putea suferi,... ei, dar mulțimea de credincioși voia ca eu cu ori-ce preț să le fiu episcop... Și am piligrit și aici unde numai puteam... Mergea ceva mai greu ca la comună... că popa mă controla mereu... Aveam să zidim școala... S'au adunat vr'o două mii de floreni, pe care îi țineam în lada bisericii, o ladă de lemn ferecată bine, care avea trei chei... Preotul făcuse propunerea să se cumpere o ladă de fier... Până să vină lada de fier m'am îngrijit eu ca să nu mai fie nici un ban... Într-o noapte — despre asta știa și Petra — merg la biserică și cu o cheie făcută anume, deschid ușile, intru în lăuntru, merg la ladă, o deschid și pe ea cu instrumente anume făcute și iau banii; apoi închid éráș lada și ușile și napoi, acasă. Banii îi ascund cu Petra în podu șurii, din dos, după nisce grinzi... Când s'a aflat despre furt... eu eram mai mare în gură... și spuneam că preotul și crâșnicul trebuie să știe despre furt... A fost investigație preste investigație!... Eu încă am fost bănuț din partea preotului.... Mi-au și căutat casa, ... dar nu s'a aflat nimic.... Pentru-că am bănuț eu pe preot, m'a lăpadat din episcopie.... Atunci m'am jurat să-i plătesc popii pentru rușinea ce mi-a făcut.... Și cum crâșnicul mă vorbea tot de rău printre ómeni, am iscodit să-l pot băga și pe el în năcaz...

— Taci frate, taci, nu'm mai spune tu esci mai păcătoș ca Iuda, acum știu tot.... tu ai prăpădit și pe părintele Vichentie și-ai băgat și pe crâșnic în temniță!

— Da eu l-am prăpădit și pe el... a două și de Rusalii... doctorii au aflat că a fost otrăvit... Prepusul a cădut pe crâșnic și așa crâșnicul a ajuns în temniță, unde a și murit!.... De atunci a trecut multă vreme și eu am mai fost episcop la biserică..... dar n'am cutezat nici când să mă spovedesc.... Acum vești, în vești da drept, că mie nu'm póte ajuta nimic sfânta cuminecătură.... Sunt un mare păcătoș, încât nu știu cum m'a ținut Dumnezeu până acum și nu știu ori de mă va primi pământul, căci nu's vrednic nici de pământ — și cum să fiu vrednic de ceriu!... Fundul iadului și focu de veci, aceste's partea mea.

Bătrâna incremeni-se. Par-că nu voia să creadă că a aușit din gura fratelui său atâtea fapte urite...

Din momentul acesta nu-se mai putea uita în fața lui, ci cuprinsă de gróză ia ășis :

Osândit de tine, de ce-a trebuit să mi-te spovedesci mie!

Bătrâna voia să se ducă, să-l părăsescă, să nu-l mai îngrijască, ca să-l mănșe vermii de viu. Dar nu s'a dus.... În fața nui-ș s'a mai putut uita nici odată!

Nu vorbea decât fôrte rar cătră el. Și atunci scotea cu greu câte-o vorbă, ca cu cleștele, căci îi era silă.... de el. De grijit însă la grijit — cum a putut!

De aceea în casa lui moș Vidu, totul e trist și fără viață. Acolo nu vine nici odată primăvara frumósă; acolo nici când nu-o să mai ră'nvie nădejdea, dulcea nădejde, într-o viață mai bună, mai senină!

Traian Doda 1822—1895.

Generalul Traian Doda s'a născut la anul 1822 în Prilipeț, o comună în romanticul Almăj, în apropiere de Bozoviciu. Pe tatăl său l-a chemat Traian era pe mama sa Ana.

Încă în școlile militare inferioare a arătat un talent deosebit și o diligență rară, în urma căreia a înaintat repede. În 13 Decembrie 1841 a fost asenat și ca sublocotenente clasa a doua a intrat ca ascultătoriu în cursul superior al academiei din Wiener-Neustadt. La 23 Septembrie 1842 a fost înaintat de sublocotenent clasa întâi, în regimentul grănițesc romano-banatic Nr. 13. La 1 Aprilie 1848 a fost înaintat de locoteninte, era în 27 Octomvrie 1848 la rangul de căpitan, în care calitate a luat parte și la lupta ce s'a întâmplat în Recița-Montană, unde a fost și vulnerat.

În 1 Martie 1849 a fost înaintat de căpitan clasa întâi, era în 26 Noemvrie 1857, adică în vârstă de 35 de ani, la rangul de major, în regimentul grănițesc al Varașdinului Nr. 6.

La 1 Maiu 1858 a fost transferat în urma rezoluțiunei pré înalte ddto 9 Martie 1858 la statul major, era în 1 Aprilie 1859 a fost transferat ca șef al statului major în Dalmația.

În 17 Decemvrie 1859 a fost distins cu recunoșcință pré înaltă lăudătoare pentru prestațiunile și servițiile sale în Dalmația, era în 15 August 1860 a fost înaintat la demnitatea de locoteninte-colonel, fiind totdeodată împărțit de colonel supranumerariu la regimentul grăniceresc de infanterie otocén Nr. 2, și încredințat cu conducerea agendelor comandai de piață din Veneția. În 13 Noemvrie 1866 a fost transferat și împărțit ca șef al stabului general la comanda generală din Zagrabia.

În 13 Aprilie a fost denumit de brigadier de trupe, în 1 Ianuarie 1870 a fost transferat la Cracovia, la divisiunea de trupe a 12., era în 1 Maiu 1870 a fost înaintat la demnitatea de general, în care demnitate din urmă nu a servit mult, pentru-că la 1 Noemvrie 1872 a fost pensionat.

Mai adăugăm aci, că dânsul în decursul servițiului său a fost distins cu medalia de resoioiu, apoi cu crucea pentru merite militare, la cordéua crucei pentru merite militare.

Acestea sunt datele și notițele biografice, ce privesc vieța militară a acestui mare și neuitat bărbat al nostru. Însă cu activitatea sa militară acest bărbat distins nu și-a încheiat activitatea sa publică, pentru-că dânsul, începând din anul 1874 a fost până la 1887 deputat în parlamentul țarei noastre, reprezentând acolo pe alegătorii cercului electoral al Caransebeșului.

Era dela anul 1880 până la 1888 a fost președintele Comunităței de avere al fostului regiment grăniceresc romano-banatic Nr. 13, cu sediul aici în Caransebeș, pentru înființarea și punerea în vieță a cărei Comunități de avere dânsul s'a obosit mult, și unde s'a distins prin o deosebită onestitate și caracter firm. Dânsul are partea leului la înființarea și la punerea în vieță a Comunităței de avere.

În urma morbului greu, ce a atacat corpul său, dela 1887 a fost silit să se retragă dela activitatea publică, și a-și căuta de sănătatea mult sdruncinată de diferitele lupte și osteneli.

Comunitatea de avere

a fostului regiment confinar romano-banatic Nr. XIII
cu sediul in Caransebeș.

Pentru serviciile onerose, care erau datori Grănicerii să le presteze Înaltei case domnitore și patriei, dînșii, între alte beneficii avéu drepturi anumite la pădurile erariale (§§. 68 și 70 al regulamentului pentru serviciul silvanal din 1860); anume: ei primiau grătit lemnele de foc indispensabile pentru casă, cei lipsiți de mijloce materiale chiar și lemnele necesare pentru clădirea locuinței, apoi pășune liberă pentru vite, care, așa dîcînd, în nisce regiuni sterile formau averea comuniunelor grăniceresci, în fine, pe lângă solvirea unor taxe moderate, mai avéu dreptul la jirovină și la alte produse silvanale. Tote aceste beneficii și prerogative ale Grănicerilor sunt cunoscute sub numele: drepturi de servitute.

Cu apunerea gloriei otomane colanul de oțel, format din baionetele Grănicerilor la marginile Austro-Ungariei, nu puté să existe și mai departe, căci cu încetarea invasiunilor Turcilor barbari, imperiul nu avé mai mult lipsă de susținerea acestei fortărețe.

După provincializarea confiniului transilvănean trebuia să urmeze și desființarea Graniței militare bănățene și croato-slavone. Desființarea și provincializarea confiniului bănățan s'a decretat la 1 Noemvrie 1872.

În aprețierea virtuților militare, a credinței neclătite cătră tron și patrie și a serviciilor estraordinare, prestate de Grăniceri contra tuturor inamicilor în decursul vécurilor, s'a simțit pré bunul nostru monarch îndemnat deja la 8 Iunie 1871 să dispună, ca în schimb pentru drepturile de servitute, care s'au fost acordat comunelor și familiilor grăniceresci în viriutea legii silvanale ddto 3 Februarie 1860 în pădurile statului, să li se deé cu dreptul de proprietate jumătate din acele păduri de stat, la care dînșii au beneficiat ca împăduriți. Ceealaltă jumătate a pădurilor remâne în proprietatea statului.

Resoluțiunea pré înaltă și dimpreună cu ea dreptul de proprietate al Grănicerilor asupra unei jumătăți din pădurile la care avéu dînșii drepturi de servitute, s'a înarticulat prin art. de lege XXX. din 1873.

Care jumătate a pădurilor avéu să fie proprietăți grăniceresci și care ale statului s'au otărit prin așa numitele comisiuni de segregare, compuse din bărbați aleși din sînul reprezentanței regimentelor grăniceresci și prin bărbați denumiți de comănde militare.

Reprezentanța fostului regiment conf. rom. banatic Nro XIII, întrunindu-se la anul 1874 în Mehadia, î-și puse încrederea în Domnii Ilie Curescu, Iova Popoviciu, Ștefan Dancia și Iancu Domașnian. Alegerea nu putea fi mai potrivită.

Toți patru fii d'ai grănicerilor, bărbați desinteresăți, cu inimă caldă pentru binele obștesc, după o muncă obositoare de peste 5 ani, predară mandatarilor în păduri și munți circa 250.000 jugere, o avere colosală, pentru care astăzi Românii fostului Severin sunt învidiați. Fie țărîna ușora și binecuvîntată memoria aceloră, cari numai sînt între cei vii!

Acastă avere trecu în proprietatea comunelor și a familiilor din fostul regiment confinar romano-banatic, împădurite după §§. 68 și 70 al regulamentului pentru serviul silvanal din 1860, care avere în înțelesul statutului de organizațiune, forméază o societate de avere proprie și independentă, cunoscută sub numele: Comunitatea de avere a fostului regiment confinar romano-banatic Nr. XIII.

Statutul de organizare, primit în Caransebeș, la 18 Aprilie 1879 de reprezentanța fostului regiment confinar, s'a aprobat după mai multe modificări în Budapesta la 24 August al aceluiaș an.

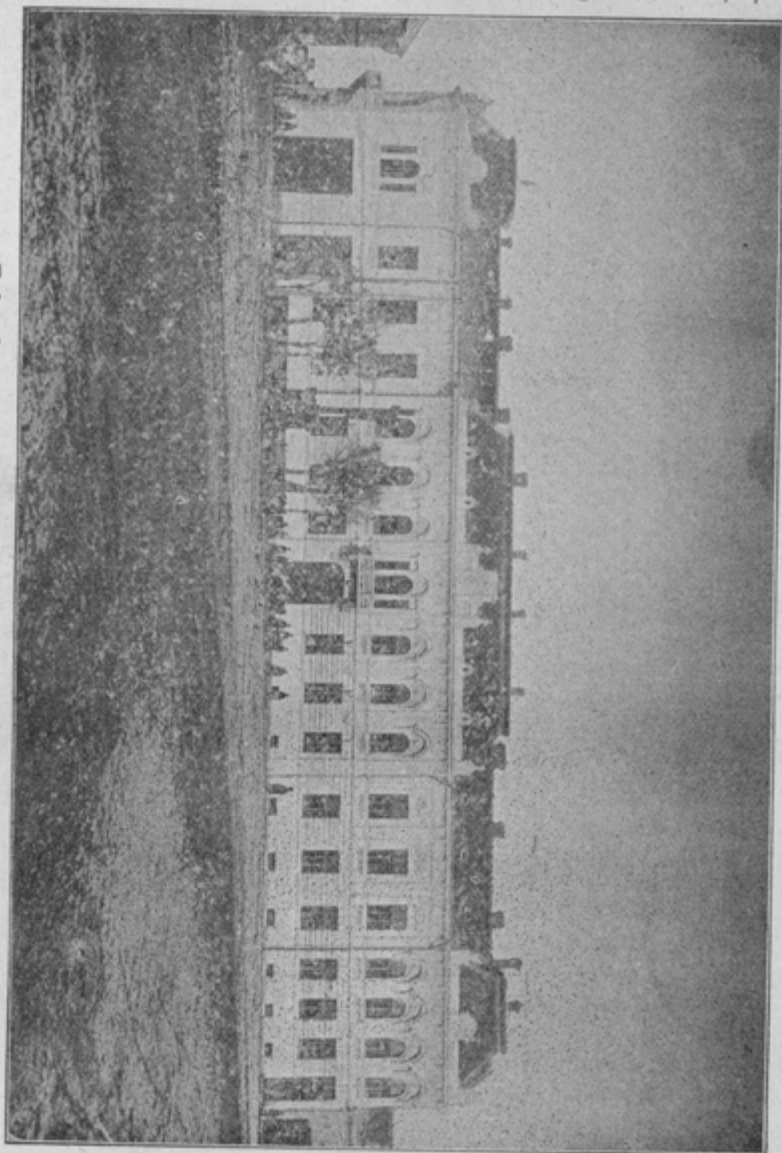
După alegerile efeptuite în înțelesul dispozițiunilor statutare s'a ținut în Caransebeș la 19 Decemvrie 1879 prima adunare generală de constituire. În comitetul Comunității de avere, care după statut conduce și este responsabil pentru tôte afacerile, au fost aleși Domnii: Traian Doda ca președinte, Iosif Seracin vice-președinte, apoi Ilie Curescu, Mihail Popoviciu și Ión Brancoviciu. Alegerea acestui din urmă a fost cassată din motiv, că nu aparține împăduriților. În locul lui a fost mai târziu ales Betia din Pătaș.

Dacă luăm în considerațiune că Comunitatea de avere la început, n'a avut nici casă, nici masă, ér membrii Comitetului și funcționarii sîi au fost plasați în 2 odăi sêrăcacióse și pe dasupra trebuiau sê-și cumpere din avutul propriu chiar și recvisitele de scris, ne putem închipui greutățile nespuse ale începutului. Este adevêrat că din venitele pădurilor, încassate pe durata segregățiunei, adevă în intervalul dela 1873—1879 a primit Comunitatea de avere 4000 fl. Dar suma acêsta nu era suficientă nici chiar pentru acoperirea dărilor, cu atît mai puțin putea sê ajungă pentru plățile funcționarilor și a organelor silvanale.

A fost peste mēsură greu începutul. Multe erau neajunsurile și de nescris lipsele. Dar alesul grănicerilor, președintele Traian Doda, sprijinit de o pleiadă de bărbați desinteresăți, a știut sê

delături pedicile și toate greutatea și fără înpovărarea împăduriților
 să deschidă isvóre nescavere de venit. Prin muncă fără plată, prin
 economisări, mai cu sémă prin talentul său organisătoriu și prin

Palatul nou al Comunității de avere din Caransebeș.

conecsiunile sale cu lumea din afară, pricepù să atragă cumpărători
 de produse silvanale, să restabiléscă ecuilibrul bugetului, mai mult :
 să arâte în curând prisosințe considerabile.

Domnul Ilie Curescu, următorul său în scaunul prezidențial, a continuat cu mult succes opera începută. Adânc cunoscătoriu al tuturor afacerilor Comunității de avere, pentru-că după cum s'a arătat mai nainte, dânsul ca membru al comisiei de segregare avuse ocaziune să vadă fie-care plaiu și vale al vastului teritoriu, și prin ținuta sa neînfrică, devenind „enfant”-ele teribil al comisiei, în diferite rânduri a putut să stăcă favoruri pe sâma fraților săi, — duce cu mână sigură Comunitatea de avere spre înflorire.

Las să vorbescă faptele și cifrele, care sunt mai elocvente de cât imnurile de laudă și premărire.

Între bărbații de specialitate, care regulăză afacerile tehnice silvanale, n'am aflat la început nici un Român. Astăzi în șirul acestora nu aflăm nici un străin; ăr sumariul socoților anuale pro 1902, — după îndestulirea împădurităilor cu recerînțele lor la pășunea de munte și de păduri, la jirovină, la lemne de clădit, și de construcție pe lângă taxe moderate, apoi la lemne grătuite de foc, în valôre de 80.000 cor. la an, în fine afară de daunele silvanale în preț de 218.000 cor. — arată economisări făcute în valôre de 718.184 cor.; fondul gimnasial format de Comunitatea de avere represintă suma de 95.327 corône.

Comunitatea de avere, care la început n'a avut nici măcar o câncelarie pentru ținerea ședințelor comitetului ne arată astăzi edificii pompoze, cancelării și cuartire pentru forestierii sei în Orșova, Bozoviciu, Teregova și Ohaba-Bistra. Cea mai luxuriôsă zidire e fără îndoială palatul nou din Caransebeș, pe care ni-l înfășoază figura presentă. Edificiul acesta este o adevărată podôbă a orașului nostru și are menițiunea a servi spre adăpost funcționarilor din centrul Comunității de avere.

Terminăm cu dorință, ca Comunitatea de avere a fostului regiment confiniar romano banatic să crească și să înflorască.

Grănicerul.

Ilie Curescu.

Domnul Ilie Curescu s'a născut în 13 August 1838 în Do-
maşnia. După absolvarea scólelor elementare şi normale prescrise
pentru ténerii din confiniul militar a întrat în institutul militar din
Caransebeş, așa numita şcolă regimentală, érá după absolvarea

acesteia a intrat în institutul militar din Wiener-Neustadt (Militär-lehrer-Institut).

În 1855 fu asetat, era în 1856 înaintat de corporal, în 1863 de cadet sergent (Cadet-Feldwebel) ca profesor la școala militară din Caransebeș, era în 24 Aprilie 1866 fu înaintat de oficer și totdeodată numit comandant al școlei militare numite. Acest post l-a ocupat dânsul până la desființarea graniței, după carea, în 1872 fu transferat la regimentul de infanterie Nr. 31, mai apoi la 1873 fu pensionat în urma propriei cereri.

În decursul serviciului militar activ a luat parte în resbelele din 1859 și 1866.

Trecut la pensiune n'a încetat să fie activ pe toate terenele vieții publice, punându-se în serviciul intereselor poporului nostru. Astfel a fost membru al comisiunii locale pentru împărțirea pădurilor între erariu și fostii grăniceri (dela 1874 până la 1879) în care calitate a făcut neprețuite servicii grănicerilor prin pășirea sa resolută și neînfrică, cu carea nu numai a pus stavilă încercărilor de restricțiune, ci a obținut chiar și favorisări; a fost președinte și prețuitoriu al comisiunii cercuale și membru în direcțiunea catastrală pentru staverirea dărei de stat. Este membru fondator al reuniunii române de cântări; membru pe viață al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român; al societății pentru crearea unui fond de teatru român; membru fondator al reuniunii învățătorilor confesionali din dieceșă Caransebeșului; membru al casei române etc.

Are mari merite pentru înființarea reuniunii oficianților (Beamtenverein) din Caransebeș, a cărei președinte este din 1884 încôceea; apoi are parte leonină la înființarea societății comerciale „Severineană“, a căreia președinte este, și pe care o conduce cu pricepere și devotământ. Este reprezentant comitatens și orașenes. Era în sinul bisericei ocupă posturi de onoare anume: este asesor consistorial, asesor suplent în Consistoriul metropolitan, deputat sinodal și congressional.

Mari sunt meritele DSale în ce privește comunitatea de avere, la carea dela 1879 până la retragerea generalului Traian Doda a fost membru în comitet, era dela retragerea generalului Traian Doda conduce comunitatea de avere cu zel neobosit și interes viu ca președinte, având în vedere numai prosperarea aceleia. Toate aceste avându-le în vedere putem cu drept cuvânt dice, că de preste 30 de ani stă cu credință în serviciul intereselor poporului nostru.

O calitate nobilă a domnului Ilie Curescu încă trebuie atinsă, și anume „dărnicia“ cu toate ocaziunile, apoi și iubirea de biserică și neam. Calități, cari îl rădică în ochii nostri, și cari ne îndreptătesc a spera, că dăruindu-i D-zeu viață și sănătate, și de aci înainte va servi cu credință cauzelor poporului nostru, ca un vrednic fiu al bisericei noastre și al nămului românesc.

Grăniceriul

(Dramă populară în două acte)

Persónele:

Rusalin, grăniceriu, de 50 ani.

Talia, nevasta lui, de 45 ani.

Petru, de 25 ani }
Afilon, de 22 ani } fiii lui Rusalin.

Crina, de 18 ani }
Stana, nevasta lui Petru, de 22 ani.

Nepoșel de 4 ani.

Crăciun, grăniceriu de 50 de ani.

Iconia, nevasta lui, de 45 de ani.

Semenica, de 18 ani, fiica lui Crăciun.

Sinesie, de 20 ani, un fecior grăniceriu.

Safta, }
Rista, } lăcți corturari.

Acțiunea se petrece într'un sat grăniceresc pe timpul confiniului militar.

Actul I

Nainte de războiu

O odaie grănicerescă. În fund două ferestri, între ele o iconă, la dreapta o ușă. la stânga un cuieriu pentru armătură, o masă și scaune. Punevi și ștergare ca decorății.

Scena 1

Rusalin și Crăciun șed la masă.

Rusalin. Rele sciri se aud; mă tem, că érá o se fie o bătaie mare. Cu Tălienii nu mai avem pace; Garibaldi érá s'a sculat, adună feciori pentru craiul lor.

Crăciun. Eu am auzit, că și Praisul se mișcă, vré el se fie împărat.

Rusalin. Ba asta n'o fi. Ce, el vré se se prindă cu împăratul!

Crăciun. Veți, mă! s'a vorbit cu Tălienii, se ne apuce din două părți.

Rusalin. Apoi pentru ce suntem noi grănicerii și mulțimea

de ôste?! Da' nu-ți aduci aminte, câți eram la Veneția, la Padua, la Milano, la Mantova și Ddeu mai scie, ca frunza și érba.

Crăciun. Ei, ddeu, cum se nu-mi aduc aminte. Când mă gândesc, grele zile am avut.

Rusalin. Hei, hei, grele ddeu!

Crăciun. Nu cutezam nici doi, să umblăm pe uliță, că nu sciai, din care parte venia cuțitul Tălianului.

Rusalin. Apoi și muerile lor! Siniore, carro amice, fratello până te înșelă la o parte; și atâta, erai perit. Sermanul domnul lainant Serafim, era s'o pătescă cu bella dona lui, dacă nu veniam noi pe nimerite; îți aduci aminte?

Crăciun. Cum se nu; dar' is și frumose drăcoicele.

Rusalin. Pe frumșeta lor, nu dau nimic; nici pe dece din ele nu dau una din muerile noastre.

Crăciun. Bine ȑici; bărbatul acuș e la cumpanie, acuș la strajă, ba la muștră, ba la hotar, la cordon, abea mai ajunge să are puținul pământ, să-l săpe să-l cosescă, — și nici asta nu o pôte face fără muiere și glôte, că nu-i ajunge vremea de atâtea slujbi.

Rusalin. Drept ai; ea mai tórce fuiorul și lâna, cósă, țese, te îmbracă dela cap până la picióre.

Crăciun. Apoi ddeu! casa, țarina, vitele, glôtele, tôte, tôte sunt în grija muierii noastre.

Scena 2

Cei dinainte. Afilon (*Îmbrăcat grăniceresce*).

Afilon (*cu arma în mână, curelele cu baionetul și patron-tașul în cruce peste pept. Întră*): Bună ȑiua! (*Arma la picior*).

Crăciun. (*Se ridică, salută milităresce*). Să trăesci!

Rusalin (*cătră Afilon*): Ce-i de nou la cumpanie?

Afilon. A venit porunca dela regiment, să ne gătim de bătălie.

Rusalin (*încet cătră Crăciun*). Vai de mine...

Crăciun (*tot aparte*). Vai de noi... (*cătră Afilon*). Venit-a și Trandafir al meu?

Afilon. A venit cu mine. (*depune armatura în cuieriu*).

Crăciun. Să merg și eu acasă. (*Se ridică*).

Rusalin. (*Se ridică*). Haida în grădină, să veȑi resadnițele, de cari vorbirăm, apoi te veȑi duce.

Crăciun. Dă, să mergem. (*Ese cu Rusalin*).

Afilon. (*Singur*). Tot am auȑit de bătaie și ecă n'am scăpat... Ce să mă fac acum! Cum o să plângă mama, dar cum o să suspine Semenica. Ei hei! cel puțin să nu-i fiu spus, că o iubesc, pôte că nu i-ar fi căȑut așa de greu... Ei dar așa-i cântecul grănicerului (*Cântă*):

Vai săraca cătana!
Când îi vine porunca,
Lasă patul și hodina,
Lasă prânzul, lasă cina,

Lasă mândra suspinând
Și părinții lăcrămând,
Și ia pușca de ciuchină
Și apucă 'n țără strină*).

(*Privesce spre ferăstră*) Munților și codrilor! cine scie, o să vă mai ved... Ah! ecă vine Semenica (*Se ratrage*); a-bună-samă după tată-său.

Scena 3.

Afilon și Semenica.

Semenica. (*La ferestă din afară*) A, mi-să 'mpare, c'ai cântat.

Afilon. Ec' așa de dor; dar' vină 'n casă.

Semenica. Tata-i la voi?

Afilon. La noi; dar vină 'n casă.

Semenica. Vin, vin. (*Plcă dela ferestă*).

Afilon. (*Singur*). Și chiar acuma trebuie să plec în țară strină, acuma, când i-am spus, că o iubesc.

Semenica. (*Înră*). Bună ziua! Unde-i tata?

Afilon. Mulțămesc D-Tale! S'a dus cu tată-meu în grădină. Dragă! ți-a spus Ttrandafir, că...

Semenica. Mi-a spus, că plecați la Prais. (*Suspînă*).

Afilon. La Prais,.... și tu rămâni singură.

Semenica. Ah! (*Privesce jos*) singură. (*Ia un fir din opreg și-l sucește*).

Afilon. Și eu me duc cu dorul tău... Spune-mi, vei gândi la mine, (*Semenica îl privesce*) ori me vei uita.

Semenica. Afilone! nu vorbi așa.

Afilon. Și dacă venim dela bătaie, spune, me vrei?

Semenica. (*Sficioasă*) Me tem, că veți, — să pôte întâmpla, să ajungi șarjă, si.. și.. te vei uita, când vini, mai curând la... la cocóna Lisi a domnului lainant, decât la o fată ca mine.

Afilon (*Cu foc*): Nici odată (*Voiesce să o înbrățișeze*) Dragă Semenică!

Semenica. (*Să 'ntorce repede spre ușa*). Mă duc să chiem pe tata acasă. (*Ese*).

Afilon (*Singur*): Deie Dumnezeu, să ajung șarjă, dar' pe tine nu te las, nu, — nici odată.... Semenica îți vorbește în limba dulce, pe carea a lăsat-o D-đeu Românului, érá cocóna Lisi, — par'că n'ar fi și ea fată de grăniceri. Mai de ună-đi mă întâlni și-mi đise: Herst tu Alifon! beglăiteresce-mě auf der holda, scii dort între anini, sind so file fergismainihturi. Auđi tu vorbă românescă! Ba că đeu! Dacă n'aș fi umblat la șcôla nemțască, đeu de sciam, că ce-mi vorbește. Să nu fie fost fata domnului lainant, o lăsam..... Dómne, apără-mě!

*) Tóte cântecele sunt culese de pe Valea-Bistrei.

Scena 4

Afilon și Talia.

Talia. (*Între*) Afilóne, dragul mamei, vai de noi! (*Plânge*).

Afilon. Nu plânge mamă, și tătucu a fost în Italia, a stat acolo trei ani și a venit acasă; D-zeu ne va ajuta și nouă.

Scena 5

Cei dinainte, Rusalin și Crina.

Rusalin. (*Între cu Crina*) Talie, Talie! de ce îți faci inimă rea!

Crina. Afilóne! și nenea Petru trebuie să mergă?

Afilon. Toți până la 32 de ani.

Talia. Copiii mei! (*Plânge*).

Crina. (*Plânge*) Toți se duc.

Rusalin. (*Supărat*) Da tăceți odată, că dóră nu-i duce la spinzurătoare; cine a și vădut asta? Porunca împărătească trebuie să se 'mplinască. Dóră n'o să lăsăm pe imperatul și țara de batjocură la dușmani?

Afilon. Drept ai tătucă! Grănicerii au fost întotdeauna cu credință împăratului și viteji în bătălii.

Rusalin. Veți așa dragul tatii, pórtă-te bine, fi cu vitejie, și să scii, că și dușmanul te va prețui, ărá de vei fi o mămăligă crudă, și nu aperi stégul nostru, esti vrednic să fii rob la dușman și de pildă și batjocură lumii; mai bine nici să nu-mi vini acasă, decât să-mi faci mie și grănicierului rușine.

Scena 6

Cei dinainte și afară de bină voci; Iconia.

Afilon. (*Afară bate doba de adunare*). Écă ne strigă la porunci; me duc, să fie cineva și dela numărul nostru.

Rusalin. Las', că me duc eu. (*Ese*).

Crina. Me duc și eu cu tata. (*Doba înceléză*).

Talia. Ba rămâni cu noi. (*Sede la masă*).

Afilon. Da nenea Petru nu a venit dela cordon?

Talia. Nu, dară acuș trebuie să vină.

Vócea 1. Habtac!....

Crina. (*Vine la feréstă*) Să ascult, ce strigă. (*Remâne la feréstă*.)

Vócea 1. Numărul unu!

O voce. Hirr!

Vócea 1. Numărul doi.

O voce. Hirr!

Talia. Vai de mine, copiii mei! (*Îș acopere fața*).

Afilon. Mamă nu fi tristă, bun e D-zeu.

Talia. Dar cum să nu fiu tristă, când trebuie să plecați la bătaie și ve bagă în foc.

Crina. Ecă vine și Petru dela cordon.

Talia. Singur?

Crina. Cu Stana; ea s'a dus în calea lui.

Talia. Da copiii unde sunt?

Crina. Ei sunt cu tătucu la porunci.

Afilon. Trandafir e acolo? (*Sede și el la masă*).

Crina. El nu e; dară doda Iconia și Semenica sunt acolo.

Vócea 1. Numărul 85!

O voce. Hirr.

Crina. Vine și Sinesie a forșandului.

Vócea 1. Numărul 86.

O voce. Hirr.

Crina. Uită, Sinesie stă lângă Semenica.

Afilon. (*Să ridică supărat*). Eu nu știu, ce tot are Sinesie cu mine. Mamă! tot așa se legă de mine.

Talia. Vei fi vorbit ceva.

Afilon. Nici în gând nu mi-a venit să vorbesc. Duminecă la joc, când jucam cu Semenica, una se tot freca de mine.

Crina. Acuma vine numărul nostru.

Vócea 1. Numărul 104.

Rusálin. Hirr.

Vócea 1. Numărul 105.

Iconia. Hirr.

Talia. Dela numărul nostru merg de odată doi.

Afilon. Ce se facem, o se mergem, pentru împărat și țară mergem.

Crina. Nenea Petru și Stana încă au stat la porunci.

Talia. Să ascultăm și noi, că de peste drum se aude bine; se aud cu urechile mele porunca, carea chiamă copiii.

Crina. Mai sunt câteva numere și gată cu strigatul.

Afilon. Să ascultăm dară.

Talia. (*Tristă*) S'ascultăm, (*Să redică, merge spre ferestă*) S'ascultăm.

Vócea 1. Numărul 183.

O voce Hirr, (*Să face o pauză mai lungă*).

Vócea 1. Habtac! Dați urechie. În scire se fie la tot numărul, că a venit poruncă dela general comando, cumcă, fiindcă dușmanii s'au redicat asupra înălțatului nostru împărat, tot numărul se se gătască de marș; și toți câți sunt până la 32 de ani și cătane, se fie Sâmbătă dimineața la 8 césuri la companie cu pușca, baionetul și patronașul; se fie visitați de domnul fálceriu, dacă sunt sănătoși, și se primésca mondurul. — Ați înțeles? Abtretien.

Talia. Am înțeles. (*Jalnică*) Copiii mei!

Crina. Mamă, mamă! așa e porunca, ce se facem!

Afilon. Cine scie, ne bagă și pe noi în foc.

Talia. Dragul mamei se póte întempla, chiar pe voi se ve bage.

Rusálin. (*Întră*) Așadară Sâmbătă la companie.

Talia. Am auzit de pe ferestă porunca grea.

Rusalin. Unde remase Petru cu Stana și copiii lor? (*Sede la masă.*)

Scena 7

Cei dinainte, Petru, apoi Stana.

Petru. (*Între, armat dela cordon*). Bună vremea! (*Depune armatura în cuieriu*).

Alifon. Mulțămim D-Tale!

Talia. Petre, Petre! vai de noi, Petre!

Petru. Și asta o să trecă.

Rusalin. Talie! da mai lasă-te odată.

Petru. Măi Afilone! o să vezi și tu cum e focul.

Stana (*Între*). Mamă, mamă! ce să mă fac! (*Plânge*) rămân cu doi copii mici.

Petru. (*Cătră Stana*) Mă nevastă! fii cuminte; mai bine vezi d'o cămașă și ce-mi trebuie de drum.

Rusalin. Vezi așa Petre! luați-vă pușcile și curelele, și le curățiți, să vă vedeți în ele ca în oglindă; ăra tu Stană și Crină vedeți, ce mai aveți p'afară. (*Stana și Crina ies. Petru și Afilon iau armatura din cuieriu*). Frecați-le bine, să nu ne afle la smintelă.

Petru. Las', tătucă, că n'om fi de rușine. (*Iese cu Afilon*).

Talia. Rusaline! Cine scie, o să se'nțorcă copiii mei.

Rusalin. Bun e D-zeu. Cum le-o fi ursita, așa o fi.

Talia. Rămânem numai cu glótele.

Rusalin. Nepoții moșului, ei o să ne înveselască.

Talia. Cu ei o să ne mai mângâiem.

Rusalin. Merg și eu, să mai văd pe la vite, apoi mă duc la Crăciun să mă înțeleg cu ei pentru Afilon și Semenica. Am vorbit cu el în grădină.

Talia. Să merg și eu cu tine?

Rusalin. Las' că te chiem, când o fi să merg. (*Iese*).

Talia. (*Singură*). Dómnne! Dómnne! Când óre ne scăpăm de dușmani! (*Aședă scaunele la loc*). — Au nu ar putea toți să trăească bine unul cu altul, de ce rîvnesc unul la averea altuia? De ce nu lasă să trăească fiecarele după rostul și puterea lui?... A, dușmani, multe lacrimi am vîrsat din pricina voastră, mult dor am înecat în inima mea, multe nopți am petrecut suspinînd, mai întău pentru bărbatul meu și acuma Dómnne, of (*Suspînă*), pentru copiii mei... Voi dușmani vreți să-mi luați copiii, să mi-i îngropați fără lumină, fără lacrimă pe mormînt. Oh Dómnne! adă ȋiua păcii, ȋiua bunei înțelegeri și a frăȋiei, să nu mai fie dușmănie pe pămînt.

Scena 8

Talia și Petru.

Petru. (*Întră cu arma în mână și un pelec de lână*).
Mamă, te cheamă Stana, e cu copiii în casa ceealaltă.

Talia. Ce vré?

Petru. Eu nu știu; a ăis, să mergi; acolo e și tătucu.

Talia. Mă duc. (*Eșind*) Dómnne ajută-ne! (*Ese*).

Petru. (*Singur*). M-i jăle de mamă, dar m-i jăle de nevastă și de copii. (*Sterge arma cu pelecul*). Hei, hei! (*Stergënd arma cântă*):

Vai săracii grăniceri!
Cum se despart de muieri,
Varsă lacrimii ferbinți,
Cum se despart de părinți,
Și copiii lângă vatră
Nu știu, cine le-a fost tată.

Cât e lumea și țara,
Nu-i cu dor ca cătana,
De unde cătana plécă,
Rēmăne casa săracă
Și pluguțul din obor
Și casa plină de dor.

(*Privesce arma*) Așa, acum e bine. (*Pune arma în cuierii*)..
Noa! a nimerit și Afilon, când se se însore.

Scena 9

Petru și Afilon.

Afilon. (*Întră cu arma 'n mână*). Nene Petre, cum e în țară strină?

Petru. Cum se fie; ca în străini, că dóră nu o fi ca acasă.

Afilon. Asta o știu; tu ai fost în Italia, cum e lumea p'acolo.

Petru. 'Poi ăeu, e cu vâi, câmpii, sunt și mări, cât te uiți cu ochii numai apă.

Afilon. Nu-mi spune ce am învățat la școlă; cum trăesc ómenii.

Petru. Șod mai ești; cum se trăescă, ca toți ómenii, numai că vorbesc în alte limbi.

Afilon. Mă, da nu mă înțelegi.

Petru. (*A parte*). Mă ameșesc cu întrebările; o să-l păcălesc. (*Cătră Petru*) Ba te înțeleg, ascultă: Acolo nu trebuie atâtea lemne de foc, ca la noi, sórele e aprópe și așa arde, par' c'ai fi în cup-toriu. Afilóne, dacă ai pune o ólă cu pásulă și peșce în nisip, acuș ferbe, așa s'a înferbintat nisipul de sóre.

Afilon. (*Rizind*) Da nu mai vorbi.

Petru. Ce gândesci; când sórele apune, așa e de aprópe, că poți aprinde lula în sóre.

Afilon. Da taci, (*Ride*) ha-ha-ha-ha!

Petru. Tu rizi; mă! trebuie să știi, că acolo departe în Italia e marginea lumii, d'aci încolo numai este nimic; ședi pe dunga pă-mēntului și slobozi picióarele în nimic. Éc'asa. (*Sede pe scaun și balanséză picióarele*).

Afilon. Da nu vorbi nezdăvenii; tu gândești, că pământul e în dungi; no! asta n'am mai auzit.

Petru. (*Se ridică*). Apoi ce me'ntrebi, dacă scii; mai bine sterge-ți pușca și vină la curele. (*Esă*)

Afilon. (*Singur*). Aș dori, să ved și eu lumea, dar' aș mai voi să rămân acasă, să ved pe Semenica în totă ziua, să vorbesc cu ea și cu ai mei. (*Sterge arma cu un petec*). Hei! hei! — apoi ȕeu? ȕeu! trebuie să plec.

Scena 10

Afilon, Rusalin și Talia.

Rusalin. (*Întă cu Talia*). Ești gata cu pușca?

Afilon. Gata. (*Pune arma în cuerin*).

Rusalin. Afilone, vreu să te întreb ceva. Spune-mi adevărat, ai voie d Semenica?

Afilon. (*Sficios*). Eu — eu am voie, dacă voiți și dumniavăstră.

Talia. Noi o voim, dară acuma, veți tu bine, nu să pôte.

Rusalin. O fi, când s-o face pace, dacă cumva până atunci Semenica nu s-o mărita după altul.

Afilon. Eu nu cred.

Talia. Ce scii, veți, că Sinesie a forșandului umblă după ea; apoi el e bogat și de cătănie nu e bun.

Afilon. Semenica să se mărite după Sinesie?!

Rusalin. Fătul meu! Cum o fi, așa o fi, că veți așa e rëndul la fete, când îi vine norocul, ce să facă, o să se mărite.

Talia. Și mie m'ar pareă rău, să ne scăpe Semenica.

Rusalin. Resboiul pôte să țină multă vreme, și Semenica, dacă va fi rinduit dela D-ȕeu așa...

Talia. S'o mărita după altul.

Rusalin. Dacă s'o marita, ăcă o fi măritată, că dără mai sunt fete tot așa de bune.

Afilon. O fi. (*Sficios*). Numai vedeți dumniavăstră, ei sunt vecini cu noi, apoi ne-am dădat cu ei. Eu am vorbit cu Semenica și ea a ȕis, că me așteptă numai părinții ei să se învoăca.

Rusalin. Afilone! Să-ți spun dară, cum ne-am înțeles. Am fost acuma cu mămă-ta la ei și ne sfătuirăm, că dacă veniți acasă în pace și sănătoși, adecă tu și Petru și Trandafir, apoi să ne încuserim; până atunci tu pörtă-ți omenia ta ve împlinesce-ți slujba în cătănie cu cinste. Omenia omului plătesce mai mult decât orice pe lume. Acuma mă duc la Petru și Stana, să le spun și lor. (*Ese*).

Talia. Astară ne ducem toți la ei, să ne înțelegem și mai bine, cum să fie; numai să deie D-ȕeu se ve întorceți în pace și sănătoși. (*Mergend spre ușa*). O! de n'ar fi fost bătaia, de n'ar fi dușmani pe lume! (*Ese*).

Afilon. (*Singur*), Dómne, Dómne! și chiar acum a trebuit să vină porunca de marș. (*Neliniștit*). Ei hei! dar ce să facem! porunca împărătească trebuie să se împlinescă... Trebuie să plec, trebuie să las pe Semenică. (*Cântă*).

Mândruță rămâi în pace,
Până vremea s'o întorçe,
Până s'o însenina,
Apoi ér' ne-om bucura.

Că me duc în țări străine
Tot cu gândul meu la tine.
Rógă-te lui Dumnezeu,
Să me apere de reu.

Ajungă-te mila mea,
Să-ți ajute Precesta!

(Cortina cade).

Actul II

După războiu

Bina e o curte; în fund o poartă și o ușiță, cari despart curtea de stradă, la stânga un gard cu o ușiță în spre grădină, la dreapta casa lui Crăciun cu o ușă, naintea casei o masă și două bănci.

Scena 1

Iconia, apoi Semenica

Iconia. (*Sede la masă și țorçe*). Nu știu, ce să mă mai fac cu fata mea... Se uscă din picioare... De când veniră acasă dela bătaie și Afilon n'a venit, nu mai am cap cu ea, e tot tristă și nu scie nici ce face... Sermanul!... va fi perit... Dar și Talia plânge cum plânge, de când numai Petru a venit acasă... (*Suspini*). Semenica mea! Mi se prăpădesce fata... Era bine, dacă ar fi venit și Afilon, ... s'o fi prăpădit prin cele spitaluri... Trebuie să o fac să-l zeuite... Forstandu ar voi să o ieie după Sinesie. De sciam asta nainte de bătaie, nu o am fi făgăduit lui Afilon... Afilon nu e, s'o mărităm după Sinesie; bag'sama așa i-a fost data și ursita.

Semenica. (*Între din stânga cu mâna pe frunte*). Mamă, mamă, nu mai pot de cap, pare că se desface.

Iconia. (*Se ridică*). Draga mamei! (*Pune mâna pe fruntea Semenicei*). Mai lasă-te de gânduri, poți așa a fost ursit, să nu te măriti după Afilon, ci după Sinesie.

Semenica. Fii bună mamă! nu mă tot necăji cu Sinesie; el numai în ciuda lui Afilon mă cere.

Iconia. Da lasă-te; că dóră nime nu se însoră în ciuda cuiva. Fii cuminte dragă! Vezi tu bine, ei sunt bogați și vei avea un traiu bun la ei; ascultă-mă și érá vor fi tóte bune.

Semenica. D-vóstră m'ați făgăduit lui Afilon; și eu — eu nu pot suferi pe Sinesie; el e dușmanul lui Afilon, el l-a făcut și mort.

Iconia. Da taci, nu vorbi.

Semenica. De câte ori mă întâlnesc îmi dice: Afilon e mort, mărită-te după mine.

Iconia. Apoi dău, el dice bine; și tată-tău încă dice, să te măriți după Sinesie...

Semenica. Mamă, mălaiul e copt, mă duc la Trândăfir?

Iconia. Ba, mă duc eu; tu vezi prin casă și mai cósă, până vin. (*Ese în drépla*).

Semenica. (*Singură*) Să cos, (*Suspină*) să-mi cos un ciupag de mörte, dară nu de cununie cu dușmanul meu. (*Desperată*). O Dómne, Dómne, ce să mă fac. Toți vreu pe Sinesie, pe dușmanul lui Afilon... E făcătură; asta nu-i lucru curat. (*Își face cruce*). Dómne! feri-mă de rău.

Iconia. (*Reîntră cu furca la briu și straița cu mălaiul*). Semenică, să învălui spuza, să nu se stingă și mai vezi prin casă. (*Ese prin ușița din fund*).

Semenica. Las' că fac... (*Singură*). Póte că au zuitat, să-l cetescă între cei morți; — o fi, că dacă ar fi el viu, m-ar fi scris, cum a scris asta. (*Scóte din sin un plic de epistóle și îl sărută*). Asta a scris-o nainte de ce a intrat în foc. (*Pune plicul în sin*) ... Au, inimă, au! (*Ese pe ușa din drépla*).

Scena 2

Sinesie, Semenica afară de bină.

Sinesie. (*Întră pe ușița din fund*). A! te vădui draguță! Tu nu-mi scăpi. — După mine te vei mărita, nu după cănele de Afilon. — Până să vindecă și vine șchiop și căznit din spitalul Olmiț, tu ești a mea.

Semenica. (*Cântă*)*).

Când gândém, să-mi fie bine,
Oh, amar și vai de mine!
Când gândém, că am mai mult,
Am perdut și ce-am avut.

Sinesie. Ce-ai perdut; un sărăntoc șchiop; să și plătesce, să-l jălesc. Dar' las' Afilóne! că ți-o fac, acuma e apa pe móra mea (*Amenință cu degetul*).

Semenica. (*Cântă*).

Frunză verde de cicóre,
Inimióra rău mă dóre.
Taci inimă, că-ți fac loc,
Să ese pară de foc.

Sinesie. (*Ironie*). O sermana inima ta, că și are pentru cine arde în foc, pentru o schidólă de cătană.

* Melodia ca la „Resai lună” (Sopran) de Muzicescu.

Semenica. (*Cântă*).

Totă lumea tot m'entrébă:
De ce-'s tristă ş-aşa slabă?

Sinesie. (*Ironie*). Apoi dău! te topesci ca cêra de para focului.

Semenica. (*Cântă*).

Tristă slabă, cum noi fi
Ce-am perdut n'oi mai găsi.

Sinesie. (*Iritat*). O să crepe, ca un câne, îi port eu grija.
Semenica. (*Cântă*).

C'am perdut un bine mare
Ş'am rămas plină de jale.

Sinesie. Dacă ești fără de minte. Mărită-te și-ți trece de jale. Auzi, mă, sărăntocul ăla e un bine mare. (*Iritat*). Noa, las' (*amenință*), până vei fi nevasta mea, îți arăt eu binele.

Semenica. (*Cântă*).

Taci inimă nu jăli,
Mult în lume nu vei fi;
Vei trăi o zi și două
Și vei trece ca ș-o rouă.

Sinesie. (*Iritat*). Mai nainte trebuie să fi nevasta mea, o zi și două, cum zici, apoi poți merge la Mantova, ori dacă vrei la Olmiț la drăguț, să vi se prăpădască ôsele, să nu vă mai aud nici de nume... Am voit să vorbesc cu tine șerpóică, dar' te las acuma, că pré mă necăjiși cu cântecu-ți. (*Voesce să iese prin fund, dar' se-ntălnesce cu Safta*).

Scena 3

Sinesie și Safta (*Ea are o băță și pe umărul stâng îi alărnă o straiță*).

Safta. (*Între prin ușa din fund*). A! Sinesie! ești aici!

Sinesie. Taci, nu striga. Safto! îți dau un taler, să-mi faci de noroc, să capăt pe Semenica.

Safta. Că ea așteptă pe Hafilon.

Sinesie. (*Îi dă un ban de argint*). Tu să-i spuni, că el a murit, că cu el ș-aşa n'ar fi avut noroc și traiu bun. Tu fă cum scii; și dacă se mărită după mine, îți dau cinci taleri noi.

Safta. Cinci taleri noi îm dai?! Las'o pe mine, c'o vrăjesc,

Sinesie. Ît dau. (*Deschidând ușa la portă*). Să nu-i spuni. că am fost aici, — auđitu-m'ai? (*Ese*).

Safta. Cinci taleri noi, nouți sunt hai mei. Multe fete dău ham oborocit, nici hasta nu-mi scăpă. (*Se apropie de ușa din*

drépta și lovesce cu bâta în prag). Găzdăriță, găzdăriță, a venit baba Safta, să-i dai ho cójă de mălai.

Scena 4

Safta și Semenica.

Semenica. (*Între din drépta*). Numai eu sunt acasă; ce vrei?

Safta. Dă la baba ho cójă de mălaiu, să-ți spun de noroc din palmă, ori cu bóbele.

Semenica. Nu-mi trebue, că ș'asa n'am noroc.

Safta. Baș de haia, să-ți fac de noroc, că eu știu multe dragă! Adă palma; și să vezi de nu-ți gicesc.

Semenica. Na dară. (*Tinde palma dréptă*).

Safta. (*Suflă de trei-ori în palma Semenicei și o ține de degete*). Bagă samă dragă? (*Cască*). Hei dragă! Cum se arată, nu e bine cu tine, că la tine sunt multe adunate; tu hai dor dela un fecior, care te-a hînșelat, pe tine te-a lăsat și de alta s'a legat. (*Cască și arată cu degetul o linie din palma Semenicei*). Dar uită-te haici; el s'a betejit și pôte, c'a murit.

Semenica. Safto! (*Retrage mâna*). Tu minți.

Safta. Eu hiți spun, ce mi să harată. Adă palma și pune ho groșită, mai bine ho libruță.

Semenica. (*Aparte*). Să fie Afilon întru adevăr mort. (*Scôte din sin un ban, îl pune în palmă și tinde mâna*). Na, dară te uită bine.

Safta. Să hai noroc, să hâmble norocul după tine, ca musca după căne. (*Cască și ține mâna de degete*). Hacuma se harată, că hun fecior d'aprôpe, hii frumos și bogat, pe tine te-a îndrăgit și vine în pețit.

Semenica. (*Retrage mâna supărată*). Lasă-te, dă-mi pace.

Safta. Dău, se topesce de dragul tău; nu fugi de noroc, că-l hai în mână. Ian să-ți dau în bóbe, să-ți spun de hai vr'un dor; adă hun fir de păr sau de chieptóre, să-ți descânt și la sóre. Adă ho sită, până caut bóbele.

Semenica. (*A parte*). Să cerc și asta, să vîd, ce o să mai mintă.

Safta. Nu sta pe ginduri dragă.

Semenica. Fie; acuș. (*Ese îndrépta*).

Safta. (*Singură*). Ham știut, că se prinde. (*Scôte din sin o legătură cu fasole*). Ho să capăt cinci taleri noi; și ce pot scôte dela Semenica, carea se uscă din picióre de dorul lui Afilon; haponi tréba lui Sinesie, cum ho trăi cu ea.

Semenica. (*Vine cu o sită*). E bună?

Safta. Bună, bună draga mea. (*Șede jos și pune sita în pólă*). Hadă un fir din chieptóre.

Semenica. (*Smulge un fir și-l dă Safetei*). Eăa firul. Să-mi spuni, unde-i dorul meu.

Safta. Ș'o cêpă hai grădină, c'o bucatură de slănină.

Semenica. Numai să-mi spuni bine, îți dau.

Safta. Bine, cum spun bôbele. (*Pune bôbele pe silă, și le mestecă cu firul*). Să hai noroc! (*Cască*). — Morei odovei, tu dei odolare ciornașot, to dielo bah. (*Își face cruce*). Patrușeci și patru de bôbe. (*Le mestecă*), cum știți încolți, cum știți răsări, înflori și rodi, hașa să-mi sciți spune, unde-i dorul Semenicii, unde cresce și 'nfloresce. (*Suflă de trei ori, înșiră bôbele pe silă*). — Dragă! dorul tîu hii departe, (*casacă*) departe; huită-te haici, cum s'a pus bôbele în cruci cu semnul. Cu dorul hăsta n'ai noroc, că-i cu cruce.

Semenica. (*Suspină*). Eăa minți!

Safta. Hașa dîu! ho fi murit în țări străine. (*Arală bôba negră*). Veđi hăsta ôcheș, hii bogat și numai pôte de dragul tîu; cu hăsta o să hai un traiu ca în raiu.

Semenica. (*A parte*). Safta-i cumpărată.

Safta. Nu te gîndi mult dragă, să hai un traiu ca în raiu.

Semenica. O fi. (*A parte*). De n'ar fi dușmani pe lume.

Safta. Dă-m un pumn de faină, să fac ho turtă la copii și ho chimeșută, fie și ruptută, că's ca napul; să-ți fac de diochi și de ciasul slab; să-ți fac și de dîne, să vină ôcheșul mîne.

Semenica. (*Supărată*). Du-te d'aci, ești o mincinosă; tu ești cumpărată, nu-ți dau nimic.

Safta. Auleo! nu te mânia dragă! Vrei să-ți fac ho vrajă, că ești tîneră și frumoasă, dîu hașa, să te măriți. (*Ia bôbele le lîgă în pelec*).

Semenica. Eu nu mă mărit; du-te, ți-am spus. (*Ia sila*).

Safta. Multe fete ar vré să haibe norocul tîu (*Se ridică*). Tu ești bună la dînele curate, hai noroc, ascultă-mă, dragă, norocu hii în mîna ta.

Semenica. Auđit-ai, să te duci; nu-m trebuie noroc dela dușman. (*Ese în drépta*).

Safta. (*Singură*). Dacă tare hăi de cap; ho moi, hasta nu'm scapă.

Semenica. (*Reintră fără silă*). Ș'acuma ești aici.

Scena 5

Cele dinainte, Rista. (*Rista cu o căldare pe spate, pe brațul stîng un lanț*).

Rista. (*Între pe porțița din fund*). Vê trebuie un lanț de caré (*zingănesce cu lanțul*) ș'o căldare nouă nouă!

Semenica. Nu ne trebuie; duce-ți-vê d'aceia.

Rista. Dă-mi ho cîjă de pomapă, să-ți crască norocu ca busuiocu.

Semenica. Duce-ți-vă, ați aușit!
Rista. Auliooo! da năcăjită mai ești.

Safta. Haide Risto! (*cătră Semenica*). Te mai socotesce dragă! Ham o vrajă hanumit pentru tine, să te măriți după bogat, să hai un traiu ca în raiu.

Rista. Așa ȋeu să hai un traiu ca în raiu. (*Ese pe ușiă*).

Safta. (*Merge până la pörtă*). Hăl ócheș se topesce de dragul têu; să hai noroc cu el. (*Ese*).

Semenica. Bine, bine. (*Gânditóre*). Afilon să fie mort. (*Se plimbă, apoi stă pe loc hotărîtă*). Nu — nu se pôte. Lăeța umblă cu minciuni; — e năimită de Sinesie, să mă înșele;... nu, nici odată... (*Cântă*).

Dorul meu pe unde umblă,
Nu-i pasere să-l ajungă;
Dorul meu pe unde sbóră,
Nu-i pasere să-l cobóră.
Dușmanii mă impresóră,
Dorul meu să mi-l omóră.

Da, da, Sinesie l-a făcut mort, numai să mă mărit după el. Asta n'o fac, mai bine mă duc în lume, cât vöd cu doi ochi... Afilon trăiesce, el e viu, și Sinesie se teme, că va veni curënd, d'aiă grăbesce, să mă mărit. — Puteți să vă grăbiți, nu mă grăbesce eu; — nu, nu, aștept pe Afilon, el vine, el vine.

Scena 6

Semenica și Crina.

Crina. (*Întră prin fund*). Semenică, ce mai faci?

Semenica. (*Îmbrățișeză pe Crina*). Bine, c'ai venit.

Crina. Eram p'afară; te-am aușit cântând și m'a ajuns dorul și pe mine. (*Pune batista la ochi*).

Semenica. Taci dragă, nu fi tristă. Afilon e viu, el vine.

Crina. De unde sci, că vine?

Semenica. Eu așa cred, că vine.

Crina. (*Tristă*). D'ar da D-ȋeu, să fie așa.

Semenica. Auđi Crină, să scii, că vine. Sinesie pré dă zor, să mă mărit după el; și pe lăeța Safta a năimit-o, să mă facă pe mâna lui; abună sama se teme de Afilon.

Crina. Atunci nenea Petru are dreptate; el ȋice, că Afilon ar fi dus la spital în Olmiț.

Semenica. O! câte dureri va suferi (*oftleză*), și n'are cine să-l caute și să-i ȋică o vorbă românească.

Crina. Mă duc acasă, să le spun de Safta.

Semenica. Ba, să taci, să vedem, ce-o să fie.

Scena 7

Cele dinainte și Rusalin.

Rusalin. (*Între prin ușița din fund*). Bună vremea!

Semenica. Mulțămesc D-Tale! Porunciți în casă.

Rusalin. Ba las' că stai ș-afară. (*Sede pe bancă*). Crino! du-te acasă, te chiamă mumă-ta.

Crina. Voiam, să plec, numai veniș D-Ta.

Semenica. Mai vină indeseză pe la noi.

Crina. Mergem amândouă la fântână. (*Ese*).

Rusalin. Unde e tată-tău și mumă-ta?

Semenica. Mama s'a dus cu mălaiul la Trandafir și tata e în grădină la gard, că a cădut. Mă duc, să-l chiem?

Rusalin. Nu, rămâni cu mine, aș vorbi ceva cu tine...

Spune-mi, ce ți-a spus Afilon, când a plecat cu batalionul?.... (*Semenica tace, privește jos*). Spune-mi, dragă, să nu-ți cadă cu greu, eu sunt tata lui, mie-mi poți spune.Semenica. (*Sfîciósă*). El — el a ăis, că — că dacă se face pace în țară, el vine acasă... și...Rusalin. Pacea s'a făcut și el n'a venit. (*Se ridică*). Eu cred, cum ăice și forștandul. Ce se facem, dacă numai atâtea ăile a avut. (*Oflăză*) I-am dat de pomană și acuma (*trist*), și acuma vreu să me înțeleg cu părintele, când să-i facem părăstasul.Semenica. (*Pune mâinile pe ochi, plânge*) Îs nefericită.

Rusalin. Zăuită-l dragă!... Tu ești tână, pôte așa a fost ursit, să nu fi nora mea.

Semenica. (*Plângend*) Eu... eu... nu... me... mărit; eu... eu nu cred, că a murit.

Rusalin. Tot omul trebuie odată să móră; așa a rinduit D-ăeu. Ai părinți, caută să le faci bucurie, nu jăle. Noi pentru aceea tot te iubim ca pe a noastră, dar veăi tu bine, că altcum nu să pôte. Ascultă sfatul meu; așa a fost să fie. — ăiseși, că tată-tău e în grădină.

Semenica. În grădină.

Rusalin. Me duc la el. Ascultă de mine și tôte vor fi bune. (*Ese în grădină*).Semenica. (*Singură, își șterge lacrimile*). Să-l zăuit, să mă mărit după altul, nu... nici odată... Afilon nu e mort, nime nu l-a văăut mort, nici în porunci nu l-a cetit. Nenea Petru încă ăice, că l-au dus la spital... Așa e; Afilon, dacă se vindecă, vine acasă și eu îl aștept cu dor — cu mult dor. (*Cântă*):Neică, bade, băăisor!
Ce-mi trimiți atăta dor;Trimite mai puținel
Și vină și tu cu el;Și vino mai repeăor,
Ca să-mi mai trecă de dor.

Aşa m'aş duce, şi m'aş tot duce. D'aş sci drumul, m'aş duce şi m'aş duce. (*Voesce să plece*).

Scena 8

Semenica, Rusălin şi Crăciun.

Crăciun. (*Între din stânga cu Rusălin*). Semenică! du-te în fundónea grădinei, este un braţ de lemne, adu-le în casă.

Semenica (*Mergând dice a parte*) Abună sama se sfătuesc, cum se me mărite. Ce se me fac! (*Erse în stânga*).

Crăciun. Stan a murit de tun, Sămfir a fost robit la Prais, Sorin e schiop.

Rusălin. Aşa e frate! De Stan se scie, că a murit; ceilalţi veniră, cum veniră, numai Aflon nu. (*Ofléza*) Tot natul trebuie se móră, — o fi murit în spital, d'aia s'a facut şi vestea.

Crăciun. Nime nu s'a născut, se nu móră, aşa-i.

Scena 9

Crăciun, Rusălin şi Nepoţelul.

Nepoţelul. (*Între pe uşită din fund*). Tată moş, tată moş! vin' acasă, a venit un om schiop.

Rusălin. (*Ia nepoţelul de mână*) Dragul moşului, de unde-e omul?

Nepoţelul. Nu sciu. Vin' acasă, a şis mama Crina, vin' acasă.

Rusălin. Va fi Sorin. Mai vină pela mine, se mai tăinuim*) una alta. (*Cătră nepoţel*). Se mergem dragu moşului. (*Dă mâna cu Crăciun*) Sănătate bună! (*Ese cu nepoţelul pe portiţa din fund*).

Crăciun. Sănătate. (*Merge cu Rusălin până la uşită; se re'ntorce*).... Umblu, par'că-s ameţit... Îm vine se uresc pe vecinii mei;... dar' nu-s ei de vină... 'Poi dău! şi Semenica gândesci că-i vrăjită... Las' că-i dau eu ei; numai se nu me asculte (*Şede la masă*); îi scot eu greuluşul din cap.

Scena 10

Crăciun şi Iconia.

Iconia. (*Între pe pórta cu furca la briu şi straişa cu mălaiul pe umere*) Ai gătat cu gardul? (*Pune straişa pe masă*).

Crăciun. Am gătat. Dară de ce aduci mălaiul acasă?

Iconia. M'am întâlnit cu forşandul şi Iconia lui, ei veniau dela holdă şi-m spuseră, că Trandafir le-a şis, se nu-i ducem mălaiul, că pe séră vine acasă cu oile. (*Şede şi ea la masă*).

*) Givănim=vorbim.

Crăciun. Bine, că vine, să ne fie casa plină, că cu f...
asta

Iconia. M'am luat de ginduri; trebuie să o mărităm.

Crăciun. Negreșit, după Sinesie.

Iconia. Oprita în spusă, că Duminecă vin în pețite. (*Törce*).

Crăciun. Bine-ar fi, să se ducă odată jelea din casă.

Scena II

Cei dinainte și Semenica.

Semenica. (*Între din stânga cu un braț de lemn*). Ai venit, mamă! Ce face Trandafir.

Iconia. Astară vine cu oile.

Semenica. Să ne mai povestescă de pe la bătaie; eu îl ascult tare cu drag. (*Ese pe ușa din dreapta*).

Crăciun. Dăci, că Duminecă vin abunăsămă!

Iconia. Așa a ăis, că vin.

Crăciun. Rusalina a fost la noi și în spuse, c'au dat de pomană lui Afilon și acuma voesc să-i fac un păraștas.

Iconia. D-ău să-i primescă, a fost un fecior blând și de omenie; sci, că-mi pare rău după el.

Crăciun. Ce e mort; noi să căutăm, să mărităm fata.

Semenica. (*Reintră*). Se fac foc în vatră?

Iconia. Nu trebuie. Iar du mălaiul; lui Trandafir nu-i trebuie, că vine astară.

Semenica. (*Ia straița, și căsă în dreapta*).

Crăciun. Trebuie să-i spunem și ei, că Duminecă vin în pețite.

Iconia. D'apoi că o să-i spun.

Crăciun. Să-i spunem acuma.

Iconia. Semenica! vină 'ncócea.

Semenica. Ecă vin (*Între din dreapta*).

Iconia. Vină draga mamei. Vreu să te întreb ceva.

Semenica. (*Reintră*). Ce?

Iconia. Ai auzit, că forșandul vré să-și însóre pe Sinesie cât de curând. (*Se ridică și törce*).

Semenica. Însóre-se de pe partea mea.

Crăciun. Nu așa. Ei vin Duminecă la noi înpețite; tu să te gătesci, eu vreu tu să te măriți după Sinesie.

Semenica. (*Tristă*). Să mai așteptăm, că eu... eu nu sunt fată bătrână.

Crăciun. (*Se ridică iritat*). Bătrână, nebătrână, Duminecă vin în pețite și tu trebuie să te măriți. (*Se plimbă*).

Iconia. Dragă mamei! Sinesie e singur la tată-său, ei sunt grăniceri de frunte și bogați.

Semenica. (*Plângând*) Eu — eu —

Crăciun. Să nu mă faci de rușine, mai înțeles? (*Stă pe loc*).
Semenica. (*Plângând*). Am înțeles. (*Voesce să ese*).

Crăciun. Aici să stai. (*Semenica se opresce, ștergându-și lacrimile*). Auzi tu fată, să nu te gândești, să nu mă ascuți, că ȋeu, nu știu, ce o fi atunci. (*Să plimbă*).

Iconia. (*Cătră Crăciun*). Da mai lasă-te, că dóră și ea vede, că-i voesci binele. (*Cătră Semenica*). Veȋi Semenica! Afilon e mort, i-au dat și de pomană, apoi altul mai de frunte, ca Sinesie, nici nu este în sat.

Semenica. (*Suspinând*). Și dacă Afilon nu e mort.

Crăciun. Mort, nemort, tu te măriți după Sinesie. (*La pórta zgomot*). Ian veȋi, cine-i la pórta!

Semenica. (*Ștergându-și ochii*). Nu știu. (*Merge spre pórta*).

Scena 12

Cei dinainte, Crina și Afilon. (*Afilon mascat cu musteȋe mari, piciorul stâng e legat în unul de lemn și se razimă în o cărȋje*).

Afilon. (*Înră cu Crina pe ușȋla dela pórta*). Bună vremea! (*Salută milităresce*).

Crăciun. Mulțămesc D-Tale!

Crina. (*Veselă*). A vorbit cu Afilon.

Iconia. (*Suspină*). Dómne!

Semenica. (*Veselă*). D-Ta ai vorbit cu Afilon! (*Rogătorin*). Unde ai vorbit cu el! Te rog, spune-mi!

Crăciun. (*A parte*). Să-l fi luat și pe șchiopul ăsta, acumă trebui să vină.

Afilon. În spitalul din Olmiț.

Semenica. Șeȋi, că te dóre piciorul. (*Afilon șede pe bancă*). Și ce ai vorbit cu el; ce ȋi-a ȋis?

Afilon. (*Ƞși șterge fruntea*). Să vȋ spun sănătate.

Crăciun. (*A parte*). Să vȋd, cine-i omul ăsta, că aduce sănătate dela om mort.

Semenica. (*Ƞmbrăȋșeȋă pe Crina*). Draga mea! ce ȋi-am spus, Afilon trăescce, el vine.

Crăciun. Mulțămim de sănătate. Dar de unde eȋti D-Ta?

Afilon. Eu sunt din Poeni, mă duc cătră casă și fiindcă mi-i calea prin satul D-Voastrȋ, am socotit, să vȋ spun, ce a ȋis Afilon; eu am fost cu el în spital la Olmiț.

Iconia. Și cum ai scăpat?

Afilon. (*Oftȋză*). Apoi să vȋ povestesc. Când năvăli dușmanul asupra noastră, noi pușcam voinicesce; dară până noi să pușcăm odată, Praisul de cinci și de ȋece ori; că avȋu puscii cu umplături în patul puscii, și ne rȋsbiră. Să-ȋi fi vȋȋut învălmășala,

ce era pe pod și câmpie. (*Ofléză*). Hei, hei! să vă cânt cântecul, care l-am făcut eu și Afilon.

Semenica. Cântă, să audim cântecul lui Afilon.

Afilon. Vă rog să-mi ajutați. (*Cântă*)

Era Joi de dimineață
Se bătea roua cu căța

Jos pe câmp la Cănecret,
Unde-s luncile mai verzi,

Cât te poți uita cu ochii
Zac feciorii morți ca snopii.

Semenica. (*Cătră Crina*). Gândesci, că-i glasul lui Afilon. Crina. Ei dău!

Iconia. Sermanii feciori!

Afilon. Așa dău! eram mulți răniți, dară ortacii nu ne lăsară; apoi ne duseră la Olmiț în spital. Eu și Afilon am fost răniți la piciorul stâng; și dacă mi-s'a vindecat piciorul, îmi deteră asta de lemn și cărjia; apoi mă trimiseră cu transportul la Timișoara, d'aci la regiment; eri am ajuns la companie și acum merg cătră casă.

Semenica. (*Tristă*). Și Afilon a rămas acolo?

Afilon. Afilon a rămas.

Crina. Și ce a mai dă, cum e lui acum?

Afilon. Acuma nu-l dore piciorul, și a dă, să spun sănătate Semenichii și că el nu-i acum, cum a fost, când a plecat.

Semenica. Și cum îi el acum?

Crăciun. Noi am auzit, că a murit.

Iconia. Apoi cum îi el?

Afilon. El e urit și șchiop, umblă cu cărjia.

Crina. Și de ce nu vine acasă.

Afilon. A dă, că nu vine, să fie de batjocură și Semenichii să-i fie rușine, când se întâlnește cu el.

Semenica. Dămne! Dămne! ce s'aud!

Crăciun. (*A parte*). Remână acolo, că de șchiopi n'avem lipsă. (*Tare*). De aceea putea el să vină, cum ai venit și D-Ta și alții, că dăre e șchiop pentru împăratul și țară, și asta nu-i rușine.

Iconia. Apoi tată-său și mumă-sa s'ar fi bucurat, dacă vinia acasă.

Crina. Și noi toți.

Semenica. Oare dacă i-aș scrie o carte, ar căpăta-o?

Afilon. Și eu i-am făgăduit, să-i scriu, cum v'am aflat; apoi eu îi scriu și ce-mi spuneți DVăstră.

Semenica. Te rog, scrie-i, să vină acasă, că Semenica îl așteptă, fie că-i șchiop.

Crăciun. Ba, asta să nu-i scrii, ci scrie-i, că Semenica să mărită după Sinesie a forșandului.

Semenica. (*Rogător cătră Crăciun*). Ah tată! fi bun tată!

Afilon. (*A parte*). Asta n'o fi; acumă știu tot.

Scena 13

Cei dinainte, Rusalin și Talia.

Rusalin. (*Întră cu Talia*). Bună vremea!

Toți. Mulțămim DVóstră!

Rusalin. Măi voinice! Am zuitat, sē te'ntreb, cum te chiamă.

Afilon. Pascu; mama a ȓis, cā m'am născut la Pasci.

Talia. Și Afilon al meu s'a născut la Pasci și vorba D-Tale samănă cu a lui. (*Cătră Rusalin*). Când aud pe Dumnélui vorbind, par' cā aud pe Afilon.

Crina. Și cāntă ca Afilon.

Afilon. Am fost la olaltă în spital; numai eu și el eram Români și sē pōte cā m'oi fi dedat cu vorba lui.

Iconia. Drept ai soro Talie, par' c'ar fi gura lui.

Semenica. (*Îl fixeză*). Și ochii sunt ai lui.

Afilon. (*Privesce jos*). Vor fi!

Craciun. Apoi de (*Nerăbdător*). Sunt ómeni, cari samănă unul cu altul (*cătră Afilon*). Îți mulțămim de veste. Nu trebie D-ta sē întârȓii pentru noi; ai D-Tale pōte te astēptă, și dă îndesēră; apoi mai ai o cale de un cēs bun până acasă și nici nu poți umbla așa iute, cā te dōre piciorul.

Rusalin. Voinice! hai la noi, sē cinăm la olaltă; sē te odihnesci la noi și diminēță vei pleca.

Crina. Și sē scriem lui Afilon o carte, sē vină.

Afilon. Noi putem sē-i scriem; numai el a ȓis, cā dacā l-ar vedē Semenica schiop, umblând pe chirȓie, nu l-ar mai voi și d'aia remâne în țarā strinā și o trăi, cum l-o milui D-ȓeu.

Semenica. (*Plângēnd*) Oh! amar de ȓilele mele. Sē mor, mai bine sē mor!

Afilon. (*Emoȓional*) Oh Dómne! nu mai pot.

Toți. *Înspaimēnțați*) T'i rēu? te dōre piciorul?

Semenica. Te stringe curaua la picior? Sē o slobod? (*Voesce sē desfacă curaua*).

Afilon. (*Sē ridică*) Nu dragă Semenică! inima mē dōre. (*Lapădă musteȓele mari*).

Semenica. (*Sē retrage suprinsă*) Afilóne!

Toți. (*Suprinși*) Afilon!

Afilon. (*Cătră Talia*). Mamă dragă!

Talia. Dragul mamei! (*Îmbrăȓiseză pe Afilon*).

Crina. Fratele meu! (*Prinde pe Afilon de braț*).

Rusalin. Asta n'aș fi creȓut, așa sē ne însēli! Vină fētul meu! (*Îmbrăȓiseză pe Afilon*).

Crăciun. Ba asta o făcuș; sē fi sânătos! (*Dă mâna*).

Iconia. Bine, cā ai venit; sē fi sânătos! (*Dă mâna*).

Semenica. (*A parte Privesce spre ceriu*). Tie-*î* mult $\breve$ mesec, c $\breve$ -l v $\breve$ d s $\breve$ n $\breve$ atos, fie c $\breve$ -i schiop.

Cr $\breve$ aciun. Pagub $\breve$ ă, c $\breve$ ă esci schiop; asta te stric $\breve$.

Afilon. (*C $\breve$ atr $\breve$ ă Semenica*). Semenica! ve $\breve$ î s $\breve$ unt $\breve$ chiop cu picior de lemn; spune-mi m $\breve$ vrei?

Semenica. (*Sficio $\breve$ să*). Vreu.

Cr $\breve$ aciun. (*Ie iritat pe Semenica de m $\breve$ nă, o trage la-o parte*). Ce vrei tu fată! o s $\breve$ vedem, ce-om face; asta nu merge a $\breve$ a, cum g $\breve$ ndi $\breve$ i voi.

Afilon. (*Desl $\breve$ gă piciorul de lemn*). Acuma nu-mi mai tre-
buesci. (*Arunca lemnul*), Jos cu tine picior de lemn.

To $\breve$ î. (*Uimi $\breve$ î*) Vai!

Talia. (*Uimi $\breve$ ă*). Ce! ce v $\breve$ d ochii mei!

Afilon. (*Stă nainte $\breve$ lui Cr $\breve$ aciun*) Uită-te la mine; ve $\breve$ î, c $\breve$ ă nu s $\breve$ unt schiop, sunt cum am fost.

Semenica. (*Pun $\breve$ du- $\breve$ m $\breve$ anile cruce pe pept; fericit $\breve$ ă*).
D $\breve$ omne! D $\breve$ omne!

Afilon. Ba nu, nu sunt acela (*Desface mantaua; pe pept are o decora $\breve$ ie, la guler d $\breve$ ouă stele*). Acestea le-am c $\breve$ scigat în b $\breve$ ătălie. (*Depune mantaua*).

Talia. Ce o fi $\breve$ i asta! (*Pipă $\breve$ piciorul lui Afilon*).

Crina. Me duc să le spun acasă. (*Ese prin fund*).

Iconia. (*Ia de jos piciorul de lemn $\breve$ i uimită- $\breve$ i face cruce*).
Ce s $\breve$ mai d $\breve$ ici!

Rusalin. (*M $\breve$ ndru privesce pe Afilon dela cap la picior $\breve$*)
Ve $\breve$ î a $\breve$ a dragul t $\breve$ tucului! te-ai purtat bine; n'ai făcut ru $\breve$ ine gr $\breve$ -
nicerului. (*C $\breve$ atr $\breve$ ă Cr $\breve$ aciun*) Noa vecine! Ce g $\breve$ ndesci; ve $\breve$ î D-ta
bine, c $\breve$ ă nu-i de D-ta.

Semenica. (*Întristată*) Acuma e domn. (*Pl $\breve$ ng $\breve$ nd*). O! amar
de mine! nu m $\breve$ mai voiesc; s $\breve$ lapădă de mine.

Afilon. (*A parte lui Rusalin*). Te rog, t $\breve$ tucă!

Rusalin. (*A parte lui Afilon*). Semenica e a n $\breve$ ostră.

Afilon. Semenica! nu fi tristă; eu m $\breve$ țin de vorbă.

Cr $\breve$ aciun. Asta n'as fi g $\breve$ ndit!

Afilon. (*C $\breve$ atr $\breve$ ă Cr $\breve$ aciun*) Acuma ce me stric $\breve$?

Rusalin. (*C $\breve$ atr $\breve$ ă Cr $\breve$ aciun*) Ne dai pe Semenica?

Cr $\breve$ aciun. (*Sălută milităresce*) S $\breve$ trăescă domnu căprariu!

Talia. Sfântă maica Preceastă s $\breve$ ajute! (*Iară $\breve$ i pipă $\breve$ piciorul lui Afilon*). Bine, c $\breve$ ă nu e $\breve$ î schiop.

Afilon. Ertă mamă!

Iconia. (*C $\breve$ atr $\breve$ ă Afilon*) Eu nu te- $\breve$ ș fi cunoscut.

Cr $\breve$ aciun. Nici eu: dar' bine, c $\breve$ ă nu s'a făcut, ce era s $\breve$ se facă.

Afilon. S $\breve$ sili $\breve$ i pe Semenica după du $\breve$ șmanul meu.

Cr $\breve$ aciun. Apoi de, D- $\breve$ eu s $\breve$ me erte!

Scena 14

Cei dinainte, Petru și Stana.

Petru. (*Între cu Stana și Crina.*) Să trăesci Afilone! Ba că Țeu! asta o făcuși. (*Îmbrățișează pe Afilon.*)

Afilon. Să fi sănătos nene! eu o făcui cum o făcui, dar' tot mai bine ca tine cu sôrele și piciorele slobođite în nimica.

Stana. Bine, c'ai venit acasă (*Dă mâna cu Afilon*). Te cre-deam mort. Și nu ți-i nimica la picior! (*Îi pipăe piciorul*).

Afilon. Nu, am scăpat; D-Țeu m'a ajutat.

Crina. Nu te dore? (*Îi pipăe piciorul*).

Afilon. Țc'o glumă cătănescă.

Rusalin. Așa e grăniceriu!; în pace și-n foc tot glu-mesce, dar' vorba nu ș'o calcă.

Petru. (*Veseli*) Să trăescă grăniceriu!

Afilon. (*Ia pe Semenica de mână*). Și grănicerițele cre-dincióse.

Toți. Să trăescă!

Rusalin. Apoi de Semenică! și eu te-am supărat; bagsama așa a fost rinduit; dară bine, că Afilon a venit sănătos. Acuma să ne bucurăm și veselim. (*Cătră Crăciun*) Cuscre! Ce a fost, a fost; adă mâna (*De mâna cu Crăciun*), și să Țicem: să fie într'un cės bun: D-Țeu să ne ajute!

Crăciun. D-Țeu să deie sănătate la glóte și nóuă.

Rusalin. Veđi așa cuscre! Grăniceriu! îi om de omenie să ține de vorbă. Scii cum e Țisa: Vorba dată e legată. Și acuma vė poftesc să porunciți la mine; și în loc de părăstas să facem o gostie.

Toți. Se mergem! se mergem!

(Cortina cade).

Economie.

Din legumărit

Grădinăritul (legumăritul și pomăritul) este un ram foarte însemnat al economiei rurale, căci pe lângă sirguința și pricepere recerută un pământ cu pomi și legume produce de 5—10 ori atât ca un pământ de asemenea mărime, în care sunt semănite bucate: grâu, ovės, orz etc.

Grădina este școla economului, unde i-să ofere ocasiunea de a învăța, că nu dela mărimea pământului depinde averea economului, ci dela sirguința, cu care i-l lucră.

În privința acesta ne dau dovada cea mai bună bulgarii nostri, abstragând dela grădinari olandezi, francezi, germâni și boemi.

Și dacă privim starea acestui ram al economiei rurale la poporul nostru, într-o adevăr putem dice, că tocmai acest ram este dintre toate cel mai negles.

Ori unde vei merge prin satele noastre, mai vântos pe câmpia mănăstului Bănat, trebuie să te cuprindă un simț neplăcut, aflând locuri spațioase, în cari nu vezi decât numai spini și spini, și burueni, său cel mult ici-colea un tuleu de cucuruz, său nisce pruni cu crengile aplecate, rupte și acoperite cu mușchiu. Oare în locul spinilor și al buruenilor nu ar putea fi semănite acolo legume, dacă nu de vinzare, cel puțin pentru propria trebuință, și în loc de prunii frânți și plini de mușchiu nu ar fi mai bine, să fie sădiți pomi cu pome nobile, care le-ai putea vinde totdeauna, și nu ar trebui să vezi cum își perd femeii, fete, ba chiar și bărbați timpul ședând ziua într-o grădă prin orașe pe lângă o cotărită de prune, acre și sbăr-cite, pe care nu capătă decât câți-va cruceri, cu care nu-ți poți cum-păra nici sare?

Atunci de sigur nu ți s'ar oferi ocasiunea tristă a privi, cum erna își dă țeranul crucerul câștigat în focul sôrelui pentru o cêpă, ce o cumpără dela neguțătoriu.

Oare nu e destul de trist, că ici coala a dispărut din casele noastre resboiul străbun, instrumentul clasic, care stă în strictă legătură cu virtutea antică a femeii noastre? căci unde a dispărut acest instrument și unde femeia și cămașa bărbatului o cumpără dela

dughean, în acea casă bate la uşă sărăcia cu faţa-i palidă; nu e acesta destul de trist, ci se mai alergi şi pentru o miserabilă de căpă la neguţătoriu?

În calendariul de faţă vom da cele mai de lipsă indegetări, pentru cei, cari doresc a se ocupa cu legumăritul, care indegetări se le urmeze întocmai.

Pământul, gunoirea lui şi rotaţiunea.

La legumărit, ca şi la ori care ram al economiei, este pământul sau soliul lucrul principal.

Pământul pentru legume trebuie să fie gras, şi dacă nu e destul de gras, îl îngrăşăm cu gunoiu. În general, putem dice, cu compostu (amestec cu diferite gunoiuri putredite). Însă compost nu ne pre stă la dispoziţie, aşa, că de rënd trebuie să ne folosim de gunoiu de vite, crud, ostoit, ori de tot putred. Cel crud se pune tōmna în pământ, în care primăvara vom să punem curechiu, sălătă, etc. Gunoiul ostoit se pune tōmna ori primăvara la piparcă, la chel, la pătlăgele, la chelărabe. La morcovi, la pătrunjei, la păstinac şi la căpă, mai bine este, dacă gunoiul se pune la planta premergătoare, dar, dacă ar fi de lipsă ca în acel an să îngrăşăm pământul, atunci se nu ne folosim de cât numai de gunoiu bine putred.

De mare însemnătate este udatul. Mai potrivite sunt locurile lângă apă curgătoare, unde putem construi şi roţi, după maniera bulgarilor.

Pentru-ca grădinile să producă cât se pōte de mult, e de lipsă să cunōscem şi rotaţiunea potrivită, adică se cunōscem şirul raţional, în care are se urmeze o plantă după cealaltă, căci nu este bine se cultivăm aceeaş plantă în unul şi acelaş pământ mai mulţi ani dearëndul. Tot aşa nu este bine să cultivăm după olaltă legume, cari au aceleaeş recerinte; d. e. nu e bine să cultivăm după pepeni curcubete sau crastăveţi, seu după curechiu, chel, carfiol seu chelărabe etc. O rotaţiune potrivită ar fi: 1.) cucuruz timpuriu de fert, la care se pune gunoiu crud, 2) pepeni şi lebeniţe. La acestea se pune în cuiburi gunoiu putred, 3) fasole (pāsule sau mazere) fără gunoiu, 4) curechiu, chel, carfiol, chelărabe, etc. 5) cartofi, 6) crastăveţi şi curcubete, la cari se pune tōmna gunoiu ostoit, ér primăvara şi vara gunoiu putred, cuiburiu, 7) pătlăgele roşii şi ardeiu, (piparcă) la care tōmna se pune gunoiu. 8) Morcovi, pătrunjei, păstinac, căpă ori aiu fără gunoiu.

Unele dintre plante nu se pot sēmēna de-adreptul în pământul grădinii, dacă vom, ca să le avem mai timpuriu, precum sunt ardeiu, (piparca) pătlăgelele, carfiolul, curechiul etc.

Sēmēnta acestor plante se samēnă mai întâiu în straturi calde. Vom spune aci cum se se facă straturile calde, ca să scie economul, care voeşte să producă legume de timpuriu.

Stratul cald se face cu gunoiu crud. Mai bun este gunoiul de cal, căci se încintă mai tare şi produce căldură mai mare.

Când vrem să facem un strat cald, mai întâi facem o grăpă adâncă de 1 metru și lată de 1 metru și jumătate. Lungă poate fi după cum avem trebuință, adică, poate fi chiar de mai mulți metri de lungă.

După ce am făcut grăpă, pe fundul ei punem gunoiul de cal, îl călcăm bine, îl udăm cu apă caldă și tot așa facem până se umple grăpă. Acum pe marginile gropii așezăm un cadru făcut din 4 scânduri, dintre cari una trebuie să fie ceva mai lată. Pe acest cadru punem ferestri de sticlă, ori punem scânduri subțirele și peste aceste rogojină.

Așa lăsăm să stea grăpă acoperită 2 zile. La 2 zile se pune pământul în care voim să sămăm. Pământul trebuie să fie pământ bun și sfărâmișos. Mai bine e, dacă ni-l pregătim așa, că luăm pământ lutos $\frac{1}{3}$ parte, a treia parte gunoiu putred și $\frac{1}{3}$ parte năsip, și acest amestec îl punem în grăpă, ca să sămăm în el. Însă nu sămăm îndată în ziua în care am pus pământul în grăpă, dar nici în a doua zi, ci abea în a treia zi ori a patra, căci gunoiul se încălzește la început atât de tare, încât și pământul se încălzește așa, că nici mâna nu o putem ține în el. Când putem ține mâna în el, atunci sămăm. Facem straturile calde la finea lunii lui Februarie, ca la începutul lui Aprilie din stratul acoperit să putem muta plantele prin presădire în straturile libere din grădina.

De altcum, stratul se poate face și fără grăpă, punând cadrul de-adreptul pe grămada de gunoiu; dar mai bune sunt cele făcute în gropi.

Acum vom preda modul cum și când au să se sămene cele mai de trebuință legume și cum trebuie să le tractăm și să le grijim, ca ele să se desvâlte cât se poate mai bine, ca așa să avem cât se poate mai multe și cât se poate mai bune? Vom începe cu: Chelul, curechiul, carfiolul și chelerabele.

Curechiul poate fi timpuriu și târziu. Cel timpuriu se sămăne în straturi calde la începutul lui Martie. Din straturi se presădese plantele cele tinere în straturi libere pela finea lui Martie sau pela începutul lunii Aprilie. Un fir de celalalt se presădese în depărtare de 60 cm. Pământul trebuie să fie îngrășat bine cu gunoiu și să fie săpat afund. După ce am presădit curechiul, îl udăm regulat și săpăm pământul așa, ca totdeauna să fie curat de buruiene și să fie totdeauna neînchis, sfărâmișos, ca să poată să străbată aerul în lăuntrul lui.

Dacă voim să facem semințe, atunci alegem toamna căpăținile cele mai mari și mai frumoase și le acoperim bine cu pământ, așa, ca peste iarnă să nu străbată gerul la dănele, în primăvara le desfacem. Dar mai bine și mai sigur e, dacă toamna le scotem din pământ, le aninăm într-o cămară sau în o pivniță scutită de ger, în primăvara le punem în straturi situate în fața soarelui. Chelul, carfiolul și chelerabele se cresc asemenea curechiului, dar

carfiolul și chelul la presădit se pun în depărtare de 50 cm., ér chelărabele numai în depărtare de 30 cm.

Cépă se póte face deadreptul din semintă așa, că o sēmēnām în straturi calde și apoi cepele cele micuțe le presădim în depărtare de 25 de centimetri. După presădit le udăm regulat și sãpãm straturile, ca sē fie curate de buruiene.

Mai ușor e a face cēpă din cepe mici, adecă din arpăgic. Dar trebuie sē avem arpăgic. Ca sē avem arpăgic sēmānām sēmēnța de cēpă des în pāmēnt și după ce a crescut așa, ca sē fie ca o bóbă de mazere de mari, le cãlcãm frunza și când frunzele încep sē îngãlbenescă le scótem, le uscãm și punēndu-le în un sãculete (bãtăcui) le aninām în pod ori în alt loc, unde sē nu sufuere de ger. Primăvara presădim arpăgicul în grădină.

Sãmēnța de cēpă facem așa, că cepele cele mai frumoșe tómnă scóțindu-le din pāmēnt și păstrându-le peste iarnă într'un loc scutit de ger, le presădim primăvara și când a dat flóre legãm duda cepelor de câte un pãrișor. Lucru de tot ușor.

Aiul sēu usturoiul sē face din cãței de aiu. Avem aiu de tómnă și de primăvară. Cel de tómnă sē pune în pāmēnt în luna lui Novembre, cel de primăvară în luna lui Martie. Straturile se sapă regulat. Când frunzele încep a îngãlbeni, îl scótem și-l ținem în loc svēntat și scutit de ger.

Morconii, pătrunjelul și pastinacul se pot pune tómnă în Novembre ori primăvara ori-cât de timpuriu. În fiecare strat sē pun dealungul 3 rinduri. După-ce resar plantele și au crescut puțin, le rãrim, lãsând între cãte 2 fire o depãrtare de 3 degete. Le sãpãm regulat ca pāmēntul pe lângă rãdēcini sē fie totdeauna sfãrimãcios. Sãmēnța facem, dacã primăvara presădim morconii, pătrunjii, ori pastinacii păstrați peste iarnă. Peste iarnă sē țin în nãsip.

Telerul se samēnă în straturi calde și de aci sē mută în straturi, unde sē presădesc în depãrtare de 40 de centimetri. Când țelerul crește, ca sē crēcșă mai bine, regulat, trebuie sē tãiem rãdēciniile cele laterale lãsând numai rãdęcina ce crește fus în jos.

Sãlata e de tómnă și de primăvară. Cea de tómnă sē samēnă în Septembre și se presădește în Octobre, cea de primăvară se samēnă primăvara în straturi calde și de aci sē presădește în depãrtări de 25 de centimetri. Trebuie sē plivim și sē udãm straturile regulat. De sēmēnța lãsãm cãpēținele cele mai frumoșe.

Ardeiul (piparca), și pãtlãgelele roșii le sēmānām în straturi calde. Din straturile calde se presădesc în pāmēnt bun pe la finea lui Aprile.

Ardeiul sē presădește așa, ca un fir de celalalt sē fie în depãrtare de 30—40 de centimetri.

Firele de pătlăgele se pun în depărtare de cel puțin 60 de centimetri și fiecare fir se lăgă de un par.

Ca să se desvölte pătlăgelele cât se pöte mai bine, trebuie ca rămurelele, adecă lăstarii cei fără de fructe, cari dau de la baza frunzelor regulat se le rupem ca la vița de vie.

Fasolea (pășulea) se samenă în luna lui Maiu ori cu rîndul ori cuiburiu în depărtare de 50 de cmtri.

Avem păsulă mare și păsulă mică, seu pecum se dice la noi, păsulă olögă. De mîncat verde e mai bună cea olögă.

Lângă cea mare trebuie se punem poci (târși).

Dacă voim se avem pășule verde, de timpuriu, o semănăm și o creștem în straturi calde.

Mazerea, și ea pöte fi mare și pöte fi olögă. Și cea mare și cea olögă se samenă de timpuriu primăvara îndepărtate de 30 de centimetri. Îndată ce-a crescut de o palmă îi punem târși adecă o proptim de crengi pline de ramuri, mai bine de crengi de măstacăn. . . O putem mîca verde ori uscată.

Lubenitele, pepenii, crăstăveții și curcube-tele, dar mai vîrtos pepenii cer multă căldură. Unde se coc strugurii, acolo se coc și pepenii. La töte le priesce pămînt gras și sfărimăcios, drept aceea de tömna îngrășăm pămîntul cu gunoiu ostoit și primăvara prin luna lui Aprile semănăm.

Pepenii și lubenitele se samenă în cuiburi. Cuiburile se fac așa, că săpăm gropi de 50—60 centimetri de late; pămîntul cel scos din gröpă îl amestecăm cu o cotărită de gunoiu bine putrețit. După acest lucru punem pămîntul în gröpă și trăgînd împrejur cu sapa, facem cuibul așa, ca se fie de o palmă de înalt.

Cuib de cuib are se fie în depărtare de 1 metru și jumătate dacă punem pepeni; iar dacă punem lubenite, atunci cuiburile vin în depărtate de 3 metri.

La câteva zile după-ce am făcut cuiburile, semănăm. Când voim se semănăm, din mijlocul cuibului scötem o sapă de pămînt și aci punem un pumn de gunoiu putred și punem în mijloc o sëmînte, iar 4 împrejur în cerc.

Peste sëmînte punem pămînt așa, ca se fie acoperite cu un strat de pămînt de 4 degete de gros.

După-ce au resărit pepenii și lubenitele și le cresce deja frunza a treia, le rărîm, lăsând în fiecare cuib numai cîte 3 fire.

Un lucru de cea mai mare însemnătate la cultivarea pepenilor este cîrnitul, care consistă în aceea, că îndată ce firele au 5 frunze, a 5-a frunză dimpreună cu vîrfu vrejului se rupe, se cîrnesce.

Când dau lăstarii laterali și când au mai multe frunze decăt trei, lăstarul se cîrnesce deasupra de frunza a treia.

Pământul trebuie să-l săpăm regulat, să nu fie urmă de buruiană. Adeseori suferă pepenii de un burete, care se ivesce pe frunze. În contra acestui burete stropim frunzele cu un amestec de pământ vântat și de sodă, luând la 10 litre de apă 5 decagrame de pământ vântat și 5 decagrame de sodă.

Dacă se ivesc morbul în măsură mai mare, turnăm și la rădăcină amestecul, despre care e vorba.

Crăstăveții și curcubetele (dovleții) se cultivă asemenea pepenilor, dar nu se cânesc.

Aceste ar fi cele mai de lipsă, ce ar trebui să știe începătorii. Am dori din inimă, ca economii să cetască aceste șiruri și ne-am bucura, dacă aceste modeste șiruri ar contribui la dezvoltarea legumăritului acolo, unde se află pré negles.

Să dea Dumnezeu !

Caransebeș, în Septembrie 1903.

Iosif Bălan.

O poliță pentru asigurarea vieții în toate fazele vieții este avere extraordinară de prețioasă.

Polița de asigurare este cea mai potrivită pentru asigurarea familiei, pentru înzestrarea fetelor, pentru acoperirea cheltuielilor reclamate de serviciul militar, de studii mai înalte sau pentru stabilirea băneților; ea este un mijloc potrivit de a face mai suportabilă greutatea bătrânețelor, căci dacă cineva a ajuns o anumită etate lui i-se lichidează capitalul ori rente. Polița mai are aceea valoare, că indivizilor bătrâni și părăsiți, după capitalul economisit poate oferi venit însemnat și ne face posibil să câștigăm mai ușor împrumuturi etc. O astfel de poliță își poate câștiga fiecare fără privire la poziție și stare în Viena la Prima reuniune generală a oficianților din Austro-Ungaria, în Monarchie cel mai mare institut pentru asigurare mutuală pe viață ori pentru asigurare de rente.

Anul fondării 1864. Resultatul afacerilor la finea anului 1902. Capitalul asigurat 171 milioane de corone. Asigurări plătite dela începutul activității 62 milioane de corone. Fonduri de garanță 52 milioane de corone. Favorabile condițiuni de asigurare. Premii moderate. Plătiri prompte.

Mă rog a nu întrelăsa cu privire la asigurări de familie, să cereți informațiuni la Prima reuniune generală a oficianților. Viena I., Wipplingerstrasse Nr. 25/37.

SFATURI.

Ca lămpile să nu facă fum, să se móie fitilul în oțet tare de vin, și să se usce bine înainte de a-l aprinde. Fitilul arde apoi bine, dând lumină foarte vederósă și nu răspândește nici un miros.

*

Pentru ca să delăturăm mirosul stricat al pescelui e bine să-l ferbem cu cărbuni proșteți de lemn, pisați grob. Cója négră de pâne are acelaș efect.

*

Florile ce se vestejesc să pot înviora dacă să móie în apă fiartă două părți din trei ale coșilor. Când să mai învioréză florile să se taie partea muiată în apă și flórea să se pună într'un vas plin cu apă rece.

*

Pentru desinfectarea odăilor servește ca mijloc bun arderea a câtorva bóbe de cafea pe vătraiul roșit în foc.

*

Carnea tare (vêrtósă) să face móle, dacă o ferbem împreună cu câteva bucăți de sticlă (învăluite în o pânză); séu, dacă turnăm câțva răchie în ólă, atunci când ea ferbe mai tare. Mirosul de răchie să pierde.

*

Păsula (fasole) bătrână fierbându-se să móie, dacă punem în ólă o sărăriță de uiagă séu alt obiect de uiagă (care să nu pocnescă în ólă); séu și numai un cuiu curat de fer.

*

Mijlóce de ucis omiđile. Se iau crengi de soc lungi de 50—60 cm. că un brațiu bun și să pun într'un vas cu două vedre de apă. Se ferbe apa înăbușită (astupată) 20 minute și în zama négră ce

o căpătăm turnăm încă două vedre de apă rece. Apoi cu o stropitoare cu găuri stropim plantele pe cari se află omiți. Zama acesta nu vatamă plantele și omóre omițiile pe multă vreme.

— Să se pună dirză de cârpe de lână pe pomi. În acestea se adună sumedenie de omiți. Ardem cârpele său le scuturăm de omiți și le punem de nou în pomi.

*

Contra păduchilor de vite. Când nutrețul este aspru vitele cornute adeseori se umplu de păduchi, cari le slăbesc tare. În contra păduchilor se recomandă oțet de meră său apă, ce se scurge dela cartofii ferți, cu cari se spală, de mai multe ori părțile atăcate ale vitei.

*

Vindecarea scrintiturilor la animale. Să ținem piciorul cu locul scrintit timp de o oră în apă caldă și apoi se legăm bine locul cu pricina cu o pânză pe carea am muiato bine în un amestec făcut din părți egale de apă, tinctură de arnică și rășină acaroid (Nuttgummi, cêră de pământ), îndată ce se sbicesce pânza o muiem de nou în acest amestec.

*

Flórea sórelui. Să scie că flórea sórelui este o frumsețe a grădinilor și câmpurilor, și că sêmênța ei nu numai e un nutrimânt bun pentru găini, ci ne dă și un uleiu fôrte gustos și sănêtos. Acum s'a mai descoperit, că flórea sórelui e un mijloc fôrte bun pentru curățirea aerului (desinfecțiune). Flórea sórelui, sêmênată în mësura mai mare în locuri umede și mocirlóse face să dispară evaporările stricăcióse pentru totdeuna. S'a aflat și aceea, că unde flórea sórelui a fost sêmênată în mësura mai mare, frigurile au dispărut aprópe de tot dintre ómeni. Tuleii cei groși ai flórei dau un bun material de foc. Flórea sórelui nu cere nici lucru mult, nici pământ pregătit și îngrijire multă. Deci să o sêmênăm prin grădini, pe lângă garduri, pe câmp, pe marginea holdelor, pe lângă cărări (poteci) și drumuri și mai cu samă pe locuri umede și mocirlóse.

POESII.

A fost odată...

Ce lungi și măndre 's nopțile de iarnă,
Când suer' a pustiu prin hornuri vîntul !
Afară crește viscolul. Restîrnă
Troiene mari, și alb e tot pămîntul.
Bunica dela țară ađi se 'ntîrnă
Cu sacul plin, — și fusu 'ncepe cîntul. ...
Copiii toți se strîng, prinđend de veste :
„Bunică dragă, spune-ne-o poveste !“

A fost, a fost o dată... — Când și unde ?
Bunică, spune tu, în care parte ?
Ea dă din cap, zimbînd cu drag răspunde :
De mult, de mult... Departe pré —
Acolo unde sîrele s'ascunde [departe ..
Pe ce tîrim, nu scrie nici la carte...
Dar... ori tăceți, ori nu mai spun nimica.
Micuții rid. Glumesce dór bunica.

Era pe cînd... avea și ursul cîdă !
(Știți c'a pierdut-o întro iarnă 'n baltă,
Că mintea lui era și atunci nerîdă)
Cînd purici potcoviți ăicéu că saltă
Pîna la ceriu; -- de-atunci sunt o gramadă
De basme de prin lumea cealaltă; —
Pe cînd feciori de crai luptau cu zmeii
Și lupii se pupau în bot cu mieii ;

Pe cînd scria și musca pe pîrete ;
Cînd coborau pe hornuri de prin stele
În mieđu-nopții sburători la fete,
De le scoteu din minte cu mometele,
Și a doua ăi umblau pustii, și, biete,
Nu pricepu ce le lipsea nici ele :
Pe cînd trăiră uriași cît munții
De se bătéu de ceriu cu bolta frunții ;

Pe vremea cînd făcea ploșșorul pere,
Răchita micșunele ; cînd pămîntul
Era bogat în rîdă și putere,
Iar împărății nu-și călcau cuvîntul

(La ei afla românii mîngăiere) ;
Ba uneori chiar Dumneđu Pré-sfântul
În chip de gîrbov moș cu barba albă
Călătoria pe lumea asta dalbă...

Au fost p'atunci... au fost ca nici odată
Un împérat vestit și-o împărătésă
Iubită de popor și lăudată, —
Dar nu trăiau cu inimă voiósă,
Că asta una nu le fuse dată :
Nu le 'nfloreă nici un copil în casă —
Măncarea nu le mai tihnea, nici somnul
Și ăi și nîpte se rugau la Domnul !

Și-au întrebat dealungul și dealatul
Ba vraci, ba vrăjitoare pricepute
Dar tot pustiu le rămănea palatul !
Mari firoșcoși cercară să le-ajute :
Vai, se simfea ca mîne împératul
Murind — Domnia 'mbătrînește iute —
Și 'n seminția lui împărătésă
N'avea urmaș voinic să-l moștenéscă. —

Mult se muncea și mîndra 'mpărătésă
(Nu se șcia, sermana vinovată) :
Înaltă, bună, tînăra, frumósă,
Sta uneori să plece 'n lumea tîtă
Dar inima și Dumneđu n'o lasă
Vedënd pe soțul ei iubit — și iată !
De ăce ani ducéu un traiu de silă.
Norodul pe la uși plîngea de milă.

Cînd, într'o nîpte ce visase ôre?...
Cu țipet lung ea părăsește patul
Și inima-i bătea — credeai că móre !
Din somn tresare însuși împératul,
O prinde 'n brațe, — și cu svónă mare
Se respindesc vestea 'n tot palatul :
Împărătésă a vîđut minune
De vis... Dar s'auđim ce spune !

„Eram eu singură într-o grădină
Muiată 'n aur ce părea că plouă;
Din adâncimi albastre de lumină;
Pe ramuri paseri, două câte două,
Săltau și ciripeau o doină plină
De dor — și florile bogate 'n rouă
Se drăgosteau în dulce adiere...
Și fluturi, tot părechi! Ah, ce plăcere!..

„Ce vis frumos! Îl ved și-acu, îmi pare!..
Și cum treceam așa, deodată vine
O porumbiță fluturând în zare...
Din lumea 'ntrégă vine drept la mine,
S'ascunde-aici în sin... se sbate tare...
Eu dau s'a prind... Atunci, o Dómnă, cine
Ar sta să-mi spună firea turburată?
Un fioros bălaur mi s'arată...

„Venia ca un vârtej grozava fiară —
Gonea, pe semne, porumbița mică —
Tăciuni i-s ochii, varsă foc pe nară;
C'o falcă 'n ceriu alta 'n pământ, ridică
Asupra mea, rînjind, spurcata-i ghiară...
Atunci țipai... și-am leșinat de frică.
O, spuneți-mi, minunea ce 'nsemnează?...“
Curtenii tac, înmărmuriți de gróză. —

A doua zi în sala cea străbună
Betrânii țării, cetitori de stele,
Toți stîlpii 'mpărăției mari s'adună
Să cerce visu 'mpărătesei mele.
Înșiră câte 'n sóre sunt, și 'n lună,
Ba semne bune, ba năcazuri grele:
Ci rostul drept — precum se întimpl'
[adese —
Nici unul dintre ei nu-l înțelege.

Pe uliți stă îngrămădit poporul,
Pîndind în șópte ori cu spaimă mută,
Dór-dór s'o spargă mai curînd soborul!
Împărătesa sta în jîlt pierdută...
Deodată înfloresce ca bujorul,
S'aplecă spre 'mpăratul. — și-'l sărută,
Șoptindu-i taină mare la ureche...
Tot statul stă uimit... Poveste veche!

Mai târîior tilmacii pricepură —
Ce nici prin gând măcar nu le dedese —
Că Domnul nostru Dumneșeu se 'ndură!
Din vis 'mpărătesa grea purcesc:
La rugile ce mii de mii făcură
Doritul prune din ceriu l-il trimisese...
S'a izbândit a noua lună visul
Și-un pui de prinț vitéz a fost trimisul!

Și nouă luni a fost o serbătoare
Cum n'o mai fi! Dar în a nouă lună!
Ce glas de timpini! Chiot de vióre!
Juca pe stradă lumea, ca nebună.
Betrâni și tineri, babe cerșitóre
Plîngeau la porți de drag și voe bună...
Iar dintre toți pré fericita mamă
Se bucura mai mult, de bună samă...

Venit au din împărății vecine,
Din răsărit, apus, de preste mare,
Din zări albastre, de prin lumi străine,
Din nouăzeci-și-nouă de hotare.
Soli mari cu daruri scumpe să se 'nchine...
S'a 'ntins apoi o horă mare, mare...
Ospeți.. muzici.. flamuri.. luminați..
Mă rog, așa petrec dór împărății!...

Iar împăratul? De, ca orice tată,
Muria și învia de bucurie...
Ba s'a schimbat în straie vechi odată
Ca nimeni dela curte să nu-l șcie,
S'a prins apoi în hora minunată...
Și cât era el cap de 'mpărăție,
Tot chiuia svîrlind căciula 'n aer...
— Dar nu vedeți că nu-i fuilor pe caier?

E târîior, copii, — iar, la feréstră,
Cât ai clipi, și sórele răsare...
Hei, dórme-acum și pasăria măestră
La casa ei, departe-acolo 'n zare...
— „O Dómnă, Dă-ne nouă pânea noastră
de tóte zilele...“ — Hăi la culcare!
Că de v'oiu spune astăzi tot, pe mîne
Și pe alte-séri apoi ce mai rămâne?...
St. O. Iosif.

I.

Din ceriul albastru
Luceferi se desfac,
Zimbînd iubirei noastre,
Și undelor pe lac.

De glasul păsărelelor
Pe gânduri codru-i pus, —

O stelelor, stelelor,
Unde v'ați dus?...

În turme călătore
Trec (nourii) pe ceriu,
De sémănă, pe sóre,
Duiósele dureri.

De strălucirea florilor
E câmpul tot supus, —
O norilor, norilor,
Uunde v'ați dus?...

Șoptiri aeriane
Pătrund din mal în mal;
Ș'a stelelor icóne
Pe fie-care val.

De ochii tēi cei plini de-amor
Aminte mi-au adus, —
O stelelor, stelelor,
Unde v'ați dus?...

Cum edera se lęgă
De ramuri de stejar,
Mi-a fost odată dragă
Și dragă-mi este iar.

De brațul tēu cuprins de dor
Aminte mi-am adus, —
O brațelor, brațelor,
Unde v'ați dus?...

.
.
.
.

De sborul rēndunelor
Aminte mi-am adus, —
O stelelor, stelelor,
Unde v'ați dus?

II.

Ea mergea acuma 'n codru,
Și mă iau tiptil pe urmă.
Când ajung cu ea alături,
Simt suflarea-mi că se curmă.

Mai resuflu înc'odată,
 Țic o vorbă, — ea tresare
 Și se uită 'ntr'altă parte,
 Și respuns de loc nu are.

Dar mereu de ea m'apropii
 Și-i vorbesc cu dulce sfaturi, —
 Ea se apără c'o mână,
 Dar se uită tot în lături.

Și pe talie-i pun brațul,
 Ea și fuge, va să scape, —
 Dar o țin mereu spre mine,
 Mai aprópe, mai aprópe.

Mai nu vrea, și mai se lasă.
 Capul ei mi-l pun pe umăr,
 Pun pe ochii 'nchiși, pe gură,
 Sărutări fără de număr.

Și pe piept o strâng și-o légăn,
 Răsufierea-mi se sfârșește.
 O întreb de-i dulce ast-fel,
 O întreb de mă iubește.

Iar ea ochii și-i deschide,
 Ochii mari și plutitori:
 „Tu-mi ești drag și-mi placi, dar numai
 „Ești obraznic une-ori“.

III.

S o n e t.

Din munți bătrâni și din păduri mărețe
 Se nasc izvóre, ropotind se plimbă,
 Deprind pe rënd océnica lor limbă
 Și sunt în codri pustnici cântărețe.

Spărgënd prin stinci albia lor strâmbă,
 Se légăn line și fac valuri crețe.
 În drumul lor ia firea mii de fețe —
 Aceléși sunt, deși mereu se schimbă.

Dar cu adâncul apei s'adâncește
 În glasul lor a sunetului scară
 Devine tristă — rînduri-rînduri crește,

Pân'ce unindu-se în marea amară
Ca fluviu mândru, ce ostenit mugește —
Al tinereții dulce glas de mult uitară.

(*Michail Eminescu, poesii inedite*).

Cântec.

Infloresc grădinele,
Ceriu-i ca oglinda,
Prin livezi albinele
Și-au pornit colinda.

Cântă ciocârliile
Imn de veselie,
Fluturii cu miile
Jocă pe câmpie.

Jocă fete și băeți
Hora 'n bătătură —
Ah, de ce n'am țece vieți
Să te cânt, Natură!

St. O. Iosif

Bunicul.

Bunicul șede la ferăstră
Doresce lume să mai vadă
De-odată vesel, blând suride, —
Ce vede ore el în stradă?

Sunt doi iubiți ce trec în grabă
Și după fața lor senină
Bătrânul înțelege bine
Că fericirea li-e deplină.

Privesce dus la ei bunicul
Și-uitând atâta bătrânețe
Își amintește cu plăcere
De vremile din tinerețe!

Nicolae Condiescu.

Ochii.

Albatri, negri, dragi, frumoși,
Câți ochi n'au căutat spre sôre!...
Acum ei în morminte dorm,
Iar sôrele încă răsare.

Nopti dulci, de-un farmec negrăit,
Atâția ochi au încântat!...
Și-acum stelele lucesc,
Iar ochii s'au întunecat.

Să se fi stins privirea lor
Pe tot d'auna abătută?...
Oh nu! ei numai s'au întors
Spre-o lume nouă nevădută.

Și precum stelele ce cad
În ceriu i-și schimbă locul lor,
Așa și ochii ațipesc,
Dar nu-i adevărat că mor!

Albatri, negri, dragi, frumoși,
Deschiși spre țermuri fără nume,
Ei dincolo de grăpă vîd
Când s'au închis aici, în lume.

Ioan M. Român.

Nevinovăție.

Ađi Noemie a fost cuminte
Și blândă ca un mielușel,
Așa că nașul, drept răsplătă,
I-a dat să porțe un inel.

Acum, glumind, nășica-i spune
Cum că bărbatul ei va fi
Acela, pe al cărui deget
Inelul ei s'o potrive.

Iar Noemie, de bucurie,
S'apucă iute pe 'ncercat,
Nerăbdătoare să ghicescă
Pe cine alege de bărbat.

Și iată că deodată strigă
Cu voce ei cea subțirică:
„Inelul ți se potrivește;
Bărbatul meu ești tu nășică!”

Radu D. Rosetti.

Om și câne.

Erau flămânđi un om și-un câne
Am rupt din codrul meu de pâne
Și-am dat la om — fiind-c'a cerut —
Iar bietul câne a tăcut.

A două ți având iar pâne,
Mi-am dat bucata mea la câne;
El a tăcut și a mâncat,
Iar „bietul” om m'a înjurat.

Radu D. Rosetti.

Flórea.

Prin multe flori vėđui odată
O mică flóre ne'nsemnată,
Și, ca sė-mi dau mai bine sėmă,
Vruseiu se aflu cum o chiamă.

Dar grădinariul ce-o zărise
O zmulse și apoi își duse:
— Acestei flori îi dăc „durere”
Și cât o zmulg ea tot nu pier.

„Durere”, cugetai în mine...
De ea simții că milă-mi vine,
Și o pusei la sinul meu;
Dar vai! De-atunci o port mereu.

Elisabeta M. Z. Ionescu.

Trei colinzi

(din volumul edat de dl A. M. Marienescu)

I u d a

Când Christos cina la mäsă,
Ler u - mi Dó m ne!
Sta evreii după casă, —
Dară Iuda a intrat,
Lui Christos de s'a închinat, —
Iar afară el ieși
Și evreilor grăi:

„Dați-mi treiđeci de arginți,
Să vi-l dau, să-l răstigniți! —
Iuda, iubitoriu de bani,
L'a vîndut la-a lui dușmani!

Când Christos găta cu cina
Merse sub pom în grădină, —
Iuda după el s'a dus,
Dar' evreii prin ascuns, —
Și când Iuda-l sărutase
Sar evreii, și-l legase.
L'au purtat pân' la Pilat,
Și la casa cea de sfat,
Sfatul lor a otărit,
Ca să fie restignit!

Pe cruce de brad l'au pus,
Cu suliza l'au împuns,
Sângele pe cruce-a curs, —
Dar' mulțimea a strigat:
„Nu trebe pe jos vërsat,
Sângele-i nevinovat!”
Sórele se 'ntuneca
Luna 'n sânge se imbrăca
Munții se cutremura
Apele se tulbura, —
Îngerii începură a plânge,
Că se varsa — atăta sânge!

Dar' pe Iuda blăstămat,
Sufletul că l'a muștrat,
Și deloc s'a spânzurat!
O 'nchinăm spre sănătate!

Vestea rea

Umblă Maica după fiu,
Rața sôrelui, sora sôrelui!
Tot plângând și întrebând:
„N'ați vădut pe fiul sânt?

„Pôte că noi l'am vădut,
Dară nu l'am cunoscut!”

„Dacă cumva l'ați vădut,
A-l cunósce ați putut, —
Căci pe fața fiiului,
Scrisă-i rața sôrelui,
Și pe frunte, luna plină,
Luna plină, cu lumină, —
Iară pe-a lui umerei
Strălucesc lucéferei!”

„Maică! dacă e așa,
Noi îți dăm o veste rea
Că-i la curtea lui Pilat,
Rêstignit pe lemn de brad!”

Maica plânge, și se înfrânge,
Inima-i innótă 'n sânge, —
Îngeri béli, o cétă mare,
Sbóră la ea de 'ntristare,
Și la ceriu o rêdica,
Dară ea le cuvênta:

„Fiiul meu, tot Domn va fi,
Și cei buni 'i vor fi fii, —
Celor rêi va resplăti,
Că pe veci i-a osândi!”

Fii tu Maică bucurósă,
De colinda ast'-a nóstră. —

Avutul și sâracul

Coborît'a Domnul sânt
Hai Lero-mi Dómne hai!
Domnul sânt p'acest pâmênt,

Coborît'a tot pe scară,
 Scară sântă și de cêră,
 Pe o ȕi de sêrbătore
 Când rêsare sântul sôre,
 Cu Săn' Petru soțul lui
 Pentru sôrtea omului, —
 Ce fac domnii cu iobagii
 Și avuții cu sêracii?!

Amêndoi acum porniră,
 Și pedestru sê iviră
 La casa avutului
 În mijlocul satului.

„Bună ȕioa domnitori!“
 „Sê trăiți voi cerșitori!“

„Gat'a-i prânȕiul de prânȕit?
 Ne 'mbiem la omenit.“

„Prânȕu-i gata, nu-i de voi,
 Ci-i de domni mari ca și noi!“

„Dacă nu-i și pentru noi
 Sê prânȕiți dar' numai voi!“

Ei sê ieu, și ducu-se,
 Și ajung și vêdu-se,
 La casa sâracului,
 În capêtul satului.

„Bună ȕioa muncitori!“
 „Sê trăiți voi câlêtori!“

„Gat'a-i prânȕiul de prânȕit?
 Ne 'mbiem la omenit.“

„Prânȕiul nost e cãm puțin,
 Dar' veniți ca, sê-l prânȕim!
 Și de cumva nu ni-ajunge,
 Merge-oiu 'n sat, și voi u aduce!“ —

Se luară și intrară,
 Și la masă s'aseȕară, —
 S'ospetară, — nu potură,
 Ca se gate ce avură!

„Mulțămită, cui ni-a dat!“ —
 Mai de parte au plecat,
 Printrê vii, printre câmpii,
 Pe o cale cu făclii.

Dău din graiu grăia :
 „Caută Petre 'n stânga mea,
 Spune-mi Petre, ce-i vedé ?“
 „Dómnne! mult nu mai ținé!
 De ce vėd, îmbetrănesc,
 Și de spaimă mă 'ngrozesc,
 Vėd casa avutului
 În mijlocul iadului
 Cum s'aprinde și cum arde,
 Și avutul sė prėpade,
 Că bălauri suflă 'n foc,
 Se 'mbulzesc, de n'află loc, —
 Scorpiele-s ca vacile,
 Bróscele ca caprele!“

Dău din graiu grăia :
 „Caută Petre 'n drėpta mea,
 Spune-mi Petre, ce-i vedé! ?“
 „Dómnne! mult de-ai mai ținé!
 De ce vėd întineresc,
 Și mă bucur, dănțuesc.
 Vėd casa sáracului
 În mijlocul raiului
 Din afară argintită,
 Din lăuntru aurită,
 Sóre mândru, ți sėnină,
 Și 'nprejur ca o grădină,
 Frunzele-s ca stelele,
 Florile ca lunele!“

O 'nchinăm spre sănătate.

Epigrame

Dreptatea

Dreptate! n'ai vreme de alinare,
Căci toți îți sparg capul fără cruțare
Și toți se miră ca d'o minune:
Că lipsesci vecinic din astă lume!

Unui astringătoriu

Dici că: averea-i mai pe sus de tôte,
Și te silești întru sudori, s'aduni comori;
Nu scii c'adevărul e preste tôte:
Unde's astrângători, sunt și risipitori!

Unu-i risipitoriu

Petrece făr' de grijă în multe desfătări,
Viața așa-i plăcută și nuți face muștrări
C'ai moștenit avere mare părintească:
Ș'ai tîi moștenitori, n'au ce să moștenescă!

Consecvent

Esci consecvent în felul tău
Ce ții ați bun, mîne e rău;
Sau: ați ții pe — un om de nimic
Și mîne esci al său amic!

Avram Corcea.

FELURIMI.

Anecdote.

Dumnezeu a chemat înaintea Sa toate virtuțile. Ele s-au adunat deci înaintea Atotputernicului; toate erau cunoscute între sine, numai două păreau că nu se cunosc. Dumnezeu vădându-le așa de înstrăinate le făcu semn să se apropie și apropiindu-se le pusă întrebarea, au nu se cunosc ele? „Nu, nici odată nu ne-am văzut” — fu răspunsul.

Și cari erau aceste două virtuți? Binefacerea și Recunoștința.

*

Un preot militar privea odată la o manevră, cu care ocaziune s'a tras mult cu tunurile încât era un foc și bubuit înfricoșat. După terminarea manevrei dădea comandantul către preot: „Astăzi ai putut să-ți faci o bună închipuire despre focul iadului”. — „Într'adevăr” răspunde preotul care-și cunoștea omul, „cu deosebire că Te-am văzut și pe D-Te în mijlocul lui”.

*

Un orașel, al cărui locuitori erau recunoscuți ca oameni săraci, a făcut foarte mari cheltuieli cu iluminare și alte înfrumusețări a orașului în onoarea domnitoriului carele aveau să treacă pe acolo. Domnitoriul vădând acestea și-a exprimat mirarea sa, la ce apoi răspunde primarul: „Înălțate Dămine! Bunul nostru oraș a făcut tot ce îi este dator”. — „Minunea lui Dumnezeu!” exclamă un jidov, carele era de față, „și primarul nostru a dat odată o vorbă înțeleaptă și adevărată, bunul nostru oraș e cu toate acestea datoriu, însă nu domnitoriului, ci lui laiteles”!

*

Un domn de pământ chemă la sine pe un copil, voind să-l bată pentru că alerga după brăbeți prin holdele de grâu. Copilul însă nu voia. „Audi mei copile”, îi zise domnul, carele observă că copilul nu vine fiindu-i frică de bătaia, „vin-o să-ți spun ceva de nou.”

„Copiii așa de mici cum sunt eu domnule“, răspunse copilul, „nu trebuie să știe toate.“

Un bolnav dice către soția sa: „Ah draga mea, simțesc că mi-se apropie mórtea, și așa de greu mor, căci — ce se poț tu face și cum să trăesci după mórtea mea? „Dragul meu“, răspunse soția, „mori tu numai voiș sci eu ce să fac.“

Un datorăș, carele înzădar a încercat toate că să-și impece creditorii sei, le dîse odată: „Domnii mei, mi-am bătut mult capul cum să ve împac plătindu-ve datoria, vîd însă că toate sunt înzădr, așa dară grija asta vi-o las D-Vóstre.

Înaintea cortului unui general carele avea nenoroc în toate luptele ce le comanda el, s'a aflat într'o diminătă o dobă cu o sedulă pe carea era scis: „E aici numai ca să fie bătută.“

Bancariul. „Esci convinsă draga mea, ca oficeriul te iubesc?“ Fiica: „O, da tată; mi-a spus deunăđi, că chiar de aș avea un milion zestre, el tot mar lua de soție.“

Un om fôrte sgârcit, ținea la dînsul pe un nepot de soră în vîrstă de cinci ani. Într'o đumblând împreună, să întâlnească cu un prieten al unchiului, care avea cu el un ogar. Copilul numai veduse așa cîne slab, și așa cum îl vedu, i-i luă capul între mâni și dîse: biet cîne! și tu stai la unchiul teu de esci așa slab!

Cuvinte înțelepte.

Minciuna este o armă cu două tălșuri, și mai curând se mai târziu ea rănesc pe cel ce se folosește de ea.

Deflotte.

Primul lucru care trebuie învățat e suferința, căci pe dânsa se o scie va avea omul mai multă trebuință.

Rousseau.

Istoria dă tinereței mintea bătrâneței.

Diodor.

De simț vr'o bucurie, la nime se n'o spus,
Ci cu lacăți de aramă în suflet s'o încui,
Căci fără de pă sare, de nu cu pismuire,
Privesce reaua lume înalta-ți fericire.
De simți vre-o durere, tu erăși se n'o spui,
Ci tot așa puternic în suflet s'o încui,
Căci fără de îndurare, de nu cu mulțumire,
Privesce reaua lume a ta nefericire.

Iacob Negruzzi.

Cuvintele fără înțeles nu se ridică la ceriu.

Shakespeare.

Mult pot puținii buni împreună.

Miron Costin.

E mișel un suflet când i-și uită pe ai săi.

Coșbuc.

Dacă dracul ar putea iubi, ar înceta de a mai face răutăți.

Sante-Therese.

Pe pasere o prinzi cu grăunte; pe om îl prinzi cu vorbe frumóse.

Proverb rusesc.

Cine nu scie se ierte, nu scie s  iub sc .

Prietenia trăiesce din  ng duiri  i iert ri dintr'o parte  i dintr'alta.

Durand.

 n t t  lumea n'are p reche Secuimea în ceeace prive te at t frumse a naturei c t  i darurile ei naturale. Din sinul p m ntului acolo izvorește apa lecut re de valórea unei comori, a a ori-unde  nfigi bitul în p m nt.  n mun ii Secuimii sunt ascunse minerale de o val re nepre uit , marmoră, cărbune de p tr  etc.  i sunt acoperi i de ierburi, de tufe  i arbori de efectul cel mai minunat. Dar  i în p r ele  i riurile ei de munte nu tr e ce numai p stravul  i alți pe ti, ci să mai află  i o plantă de apă particulară cu numele scientific: „*Spongilla lacustris fuvialis*“, care din timpurile cele mai vechi se folose ce ca medicament de casă,  i asupra căreia Dr. Szász cu  eci de ani înainte a atras aten iunea cercurilor sci tific e în articlii sei scri i în „*Természettudományi K zl ny*“.

Bl zsovics Sándor, proprietar de apotecă în Sepsiszentgy rgy acum a adunat fruntea din aceste ierburi de efect escelent  i din decoctul acestora în laboratoriuul seu chemic „*Spiritul-Inda*“, care e scutit prin lege  i care e de efect fără p reche folosit intern ori estern  i cine a probat acest spirt acela nu să mai p te lipsi de el în casă; de aceea il recomandăm cu căldură cetitorilor no tri, căci acest eminent medicament natural de casă să recomandă nu numai prin bunătatea sa ci  i prin prețul seu moderat, care face posibil, ca  i omul cel mai sărac s   i-l p t  procura.

CIMILITURI.

Care animal samănă mai mult cu lupul?

(Lupóica).

Unde se află omul mai bine?

(În pat și în grópa).

Ce întristéză mai tare fetele?

(Dacă le spunî că sînt urîte).

În care pădure nu crește frunza?

(În pădurea de brați).

Tandalica are mere,
Tandalic vine și cere;
Tandalica nu se 'ndură,
Tandalic vine și fură.

(Cloța și uliul).

Am o cățălușă albă
Și tot câmpul alérgă.

(Cósa).

Am o vacă albă
O duc de códă la apă.

(Uliciorul).

Suflet n'am, suflet duc,
De pămênt nu mă ating.

(Luntrea).

Ce casă-i spinzurată
Pe lemne acățată?

(Cortul figănesc).

Hoțul intră 'n casă
Și capul afară-și lasă.

(Cuibul).

Consemnarea târgurilor din Ungaria.

NOTA. În acest conspect s'au considerat mai ales părțile locuite de Români.
Zilele sunt însemnate după calendariul nou.

Aletea, 15 Martie, 15 Iunie și 15 Octombrie.

Aradul-nou, 1 Martie, 16 Iunie și 18 Octombrie.

Aradul-vechiu, de Vineri înainte de Dumineca cea premergătoare Duminecei Floriilor apusene; din Vinerea de după s. Petru și Pavel la apuseni și din Vinerea înainte de 5 Novembre n. cu durată de patru zile.
Alibunariu, în ziua de Rusalii și în ziua de sânta Măria-mare după calend. vechiu.

Baia-mare, Luni și Marți după Dumineca „oculi“, după ziua Domnului (Joia verde), după sftul Stefan și după stul Martin (Novembre).

Batania, cu 2 săptămâni înainte de Florii, Duminecă înainte de Petru și Pavel, cu 2 săptămâni înainte de Dimitrie.

Beba-vechie, 8 Martie, 8 Iunie și 8 Septembre st. n.
Dacă aceste zile nu cad în zi de Duminecă, atunci târgul se ține în Dumineca premergătoare.

Beiuș, Joi și Vineri în săptămâna Întrării în biserică, în săptămâna sântului George, în săptămâna sântului Ilie și în săptămâna sânt. Dimitrie, după cal. nostru.

Béga-Szt.-György, 15 Aprile, 20 Iunie și 30 Septembre.

Beliu, în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 1 Sept. nou. și 1 Octobrie, Marți (târg de vite) și Mercuri.

Berzava, Duminecă înainte de 21 Martie, 6 Iulie și 26 Octobrie nou.

Banloc, 11 Septembre.

Becicherechul-mare, Joi, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 1 Martie, 25 Maiu, 17 August, 12 Oct. și 23 Novembre nou.

- Bichiș, 24 Mart., 20 Iun. și 29 Sept. cari zile de nu cad pe Duminecă atunci Duminecă înainte de aceste zile (2 zile înainte târg de vite).
- Bichiș-Ciaba, 3 Martie, 1 Iuliu, 26 Octombre și 10 Dec., (Dumineca a 2-a de advent) nou, și dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare. (Vineri și Sâmbătă de vite).
- Birchiș, 28 Ianuarie, 6 Aprile nou și Dumineca întâia după Rosaliile noastre.
- Biserica-albă, 5, 6, 7 Martie, 20—23 Iunie, 15—18 Oct.
- Bogșa-montană, Vineri, Sâmbătă și Duminecă în săptămâna înainte de Dumineca neagră, a apusenilor, în Maiu săptămâna stului Ioan cal. nou, după Sân. Petru și Pavel cal. vechiu și după 18 Sept. cal. n.
- Buziaș, 23 Ianuarie, 24 Aprile, 25 Iuliu și 1 Octombre. cal. nou; ziua presedintă târg de vite.
- Boroșineu, 7 Ianuarie, Duminecă înainte de s. Ilie și s. Paraschiva după c. v.
- Boroșsebeș, în Mercurile din sept. în care cad s. Georgiu, s. Mihail după c. n. și Mercuri în sept. s. Nicolae c. v.
- Bozovici, 15 Ianuarie, 2 Aprile, 4 Iunie și 1 Oct. c. n.
- Brad, 20 Martie, 2 Iunie, 29 Septembrie și 16 Decembre c. n.; în zilele cele 2 dinainte, târg de vite.
- Buteni, după c. v. în Lunile cele mai aproape de Întimplarea Domnului; Tăierea capului s. Ioan și săptăm. înainte de Crăciun.
- Cacova**, 1—2 Maiu, 2 Novembre.
- Canija-mare, Luni înainte de 2 Februarie, Luni înainte de Pasci, Luni înainte de Rusalii, de 15 August, de 15 Octombre dacă 15 cade pe Luni, atunci în această zi și Luni înainte de 8 Decembre. c. n.
- Canija-turcescă, 29 Apr., 1 Aug., 1 Nov. c. n.; dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci Dumineca premergătoare.
- Caransebeș, Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Ianuarie nou; Joi, Vineri și Sâmbătă în săptămâna din urmă a lui Aprile nou, și încă ar cădea în această săptămână sărbătorile Pascilor greco-orientale târgul se ține Joi, Vineri și Sâmbătă

înainte de Dumineca Floriilor; în sept. primă a lui August și Octombre nou tot Joi, Vineri și Sâmbătă. Capolnaș, 13 Ian., 21 Martie, 5 Maiu, în Lunia Rosaliilor greco-orientali, 6 Iuliu, 20 Septembre și 20 Nov.

Ceffa, în prima Joie din Aprilie. August și Dec.

Cermeiu, în Dumineca Floriilor. Dum. după s. Petru și Pavel și după c. v. Dumineca după sft. Dimitrie.

Chichinda-mare, 24 Aprile, 24 Iuniu, 20 Sept. și 1 Dec.

Chișineu, 6 Ianuaru, și Duminecă înainte de s. George și s. Mihail.

Ciacova, la mijlocul postului mare după cal. v.; și în sept. din 29 Iuniu, 27 August, 10 Octombre, 11 Novem., de Joi dela améđi până Duminecă.

Cianadul-sêrb. și nemț. în Duminecile din 16 Mart., 20 Iun., 16 Octombre și 10 Decembre; séu dacă numitele țile nu cad Dumineca, atunci în Duminecile premergătore.

Cianadul-mag. 14 Februaru, 7 Maiu, 16 Oct. și 11 Nov.

Comloș (Bănat) 5 Martie, 15 Iuniu, 1 Septembre. Dacă terminul hotărît nu cade într'o Duminecă, târgul sô țină în Dumineca premergătore.

Crașova, în 23—24 Apr., 28—29 Iuniu și 11—12 Nov.

Cubin, 17 Martie, 5 Maiu, 7 Novembre.

Curtea, în 2 Iuniu, 26 Septembre.

Dalboșeț, 10 Martie, 23 Octombre.

Deliblată 6 Aprile, 10 Septembre.

Detta, (Timiș), 24 Martie, 15 Iuniu, 12 Septembre, 30 Nov.

Dêzna, 19 Martie, 14 Maiu, 10 Septembre, în cas de sêrbătore târgul sê ține în Lunia următore.

Dobrița 2- 5 Maiu, 23—25 Sept.

Dognacica, 8 Septembre.

Dobrițin, 17 Ianuaru, 24 Aprile, 15 August și 9 Octombre încep în Lunia sêptemâna premergătore acestor țile.

Dolóve, 21 Martie, 11 Octobre.

Domașnia, a 5-a țiuă după Sân-Petru cal. v.

Élesd, în Mercuria și Joia după 25 Februarie; Joi și Vineri în sept. înainte de 21 Iunie, în sept. țilei de 21 Septembre și 13 Decembre.

Făget, după cal. v. la Botez, la s. Teodor, la Florii, la

Înălțarea Dlui, Sân-Petru, s. Maria mare, s. Dimitrie și s. Nicolae.

Feketeteu, în Lunile din săptămâna înainte de 25 Ianuarie și după 5 Aprilie, 15 Iulie și 16 Octombrie.

Gyarmata, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 26 Octombrie.

Gataia, 20 Ianuarie, 20 Aprilie, 20 Iulie, 20 Octombrie.

Gurahonț, Luni în săptămâna zilei de 11 Maiu și 20 August și dacă acesta diuă ar fi S. Ștefan, atunci ziua următoare.

Gyertyámos, 5 Aprilie, 17 Iunie, 19 Septembrie. Dacă zilele numite cad în zi de lucru, atunci tîrgul se ține în Dumineca premergătoare.

Gyoma, 10—11 Martie, 1—2 Iunie, 15—16 August și 15—16 Noiembrie; dacă aceste zile nu cad pe Sâmbătă și Duminecă atunci se ține înainte de aceste zile Sâmbătă și Duminecă.

Gyorok, 15 Martie și 29 Septembrie.

Gyula, înainte de 25 Ianuarie și în săptămânile dinainte de 22 Iulie și 8 Septembrie, totdeauna de Mercuri până Duminecă inclusive.

Hidekut, 16 Ianuarie, 16 Maiu și 14 Septembrie.

Idvor, 3 Maiu, 23 Septembrie.

Iassenova, 21 Maiu și 11 Octombrie.

Lipova, (după cal. v.) la Sân-Georgiu, sântul Ilie, sântă Măria mică, sân-Mihail.

Logoj, Vineri, Sâmbătă și Duminecă înainte de 10 Februarie, 10 Maiu, 2—4 Iulie și 21 Octombrie.

Macău, Sâmbătă înainte de Dumineca „judica“ și Sâmbetele înainte de 24 Iunie, 19 August și 19 Noiembrie.

Mehadia, 22 Ianuarie, 6 Aprilie, 16 Iulie și 16 Octombrie.

Merczidorf, (Carani) 20 Aprilie și 10 August.

Moldova-veche, 21 Aprilie și 27 August.

Moldova-nouă, 5 Maiu și 24 Iunie.

Mocrin, 14 Februarie, 20 Maiu și 12 August.

Nadlac, Sâmbătă în săptămânile în care cad zilele 24 Aprilie și 29 Septembrie; Sâmbătă după 6 Ianuarie și în a doua din Iulie; dacă aceste două termene din urmă cad pe sîrbătoare sau pe Vineri, atunci se ține în Sâmbăta săptămînei premergătoare.

Omolița 18 August.

Oradea-mare Vineri în acele săptămâni, în care cad zilele de 12 Martie, 21 Iunie, 8 Septembre și 8 Decembre.

Oravița, în totă Sâmbăta țerg și cu vite.

Orczidorf 24 Aprile și 8 Septembre.

Orșova, 1—3 Maiu, 17—19 Septembre.

Pecica-magiară, Sâmbătă, Duminecă și Luni înainte de 9 Maiu și 14 Septembre.

Pancota, Duminecă în 3 Maiu, 1 August și 15 Octombre, dacă aceste zile nu cad pe Duminecă, atunci în Duminecele ce premereg acestor zile.

Panciova, Joi în 22 Aprile, în 9 Iuliu, în 18 Septembre, și dacă aceste zile nu cad pe Joi, atunci în Joia următoare acestor zile, durază patru zile.

Pauliș, 6 Maiu și 1 Octombre.

Periamoș, 24 Aprilie, 15 Iunie și 24 Septembre.

Perlas, 27 Iunie, 9 Novembre.

Petriș, 8 Martie, 23 Iunie, 1 August și 14 Octobere.

Piscolt, 1 Martie, 1 Septembre.

Radna, Vineri înainte de Joia verde și înainte de 6 Oct. c. v. Recița-montană, Vineri înainte de Dumineca Floriilor apusene; în August dacă S. Măria la apuseni cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni séu Marți, atunci Vineri înaintea acestor zile, la din contră Vineri după aceste zile; în Septembre ziua s. Mihail la apuseni, dacă acesta cade pe Vineri, dacă însă cade pe Sâmbătă, Duminecă, Luni séu Marți, atunci țergul se ține Vineri înainte de aceste zile; la din contră Vineri după aceste zile.

Rittberg, 17 Aprile, 15 Iunie, 13—14 Septembre, 15 Novembre; dacă însă pe aceste zile cade vr'o sârbătoare împărătească romano-catolică, séu greco-orientală, atunci cu o săptămână mai târziu.

Rudna, 21 Maiu, 20 Septembre; dacă aceste zile nu sunt Dumineci, atunci Dumineca premeregătoare.

Sacul, Luni înainte de Joia verde și Luni după 1 Novembre după cal. nou.

Silinghia, Duminecă după 25 Maiu, 2 Oct. și 13 Dec.

Segedin, de Duminecă până Duminecă în săptămânile în cari cade 17 Februarie, 5 Maiu, 31 Iuliu, 10 Oct. și Nov. Sigetul Marmației, (după cal. v.) ântâia Luni și Marți din postul mare, Luni și Marția Ros., Luni și Marți în sept. sânt. Ilie, dacă însă St. Ilie cade Duminecă atunci aceleași zile ale săptămânei următoare; Luni și Marți în săptămâna în carea cade 13 Octombrie n., dacă 13 Octombrie cade pe Duminecă, atunci aceleași zile ale săptămânei următoare. Luni și Marți e târg de vite, celalalt duréză întréga săptămână.

Soborșin, 14 Februarie, 13 Maiu, 18 Aug. și 3 Decem. Simand, Duminecă în săptămânile în care cade 13 Feb.; 13 Maiu și 13 Sept.

Timișóra, în zilele din 13—17 Martie; 29 Maiu—2 Iuniu; 14—18 August; 25—29 Septembrie; 18—22 Decembrie. Têrgul duréză 5 zile. Joi târg de vite cornute; Joi și Vineri târg de porci și oi; Vineri și Sâmbătă târg de cai. Têrgul pentru ceialaltî articlii (póme, lemne, instrumente agricole, articlii de negoțiu și industrie) se ține în tóte 5 zilele. Têrg de săptămână: Marți și Vineri; Vineria e și târg de porci, cai și vite cornute.

Teregova, 19 Ianuarius, Vineri după Pascile rom. cat., 6 Iuliu, și Vineri înainte de s. "Dimitrie.

Tinca, Luni în a patra sept. din lunile Martie, Iuniu, Sept. și Decembrie.

Valea-mare, Joi înainte de Pasci, și 26 Octombrie c. v. Varadia, 22 Aprile, 2 Septembrie,

Vêrșet, Duminecă înainte de 2 Februarie c. nou; Dumineca înainte de Dumineca Floriilor, gr. or., prima Duminecă în Aug. c. nou, ultima Duminecă în Oct.

Vinga, Duminecă înainte de Înălțarea Domnului după c. v.; Duminecă după St. Stefan și Duminecă după Sân-Mihaiu, după cal. nou.

Voitec, 1 Maiu, 1 Septembrie.

Zarand, (după cal. v.) Dumineca ântâia din postul mare, Dumineca Rosaliilor gr. or., și Duminecele înainte de st. Măria mare și de 17 Dec., Sâmbătă înainte de aceste zile târg de vite.

Zerindul-mare, 14 Ianuarius și 1 Sept.; în cas de sêrbătore tîrgul se ține în ziua următoare.
 Zorlențul-mare, (după c. vechiu) Dumineca Floriilor, 11 Iuliu și 24 Octombre, câte trei zile.
 Zsombolia, 19 Martie, 29 Iuniu, 8 Sept. și 11 Novem.; dacă nu cade pe Duminecă, atunci se ține în Dumineca premergătoare.

Consemnarea tîrgurilor din Ardél.

Abrud, (c. v.) În ziua de Sf. Teodor, Lunia în sept. primă din Maiu, Lunia înainte de Sf. Mihail și Lunia înainte de Crăciun.
 Aiud, c. n. 25 Ianuarius, 8 Maiu, 19 Aug. 16 Oct.
 Alamor. 5 Martie, 4 Septembere, c. n., câte o zi înainte tîrg de vite.
 Almașul-mare, 23 Ian., 1 Maiu, 22 Iuliu și 17 Sept. c. n.
Baia de Criș, 2 Ian 8 Iuliu, 20 Nov. și 7 Dec. c. n.
 Belgrad, (Alba-Iulia) Marți înainte de Pascile apusene. 26 Iuliu, 30 Sept., 17 Dec.
 Bistrița, 17—18, Maiu, Mercuri după Bartolomeiu tîrg de vite 6 zile, și Mercuri înainte de s. Ecat.
 Blaj, Sâmbăta Floriilor, 21 Iuliu, 6 Dec.
 Brașov, Joi după ziua Domnului (după Joia verde); Joia, Vineri și Sâmb. după Luca.
Câmpeni, (cal. v.) Vineri înaintea Floriilor, Vineri înainte de Rusalile noastre, 9 Iuliu 28 Aug. și 5 Nov. c. n.
 Cetatea de baltă, Lunia după boboteză, Luni înainte de Marția lăsatului de carne, Lunia înainte de Pasci, 21 Aug. Lunia înainte de Crăciun după c. nou, în trei zile premergătoare tîrg de vite.
 Cic-Sân-Georgiu, Lunia înainte de Pasci și înainte de Crăciun, dacă e ziua de sêrbătore, atunci în ziua următoare, în zilele premergătoare tîrg de vite.
 Cic-Sereda, 12 zile înainte de Mercurea lăsărei de post, séu Vineri după Mercurea septuagesimă Vineri după

- Joia mare 13 Iuliu, 29 Sept., în trei zile premergătoare târg de vite.
- Cincu-ma 11—14 Martie, 17, 18, 20 Iunie, Lunia, Marța și Mercurea după 20 Sept.
- Cincu-mic, Luni a 5-a săptămână din Post.
- Cluj, 10 Ianuarie, 12 Mart., 13 Iun., 1 Sept. și 2 Nov. în trei zile premergătoare târg de vite.
- Cluj-Manastur, 5 Maiu.
- Cohalm, Luni după Botez, Luni după Florii, érá în Vine. rile și Sâmbetele precedente târg de vite; 25 Iul- érá în zilele precedente 22 și 23 târg de vite; 1 Oct., érá în 7, 8 și 9 târg de vite.
- Dej**, Marți, Mercuri, Joi în săptămâna din 1 Martie, 1 Iunie, 13 Decem. și nainte de Sf. Stefan, și anume, Marți târg de cai și porci, Mercuri de celelalte vite.
- Deva, 14 Ianuariu, 13 Maiu, 3 Aug. 30 Oct. nou; în cele 3 zile precedente târg de vite.
- Dobra, c. v. 22 Apr., Joi a doua sept. după Rosaliile noastre, 7 Sept., 25 Oct.
- Făgăraș**, Joi după Rusalii (n.), 9 Sept. și 6 Dec. târgul ține 4 zile; în 2 zile premergătoare târg de vite.
- Felvinț, Lunia „oculi“, 8 Iunie, 23 Aug. și 19 Nov. c. n.
- Gherla**, 3, 4, 5 Februarie, 29, 30 Aprile, 1 Maiu, 23, 24, 25 Iuliu, 26, 27, 28 Octombre.
- Grădisce, a doua Sâmbătă după Pascile noastre 20 Oct. n.
- Halmagiu**, 12 Aprile și 16 Octombre.
- Halmagiu-mare, după cal. vechiu, Sâmbătă în săptămâna primă a postului mare, înainte de săptămâna Floriilor, Sâmbătă în sept. Sân-Petrului, Sâmbătă în sept. născerei Precestei și Sâmbătă în săptămâna în carea cade 4 Decembre.
- Hațeg, 14 Febr., 27 Aug. nou; cele 3 zile înainte de 14 Febr. târg de vite, și în 21—26 asemenea.
- Hunedóra, Sâmbătă în a 4-a sept. din Post și la Înălț. Domnului; după c. n. 11 Iuliu, 13 Novembre.
- Ibașfalau**, cal. n. 27 Ianuariu, ziua după Bunavestire rom. cat. Joia după Înălțarea Domnului, 5 Iuliu, 21 Sept., 20 Nov.

Ilia, 19 Ianuarie, 6 Apr. ziua a doua după Rosaliile noastre, 6 Iuliu, 27 Aug., 11 Oct., toate după c. nou.

Lapușul-românesc, Sâmbetele dintâiu din Februarie, Apr., Iunie, August și Octobrie după cal. nou, și Sâmbătă după 1. Dec. nou, târg de vite.

Lăpușul-ung., cal. nou, 17—18 Ian., 12—13 Maiu, și 5—6 Iuliu, 25—26 Sept.

Mediaș, cal. nou, Joi după Invocabit, 13 Iuliu, Joi înainte de 29 Sept. 30 Novembre.

Mercurea, 24 Faur, 27 Iunie și 11 Novembre; în două zile premergătoare târg de vite.

Merghideal, 25—27 August n.

Micasasa, 28 Ianuarie, 20 Maiu, 13 Octombrie.

Mureș-Oșorheiu, 17 Ianuarie, Joi înaintea Floriilor catolice, Luni după ziua Domnului, 4 Sept., 11 Nov. c. nou; în trei zile precedente târg de vite.

Nășăud, cal. nou 27 Maiu, 8 Nov., târg de vite cu 2 zile înainte.

Nochrih, 3 Februarie nou; ziua după înălțarea Domnului, Luni după 16 Octobrie c. nou.

Odorheiu, Mercuri și Joi după jumătatea postului mare; Luni și Marți după Joia verde; 4—5 Oct., 21—22 Dec., 3 zile înainte târg de vite; dacă ziua primă a târgului de vite, séu a celuiialt târg cade pe sârbătoare, atunci târgul se începe în ziua următoare; (datele după cal. nou).

Orăștia, cal. n. 14 Martie, 4 Iunie, 4 Octobrie, 6 Nov.; în trei zile premergătoare târg de vite.

Ormeniș, 18 Ianuarie, 5 Maiu, 6 Iuliu, 18 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite; apoi începând cu 15 Aprile nou în trei zile târg de oi, érá începând cu 10 Dec. nou în trei zile târg de porci.

Paraid, 19 Martie, 26 Iuliu, 15 Oct. și 17 Dec. nou; câte 2 zile înainte târg de vite.

Prundul-Burgăului, 14 Aprile nou, târgul de vite începe cu 2 zile înainte; 30 Oct. nou târgul de vite cu 3 zile înainte.

Racoșul de jos, 24 Aprile, 24 Iunie și 21 Sept. o ziua mai nainte de vite.

Reghinul-săsesc, 11—19 Faur, 1—2 Maiu, 30 Iuliu—10 August, 15—23 Octombre; tot cal. nou.

Reșinari, 1 Martie nou, târg de vite; 16 nov. cal. nou. Reteag, 7 Maiu, 11 Iuliu, 28 Septembre, cal. nou, câte trei zile înainte târg de vite.

Sașciori, 30 Martie, 26 Oct. c. n., ziua precedentă târg de vite.

Sebeșul-săsesc, 29 Ianuarie, 24 Aprile, 24 August, c. n. câte trei zile precedente târg de vite.

Șeica-mare, Exaudi (3 Maiu), Lucia (13 Dec.) c. nou.

Șeica-mică, 12 Iunie, 11 Novembre, cal. nou.

Sepsi-Sân-Giorgiu, Mercuri și Joi după s. George, Mercuri și Joi după 12 Iunie și Mercuri și Joi după 8 Oct. nou; Marți înainte de târgul din Iunie e târg de cai.

Sereda, (Mureșului) 21—24 Faur, 1, 2, 3, 4 August, 7—10 Dec.

Sibiiu, Luni după Botez, 3 Maiu, 14 Sept. nou, înainte de aceste zile câte 7 zile târg de vite, dintre cari câte trei zile târg de oi; dacă aceste zile cad pe săbătoare sau Duminecă, atunci târgul se ține în ziua următoare.

Sighișoara, 16 Martie, 24 Iunie, 4 Nov. nou; ziua precedentă târg de vite.

Somcuta-mare, Miercuri și Joi după Dumineca Oculi, apoi Mercuri înainte de Joia verde și în Joia verde, Mercuri și Joi înainte de 20 Aug. și de 11 Nov. nou, ziua prima târg de vite.

Somărtin, 14, 15 și 17 Aprile; 3, 4 și 6 Nov. nou.

Șimlăul-Silvaniei, 20 Martie, 26 Iunie, 25 Septembre și 18 Dec. nou totdeauna Joia și Vinerea în sept. în care cad acele zile.

Teuș, 20 Febr. 24—27 August, 4—7 Nov. nou; câte 3 zile precedente târg de vite.

Turda, Sâmbătă după Mercurea ant. din postul mare, 24 Apr., 24 Iunie, 9 Sept., 6 Dec., nou; câte 3 zile înainte târg de vite.

Vaidahaza, 21 Martie, 20 Septembre nou.

Zam, 28 Ianuarie nou, Mercuri în 4-a sept. a părese-
milor noastre, 2 Iunie, 20 Iulie, 14 și 26 Sept., 12
Dec. nou.

Zernești, 31 Maiu, 20 Novembre.

Zalău, Vinerea și Sâmbăta în sept. cea dintâie a lunilor,
Martie, Iunie, Septembrie și Decembrie nou.

Zlatna, 1—3 Martie, 16—18 Iunie, 30—31 Aug., 1 Sep.
c. nou; trei zile precedente târg de vite.

Slavă Domnului!

au dis deja nenumărați bolnavi cari au întrebuințat **spiritul galic** al farmacistului **Vértes** la bólele cele mai diferite și prin întrebuințarea lui au **scăpat** de **suferințele** lor sau cel puțin au scăpat de durerile cumplite. Dacă ai vré să publici decile și sutele de mii de scrisori de mulțumită, scrise despre spiritul galic al farmacistului Vértes de ómeni de rind și cu rang din toate părțile lumii, — scrisorile ar umplea o bibliotecă. O broșură, ce conține scrisorile de recunoscintă sosite în vremea din urmă, precum și îndrumări cu privire la bólele în contra cărora se póte întrebuința cu succes spiritul galic a lui Vértes, îi stă fiecăruia gratuit la dispoziție.

Spiritul galic a lui Vértes, în urma modului deosebit de preparare se întrebuințază cu succes ca leac **comprese** și **ungere** ce micșorează durerile, mai ales la bólele: **podagra**, **reumatism**, **recélă**, **artrită**, **dureri de cap**, **măsele** și **nervi**, **paraliză**, **scintiri**, **inflamații** și **buboi**, **dureri de piept** și **grumaz**, și a.: ca **leac recoritor** ce-ți redă puterile e a se recomanda mai ales acelora cari umblă mult, precum: **turiștilor**, **țeranilor**, **soldaților**, **jandarmilor**, **polițiștilor**, **funcț. dela căile ferate**, **vânătorilor bicicliștilor** și a. — Ca cel mai bun și plăcut **cosmetic** servește spre promovarea **creșterii părului** și curățirea capului de mătreațe, și spre curățirea **gurii**, căci 5--10 picuri într'un pahar de apă ajung să căpătăm o apă de spălat plăcută și recoritoare pentru gură și dinți, care costă numai a $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{6}$ parte ca apa de gură ce se află în comerț.

Ca leac **intern** spiritul galic a lui Vértes se póte folosi cu mult succes la **spasmuri gastrice**, **diareă**, **colică**, **dureri de cap** și de **stomac**, ca o **beătură recoritoare** foarte plăcută ș. a. m. d. E o adevărată binecuvântare în părțile acele unde nu este apă bună de beut, spre pildă în Alföld — deóre-ce căți-va picuri turnați în apă omóră baccilii, și fac din apă de nebeut și nesănătósă, o apă bună și sănătósă.

Preste tot spirtul galic a lui Vértés se pôte folosi aprópe la tóte bólele ca leac la îndemână, cu cel mai mare succes și așa e recomandat de doctori și profesori cu cea mai mare căldură. Se pôte întrebuița atât pe din lăuntru, picurând câți-va stropi pe zahăr sau în apă, cât și pe din afară, fricționând cu el părțile unde suferi.

Nici o mirare deci dacă toți cei care au folosit odată acest leac de casă excelent, sigui și multilateral exclamă cu deplină covingere:

Doresc să am numai spirtul galic a lui

Vértés și nu altul!

De aceea acest leac e lățit ca nici un alt leac, nu lipsesce aprópe în nici o casă, ca ori când se fie la îndemână, e un adevărat inger pázitor al familiei și se pôte deci căpêta pretutindeni, în tóte farmaciile drogueriile și spițeriile — în special acolo, unde se află *afișe* cu marca „*un teran*“ cunoscută. Cumpărătorii sânt rugați să *cêră express* spirtul galic a lui **Vértés** căci au obvenit *caduri*, când cumpărătorii, în locul spirtului galic al lui Vértés, au căpătat alt spirt, așa *dis* mai eftin, dară fără nici un efect și putere vindecătóre.

Marce înregistrată.

O sticlă din spirtul galic a lui Vértés, deși pe lângă același preț capeți o cantitate mai mică, în urma puterii și eficacității sale ține mai mult decât alte soiuri, și e prin urmare absolut *mai ieftin*.

Spirtul galic a lui Vértés e una dintre puținele specialități indigene, cari se bucură de un bun renume și respândire nu numai în patrie, ci și în străinătate. Numai de curind a fost distins la expozițiile dela

Ostende, Paris, Roma și Londra

cu *premiile întâiu*, diplomă de onóre, cruce de onóre și medalie de aur.

☛ In vânzare *deșchisă* — cântărit — spirtul galic a lui Vértés nu se capêta *nicăiri*, ci numai în sticle

cu prețul indicat mai jos. *Veritabil* e numai atunci, dacă pe sticlă sau cutie se află *țeranul* *marcă de scut* și numele „*Vértes*”.

O sticlă din *Spiritul galic* a lui *Vértes* împreună cu îndrumarea de lipsă, costă 1 și 2 cor.; o sticlă de probă 30 fl. Pentru trebuințe mai mari în sticle de o litră à 5 cor., așa numite sticle de familie, conținând de 10 ori atâta cât sticla de o corónă.

 Pentru a înlezni căpătarea acestui mijloc de casă indispensabil, la locuri unde nu se află în deposit, se trimit franco pentru 6 coróne 3 sticle întregi, 6 jumălăți sau 20 sticle de probă; la comandă de 2 sticle de familie, 7 sticle întregi, 14 jumălăți sau 40 sticle de probă, — în loc de 14 cor. — se compută numai 10 cor., embalagiul se dă gratis și pachetul se expediază franco în întrégă Austro-Ungaria și Germania. Se capătă direct dela *L. Vértes*, farmacia vulturului, *Lugoș, Nr. 361, Banat*, precum și în depozite la farmacii, droguerii, spițerii, în special acolo unde se vîd placate cu marca de scutire „țeran”, ca cea tipărită aci.

Scrisori de mulțămită sosite în timpul din urmă:

**Venerabilul părinte
dl preot Ernest Moczkovcsák**

serie din Majerka în 2 Ianuarie 1903 următoarele:

După ce foarte des mam convins de **efectul bun al spirtului galic** al D-Vóstre, și mulți s'au obicinuit cu el. Vă rog să-mi mai trimiteți o ladă, spre a o împărți între credincioșii mei.

Vă rog să-mi trimiteți iarăși 100 sticle de Spirt galic de câte 30 fl. Trebuie să mărturisesc, că acest Spirt galic de un **efect miraculos** are căutare foarte mare în prăvălia mea, deoarece fiecare cumpărător, care a luat mai întâiu numai o sticlă de probă, în scurt timp a comandat iarăși, așa că lumea cumpără Spirtul galic al D-Tale ca pe un mijloc de casă cu efect miraculos.

Timișóra, 1/III. 1903.

**F. Josif Paulansky, neguțătoriu
Timișóra.**

Deja de mai mulți ani întrebuițez **spirtul galic Vértes** al D-Vóstre și am dat mai multor amici de probă, cu rezultat foarte bun, de óre-ce el a vindecat **uruituri în cap, dureri de óse și alte bóle**; ar cuprinde prea mult loc a le descrie pe toate și deci îți exprim cea mai sinceră mulțămită atât în numele meu cât și în al amicilor mei.

An'ion Vona, Francise Czakó, Mihail Bélteki, L. Orosz, Stefan Mészáros
în Deák-Egyház.

Spiritul galic, pe care mi l-ai trimis până acum, cu tot dreptul se poate numi **leac universal**. Îmi exprim deci mulțămita mea cea mai căldurósă.

St.-Pölten (Austr. de jos).

Franz Hahn

c. și r. conducător de carte fund. i. p.

Traducere și retipărire rezervate.

La fiecare Damă se trimite cărticica „Consultator pentru conservarea frumuseții” gratis și franco, prin

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361 lângă edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Ei i rușine!

pentru că fața ei de altfel dragută este de mai mult timp scârbă și o află numai de scurtă posibilitatea a putea depărta necurătențiile peiei prin în genere cunoscuta

pomadă lugoșană de față din apot. Vértés

Acosta este cel mai bun mijloc pentru delăturarea repede a scârbăciunilor: pete, bureți, coși de peie, sgrăbunțe precum și în contra tuturor necurățenilor. 1 dosă 1 cor. 20 fil. = 1.80 lei și o dosă per 2 și 4 cor. = 3 și 6 lei. La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil. se expediază franco 1 dosă mare.

O
musteață
frumôsă

și o barbă tare și fâlosă se pôte căpăta numai prin întrebuințarea de

Pomada de barbă de Dr. Heuffel.

Acest mijloc este de tot nescricăcios pentru peie, ba prin folosirea și efectul escelent capătă și tineri o barbă plină și musteță frumôsă. 1/2 dosă 2 cor. 50 fil. 1 dosă 4 cor. = 6 lei. La trimiterea înainte de 4 cor. 65 fil. = 6.50 lei se expediază 1 dosă franco de la L. Vértés, farmacia la „Vultur” în Lugos Nr. 361.

cel mai ieftin, cel
mai bun

RUM

se pôte face, pe lângă o
procedură rece, fără foc, în
timpul cel mai scurt cu

Rum-Likol-ul apotecarului Vértés.

Tot așa se pôte face slivovici, cognac, rachiu de trevere, de drojdi, benedictin, chartreuse, curacao, maraschino, precum și ori-ce altfel de licoruri, bitter pentru stomac, oțet și o beutură de casă excelentă și gustôsă iute și ieftin, de cea mai fină calitate

cu licourile dovedite de forte bune, nescricăcioșe, scutite prin lege ale apot. Vértés.

(Licourile sânt esențe aromatice, concentrate, compuse după un metod propriu). 1 dosă de licol, dejuns pentru 5 litre de beutură costă, 1 cor. 25 fil., 4 dose, dacă se cere pentru 4 beuturi deosebite, costă 5 cor., 15 dose numai 12 cor., trimise franco, dacă se trimite banii înainte, de la

L. Vértés, farmacia la „Vultur”, Lugos Nr. 361.

Scrisori de recunoștință, gratis și franco, tot așa liste pe prețuri și îndrumări pentru pregătire.

Cu esențele trimise mai înainte am fost pe deplin mulțămît și sper a fi tot așa și cu cele de acum.

Nico Zderic, Livco, Bosnia

Vă rog a-mi trimite pentru 6 corone esență de rum, Cuba 2, dar din soiul cel bun trimis d-lui Sauffuss.

Peter Fellner, Pogir, posta St. Marcin.

Trebuie să vă mărturisesc, că sânt foarte mulțămît cu esență de cognac, ce mi-ați trimis, și vă rog deci a-mi trimite deocamdată 1 chlg. tot din aceea.

D. Onkel, Cracovia.

Ajungând la convingerea, că esențele d-tale sânt într'adevăr foarte bune, vă rog să-mi trimiteți o sticlă destilată de rum în preț de 3 corone.

Johann Müller,
Chinitz-Tettau, p. Rehberg.

În posesiunea esențelor d-văstră vă comunic, că sânt foarte mulțămît cu acelea și vă rog a-mi mai trimite încă odată.

Daniel Klang, Smorze.

Asupra esențelor căpătate în luna această, vă exprim deplina mea mulțămire.

Georg Balluch, Hohenau.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur“ în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361 lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

TRIPPER (sculământ), **Hill** Iniecție vegetală și

de ori-ce specie se vindecă sigur și repede cu medicamentul lui **Dr. Hill** Capsule vegetale.

- 1 Flacon Iniecție vegetală de Dr. Hill pentru omeni, fluiditate, 2 cor. 50 fil. = 3 lei 50 bani.
 - 1 Flacon Iniecție vegetală de Dr. Hill pentru dame, pulverizat, 2 cor. 50 fil. = 3 lei 50 bani.
 - 1 Flacon Capsule vegetale de Dr. Hill 3 cor. 20 fil. = 4 lei.
- La trimiterea înainte de 3 cor. 60 fil. = 5 lei 1 Flacon se trimite franco.

În contra infertilității, palidității, lipsei de sânge, slăbiciunii puterii, sgârbiurilor histericale, onaniei, **Prav întăritoriu** slăbirei nervilor, ca și în genere contra ori și ce specie de slăbiciuni, este cel mai bun și eficace medicament **de Dr. Hill**

1 Dosă 5 cor. 60 fil. La trimiterea înainte de 6 cor. = 9 lei 50 bani expedarea se face franco. — **Depositul principal la Ludovic Vértés, apot. „La Vultur“ Lugos, Banat Nr. 361.**

B E Ţ I A.

Cine voiesce a se mântui de această patimă infamă, să întrebuințeze *remediul în contra beției* care în cele mai multe casuri cu *succes strălucit* s'a probat și pe baza receptului medical în *Apot. „La Vultur“ în Lugos*, s'a gătit. 1 dosă 5 cor. 1 dosă dublă care se recere la patima cerbică 8 cor. 80 fil. = 8 Mărci = 10 franci. Espediază franco în toate țările după primirea prețului

Remediul D-Tale în contra beției a făcut miracol. Bărbatul respectiv s'a vindecat total de beție, și este trez și diligent, acesta o putem mulțami numai D-Tale. Dumnezeu se ți-o respităescă.

Franz Havlovic, Kruciza.

Mă grăbesc a vă mulțami pentru remediul în contra beției trimis, bărbatul meu nu bea de 2 luni rachi și eu sunt fericită.

Elise Unteriercher, Bleiberg.

Remediul D-Tale în contra beției a avut succes miraculos la un bețiv, vă rog încă o dosă pentru un alt individ.

August Berger, Gaja.

Prima sticlă din remediul D-Tale în contra beției a avut rezultat minunat, te rog a-mi trimite încă o sticlă.

Andreas Hüller, Auschowitz.

Pentru remediul contra beției donat mie, îți exprim cea mai profundă mulțămire, acesta m'a vindecat de beție; încă odată vă mulțamesc și vă rog a-mi trimite o dosă dublă pentru un amic.

George Ranimiroff, Varna.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediul în contra beției, a-și voi să mântui pe un bărbat de patima beției. Înainte de 2 ani m'am mântuit pe mine de această patimă imorală și de atunci nu mai beau.

Mathias Hauswirth, Rausenbruk.

Îți exprim mulțămire pentru remediul în contra beției trimis mie.

Franz Burian, Idribitz.

Vă rog să-mi mai trimiteți o dosă dublă din remediul D-Tale în contra beției și pentru sticla întâia vă mulțamesc.

Josef Gaszner, Sonntagsberg.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361 lângă edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Mijloc în contra Limbricului cordelat (Panglică) al farm. Vértés,

mijloc probat deja în nenumărate rânduri, care e de un **efect sigur cu desăvîrșire** și care față cu alte mijloce în contra limbricilor mai are și favorul, că pacientul nu este de fel obosit și slăbit, nici nu-și ruinează stomacul, cum se întâmplă aproape cu toate mijlocele. Ba din contră acest leac întărește mistuirea și poate fi luat și de copii fără nici o stricăciune. Dar nu strică nici în cazul că nu se află limbric. Limbricul iese **cu cap cu tot** afară, astfel că nu mai este posibil, ca să se desvîltoe din nou.

De unde eunoscem noi că cineva are limbric cordat?

O cunoștem asta din faptul, că cel care se simte tare rău, are colică, sgârciuri (spasmuri) de stomac vomază și are simțiri neplăcute în timpul întreg, ca și-când i-sar urca ceva ca un nod până sus la gât simte accese de amețire, anemie, lipsă de apetit și câte-odată fôme prea mare, este abătut și nu are poftă de muncă, aruncă multă flegmă și scuipat, răgăe acréla, simte o mișcare în corp, nu mistue și se simte abătut etc. Ca semne externe sunt a se aminti: Cearcăne vinete la ochi, o albătă curioasă în rețina ochilor. colóre palidă în față, limbă necurată, slăbirea corpului. — 1 Dosă 7 cor.; a se trimite prețul anticipat, iar 7 cor. 30 fil.=10 lei franco.

La comandă Vă rugăm a ne comunica și etatea.

Mijloc
contra

Asudărei

și mîncărimei de piele de Dr. Scott. Cu efect sigur la asudarea piciórelor, mînilor și subsuorilor,

precum și la ori-ce fel de mîncărime. 1 dosă 3 cor.=4 lei.

Mijloc contra
durerii de

Cap

precum nervositate, reumatism și migraine, sunături ș. a. încetă grabnic prin folosirea pravurilor pentru migraine a lui Hill 1 cutiă 1 cor. 60 fil. și 3 cor. Dacă se trimite 3 cor. 40 fil.=4.50 lei, anti-cipative se expedieză 1 cutiă mare franco.

Estract de Sassaparilla.

Mijloc escelent pentru curățirea sîngelui în ca-suri de sifilis podagră,

gușă, la scrofule tuberculóse, la bóle de pele invecchite, peste tot 1 tot felul de bóle ce-și au temeiul în sîngele stricat. O știclă 2 cor. = 3 lei și 4 cor. = 6 lei.

Mijloc
contra

Epilepsiei

(fras),leșinării, durerilor de nerv și isterice ale mamelor să folose-sce cu cel mai bun succes. O

dosă 5 cor. 60 fil. — La trimiterea înainte de 6 cor. = 10 lei se espe-dieză franco.

La comandele postale sub 10 cor. se socotesc pentru epistolă de fracht (declarațiune) și împachetarea 40 fil. Dela 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 Kilo împachetarea este grătuită, și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. — Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur” în Lugos, partea nemțescă, Nr. 361, lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Hydropia (ruptură de apă) și urmările ei: **gălbănirea** ș. a. se curază grabnic prin **Hydropin**. 1 sticlă 2 cor. 50 fl. = 3.50 lei.

Alifiiă **Îngrețoșare**, contra tuturor îngrețoșerilor, și la pentru cas dacă morbul e învechit, se aplică cu cel mai bun succes. 1 dosă 3 cor. 60 fl. = 5 lei.

Morhuri de **Stomac**, cum sunt: Lipsa de apetit, mistuirea rea, de catarul și aprinderea de stomac, grăța și vomarea, cărceii, și preste tot greutatea și slăbițiunile stomachului se delătură repede și sigur prin **Esenta pentru stomac** al farm. Vértés după ordinațiunea **Drului Heuffel**. O sticlă 2 cor. 50 fl. = 3 lei 50 bani.

Năsip și **pétră în beșică** și **catarul țevei și beșiceii**. Pentru alinarea și delăturarea acestui morb dureros s'a constatat de cel mai bun mijloc **Diuretin**, 1 dosă 3 cor. 60 fl. = 5 lei.

Apă de **Ochi** Br. Bruckenthal. Are efect sigur în privința catarului și recăștigării vederilor. 1 sticlă 1 cor. 20 fl. și 2 cor. = 3 lei.

Pilulele **depurative** al farm. Vértés, laxativul cel mai avantajos, plin de efect și pe lângă aceea cu totul nestrictăcios. Pentru efectul lor excelent au devenit deja în cercurile cele mai extinse ca un mijloc de casă neapărat de lipsă. Aceste pilule, la dorință, se capătă zăchăricate sau nezăchăricate. Una cutie 42 fl., o dosă mare cu 8 cutii 2 cor. 10 fl. La trimiterea 2 cor. 40 fl. = 3 lei anticipative se trimite o dosă mare franco.

Tusa, răgușala, durerile de pept și de grumazi, natha, influența tusa măgărăscă, catarul, organismul respirațiunii se vindecă repede și sigur prin **sucul de ierburi banatice**.

Acest suc pregătit din ierburile cele mai vindecătore și aromatice ale Alpilor în Ungaria și mézá-ji, este un mijloc excelent contra tuturor inflamațiunilor pielei bălăse. Pentru gustul lui plăcut și copii îl léu foarte bucuros. Prețul unei sticle pentru oameni mari și copii dela 10 ani în sus 2 cor. = 3 lei. Prețul unei sticle pentru prunci mai mici de 10 ani 1 cor. 20 fl. = 2 lei.

La morhuri cerbicoșe, îndelungate cura o înainteză Thea de ierburi banatice. 1 cutie 1 cor. = 2 lei.

Oleu Urechi de Dr. Brown. la dureri reumatice și sunatul pentru urechilor la asurdire este cel mai excelent mijloc. 1 sticlă 3 cor. 60 fl. — La trimiterea înainte de 4 cor. = 5 lei se expedeză franco.

Unsore de casă din Lugos. Mijloc probat în contra tuturor ranelor precum sunt: bube, umflături, arsuri ș. a. 1 dosă 1 cor. = 1.80 lei.

Mijloc contra **Urinărei în pat**. Medicament probat cu efect repede și sigur. 1 dosă 7 cor. = 10 lei.

La comătele postate sub 10 cor. se socotesc pentru epistola de fracht (declarațiune) și împachetare 40 fl. De la 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 Kilo împachetarea este grătită și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. Mai puțin de 2 cor. nu se trimite.

Comădele se efectuează numai după primirea sumei.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onore și diplomă de onore.

Ludovic Vértés, farmacia „La Vultur“ în Lugoj, partea nemțescă, Nr. 361, lângă edificiul gimnasial, înființată la 1789.

Mijloce probate pentru animale :

Praf de marve banatic,

este un prav adevărat folositoriu pentru lapte, și cel mai bine recomandat din partea veterinarilor. El are cel mai excelent efect asupra stomacului, promovează mistuirea, curăță sângele și promovează adunarea laptei la vaci. De acest prav se fac animalele tari în mod surprinzătoriu și pline de viață, întrebându-l, nu putem mulge sânge, și umflături nu obvin înainte. Acest prav nu ar trebui să lipsescă nici la o economie, fiindcă și de altcum la toate bôlele animalelor are un efect excelent. 1 pachet 40, 70 fil. și 1.50 cor.; 10 pachete mari, trimise franco după primirea sumei, 10 cor., în loc de 14 cor.

Praf pentru nutrire vitelor.

Prav pentru nutrire, după folosirea căruia animalele în timp scurt se îngrașă. 1 pachet 40, 70 fil. și 1 cor. 40 fil. — 10 pachete mari, trimise franco după primirea sumei, cor. 10, în loc de cor. 14.

Praf de cai banatic.

Acest prav păzește caii de podagra mațelor, de toate bôlele lipicioase, de tusă tuberculôsă și așa numitul guturariu; delaturăza cauza acestor bôle, în urnarea puterii lui disolvătore și curățitoare promovează mistuirea, curățește și recoresce sângele, de- 10 pachete mari, trimise franco după primirea sumei, cor. 10, în loc de cor. 14.

Praf pentru porci.

Acesta ațită pofta de mâncare și micșorăză boldul secșual la porci, și așa aceste animale mai bine se îngrașă; este un mijloc excelent în contra înslăturilor de grumazi la porci, și în contra a tot felul de bôle, este recomitor. 1 pach. cor. 40 70 și 1.40. — 10 pach. mari trimise franco după primirea sumei, cor. 10 în loc de cor. 14.

Fluid restitucional,

de un efect excelent spre a vindeca bôlele din afară la animalele de casă: reumatismul, înțepenitura musculilor, slăbețele musculilor, ș. a. Cel mai bun mijloc de întărire a trupului după strapațe mari. 1 sticlă cor. 80, 1.40 și 2.40.

Să capătă veritabil la

Ludovic Vértés, apoteca la „Vulturul alb“,
Lugoj, Bănat, Nr. 361.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Baros Gabor, Budapesta, VII., Dohány-utca 1. D. C.
 Fabrica de articoli cosmetici de toaletă, de parfume, de esență, de

Peratin producătorul de barba și mustește al lui Baros

Este unctul mijloc de efect sigur, prin care fiecare din
 tot unchi pot ajunge să aibă mustește frumoasă și de-
 galage și barba deasă. Că e mijloc nestrictos se ga-
 rantează, de orice nu conține nici o substanță stricătoasă.
 Efect cert. 1 doza 2,50 și 5 corone.

în contra
 caderii părului,

pentru îngrijirea părului și pentru a se întâri rădăcina
 părului sunt mijlocele până acum neîntrecute și mai

Spiritul de păr „Ella” și pomada întăritoare de păr „Ella”

prin care în timpul cel mai scurt obținem păr des, lung,
 elastic. Mijlocele sunt de tot nestrictătoase îndărare ră-
 dăcina părului, curăță pelea capului de mătreață cea su-
 părată, vindecă cadavru de pe cap, prin ceea-ce în-
 dăă se împiedică căderea părului, și urmează că părul
 crește foarte des. Dacă rădăcina e cu rădăcină se aplică Spiritul de păr sau o teguță de pomada 3 cor.
 și 60 litri.

Spătimă igienică sunt perii cărămizi

căci acești perii cărămizi se apartă cu fier de ani mai bătrân.
 după o simplă folosire are efect, da pentru înălțarea și curățarea
 naturii adevărată blondă, castanie și neagră în nuanșă cea mai
 frumoasă fără a murdări pelea capului ori rușine din pat între-
 buindu-l amănunt de întrebare efectul e sigur
 și durabil. 1 carton 6 corone.

Crema de față „Ella” a lui Baros.

(Prin medicul asaninat și aliat nestrictos).
 Acest leac de tot nestrictos are efect regenerator asupra pe-
 lei, o face albă și frumoasă, netedă și moale asemenea cânteliei,
 loșește cu deosebire efect și la vapuri, la alunițe, coajute, pe-
 le în general la toate necurățenile pelei. Prețul unei teguțe 2 și 4
 corone. — La acesta săpunul „Ella” 1,50, 2,50 și 4 corone.
 2 și 4 corone; pudera „Ella” 1,50, 2,50 și 4 corone.

Ata de articoli de toaletă mai sus înșirați mai preț par: apă de gură și de dinți Baros
 cu 80 ml., 1,50 și 2,50 corone; Păi de dinți Baros cu 70 de litri și cu 1 coronă; pasta
 de dinți Baros cu 1,50 și cu 2,50 corone; Leac spital în contra cositelor 1 flacon 2
 și 4 corone; apă de spălat pentru Schampung cu 1,50 cu 3 și cu 5 corone; tot felul de
 parfumi forma cea mai fină dela 60 de litri până la 5 corone; cele mai fine săpunuri
 de toaletă cu deosebire mirosuri. A se procura numai de la dreptul dela
 Baros Gabor, Budapesta, Dohány-utca 1 DC.
 Fabrica de articoli cosmetici, de toaletă de parfumi, de esență și de pre-
 parate chimice.

Depilatorul lui Baros

depărtază perii grabnic și cu efect sigur din locuri neplăcute fără a altera pielea. 1 dosă 3.60 și 8 corône

Për creț nodulos

obținem fără a folosi stricăciosul fer de ars grabnic și sigur prin

Spiritul de încrețit părul, Ella'

și prin Pomada de încrețit părul

al lui Baros.

Aceste mijloce de tot nestrăcătose au efect imediat și părul rămâne creț chiar și în timp umed sau chiar dacă asudăm. 1 dosă 3 și 5 corône.

Ori-ce păr neplăcut întunecat ori roșu

să pôte preface în cel mai scurt timp în păr antrîn prin folosirea

Apei de păr a lui Baros.

Lecul e fără de colôre și fără de miros și nestrăcătios. Se garentează. 1 dosă 3 și 5 corône.

RUM,

Coniac, Fivoviță, Răchiu de loză, de logor, Allas, Benedictin, Curacao, Căpsunată, Smeurată, Amar pentru stomac, Maraschino, Ismată, Rittmeister, Absint helvetian, Vanilie,

Chartreuse, Kaiserbirn,

precum în general tot felul de licheruri se pot face fără foc, fără de nici un aparat ori mașină în cel mai scurt timp cu esențele și combinațiile cele recunoscute, mult probate, nestrăcătose, aromate ale lui Baros, pentru care de calitate cea mai bună, ajung să conste ahea a patra ba chiar și numa' la o parte din prețul cu cari le cumpărăm în prăvălii

Îndrumare și catalog de prețuri grătuit și franco.

Să pot căpăta și mijloce permise prin legile noastre, mijloce pentru

Manipulare și economie de vinuri

pentru pregătirea de răchiu de pôme, de comină de miere. Prețul unui hectolitru (100 litre) de calitate bună e de 6, 8 și 10 corône; iar de calitate cea mai bună 12 și 14 corône; mai departe mijloce pentru manipularea vinului precum: Praf pentru limpezirea vinului; mijloce de desacrit și de descolorat; spirit francez pentru îmbunătățirea vinului, precum și tot felul de mijloce la toate morburile vinului, la dore, la vin îngroșat, la vin stricat, la muncuritul vaselor. Mai sunt în depozit mare sticle de vin și de bere, capsule pentru sticle, dopuri, fevi de gumi precum și tot felul de aparate pentru economia de vin. D-lor ospetări le recomand marele meu depozit de: Pimpe de bere, de aparate de tocit berea, slăvini de bere, mașine de astigat și de închis sticlele etc. Despre toate acestea trimt ori-și-cărni cataloge grătuit și franco.

Spirit Francez (Franzbranntwein)

Cu escentul meu **Estract de spirit francez Baros** preparat după o veche rețetă

ori și-cine își pôte pregăti 2 litre de acest spirit plin de efect numai cu prețul de 3 cor. 90 de fileri fără aparate și fără mari greutăți, prin ce-a-e să economisească mai mult decât jumătate din speșele de până acuma. Deci nu lăpădărești banii pe sticle, vignete, cartone și pe alte adinstări superflue, căci nu primești un medicament mai bun și mai eficace, decât dacă îl faciți D-Vostă cu ajutorulul extractului meu de spirit francez. O încercare Vă va convinge despre acesta. A să căpeta numai la

Baros Gábor Budapesta, VII. Dohány-utca 1/DC.

Fabrică de esențe chimice curate și compoziții de preparate chimice și de articole cosmetice de toletă.

BIBLIOTECA CENTRALA
A REGIUNII BANAT